

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH J. A. LUNDELL

ANDRA BANDET

TEXT: II.

STOCKHOLM & UPSALA 1900—15.

Andra bandets Innehåll:

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH J. A. LUNDELL.

V. K. BIBLIOTEKETS VISBOK I 16:o.

UPSALA 1901
AKADEMISKA BOKTRYCKERIET
EDV. BERLING.

»Kgl. Bibliotekets visbok i 16:o» — under denna titel anförd redan af Arwidsson — är en liten volym på 8 × 11 cm. och 174 sidor med ett band (skinnrygg och papperssidor), som — enligt meddelande af bibliotekarien H. Wieselgren — tillkommit 1833 på Arwidssons initiativ. Ryggtiteln är *Wisbok*, på ett (nytt) försättsblad står skrifvet *Wise-Bok*.

Boken innehåller 11 lägg af ungefär samma slags papper, oskuret och af i det närmaste samma format (på sin höjd differerande med någon millimeter). På alla höger-sidor äro paginasiffror införda i nyare tid, sannolikt af Arwidsson, i alla händelser af samma hand som vid de stycken, hvilka aftryckts i Arwidssons *Sv. Fornsånger*, infört hänvisningar till detta arbete. De olika läggens innehåll är följande:

1)	sid. 1—12	best. af	6	blad, läggets ytterblad äro förlorade;
2)	» 13—24	»	6	blad, ytterbladen förlorade, ny stil;
3)	» 25—40	»	8	blad, åter med ny stil eller åtminstone nytt bläck och ny penna;
4)	» 41—56	»	8	blad med texten fortsättande från föreg. lägg;
5)	» 57—76	»	10	blad med texten fortsättande från föreg. lägg;
6)	» 77—100	»	12	blad med lucka i texten mellan s. 76 och 77, men (utom å nedre hälften af s. 100) samma stil som föreg. lägg;
7)	» 101—116	»	8	blad, började med stycket 42, utan märkbar lucka mellan s. 100 och 101, men kanske med nytt bläck och ny stil;

8) sid. 117—130 best. af 7 blad med texten fortsättande från föreg. lägg och läggets urspr. sista blad borta (å s. 127 börjar ny stil);

9) » 131—146 » 8 blad med lucka mellan s. 130 och 131 (ytterbladen borta?); med ny stil börjande s. 131, 135 och troligen 141;

10) » 147—162 » 8 blad med lucka mellan s. 146 och 147 (ytterbladen fattas);

11) » 163—174 » 6 blad, med lucka mellan s. 162 och 163 (ytterbladen fattas).

Boken är sålunda sammansatt af sju partier, nämligen läggen 1, 2, 3—5, 6—8, 9, 10, 11. Om dessa ursprungligen hört samman eller ej, kan ej med säkerhet afgöras. Stilarna äro dock ej mera olika, än att de kunna vara af samma hand från olika tider (stilen liksom stafningen i 11:te lägget afviker dock mycket från det öfriga). Läggen ha urspr. *icke* haft lika många blad, som man kan finna af det ännu säkert fullständiga fjärde lägget med 8 blad och t. ex. 5:te och 6:te läggen med 10, resp. 12 blad. Rörande samlingens ursprungliga storlek kan man sålunda icke draga några slutsatser: man kan icke veta, huru många af de ofullständiga läggens ytterblad som förlorats.

Pikturen hänvisar på slutet af 1500- eller början af 1600-talet. I de vid n:r 48 och 63 angifna årtalen 1593 och 73 (som naturligtvis betyder 1573) har man en faktisk gräns bakåt för dateringen. Öfverst å sista sidan står *S Olaus P*, resten (omkring 5 bokstäfver) otydlig.

Numreringen af stycken och strofer är gjord af utgifvarna; äfvenså fördelningen på versrader i några stycken, som ha versraderna skrifna i följd (n:r 33, 34, 38, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 55, 58). Aftrycket följer, liksom i förut tryckta del af föreliggande samling, handskriften bokstaf för bokstaf. Skillnaden mellan stor och liten bokstaf (särskildt *D* och *d*) liksom mellan *I* och *J* är ofta svår att draga; *w* i

betydelsen *u* har i hdskr. vanligen öfver sig samma tecken, som sistnämnda bokstaf plägar ha; vanligen finns öfver *nn* ett par hakar, som vi ej återgifvit. Kursivering och parenteser äro använda med samma betydelse som i del I.

Vid läsningen och återgifvandet i modern form af de till n:r 27 och 58 hörande notteckneu hafva vi haft synnerligen värdefullt biträde af fil. kand. G. Kallstenius, som vi därför hembära vår hjärtliga tacksägelse. I fråga om dessa notteckens förhållande till de därmed förbundna orden är att märka, det i regeln icke af handskriftens anordning framgår, hvilka noter och stafvelser höra ihop. Den fördelning, som i detta afseende här skett, kommer alltså i det stora hela på utgifvarnas ansvar.

———

I.

1 Wack vp mÿn siell och giff wäll acht 1
Och merck hwadh är I krubbon lagdt
Heÿ är eÿ ther Gudz son föruist
Mÿn käre herre Iesu Christ.

2 I war wäll kommen heem till wår
Tu som[1] ingen sÿndare försmår
Men kommer I Elendh hÿtt till migh
Huru skall iagh nogsam tacka tigh.

3 Ah herre tu som[2] skapt all tingh
Huru ästu wården nu så ringh
Att tu ligger här på höö och strå
Thet Ox och Ossne ätha må.

4 O wore werlden twsendt fåldh
Medh gull och pärllor prÿd och båldh
Så wore hoon doch ringh och kleen
Tigh som altingh förmåår alleen.

5 Thet samme silke och gÿlden skÿr
Är gräss och höö o Herre dÿr
Ther på thu konungh starck och rÿck [2]
Regerar Jord och himmelrÿck.

---

[1] Hdskr. Som tu med öfverskrifna siffror 2, 1.

[2] Tillskrifvet öfver raden.

Thet hafuer nu så behagat tigh 6
Sanningen att förkunna migh
All wärldzligh ryckdom pråll och pracht
För tigh eÿ dugher eller hafuer macht.

Ah Jesu käreste herre mÿn 7
Gör tigh vthi mitt hiertte skrÿn
Een boningh och frå migh eÿ wÿck
Lätt migh aldrigh förtörna tigh.

Ther på will iagh m*edh* gledie gå 8
I nödh och lusth fast medh tigh stå
Och siunge tigh af hiertans grundh
Medh frögd alt till mÿn sidste stundh.

Låff prÿs skee gudh i högste tron 9
Som skencker oss sÿn ende son
Thes glädz then Engle skare klåår
Önskiandes oss saligt nÿtt åår.
AMEN.

2.

3 Aff himmell kåm then Engle skaar 1
Wardh arme herdar vppenbaar
Och sadhe att en konungh wardt
Födht och lacht nedh I krubbon hårdt.

I Bethlehem then Dauidz stadh 2
Som Micha thet Propheterat hadh
Thet är then hielten Jesus Christh
Edher ende frelserman föruisth.

3 Frögdes och gledhies medh all macht
Aff edhers hiertans grundh och krafft
Tÿ födder är edher kött och blodh
Gudz son edher brodher ewigh gudh.

4 Hwadh kan nu sÿnden eller dödh
Heluetet Diefuulen eller nödh
Edher göre tÿ Jesus Christ
Förderfuat haf*ue*r theras list.

5 Han will sin brodher fast bÿstå
Som sigh till hånom hålla må,
Och fechta för sin Christenheet [4]
Och gledhie I henne I ewigheet.

6 Ware nu alle oförskrecht
Tÿ I äre wårdne herrens slecht
Och tackar gudh till ewigh tÿdh
Han är edher bådhe godh och blÿdh.

3.

It Minne I Brwdhahws.

1 Man gledz medh mÿkin froma
I thętta Brwdha hws
Ther gästerne äre satte[1]
Och brinna högha liws
Brwdhen sitther på *b*äncken
The gåå på gålwedt och skencke
Och tappe os*s* I krwset bÿr.

[1] I högra kanten synas utanför denna och nästa rad ha varit skrifna några ord eller bokstäfver, som sedan öfversuddats och raderats.

Doch skall hwar man bete*n*ckia 2
Och hwar och een medh sigh
Hwadh glädhen hafuer att teeckna
Som brwkes I hwar býÿ
Man dricker, qwäder och dantzar
Jungfrur medh höghe kranssar
Och göra sigh lustigh och gladh.

Moses som war gudz eghen man[1] 3
Vdi sÿn förste Boock
Schreff genom Prophetiam
Huru Gudh först werlden skoop
Himmelen medh Astronomiam
Jorden medh Cosmographiam
Vdi sex rodhe dÿgnn.

Om sidher på then siette dagh 4
Stodh werlden fulbordat
Gudh sÿn ord till en iord klimp gaff
Och så war menniskian giordt
Gudh månde I hennes näsa
Sÿn eghen anda imbläsa
Hon blef Gudz belethe lÿck.

All tingh j werldzens enda 5
[6] Gaf Gudh vnder Adam
The dödha och quicka
Them skulle han gifua nampn
The nämpligh och the pwre
Hwar af sÿn artt och naturæ
Ther till hadhe han förståndh.

All diur war ganska lÿke 6
Och paar om paarom sigh
Män Adam j sitt slächte
War en thÿ qwidde han sigh

[1] Före m äro en eller två bokstäfver utraderade.

Han månde I sårgen waka
Ty han hadhe ingen maka
Som han wille hålla sigh till.

7 Thet leeth sigh gudh behaga
Aff Gudz guddomliga krafftt
All menniskligh sårgh bårttaga
Som han hadhe wisserligh skafth
Och sadhe medh orden reene
Man är eÿ gått wara allene 7
Tÿ giorde han hånom en hielpp.

8 Strax kom på Adam en dwall
Aff Gudz guddomliga macht
Han lågh som han hadhe såffwedh
Till thes hans hielp war skaptt
Gudh nampn vdaff hans sidhå
Ett reffbeen vthan all qwidhå
Och giorde en quinna ther aff.

9 Gudh fadher sielf på samma stundh
Them strax till hopa gaff
Och dichtadhe medh then orden
Som håls än nu I dagh
Och sadhe medh thenna orden
Wäxer till och *w*pfÿller[1] Jorden
Och hwart annars troo.

10 Ther nu så man och quinna
Sigh gifua I samma ståndh
I kärleken och tro sinne [8]
Gudz ordh the göra bånd
Man dricker dantzar och qwädher
Medh rikeligh spÿs sigh närer
Then stundh skeer Gudi prÿs.

[1] I st. f. W synes förut varit skrifven en annan bokstaf (kanske pp).

Bidbiom gudh af hierta*ns* gru*n*dh 11
För thetta hione lagh
Att Gudh them altÿdh gör bÿståndh
Som echtas nu j dagh
I kärleck frögd och froma
Gudh gifue them Barn och bloma
Ther till ett ewigt lÿff. Amen.

4.

Siunges såsom Säll är then man som fruchtar Gudh.

Then klare Sooll nu skiner frÿ 1
Gladeligh af sömpu vpstånde wÿ
Gudhi ske låf som j thenne nath
Beskermadhe frå all' diefuulens macht.

9 I dagh bewar oss Jesu Christ 2
Frå sÿnd och skam och Sathans list
L*ä*tt[1] thine helge Engels skare
Wåre wechtare ware och oss beware

Att tigh wårt hierta lÿdha kan 3
Ditt ordh och *V*ilie eÿ göra mothståndh
För ögon att wÿ tigh haffue må
Vdi alt thet som wÿ slå vppå.

Lätt fremmis wäll wår gärningh all 4
Som hwar af oss vthrätte skall
Så att wår arbett möÿe och flÿth
Till låf och prÿs tigh skeer altÿdh. Amen.

---

[1] Hdskr. latt.

5.

1 Christe san daghsens liws och sken
För tigh allt mörcker förswinner hen
Tw lÿser oss af fadhren grantt
Och äst san liwsens predicant.

2 Ah herre bewara tÿn vsle barn
Vthi thenna nath för fiendas garn,
Lätt oss så j tigh haffua roo [10]
Att wij för Sathan säckre boo.

3 Giff ögonen wår så theras sömpn
Thet hierta till tigh wakar j dröm
Haltt öffuer oss titt högra handh
Att wÿ icke falle j sÿndzens bandh.

4 Wÿ bidhie tigh O herre Jesu Christ
Bewara oss wäll för Dieffuulens list
Som effter wår siell medh all sÿn macht
Trengtar och lengtar bådhe natt och dagh.

5 Äre wÿ doch tÿn arffuedels fåår
Dÿrtt köpte igeno*m* thin blodhiga såår
Medh fadhrens ewiga Rådh och Dom
Thå wÿ tigh skencktes till egendom.

6 Befäll igeno*m* thitt kraftiga ordh
Thin Engell bewaka thin arme hiordh
Sändt oss och så thina saliga wacht
Emoth fiendas list och alla macht.

7 Så såmpne wÿ vnder titt helga na*m*pn 11
Medhan wÿ äre stadde j godha hampn
Tigh wärdiga helga Threfaldighet
Skee loff, prÿs, ähra i Ewigheet. Amen.

6.

Een loffsång effter måltÿdh.

Tacker herrano*m* som är ganska blÿdher
För sin barmhertighet j alla tÿdher.
*T*hen oss sÿna godha milda håffuor,
Sampt m*edh* all creatur så wäll begåffuar.
låffsiunger herrano*m* ganska innerliga,
låff, prÿs, ähra och tack Ewinnerliga.
Tÿ han rätt som en mild barmhertigh fadher,
Oss sÿne älende barn födher klädher.
Giff gudh att wÿ tÿn godheet wäll betrachta,
Och på thin helga budh och wilia wachta.
Geno*m* thin enda son wår herra Christum,
Lÿfzens trösth och saligheet in för thin thron.
Oss till stoor frögdh och så till mÿ*c*kin ga*m*ma*n*
Ther till siunge wÿ nu af hiertat Amen.

7.

[12] Een Psalm effther måltÿdh.

Nw wile wÿ Gudh fadher siunge låff och tack, 1
nempnligen, för hans spÿs och drick, som han oss
allom haf*ue*r beredt, håno*m* ske loff prÿs I Ewigheet.

O herre Gudh hielp oss wthaff all nödh, tw som 2
hafuer oss igen löst, Gör oss beredt, till att loffua
thitt helga nampn i Ewigheet. Amen.

Nw wile wÿ Gudz Son siunge &c. 3

Nw wile wÿ then helge Ande &c. 4

8.

Een annan Psalm eller tackseÿelse effther måltÿdh.

Sjwnge wÿ aff hiertans grundh
loffue Gudh alt medh wår mun
Sÿn mildheet han oss bewÿser
När han oss så rÿckeligh bespiser
Såm han diur och fåglar nåär
Så han oss wår födho beschäär
Ther[1] — — — — — — — —

9.

— — — — — — — — — — —

1 för än iagh hadhe troot, att han skulle migh suÿ[ke][2] 13
Som iagh hadhe kärest öffuer alla
Så lönligh bär hoon then sårgen &c.

2 Nw är iagh allena som fåghell på lilio tåppar
Sårghen är kommen vthi mitt bröst
Och all mÿn gledhie är bårtt
Så lönligh bär hoon then sårgen

3 N*u* är iagh allena som fågell på lilio qwist
Sårghen är kommen vthi min bröst
Och all min gledhie haffuer iagh mist
Så lönligh bär hoon then sårghen &c.

4 Nw är iagh allena som fågell på lilie Roott
Sårghen är kommen vthi min bröst
Och aldrigh dågh far hon ther bårtt
Så lönligh bär hoon then sårghen &c.

[1] Kustod till ett förloradt blad. S. 13 börjar ett nytt lägg med annan stil.

[2] Afnött i slutet af raden.

Man håller honom för een hogkunnigh swen 5
Såm bÿgger sin hws vppå Isen
Isen smelther bårt och hwset flÿther bårtt
[14] Aff skadhanom tå bliffuer man wÿser
Så lönligh bär hoon then sårgen &c.

Nw är iagh som een fågell, 6
som bÿgger sÿn hws[1] vppå een quist
Så långt ifrå bÿs, så långt vp I skÿs
Så långt ifron wenner och frender
Så lönligh bär hoon then sårgen.

Ingen . . . . .[2] på vngerswens ordh 7
. . . .[2] ngen på then litzle the seÿe
Så mÿkit aff een falske grund
Een fatigh Iungfrw till att swike,
Så lönligh bär hoon ther sårghen wÿdh sigh
allena. Amen.

10.

Swennen haffuer sigh een Iungfru trooloffuat 1
Een sköne och een Rÿke
Skulle man leitha alle lander åmkringh
Man finner icke hennes lÿke
Men henne grör löffuet och linden till.

Swennen sågh genom fenstret vth 2
Thet rägner och thet ÿrer
Ingen Iungfrw hafuer[3] han så kär hadhe[3]
Han wilde I regnet wth rÿdha
Men henne g[r]ör löffuet och linden till.

---

[1] Först med detta ord börjar hdskr. sin andra rad.
[2] 4 till 5 bokstäfver dolda af en bläckplump.
[3] Skrifvet öfver raden med annat bläck.

3 Årligt[1] war thet åm mårgonen
När Soolen skÿnte så wÿdha
Han sadlar sin hest och spårar sin foott
Grant achtar then Swennen att rÿdha
Men henne grör löffuet och linden till.

4 Swennen han rÿdher I Roosenne lundh
Han binder sin hest så stilla
Han gick sedhan I fårston in
Och hadhe bådhe svk och qwÿdhe
Men henne grör löffuet och linden till.

5 Swennen han gåår I stuffwn in
Han hadhe bådhe suk och qwÿdhe
Ther satt een annan vngersuen
Och hadhe Iungfrun hoos sin sÿdhe
Men henne grör löffuet och linden till. [16]

6 Rÿdh bårt rÿdh bårt fager vngerswen
Tw gör migh ingen qwÿdhe
Thet skall then swennen haffua som före kom fram
Han torde I regnet vthrÿdhe
Men henne grör löffuet och linden till.

7 Rÿdh bårt rÿdh bårt fagher vngersuen
Tw gör migh ingen qwÿdhe
Thet skal then suennen hafua som före kom fram
I natt lågh han hoos min sÿdhe
Men henne grör löfuet och linden till.

8 Rÿdh bårt rÿdh bårt fagher vngersuen
Tw gör migh ingen harm
Thet skall then s[u]ennen hafua som före kom fram
I natt lågh han vppå min arm
Men henne grör löfuet och linden till.

[1] Hdskr. har kanske Ärligt.

Swennen kastadhe sin hest åmkringh 9
I lenckior och andra små kroker
Iagh hafuer icke welat för mÿkit gått
17 Then Iungfrun hon skulle migh så möta
Men henne grör löfuet och linden till.

Rådhe will iagh hwar vngersuen 10
Som sigh hafuer achtat att gilie
Han sadle sin hest han spåre sin foott
Grant skall han achta sin tÿde
Men henne grör löfuet och linden till.

Rådhe will iagh hwar vngersuen 11
Som sigh hafuer achtat att gilie
Han gifue aldrigh för sin gåfuor wth
För som han weeth Iungfrunes wilie
Men henne grör löfuet och linden till. Amen.

II.

The örther the äre vpspräng[n]e 1
I marcken så margef*a*ld
Iagh weeth een höuiske Iungfrw
Min gledie hafuer hoon j sin wåld.

Hoon kan migh meer gledhie att göre 2
Änn[1] alt vthi werlden är
[18] Antingen medh pipor och dråmbor
Eller medh andre lustigh späall.

När hoon sigh till migh wänder 3
Sin öghon hoon till migh slår
Aff gledie kan iagh åtherwenda
Och all min sårgh förgåås.

[1] I st. f. Ä har förut skrifvits något annat.

4 Iagh togh henne så frinteligen vthi min fam
Och trÿste henne wedh min brÿste
Eÿ fruchtadhe iagh för then falske i*a*garen
Och eÿ för hans arga list.

5 Then tÿdning f*i*ck iagh så hasteligh
Att wÿ skole skilias åth
Thet wethe gudh fadher af himmelrÿk
Thet giorde migh inthet gått.

6 Hoon bögde sigh nedh till Iorden
Iagh tenckte hoon skulde döö
Min hierta hoon wille spreckias
Och aldrigh war iagh I större nödh.

7 I sörien icke alt så swåre 19
Min all som hierteligh käre
Iagh haffuer på min tro och åhre
Och will komma snart igen.

8 O herre Gudh fadher I himmelrÿk
Alt medh sin Engle skare
Befaller iagh min kärest I wåld
Så farer nw wäll iagh gånger I frem*m*ande lan*d*.

12.

1 Ther ståndер ett slått i gröne lundh
Man kallar thet fålket så sköne
Thet är kringmwrath medh marmorsteen, ÿ
Begnuten medh gullet så rödhe.

2 Alt innan thet slåt ther stånder itt trä
Man kallar then linden så sköne
Ther siungå the nöchter gaall små, ÿ,
The siunge hwar effter sin snille.

[20] Icke twingar migh then nöchter gaall små 3
Som siunge hwar effter sin snille
Fast mere twingar migh then gålle snö
Som faller på wäghen så wÿdha.

Icke twingar migh then gålle sniö 4
Såm faller på wägen så wÿdha
Fast mere twingar migh then lönligh sårgh
Som är j mitt hierta inne.

Icke twingar migh then lönligh sårgh 5
Som är j mitt hierta inne
Fast mere twingar migh then ståltz Iu*n*gfru
Som är min hierteligh käre.

Icke twingar migh then ståltz Iungfrw 6
Som är min hierteligh käre
21 Men huilken som mister sin fultrogen wän
Han gåår honom aldrigh af sinne.

Emillan bärgh och diupe daler 7
Ther falla så starcke strömer
Men huilken som mister sin fultrogen wän
Han gåår honom aldrigh af hierta. Amen.

13.

Här gåår een dantz på sunnan hålm 1
På hwitan sandh
Här dantzar Iffuar Jonsson
Wedh drottningens handh
Grant kennen I Iffuar Ionsson.

Minnes I Danske drottningh 2
Hwadh tå war tÿdh
När som wÿ giffte wår dotter
I Swerges Rÿk
Grant kennen j Iffuar Ionsson.

3 Och när wÿ giffte wår dotter
I Swerges landh
Medh rödhe gull kronå[1]
Och mykin brandh
Grant kennen I Iffuar Ionsson.

4 Och thet war dantzske konungh [22]
Wnder sin skÿn
Hwadh är thet för een man
Som dantzar medh drottningen mÿn
Grant kennen j Iffuar Jonsson.

5 Swaradhe een lithen små drengh
Som honom tiente näst
Thet är Iffuar Jonsson
Honom kennen I bäst
Grant kennen j Iffuar Ionsson.

6 Så drick 'nw Iffuar Jonsson
Och gör tigh gladh
Iagh will tigh letha vphengia
Om mårgon dagh
Grant kennen j Iffuar Ionsson.

7 Tack` haffue Iffuar Jonsson
Han war icke rädd
Han springer sigh j skipet in
Medh Jernan klädd 23
Grant kennen j Iffuar Jonsson.

8 Här vp min raske bådzmen
Tagher orar j handh
Konungen ligger på Elzbårgh
Och haffuer migh wmsagdt
Grant kennen j Iffuar Jonsson.

---

[1] O är med nytt bläck skrifvet i stället för något annat (möjl. W.)

Här vp min raske bådzmen 9
Tagher orar I handh
Konungen ligger för öölandh
Medh rÿkande brandh
Grant kennen I Iffuar Ionsson.

Och skall iagh nw hedhan bårt fare 10
Aff thenne här landh
Effter migh skola nw gråta
Bådhe quinnor och män
Grant kennen j Iffuar Jonsson.

[24] Och skall iagh nw hedhan bårt fare 11
Aff thenne här öö
Effter migh skola nw gråta
Bådhe quinnor och möö
Grant kennen j Iffuar Jonsson.

Och skall iagh nw hedhan bårt fare 12
Aff thenne här stadh
Effter migh skall hoon gråta
Ingelunda iagh henne baadh
Grant kennen j Iffuar Jonsson.

Och skall iagh nw hedhan bårt fare 13
Aff thenne här bÿ
Effter migh skall hoon gråta
Och watnet skall af kinderna flÿ
Grant kennen j Iffuar Jonsson.

Thet war nw Iffuar Jonsson 14
Han rÿchte vp sin hatt
Och segher dantzske frw drottningh
Mânge[1] — — — — — — — —

[1] Kustod till ett förloradt blad. Med nästa blad börjar ett nytt lägg och annan stil.

14.

1 Iungfrun skulle watnet hempta 25
Vdaff dhen *k*ålle brunnen
Hoon hadhe en snö hwithan kiurtell vppå
Och soolen skÿnthe ther vnder.

2 Hoon sågh sigh hÿtt hoon sågh sigh dÿtt
Och meenthe sigh wara allena
Ther kommer een vngerswen rÿdandhes
Och helssadhe Jungfrune sköne.

3 Wäne Jungfru och sköne Jungfru
Hwÿ stå j här så allena
Willen j wara mÿn hierteligh kär
Och fölia migh öffuer hedhe.

4 Edher hierteligh käre iagh wara will
I hempthen migh tre Roser
The som äre wåxne j thetta här åår
Och stånde på sÿn egne Röther.

5 Swennen ridher bärgh och diupan daall
Och kun*n*e the Roser eÿ finne
Ridher han sigh för målare dör
[Oc]h [1] målare war ther inne.

6 Ästu här inne så kom här vth [26]
Och måla migh tre Roser
Rätt som the wore wåxne j thetta här åår
Och stugå på sin egne Röther.

7 Som vngersuen the Roser fick
Leÿt han sin gångare springa
Frögden edher frögden eder sköne Jungfru
The Roser haffuer iagh funnith.

[1] Ordets början bortrifven.

När Jungfrun hon the Roser fick see 8
Doch begÿnthe hon till att quidhe
Iagh hafuer the orden medh skemthe*n* sagdt
Jagh trodde tw skulle icke så meena.

Haffuen j thet medh skemthe*n* sagdt 9
Till skempdt will iagh thet tagha
Jagh är edher och j blifuen mÿn
I alle wåra lÿfz dagar. Amen.

15.

Iagh gåår vthi mÿn örthe gårdh 1
Tÿ tÿdhen görs migh för långh
Ther bleff iagh the nesler war
Iblandh the Rödhe Roser.

27 Iagh togh[1] the nesler vthi mÿn handh 2
Och kastar öffuer gärden
Nu haffuer iagh migh så illa bränth
Alt för mÿn hierteligh käre.

Min kärest hon hafuer migh brefuet sänth 3
Thet är så illa schriffuidh
Hoon hafuer een annan fasth kärar än migh
Och will migh öffuer giffue.

Om hon migh öffuer giffue will 4
Ther sköther iagh inthet vppå
Alder regnar thet så fasth
Thet soolen skÿne må.

Soolen skÿn och daggen driffuer 5
Öffuer bärgh och diupe daler
Kommer iagh till mÿn hierteligh kär
Ther kan iagh bådhe snacke och taale.

[1] Öfver raden.

6 Min kärest hoon går j dantzen
Såsom en mårgon stierna
Ther står iagh och seer vppå
Jagh vnner henne gått så gernä.

7 Elska en wän och haff *h*ono*m* kär [28]
Een och icke flere
Så gör iagh all käristan mÿn
Thet skall migh ingen förmeene.

16.

1 Här är bröllop vthi wår bÿ
Thet duger icke hema blifua
I fåår nu hÿtt mÿn store sleff
I brÿnen wäll mÿn kniffuar
Mÿn kär man j låfuen migh dÿtt
Till edher står nu all mÿn lÿtt
Tÿ iagh wille gerna till bröllops.

2 Käre skulle till bröllops fare
Hoon hadhe inthet före
Thå fick hoon sigh een stoore bÿtta
Then banth hon vppå sÿn öra
Hoon hadhe inthet lätha ther vthi
Förvthan sunre siller tre
Tÿ hoon wille gerna till bröllops.

3 När käringen kom vthi bröllops gårdh
Begÿnthe hon till att rope 29
Hwart och ett barn vthi bröllopet war
Begÿnthe för käringen löpe
I rÿcker migh thenna bÿtta j hws
Bewarer henne wäll för råtter och mws,
Tÿ iagh är kommen till bröllops.

Käringen gick vthi stuffuun in 4
Hoon sågh sigh alt om säthe
Iagh wåndar aldrigh hwar iagh nu sitter
Försth iagh får dricka och ätha
I setther migh hoos mÿn sochne prest
Ther wanckar rätter allermest
Tÿ iagh är kommen till bröllops.

Femthon skinckor thå åth hon vpp 5
Och them allena slätte
Käringen vth genom dören sågh
Må här icke komm*a* flere rätter
I hempthen migh hÿtt then gamble Osth
Ty iagh förde hÿtt så godhan kåsth
Tÿ iagh är kommen till bröllops.

[30] Femthon bÿttor m*edh* fullgodan grött 6
Thå månde then käringen thöma
Hwartt och ett barn vthi bröllopeth war
Begÿnthe för käringen rÿma
Käringen wth j wgnen sågh
Må här icke flere grött bÿttor stå
Tÿ iagh är kommen till bröllops.

Käringen språngh på gulfuet fra*m* 7
Begÿnthe hoon till att Swantze
Hwart och ett barn vthi bröllopeth war
Begÿnthe för käringen dantze
I springen wäll högdt j springe*n* wäll läth
Tÿ iagh hafuer äthit then bröllops grött
Tÿ iagh är kommen till bröllops.

Sälle om then Afftonen 8
Then käringen skulle heem
Hwar är nw mÿn köre swen
Som migh skall fölia heem
I setter migh högdt j setter migh blött
31 Tÿ iagh *ha*fuer äthit then bröllops grött
Tÿ iagh är kommen till bröllops.

9 När käringen kom j sin eghen gårdh
Thå woro bådhe sthogerne fulle
Hennes man gick henne så wackart emoth
I waren wällkommen dulle
I waren wällkommen mӱn dulle Rooss
I ären så skamper att såffna hooss
Tӱ j hafuen warit till bröllops.

10 Käringen gick j stuffun in
Begӱnthe hoon till att lwtha
Öll och grött kött och flesk
Thå månde then käringen sputha
Min kär man j hållen vppå
Födha skall iagh Edher söner twå
Tӱ iagh hafuer warit j bröllop. Amen.

17.

1 In kom Iungfrun gångandes
Medh bara fothen ståndandes
Hwӱ ståån j medh baran footh [32]
Alt som lӱfuet lӱster.

2 Hwӱ ståån I medh baran footh
Kan här ingen rådhe booth
Sitt tigh på mӱn kistå
Alt som lifuet lӱster.

3 Sitt tigh på mӱn kistå
Maka will iagh tigh läste
Göra will iagh tigh skonar nӱ
Alt som lifuet lӱster.

4 Göra will iagh tigh skonar nӱ
Makan finnes eӱ j thenne bӱ
Lestren äro j lunden
Alt som lifuet lӱster.

Lästren äro j lunden 5
Lädbret är j sunden
Sÿlen är i Tÿsklandh
Alt som lifuet lÿster

Sÿlen är j Tÿsklandh 6
Bårstan är j Kalmar
33 Kårdan äro j Rome
Alt som lÿfuet lÿster.

Jungfrun talar till Tärnor twå 7
I scholen vngersuens hoffuudh thwå
Så ther faller eÿ tårar aff
Alt som lifuet lÿster.

Askan är I biörke tåpp 8
Biörcken är icke runnen vpp
Wattnet är j kellan
Alt som lifuet lÿster.

Watnet är I kellan 9
Kellan j wärdzens ende
Tråget är j Trÿntandaall
Alt som lifuet lÿster.

Tråget är[1] j Trÿntandaall 10
Som thet wattnet swalke skall
Kamben är j hiorte hoorn
Alt som lifuet lÿster.

Kamben är [j] hiorte hoorn 11
Ofödd är then konunge son
[34] Som then hiwrthen skiuthe schall
Alt som lifuet lÿster.

---

[1] Tillskrifvet öfver raden.

12 Hans fadher och hans modher
The liggia j waggone bådhe
Som then konunge son födhe schall
Alt som lifuet lÿster

13 Aldrigh hörde man slÿke
Som så suarar sin wedherlÿke
Tu schall ware mÿn fäste möö
Alt som lifuet lÿster.

14 Tw schall ware mÿn fäste möö
Medh migh skall tu bådhe lefua och döö
Kÿsser tu migh så klappar iagh tig
Alt som lifuet lÿster.

15 Kÿsser tu migh så klappar iagh tig
Gör thet gått så tackar tu migh
Göret gått så tackar tu migh
Alt som lifuet lÿster. Amen.

18.

1 Thet kom en hoffman rÿdandh till wår,
sadhe Måns[1],
Hwart j Jesu nampn will han tå 35
Swaradhe käringen kroke noos.

2 Han will och wår dåtter hafua,
S, M,
Hwadhan schall then bröllops kåsten tagas
Swaradhe käringen kroke noos.

3 Hafue icke wÿ en skeppå medh malt
S, M
*V*iste icke tu thet war lång*o* alt
Swaradhe käringen kroke noos.

---

[1] Detta omkväde är i alla strofer sammanskrifvet med första raden.

Hafue icke wÿ en hele kako, 4
S, M,
Wiste icke tu th*et* war lången smakat
Swaradhe käringen kroke noos.

Wille wÿ slachta wår stugu grÿs, 5
S M,
Thet är alt för mÿkin spÿs
Swaradhe käringen kroke noos.

Wille wÿ slachta wår gam*m*alt fåår 6
S, M
Wÿ hafue ther aff ätha j åtto åår
Swaradhe käringen kroke noos.

Wille wÿ biudhe vår Sochne prest, 7
S, M,
Han är alt för onder gäst
Swaradhe käringen kroke noos.

[36] Wille wÿ biudhe wår klåckare, 8
S, M,
I mårgon kommer han håppandes
Swaradhe käringen kroke noos.

Wille wÿ biudhe wår fougdte 9
S, M,
Han äther alt vp aff bordeth
Swaradhe käringen kroke noos Ame*n*.

19.

Iungfrun gånger I gröne lundh 1
Vpunder then gröne lindh
Tÿtt kom riddaren rÿdhandes
Men linden hoon groor så fagerligh.

2 Tÿtt kom riddaren rÿdhandes
Vpunder then gröne lindh
Ther fan han Jungfrun huilandes
Men linden hoon groor så fagerligh.

3 O sköne Jungfru trolåfue du migh
Vpunder then gröne lindh
Rödhe gulleth thå gifuer iagh tigh
Men linden hon groor så fagerligh.

4 Hwadh skall iagh *medh* titt rödhe gull göre
Vpunder then gröne lindh
Iagh thår thet eÿ för mÿn frw att bäre 37
Men linden hoon groor så fagerligh.

5 Tw sägh att tw stodh på grunneth
Vpunder then gröne lindh
Så fan tu thet gullet widh brunnet
Men linden hoon gror så fagerligh.

6 Wÿ sittioms här nidh wÿ taloms här widh
Vpunder then gröne lindh
Alle min sårgh bekenner[1] iagh för tigh
Men linden hoon groor så fagerligh.

7 Huru schall iagh min frw att sware
Vpunder then gröne lindh
När hoon seer migh the bleke kin bäre
Men linden hon groor så fagerligh.

8 Tu segh att tu sporde tÿns modhers grödh
Vpunder then gröne lindh
Så blecknat the kinner såm förre war rödh
Men linden hoon groor så fagerligh.

[1] Hdskr. be kenner.

Min modher blef dödh för hönsen gooll 9
Vpunder then gröne lindh
[38] Min fadher bleff dödh för vpran sooll
Men linden hoon groor så fagerligh.

Nw äre the alle dödhe 10
Vpunder then gröne lindh
Som migh schall bådhe kläde och födhe
Men linden hoon groor så fagerligh.

För vthan mÿn ÿngste brodher 11
Vpunder then gröne lindh
Han är migh för fadher och för modher
Men linden hoon groor så fagerligh.

Han satte migh till en foster modhers gård 12
Vpunder then gröne lindh
Hoon lärde migh bådhe skära och sÿÿ
Men linden hoon groor så fagerligh.

Hoon lärde migh bådhe skära och sÿÿ 13
Vpunder then gröne lindh
Hoon badh migh tuchteligh gå j bÿ
Men linden hoon groor så fagerligh.

Hoon badh migh hålla ähran mÿn 14
Vpunder then gröne lindh,
39 Men[1] tack haffue gudh iagh hafuer så giordt
Men linden hoon groor så fagerligh.

20.

Hwstrun hoon kastadhe sin råck I wägg 1
I hempthen migh bådhe smör och ägg
I hempthen migh hÿtt itt skincke faath
Iagh will settie och få migh maath.

---

[1] M nästan utplånadt (öfverfördt till motstående sida, emedan båda bladen genom vårdslöshet vid bindningen klistrats ihop).

2 Itt skincke faath
Jagh will settie och få migh maath
I hempthen migh hÿtt en kanne mödh
Jagh will göra min kinne rödh.

3 Een kanne mödh
Jagh will göra min kinne rödh
I hempthen migh en j hempthen migh twå
I hempthen migh bålster iagh såfuer vppå.

4 Een och twå
I hempten migh bålster iagh såffuer vppå
Bonden kom aff skogen heem
Fåår iagh någoth af mathen dÿn.

5 Aff skogen heem [40]
Fåår iagh någoth af mathen dÿn
Min kär bonde tw töff en stundh
Så lenge mÿn öghon the få een blundh.

6 Tw töff een stundh
Så lenge mÿn öghon the få een blundh
Bonden gick sigh till wedhakast
Han quistadhe the käppar som icke brast

7 Till nedha kast
Han quistadhe the käppar som icke brast
Han quistadhe een han quistadhe twå
Så månde han åth stugun gå.

8 Een och twå
Så gick han dÿth som hustrun lågh
Bonden fick hustrun i gålan låck
Min hierteligh käre tu statt nw vpp

9 I gålan låck
Min hierteligh käre dw stadt [n]*u* vpp
Hustrun och bonden the dantzadhe så
Att käpparna sönder på gålffuet lågh

41 The dantzadhe så 10
Att käpparna sönder på gålfuet lågh
Min käre bonde tu hålt vp slå
Iagh will löpa när tu bedher gå.

Tw hålt vp slå 11
Jagh will löpa när tu bedher gå
Thet giorde hustrun I stora nödh
Hoon gaff sin bonde bådhe smör och brödh.

I stora nödh 12
Hoon gaff sin bonde bådhe smör och brödh
Rådhe will iagh hwar gran hustrun mÿn
Hoon necke eÿ maten åth bonden sÿn.

Hwar gran hustrun mÿn 13
Hoon necke eÿ mathen åth bonden sÿn
Eeÿ förtÿ iagh giorde så
Therföre är min rÿgg så blå. Amen.

21.

Häll om een afthon tå rÿm [1] faller på 1
Vthrÿdher then Swenne*n* sÿn gångare grå
I bÿdhen migh wäll.

[42] Sadhell af silffuer och betzlet af gull 2
Sielff rÿdher then Suenne*n* så dÿgde full
I bÿdhen migh wäll.

Så rÿdher han j Rosenne lundh 3
Ther fan han en dantz m*edh* frur och Jungfrur [2]
I bÿdhen migh wäll.

---

[1] Kanske rym.

[2] Öfver raden är i stället för en dantz etc. tillskrifvet med annat bläck sin kärista i sam*ma* stund.

4 Han bant sin hest widh lilie quist
Han bär en stor gledhie thet är håno*m* wist
I ÿdhen migh wäll.

5. Wÿ finnoms wäll åther om midsam*m*ars tÿdh
När dagen görs långh och natte*n* görs blÿdh
I ÿdhen migh wäll.

6 Wÿ finnoms wäll åther om midsam*m*ars dag
När lärickian siunger och göken gaall
I ÿdhen migh wäll.

7 Wÿ finnoms wäll åther I bl*å*mster[1] engh
Ther Roser och lilior stå för wår sengh
I ÿdhen migh wäll.
Amen.

22.

Een Andeligh Wÿsa, om the tree märkeliga dagar i wekonne. 43

Siunges såsom Gudh aff sinne Barmhertigheet[2].

P. I. G.

1 Fredagar äre besÿnnerligh
Som wÿ medh skääll betrachte
Att wÿ leffuom ewinnerligh
Hoos gudh, hans bodh här achte
Medh snille och försichtigheet
Så bruukom werldzens fåfengheet
Att wÿ ärom Gudi täcke.

---

[1] Hdskr. blamster.

[2] Hdskr. Barmherhertigheet.

Then förste dagh är långfredagh 2
Tå Christus för oss alla
[44] Korsfästes effter Gudz behag
Och smakade dödzens galla
Frelste oss så aff wåra nödh
Och will att wÿ minnes hans dödh
Wårt korss tålige bärom.

Then andre dagh är lördagen 3
Tå Christus är begraffuen
Och hwÿlar han så Sabbathenn
Ther aff wÿ lärdom taghom
Att ända så wår hwardaghs w*e*rk[1]
Thet trälen frÿ från s*a*mpn[2] och wärk
Gudz ordh må glader h*ö*ra[3].

Then tridie dagh är Söndagen 4
Thå Christ stoodh vp aff dödha
Medh segerwinning vthan meen
Öffuer fienden snöda
45 Then helgom wÿ och herranom
Prÿsandes Gudh i himmels Thron
Medh hiertans frögd och gamman.

Fredagen är then ringa tÿdh 5
På iordenne wÿ leffue
I iämmer sårg och mÿkin strÿdh
Ther aff wÿ oss bedröffue
För Adams sÿndh och wåra brist
Wäll hånom som sitt kors full tÿst
Bär Jesum Christum effter.

---

[1] Först skrifvet wärk, sedan a ändradt till e.
[2] Hdskr. snarast scmpn.
[3] Hdskr. hora.

6 Sabbathen är wår hwÿlatÿdh
Tå korsset oss fråntages
Och roligheten nalkas blÿdh
I iord[1] wÿ här begraffues
Ther haffuom frid i stora lust
Till thes wår herre Jesus Christ [46]
Vpwäcker oss till lÿffuet.

7 Sidst kom*m*er[2] herr*a*ns frögdedag
Tå wÿ stååm vp aff dödha
Och Jesus Christ i gått behagh
Frÿar oss från all mödha
Och tager oss i himmels roo
Ther wÿ medh hånom skole boo
I ewiga glädie, Amen.

23.

Een annar, Om then dödeliga Pestilentia och sorgeliga tÿd, som här i thetta åhr haffuer warit. Siunges såsom

O Jesu Christ som mandom tog

1 Hielp gud hwadh nödh i thetta åhr 47
Haffuer oss rundt omgiffuit
Medh sorg och gråått i alla wråår
Ther månger haffuer bliffuit
Bortrÿckt igenom dödzens band
Ehwar han fans i watn och land
Ty ingen sig frÿ wiste.

[1] Hdskr. Iiiord med en vertikalt ställd båge mellan de båda sista ina

[2] Hdskr. har nn för m.

Týn tunga hand och wredes rätt 2
Haffua oss o Gud hardt plågat
All mensklig hielp war wthe slätt
Doch hafuer týn nådh lagat
Thet månger i sýn grämmelse
Förnam stora hughswalilse
Aff tino orde reena.

[48] Therföre wý nw tacke tigh 3
O milde Gudh och fadher
Att týn wreede så blidkar sigh
Och tu oss åther gläder
Som wý förnimme dageligh
I thet wår skade minskar sigh
Then oss omkringhwerfft hadhe.

Hoo kan thå thenna týn godheet 4
Tillfýllest nook förkunna
Som tu oss nw hafuer bereedt
Vthi wår sårga timma
I thet tu wåra skuld och brist
Förlåther genom Jesum Christ
Ther wý doch straff förtiene.

49 Och bidie wý tigh fader blýdh 5
Aff hierta, hogh och sinne
Bortwendt titt straff på thenna týdh
Att wý medh gladom munne
Loffsiungom tigh medh *rinn*gheet [1]
Berömmandes tina godheet
Medh' hiertans frögd här alle.

---

[1] rinn osäkert

6 Frÿa O Gudh wår Konung blÿdh
Sampt the medh honom äre
Ifrån alt ondt, nu och altÿd
Aff milda nådh beskäre
Godh lÿcka i all stånd och kall
I kÿrckior, Scholar, öffuer all
Tino nampne till ähra.

7 Regera och så Riksens rådh [50]
Medh wÿsheet margalunda
Och gif them tina helga nådh
Att the titt ord begrunda
Bewarandes thet reent som gull
Och blÿff oss allom mild och huld
Här i wår fäderne lande.

8 Bewara och så thenna stadh
Medh rådh och Jnboor alla
Stocholm, och war i theras rådh
Sampt them som tigh åkalla
Gammall och vng, stoora och småå
Och hielp oss i thet nÿia åhr
Leffua tigh altÿdh täcke, Amen.

24.

Om Sÿndernes förlåtelse. Psal: 25. 51

Ad te leuaui animam meam.

1 Min hogh frå menniskior haf*ue*r iagh wendt
Mÿn siell i thina hand sätter
O herre Gudh tÿn nådhe migh sändt
Lätt migh eÿ warda förgätter
All mÿn lÿt hafuer iagh till tigh
Frå blÿgd och skam tu wachta migh
Att sigh mina fiendar eÿ gledias.

På skam kom*m*er hwarken quinna eller man 2
Som sigh på tigh förlåter
Tÿn weldiga hand them frelsa kan
Frå sårgh och alsköns wådha
Men blÿgd och skam få alle the
Som tina tienare göra wee
Förvthan alla orsaker.

[52] Wÿs migh o herre tÿn wägh att gå 3
Att iagh tÿn stigh må lära
Widh tÿn sanningh lätt migh att stå
Tÿ tu äst gudh mÿn herre
Mÿn hielp och tröst och all mÿn lÿt
På tigh förlåter iagh migh altÿdh
Tråtz them som migh förfölia.

Min herre lätt tigh till hiertat gå 4
Och werdes thet betenckia
Att the allena medh tigh stå
Som tu tÿn nådhe skencker
Beslutet hafuer tu förnist
Af ewigheet för vthan list
Att the skola salige warda.

Min vngdoms brist och oförnuft 5
O herre werdas tilgifua
53 Aftwå och alla mina otucht
At iagh hoos tigh må lefua
För herrans Jesu Christi blodh
Som betalningh för oss på kårset stodh
O herre tenck vppå thetta.

Herren är sööt, rettwÿs och godh 6
Allom them honom påkalla
Om the än sÿnda honom[1] emoth
Doch will han them eÿ vndfalla

---

[1] Hdskr. honom sÿnda, men ordningen rättad medelst af samma hand öfverskrifna siffror.

Han lärer them sina wilia godh
Stadfester theras hierta och modh
Alt efter sin egen wilia.

7 Herrans wägh är sanningh wisserligh
Godheet, miskund och nådhe
Sitt löfte håller han trÿggeligh
Och oss thet bästa rådher
Alla them hans ordh samtÿckia nu
Och elska them af hierta och hugh [54]
Som oss then helga schrift lärer.

8 För titt helga nampn O herre gudh
Fö[r]låt migh alla mina sÿnder
Thär är så mÿkit thet onda krwth
Och wexer alla stunder
Therföre O herre wnderwÿs migh
Att wandra i tÿn lagh retteligh
Aldeles efter thin wilia.

9 The menniskior som fruchta gudh
Skola hans rÿke erffua
The hånom troo få ewigh roo
Och skola aldrigh förderffuas
Herren är theras rette förman
Sitt Testament them kungör han
Och them sÿn Anda skencker.

10 O herre gud till tigh altÿdh 55
Mÿn ögon iagh vplÿfter
Frels af then snaro iagh är vthi
Som migh till dödz förplichter
Förbarma tigh öffuer migh herre Christ
Ty iagh är arm och elände wist
Ther till af många förachtat.

11 Af hiertans wee och stora nödh
Hielp migh i mÿkin wånda
At iagh eÿ lidha skall helfuetes glödh
För mina sÿnder många

Afplana all mÿn oretfärdigheet
Tÿ månge göra migh ofredh
Och af förtreet migh hata.

Bewara mÿn siell och hielp nu migh 12
Att iagh eÿ för tigh skemmes
[56] Mitt stadiga hopp hafuer iagh till tigh
Tin wilia lätt altÿdh fremmias
Och hielp nu herre af sårgh och wee
Israël tin tienare
Som tigh allena tilhöra. Amen.

25.

Om thet Bröllop i Cana wthi Galileen

Iohannis 2. Siunges såsom: hwar man &c.

Tridie dagen ett Bröllop stodh 1
Wthi *Cana*[1] i Galileen
Till huilket Iesu Modher godh
Blef budhin Iungfru Maria
Iesus war och budhin medh flÿtt
Hans läriungar komme och dÿtt
Brwdgumman ähre bewÿsa.

När Måltÿden hölts alle bäst 2
Thå begÿnte them fattas wÿn
57 Hwar man hade tå druckit hälst
Maria *t*alar[2] till Sonen sin
Här är inthet wÿn till dricka
Wthan thu will them thet skicka
Annor rådh wÿ nu eÿ wethe.

Iesus sadhe till henne igen 3
Quinna hwadh hafuer iagh medh tigh
Min tÿdh är icke kommen än

---

[1] Hdskr. Zana?

[2] Hdskr. dalar.

Hwadh hafuer tu skaffa medh migh
Hon sadhe till tienarena tå
Hwadh han befaler gören så
Han kan och will oss wäll hielpa.

4 Ther Sore sex krukor af steen
Satte efter Iudarnes reningh
Trÿ mått gick i hwar och enn
Sådan är Johannis meningh
Them bödh Iesus fÿlla full snart
Thet blef så bestÿrt medh en fart
The wardt medh watn vpfÿlte.

5 Han sade skäncker nv vthi [58]
Och kökemestaren gifuer
Bedher hånom thet smaka frÿ
Glader han ther af blifuer
Han wiste eÿ hwadhan thet wÿn
Här kom, han smakadhe i thet sin
Men tienarne thet wäll wiste.

6 Kökemestaren strax bortgick
Brwdhgumman leet han tå kalla
Godha wÿnet iagh nu först fick
Wnderligh må tu tigh hålla
Tÿ hwar man först godt wÿn fra*m*bäär
Och sedhan thet som sämbre är
När gesterne druckne blifue.

7 Tu hafuer surtt wÿn först inskänkt
Och gömt thet goda alt här till
Tu hafuer tigh eÿ rätt betänckt
Iagh thet så icke hafua will
Thet war thet första Teckn 59
Iesus giorde i Galileen
Och sÿn herligheet kungöre. Amen.

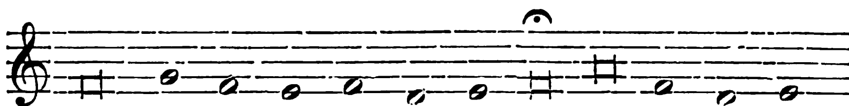
26.

Then 128 psalm. Om Gudz welsignelse vthi enn gudfruchtigh hwshåldning.

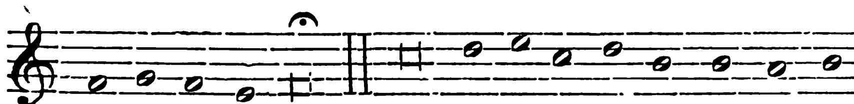
D. petrus palladius, Vitamq*ue* faciu*nt*, vthtÿt haf*uer*.

Hoo som will saligh wthi werlden lefue
I herrans fruchtan skall han sigh öfue
Den ewige herre gudh skall han och dÿrke.
I tron till hånom sigh altÿdh stÿrcke
Will tu och så lefua medh Gudh och ähre
Af thine henders arbethe skall thu tigh näre
Fruchtsammeligh skall och din hustru ware
Som itt wÿnträ månge wÿndrufu*e*r mon bäre
Och skulle thine barn delige och reene
Om itt bord sittie som Oliue grene.
[60] Så skall then man af gudh welsignat ware
Som hono*m* hierteligh will fruchte och ähre
Herren skall tigh och lenge i werlden spare
Och altÿdh m*edh* sitt salige ordh beuare
Att tu må see thin barnabarn vthan skam*m*e
Och sedhan Israëls fredh ewigt an*n*am*m*e
Här till beslute wÿ nu allesammen
Seÿandes hwar af hiertat Ame*n* Ame*n*

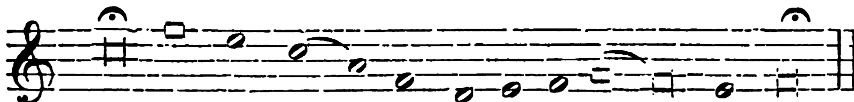
27.

1. TIgh wa--ri lof och prÿs o Christ, Be--ne--di--det
2. Eng---la--nar och öff-*ue*r Eng-lar, Thro-ner och thet
3. Titt fålk o her--re lå--fue tigh, Thin brudh aff hier-

är den dagh för-wist. Wÿ lå - fue tigh nu och till e-wigh
himmelska her - skap, Tigh lå - fue Che-ru - bin och Ze - ra-
tat nu gle - der sigh För tin nå - de och barm-her-tig-

tÿdh
phin. He - ligh, he - - -ligh, he-ligh i hög - - - den - ne, Amen.
heet.

28.

Herre gud fadher stat oss bÿ. på latin.

O pater ades nobis:
Munda nos a peccatis:
Serua nos a Sathana:
Vt te nita*m*ur[1] vna:
Tibi nos permittamus:
A fraudum omne genus:
Amen amen sit ita:

Nec sinas nos perire
Moriq*ue* fac beatè
Conserua nobis fidem
Fidamus corde toto:
Vt Sathana*m* vitemus
Per Chr*istu*m superemus:
Dicamus Atta.

O christe &c.

O Sancte spiritus ades nobis.

29.

1 I babilon ther bodde en man [62]
Ioachim war hans rette nampn
Han lefde medh tucht och ähro.

---

[1] Hdskr. nitannur.

Helchiæ dotter trolåfuadhe han 2
Thet må iagh seÿa på mÿn san
Stoor sårgh månde han bära.

Dher till tå woro skickade tuå men 3
Som falske och suickfulle wåre
The skulle tuå domare wara

Susanna skulle i sin Örtegård gå 4
Hon mente thet ingen henne sågh
Hoon mente sigh wara allena.

Hon wÿste siu pÿgor efter olio och såpo 5
Hon giorde th*et* huarken för falskheet eller suik
The wille hennes gledie förmena.

The lågo och skÿlte sigh vthi en wrå 6
Thet giorde the domare tuå
Till henne thå månde the löpa.

63 The lopå till henne the sadhe så 7
Tu lätt oss nu wår wilia få
Thet welom wÿ medh tigh dölia.

Susanna hon suarade them så ther till 8
The gerningar iagh aldrigh göra will
Ther medh iagh mÿn gudh bårtglömer.

För will iagh emellan idra hender döö 9
Thet sadhe susanna vdaf stoor nödh
Emedhan iagh kan icke lefua.

The lopo ifrå henne the sadhe så 10
Att enn hos henne liggia skulle få
The sade thå the ifrå henne lopå.

Susanna hon skulle till domen gå 11
Hennes kände wenner mötte henne tå
För henne månne the gråta.

12 Susanna hon stegh för domen och gret
O herre gudh som altingh weet
Både lönligh och vppenbarligh.

13 Susanna hon skulle till dödhen gå [64]
Daniell Propheten mötte henne thå
Han will sanningen höra.

14 Daniel han sporde then första till ·
Tu skalt migh seÿa och war eÿ seen,
Wnder hwadh trä the lågo.

15 Han su*or*[1] om gudh och sade så
Wnder itt Eke trä the lågo,
San*n*ingen[2] will iagh fram föra.

16 Daniel han sporde then andra till
Tu skalt migh seÿa och war eÿ seen
Wnder hwadh trä the lågo.

17 Han su*or*[1] om gudh och sade så
Ett linde trä the vnder lågo
Hwadh w*e*llen i meer af migh hafua.

18 Gudz Engel skal kom*ma* till eder m*edh* suerd
Och dela eder i stÿcken små 65
För lögn som i hafuen loget.

19 Then samme dödhen Susanna skulle få
Tå fingo the falske domare tuå
Och stenadhe wårdo the bådhe.

20 Så blef Susan*n*a frelst ifrå then ÿnckeliga dödh
Tÿ hennes bön war stoor till gudh
Så hielper gudh alla sina wenner.

---

[1] Hdskr. suvr (skrifvaren synes först ha skrifvit swr och därefter medelst ett tillagdt streck ha ombildat början af w till u).

[2] Hdskr. Samingen.

30.

Bonden han åtthe en Oxe, 1
Och bonden han åtthe en oxe
Och han war full wäll wåxen
Men oxen dantzar i Pantzaren.

Och oxen löper på hedhe, :,: 2
Och mötte hånom en Grefue,
Men oxe*n*

Och Grefuen han talar till småsuenner tuå :,: 3
Och huru skulle wÿ den oxen få
Men oxen dantzar i Pantzaren.

[66] Och wäll må wÿ den oxen få :,: 4
Och hade wÿ hornband leggia vppå,
Men oxen dantzar i Pantzaren.

Och Grefuen war icke bånde gran, :,: 5
Han togh sölfbeltet och gullkäden fram :,:
Men oxen dantzar i Pantzaren.

Mÿn käre Grefue i bind icke så hårdt :,: 6
Iagh hade icke achtat att löpa bårt,
Men oxen dantzar i Pantzaren.

Och oxen han slap vdaf Grefuens hånd :,: 7
Så *lå*p han dÿt som han för war waa*n*
Men oxen dantzar i Pantzaren.

Och oxen han löper sigh heem i gårdh, :,: 8
Och vthe bonden för hånom står,
Men &c.

Du war wälkommen mÿn oxe rödh, :,: 9
Iagh tenckte du hade långå warith dödh
Men oxen dantzar i Pantzaren.

10 Iagh seer wäll på tÿn horne bandh :,: 67
Att du hafuer warit i Grefuens hand
Men oxen dantzar i Pantzaren.

11 Öhrligh om mårgon när dager war lius :,:
The*n*[1] bonden skulle till tinge huus,
Men &c.

12 Eÿ få mÿn hestar stå i stall, :,:
Och icke mÿn boskap heller gå i wall
Men oxen dantzar i Pantzaren

13 Mÿn kär bonde du klagh icke så hårdt :,:
Du tacka g*v*dh för den dell tu hafuer fådt

14 Tu fick här full gått horne band :,:
Stor sölfbelte och gullkädhe*r* lång
Men oxen dantzar i Pantzaren.

15 Oxen skåpar i lunden, :,:
Och tolf mark peningar i pungen
Men oxen dantzar i Pantzaren.

Τελοσ.

31.

1 Söder wnder öö, [68]
här täffla twå herrer om en möö,

2 then förste gulterningh på taffuel bordet ran,
kong Walmar tapte och Rudhegull wan,
i ronn till.

3. Och höre tu Piga lithen: Södher vnder öö,
huru lenge lÿster tigh bide migh möö
i ronn till.

[1] Hdskr. The .

Wäll bidher iagh vdi 15 åår, 4
så lenge som Rudhegul han tencker sigh om rådh
i ronn till.

När femton åår wåre liden om gringh 5
Och icke kom rudhegul til fästemön sin,
i ron till.

Wenner och frender börie tenckie, 6
Och huru skulle wÿ gifta wår frenckie
i ronn till.

69 Wÿ gifue wår sÿster vnge herren Tooll, 7
han haf*ue*r mer gul än lagma*n* haf*ue*r iordh,
i ron till.

Om torsdagen han till bodhan gick, 8
om fredagen han icke suaren fick,
i ron till.

Om lögdagen han sin gåfuor vth gaf 9
Om söndagen stodh theres heders dagh,
i ron

The drucko vdi dagar the drucko vthi twå 10
och icke wille brudhen åth sänge*n* gå,
i ron til

In kom och en lithen små drengh, 11
Och han war klädh vdi brune kiortell &c.

Han stadde sigh för bredhe bordh 12
Han snackar så månge skemptes ord,
i ron till.

Och han sågh skepet söder vnder öö, 13
Medh silkes segell förgÿllendes flögh
i ron &c.

14 Masten vdaf sölfuer förgÿllendes roo, [70]
Och dher seglar rÿke Rudhengul vpå &c.

15 Masten vdaf sölfuer stÿret vdaf blÿ,
Och der seglar rÿke Rudengul vdi.

16 Jngen wedh bordet thet ordet gömde
För vthan bruden hon ladhe them i lönde &c.

17 Brudhen hon talar til brudhequinnor twå,
I låfuen migh til brude huset gå &c.

18 Och gånge nu huart tu gånge will,
Men aldrig giorde så modher för tigh,
i ron &c.

19 Bruden hon skulle til brudehuset gå,
Hon togh then stigen til siöstranden lågh &c.

20 Iungfrun hon stiger på huitan sandh,
Och ther sågh hon Rudhegull ladhe i landh &c.

21 Jungfrun hon stiger til skepet in, 71
O herre Gudh gif oss bör och blidan windh &c.

22 I segen min fadher mång tusend godh natt
J bidhen honom gifue och icke spare,
i ron till

23 I segen godh natt mÿn modher
I bedhen henne sörie medh huffue,
i ron till.

24 I segen godh natt then lille små dreng
I låthen honom såffua på silkes sengh,
i &c.

I segen godh natt mÿn festeman, 25
I natt såfuer iagh på Rudeguls arm &c.

Rudhegull[1] han stiger effter stampn, 26
Och Jungfrun hafuer han i sin fampn &c.

Jungfrun hon såmnar i skeparens fampn 27
Hon wacknar icke för än i tridie konge land,
i ron till.

32.

[72] Gamble man han lÿknas 1
widh Barkelösa Ek,
Alle sine gräner
fäller hon från sigh,
hon Rotner i Röter,
hon faller nidher i tåpp,
Gamble mannen faller af,
then vnge wexer vp.

Fatigdom och siukdom 2
the ginge sigh om bÿ,
Mötte them sårgh oth quelle,
Så wåre the Sÿstrar tre,
The ladhe sin stempna
widh gamble mansens dör,
Herre gudh nådhe then gamble man,
Som ther bor innan före.

Gamble mannen strÿker 3
gråskallan sÿn,
Ålderdomen frester
frenderna sÿn,

[1] Hdskr. Rudhe gull.

Frender hafuer han månge,
Och wenner hafuer han få,
Nådhe honom Gudh (fader) i himmelrÿk 73
Som ther skal lÿtha opå.

4 Gamble mansens näsa
Böÿes nidh som quist till Jordh,
werden är så suÿkful,
Som ÿsen ligger på flodh,
Han bräker och brakar
han brister och siunker i grundh,
Så går (enom) enom gamble man,
Som lefuer en långan stundh.

5 Dödhen han lÿknas
widh Jägare tw[1]
Han slepper vth sine raker,
Bÿter han en roo,
han bÿter wäll ene
han bÿter wäll twå,
Han bÿter wäll alle the diur som äre
bådhe store och små.
Amen.

33.

1 Iagh hafuer migh en herre trolofuadh [74]
i werden ther iagh är,
Migh håppes han skal wäll dåge,
Alt bådhe fierre och när,
Hans nampn tå will iagh schrifua,
Och bära til mÿn dödh,
han kan wäll sårgen fördrifue,
Och skilie migh från ångest och nödh.

---

[1] Möjligtvis tro (d. v. s. trå), såsom meningen tycks kräfva (jfr roo = rå i rad 4).

Gudh gifue migh th*et* at läre, 2
Thet iagh icke sielfuer kan,
Tigh höfues lof heder och ähre
bådhe af quinne och man,
Gudh gifue migh th*et* i sinneth,
att lofue mÿn frelsare godh,
huadh iagh är vth eller inne
Gudh låsse mitt ångest fult modh.

Han lÿknas widh Solenne klara, 3
75 Som skÿn öfuer werlden all
hans nådh är vppenbarat
Iagh gifuer migh honom i wåldh,
han kan wäll sårgen vthslekie,
Thet hafuer iagh befunnit medh migh,
Min tienst iagh hono*m* will räckie
O Iesu th*et* lofuer iagh tigh

Alle Englar af himmelske skare 4
The äre honom ganska när,
huadh the äre små eller store,
the hålle hono*m* innerligh kär,
Gudh sadhe thet medh sin nåde,
alth widh sin högre håndh,
Badh them så stÿre och rådhe,
Sÿn Rike vthöfuer all land.

När iagh nu emoth tigh brÿter, 5
Lönligh eller vppenbar,
[76] Läth tÿne mildheet flÿte,
Och gif migh tine nådh,
Iagh beder tigh för th*et* onda,
Tw war migh icke wredh,
Iagh sÿndar i alla stunder,
Mÿn sÿnder the göra migh ledh.

6 I sÿnden hafuer migh vndfångit
Min modher och th*et* är wist,
Iagh hafuer i sÿnden gångit,
Tÿ må iagh wara tÿst,
Min brist kan tu förtaga
Som machten hafuer i wåldh,
Iagh är nu stadder i wånda,
Bådhe till lÿf och siell.

7 Jagh flÿr til tÿne nådher,
Som machten hafuer i handh,
Tu måtte wäll öfuer migh rådha,
Alt bådhe til watn och[1] — —

34.

1 — — — — — domeligh ähre. 77

2 Att tu hafuer migh herre Iesu kär,
I thenne dag bewarat
Ifrå the onda andars här,
Bådhe när och fierr,
Som sökie efter min skadhe.

3 Iagh beder tigh herre Iesu mildh,
För tÿn bittre Pine,
Gif migh alla mÿna sÿnder till,
Och them förspil,
Hi*e*lp[2] migh medh nådhe tÿne.

4 Beware migh herre Iesu båldh,
För siels och lÿfzsens wådhe,
I thenne nath tu migh vphåldh,
Vdi titt wåldh
Iagh gifuer migh tigh til[3] hånde.

---

[1] Kustod till ett förloradt blad.

[2] Hdskr. möjligen Hiolp.

[3] Hdskr. til tigh, men ordningen rättad medelst öfverskrifna siffror.

Tÿn helge Engel ware migh när, 5
[78] Altÿdh och i all stundh,
The onde andar bårt drif fier
Herre Jesu kär,
Medh sina listiga funder.

O Iesu kär hör mÿna bönn, 6
Iagh will tigh nu på kalla,
lär migh tenckia opå tÿn dödh,
Som tu sielf bödh,
Och på tÿnn martÿr alla.

Så skal thå min siel huila sigh, 7
J nat förvthan all fhara,
Hiertat i dröm tenckie på tigh,
Ther till hielp migh,
Som en ögna steen mig beuare.

79 Lätt migh medh sundheet och frÿt modh, 8
Then klara morgonstunde,
Ostunda och see herre Iesu Gudh,
Som medh titt blodh,
Frelste oss ifrå heluetis grunde. Amen.

35.

Iagh stodh migh vp 1
Enn mårgon stundh
Alt på så lönlige stadh
Iagh hörde så ö*m*kelig[1] klagan
Huru en ståls Jungfru badh,
Hon badh sin egen godh wän
Tÿ han wille fhron henne fhara
Och aldrigh komma igen.

---

[1] Hdskr. kanske önckelig.

2 Hon sporde honom til medh qwidhe,
Så önkeligh war hennes gråt [80]
Skolen wÿ samman blifue
Eller skolen wÿ skilias åth
Thet wille hon nödigt see,
Derföre badh hon så innerligh
Att lossa sin hiertans wee.

3 Hon drogh honom til minne
Hwadh han tilförenne hadhe sagt
Och strafade hans löse sinne
At han skulle gifua ther på acht
Thet wille hon hafua fast[1]
Tÿ han hadhe henne trolofuat
Och blifua vthan all last.

4 Hwar[2] är then stora kärlek 81
Tu hadhe till migh medh troo
Migh sÿntes tu war så godher
Migh lÿstade hos tigh boo
Men nu achtar tu suika migh
Men th*et* går aldrig vdaf hugh
Thet iagh hafuer elskat tigh.

5 Mitt wesende må nu så falla
Att iagh skall bedhan flÿ
Och öfuergifua tigh medh allo
Och rÿma bådhe landh och bÿ
Stor ångest går migh vpå
Så hören i nu mÿn Iungfru
Så endom wÿ wårt taall.

---

[1] Hdskr. facst, ändradt, kanske af samma hand, från fach.

[2] Kustoden har huar.

[82] Huadh går tigh til mene, 6
eller hui lengtar tu så
Om iagh skal blifua allena
Stor ångest går migh opå
Men blif när migh en týdh
Huadh deell som tigh kan fhela
Will iagh vpfýlla tigh.

Mýn hiertans käre Iungfru 7
Thet kan nu inthet så skee
Om iagh i landet blifuer
Dogh wåre th*et* en hiertans we
Men wý måtte skilias åth
Om iagh tigh än hadhe
Dhet wåre Edher sårg och gråt.

Skal th*et* så endelig wara 8
83 Att tu skal draga af landh
Så will iagh medh tig fara
Ehuadh migh går i håndh
Antingen illa eller wäll
Om tu migh nu rådh nekar
Så gör du migh store oskäll.

Tenk på mýn hiertans käre 9
Om th*et* så ginge till
Thet wåre oss en stor neso
Att bruka ett sådant spell
Thet kommer oss bådom til skam
Om wý så geno*m* landet färdas
Så slippe wý aldrig fram.

Thet fålk skulle oss så quelia 10
[84] Och göra oss mýkin bång
Skulle man sýn ähra så sälia
Thet wåre en hiertans tuång

Men käre hafuer th*et* fördragh
Tÿ edher och alle edher slechte
Wåre thet en skade dagh.

11 Skona titt godha rÿchte
Thet tigh bör hafua kärt
Och skammen skal tu förachte
Tÿ th*et* är mÿkin wärdht
Så räch migh hÿt thin huite hand
Haf tak för tin godh wilie
Gudh löse tin sårge bandh.

12 Mång ting tu hafuer före 85
Ther tu tigh medh hielpa will
Som iagh nu här hörer
Och achtar thet fögo till
Allen*a* will iag när tig wara
Och blifua såsom tu wilt
Tÿ wil iagh nu medh fhara.

13 Lätt af tina stora klagan
Och så tÿn suåra gråt
Och tårka af tina tårar
Och få̊ tigh ett bettre låth
Thet kan lÿthet förslå
Här fins wäl en i werlden till
Som löser tÿn stora otro.

14 We migh then stundh och time [86]
Thet tu blef migh så kär
Nu kan iagh wäll förnimme
Och merker ehuru thu är
Thet kunde iagh aldrigh förre tro
Then menniskian till
Mitt hierta kommer til roo.

Så wil iagh nu lÿdha dödhen 15
Alt medh en *hast*[1]
Och skilias från thenna werden
Som migh quelier så fasth
Iagh bedher tigh vthan fals
Attu medh tÿne brune brandh
Skill hofuudh ifrå mÿn hals.

87 Wille du nu öfuergifua 16
Tÿn sak så wäll som mÿn
Thå måtte iagh eÿ begära
Wårt åtskiliande i thenne tÿdh
Medhan tu vthan all skäll
Så talar och begärar
Så må thu fhara wäll.

Thetta och annath mhere 17
Thet långt wåre tala om
Bars theres taall till höpe
Rätt på thet samma rum
Ther medh the skildes åth
Han drogh från henne medh sårgen
Och hon blef quar och[2] i gråt.

[88] Iagh kan thet rätt besinna 18
Och rätt förnimma kan
Att elskogh medh sin grener
Besuiker[3] så mångan man
Han är en gest så hetsk
I begÿnnelsen är *han*[4] söter,
Widh endan är *han*[4] betsk.

Hwadh thetta hafuer innebära 19
Elskogh medh store och små
Så må man här af lära

---

[1] Hdskr. fast, kanske (af skrifvaren själf) ändradt från fart.
[2] Suddigt, kanske af skrifvaren själf utsuddadt.
[3] Hdskr. Beskuiker.
[4] Hdskr. hon.

Och gifua här acht opå
Thet är en fåfengh tingh
Att bruka elskog så innerligh
Han suiker omsider tigh.

20 Hans Borgh är wäll ringat 89
Thet man kan wäll at see
När han blifuer tigh förtunger
Så gör han titt hierta we
Thet är hans onda dicht
Så mången höfuisk Jungfru
Kommer han på skam och blÿgd.

21 Han lofuar tro och ähre
Medh tackom och mÿkin list
Huar seger af sine begäre
Sigh göra vthan all suick
Thet är eÿ annath än flerdh
Tÿ när nödhen tilseger
Thå är thet intthet werdt.

22 Så kan man wäl besinna [90]
Wthaf elskogz spell
Ibland man och quinna
Noch kärligheet är till
Ia th*et* och så wara må
Annorlunda kan th*et* befinnas
När nödhen kommer opå.

23 Thet will iagh nu rådha alle
Hoo helst thet wara kan
För sliken wådha sigh achte
Rätt såsom en man
Hwar finner man storre tuång
Än elskogen att begÿnna.
Dag och nätter görs hono*m* lång.
Amen.

36.

91 Then dagh i går framlidin är 1
Den ser wÿ aldrigh mhere
Förlÿdin tÿdh hielper inth*et* at quide
I thenne här tÿdh,
Migh hoppes th*et* skal wäll gåt[1] at blifue.

Huem kan en andre til wilie ware, 2
För falske klaffarens tunge och taale,
Han seger der vdaf han aldrigh sågh
eller tencker vpå, o
Altingh wender han till ondo.

O klafare tu må fast vnderlig wara 3
Som tu hafuer warit förtÿden,
Så månge hierta gör tu ogladh,
Och skilier them åth
Som gerna wil samma*n* blifue.

[92] Iag wånder icke huem th*et* är moth eller medh 4
Ware sigh man eller quinne
Iagh håller henne vdi mith hierta kär
Bådhe fierran och när,
Iagh kan henne aldrigh förglöma.

När iag hennes bodh eller schrifuelse får 5
Så blifuer iag låssat af al mÿn quidhe
När iagh henne seer mitt hierta th*et* leer
För vthan all suick
Christ lathe oss samman blifue.

---

[1] Ändradt (otydligt) från går.

37.

1 Her Pedher han talar til Sÿstere*n* sin
Men foglen siunger i skogen
Wille i göra godh wilian mÿn
Migh wäcker en ståls Iungfru.

2 Icke will iagh godh wilian din &c. 93
Wÿ äre tw sÿsken för gudh allen &c.

3 Och wil tu icke göra godh wilian min &c.
Och dichta wil iagh en lögn vpå tigh &c.

4 Och dichta nu hwadh tu dichta må &c.
Men aldrig skal tu min godh wilia fhå &c.

5 Her Peder han går för konungen in &c.
Han dichtat en lögn på Sÿsteren sin &c.

6 Min sÿster hon bar en krono af guld &c.
Sin son hafuer hon lagdt i suarta muld &c.

7 Och konungen talar til små suenner twå
I gången i skogen och hempter th*er* båår &c.

8 I huggen then båren af Eek och asp &c.
Th*et* är then Eld som brinner så fasth &c.

9 Ståltz Kirstin hon sitter på Rinnare*n* röd &c. [94]
Så gladelig rÿder hon til sin dödh &c.

10 Ståltz Kirstin hon rÿdher i tinget in &c.
Hon biuder lagh och tingh för sigh &c.

11 Til lagh och tingh th*et* hielper nu eÿ &c.
Min gudh iagh tror at tu hielper migh &c.

Tre gångor thå rÿder hon then eldenn omkring &c. 12
Hennes broder her Pedher sköt henne der in

Ståls Kirstin hon reker vth sin handh &c. 13
Så bedhes hon dricka för Jesu nampn

Hennes broder han blandade både eldh och tiern 14
Han gaf henne d[r]icka i then heethe låga &c.

Ther komo twå dufuor af him*m*elen nedh &c. 15
95 Thå the flugo vp så wåre the tre &c.

Ståltz Kirstin hon sitt*er* i himmelen brudh &c. 16
Her Peder hennes broder i heluetet siuder

Och aldrigh hörde iagh sådana &c. 17
Men fouglen siunger i skogen
Som dog her Peder skulle i heluetet sindhe
Migh weker en ståls Jungfru. Amen.

38.

Aller sågh iagh thet blåmster gro, 1
Om winter tÿdh,
Sedhan iagh sågh i dantzen tråda,
Så wenth ett wÿf.

I dantzen trådha så wenth ett wÿf, 2
Som solen öfuer skÿn,
Thet gifue Gudh hon wore nu mÿn,
hon hörde migh till.

[96] Ähr thet sant i seÿen för migh, 3
i hållen migh kär,
I rÿdhen vdi mÿn faders gårdh
i bidien till migh.

4 Iagh hafuer warit vdi eder faders gård,
Han sadhe migh neÿ,
Skön Iungfru i tagen orlof vdaf eder sielf,
och fölien bårt mig

5 Tager iagh orlof vdaf migh sielf,
Och fölier[1] bårt eder,
När som iagh kommer vdi fremmande land,
så suiken i migh.

6 Iagh will settie mÿn sniö huite band
till Pante,
Att th*et* kom aldrigh vdi mÿn hogh
eller tancke.

7 Huilken som kastar en fieder på watn,
Hon flÿter deropå,
Och huilken som hafuer en hiertelig kär,
Han tencker deropå.

8 Och huilken som kastar en steen vpå watn, 97
Han siunker till grundh,
Huilken som mister sÿn fultrogen wen,
Hans hierta görs tung. Amen.

39.

1 Iag är Eländigh född
I sårg min lÿf förnöth
Derföre må iagh klage
Att iag i min vnge dage
Alt så skall warda fången
Alt vthi Venus bånde.

---

[1] Hdskr. folier.

Iag sitter eller står 2
Iagh ligger eller går
Så ästu migh i tanckar
Mitt hierta eÿ från tig[1] wanckar,
[98] Åm iagh skönt är i sömpne
Så görs tu migh i drömme.

Hwarföre du min Edle steenn 3
Gör migh thet samma igen
Tu migh icke förglömme
Mitt hierta hafuer tu i gömme
Gör migh thetta till ähre
Eÿ bettre iag af tig begerer.

Therföre min hiertelig kornn 4
På migh tu tenck och nu
Migh sielf will iag tigh gifue
Thin eghen will iagh blifue
Och aldrig från tigh wÿke
Iagh håppes tu migh eÿ suÿker.

99 Såm solen öfuer går 5
The andre stiernor små
Så öfuergår tu them alle
Ehuru the sigh månde kalle
Medh dÿgdesamheet och hedher
Medh fromheet och ährlige sedher.

Nu måtte wÿ skilias åth 6
Thet hafuer iagh långo förstått
Gudh hielpe oss snart tilsamman
Oss till stor gledie och gamman
Gudh oss altÿdh beware
Från olÿcko sårgh och fhare. Amen.

[1] g skrifvet öfver något annat (ch?).

40.

1 Duffuan och walmon the gå i dantz
Och duffuan dantzar i valmons handh
Här dantzar en lÿthen duffua.

2 Duffuan och walmon the gå i sengh [100]
Duffuan dantzar i walmo*ns* fhampn
Här dantzar en lÿthen dufua.

3 Duffua o dufua du still dÿn dantz
Du tappar bårt dÿn rosen kranss
Här dantzar en lÿthen duffua.

41.

Ähndan ähr på thenne visa
Gudh giffue oss allom enn goodh lÿsa.
När iag aff Denne Wärldenne skall skilias
Att th*et* doch aldeles måtte skee effter gudz willie
Amen

42.

1 Tienth hafuer iagh i konunges gårdh 101
i mörkesthe natt,
En ståls Jungfrw mÿn hugh är vppå,
så seger mÿn kärist gudh nådhe migh.

2 Mÿn kärist går sigh till siöö strandh
i mörkesta natt,
Dher woro alle skipen lagt ifrån land.
Så seger mÿn kärist gudh nåde migh.

3 Der war ingen heem vthan en fiskiare bått,
i mörkesta[1] natt,

---

[1] ke skrifvet (af samma hand) öfver raden.

förgÿlte woro the flaggor vppå,
Så seger mÿn kärist gudh nådhe migh.

[102] Alt som mÿn kärist kom segland på sundh, 4
i mörkesta natt
thet wexer vp weder thet rödhes i grundh,
Så seger mÿn kärest &c.

Thet wexte vp weder thet målnath i skÿ, 5
i mörkesta natt,
Ther låg then båthen i stÿcken trÿ,
Så seger mÿn kerist &c.

Nu blifuer mÿn kärist i watnet dödh, 6
i mörkesta natt,
Jagh kom till landet alt medh en stor nödh,
så seger mÿn kärist gudh nådhe migh.

103 The hofmen the tappat gåt ööll i faat, 7
i mörkesta natt,
Jagh sörger mÿn kärist bådhe nat och dagh,
Så seger mÿn &c.

The håfmen the dricke i fullan dwss, 8
i mörkesta natt,
Jagh sörger mÿn kärist i mörker och i lius,
Så seger mÿn kärist &c.

The grefuer[1] och herrer the köre medh wagn, 9
i mörkesta nat,
Jagh tager mÿn kärist vthi mÿn famp*n*,
Så seger mÿn kärist gudh nådhe migh.

[104] The håfmen the rÿdha medh höga hest, 10
i mörkesta natt,
Jagh såfuer wäll hoos mÿn käriste näst,
så seger mÿn kärist &c.

---

[1] g rättadt till G.

11 Mÿn herre han går i steen stuffun[1] in,
i mörkesta natt,
gudh signe wår dantz han går om kringh,
Så seger mÿn kärist &c.

12 Och efter gå the små suenner twå,
i mörk*e*sta natt;
Gudh hielpe oss alla i dantzen gå,
Så seger mÿn kärist gudh nådhe migh.

13 Mÿn herre han sither och får sigh maath, 105
i mörkesta natt,
Och få wÿ nw dricka så ärom wÿ gladh,
Så seger mÿn kärist gudh nådhe migh. Amen.

43.

Een degligh dantz wÿsa att siungas i Brwdahwset.

1 Jagh önsker eder alle helse
Så månge som här äre inne
Ädle suenner frur och möör
Så och the höfuiske quinnor.

2 Wÿ äre komne af fremma*n*de land
Så långt af frem*m*ande rÿke [106]
Til at förhöra och see oss om
Som andre flere slÿke.

3 Wÿ hafue thet well förnu*m*mit
At här är gledie vdi bÿ
Tÿ äre wÿ nu hÿt komne
Sådant til at besee.

[1] Hdskr. stuffnu, ändradt från något annat (stufunu, d. v. s. stufunn?)

Wÿ wele then gledien förmere 4
Som icke annars weeth
Brude*n* och Brudgum*m*en til ähro
Som nu thetta är skedt.

The lata kerligen betacka 5
Sin käre fader och modher
107 Som hafua sig welet bekåsta
Och warit sin barn så godh.

The latha och tacka sine wenner 6
Som nu äre kompne hÿt
Och giort sig lustig och glade
Ther m*edh* deres hedersdag beprÿdt.

The seÿa sig wilia förtiena 7
Hos huariom och eno*m* igen
I sådana fall och flere
Ehuar the finna sin wän.

Nu är then wÿson til ende 8
Medh fåge och welmeente ordh
[108] Är hon icke så behhendigh
Dog är hon af inge*n* doctore gior.

44.

O såmmar tu kommer medh mÿkin frögd, 1
med Örther och så medh ähre,
medh gledie och så medh fågle sång,
än gleder iagh migh thes meere:
Ehuarest iagh kommer som mÿn kärest hon är,
ther iagh henne seer,
thest meer yppes all mÿn gledie.

2 Mÿn gledie hon ÿppes margetusendfåll
ehwar(est) iagh mÿn kärest kan finna,
iagh önskar henne bådhe gledie och frögd,
hwadh hon är meer wthe eller inne: 109
Christ gifue mÿn kärest bådhe gledie och frögd,
för mÿkin dÿgd,
för hwar then stund iagh tencker på henne.

3 Enn krone af gull så wäll besatt
medh Pärler och Edlestenar,
som äre Rubiner och Thimanter klaar,
sender iagh mÿn kärest att bera
alt för sin dÿgd och kerligheet
hoon hafuer migh betedt,
hon må wäl kallas mÿn hiertelÿn käre.

4 O klaffar hwadh tu äst vnderlig,
tu hafuer så mÿkit att göra,
hwadh the Edle quinnor tenckie medh sigh
plägar, Tu till thet wersta framföra: [110]
Christ gifue the klaffar både last och skam
ehuar h*an*[1] fram faar
som wenskapen emillan thuå will förmena.

5 Iag kan icke meer om henne quedhe,
hon är doch mÿn hiertelÿn käre,
Iag håller henne i mitt hierta så kär
hwadh hon är fierren eller näre,
hennes bokstaf står skriffuin vdi A. b. c. d.
hwilken iag wäll weeth,
Christ signe henne lÿf föruthan ende.

6 Hennes boks*t*aff[2] står skrifuit så wÿdt öffuer land,
huilken iag wäll kan,
Christ signe hennes lÿf förvthan ende. Amen.

---

[1] Hdskr. snarast hon.

[2] Hdskr. bokskaff.

45.

111 En lönligh sårgh hwadh tw äst tungh, 1
Hwadh tu äst tunger att bäre
Tÿ görs migh tÿden och stunden så långh
För hwem skall iagh migh klage.

Werlden är full m*edh* falskheet och suÿk 2
Thet hafuer iag åffta förnummit
Så wäl hoss then fatige som then rÿke
Hwarist kan man en trogen wän finna.

Mitt hierta han haf*ue*r en wän sig vthualdt 3
Till henne står all mÿn begär*e*
I ordh och taall är hon migh from
Ehuarest hon helst månne ware.

Är thet santt hon sadhe för migh 4
När hon gaf migh tilkenne
Thå är thet ingen i werlden till
Som oss kan bådom åtskilie,
Men skee doch gudh faders wilie.

[112] The klaffare the äre så månge till 5
Såm ther till leggia sin wilia,
The wille oss både åt*s*kilia
Men ske gudh faders wilie.

När som iag går vthspatzere, 6
vppå mitt lÿst och beste,
Doch äre the månge onde grannar till,
the alt till th*et* werste,
the wille oss bådhe åtskilie
Men ske gudh faders wilie. Amen.

46.

1 Then signade dagh såm wÿ nu see,
nedh[1] till oss af himmelen kåmma,
Gudh lÿser för oss ju lenger och meer,
Oss allom till gledie och froma,
Gudh lotthe[2] oss icke skee idagh
Hwarken skam, last eller wåäde.

2 Then signade dagh then signade tÿdh 113
Wår herre hans födelsses tÿme,
Thå kom ther[3] lius af him*m*elen nedh,
Så wÿtt öfuer werlden att skine
Thet lÿser för oss ewinnerligh
Nu och föruthan all endhe.

3 Thet[4] kårs wår herre han bar för oss,
För wåre sÿnder och icke för sÿna
Thet setter iag idagh emillan dieffulen och mig
Iagh menar gudz werdige pÿne
Det blodh ther nedher på kårsset rann
Thet slecker vth sÿnderna mÿne.

4 Alle the trää vthi werlden är,
Löf, grääss och sandh på haffzens båtne
Hadhe the mååll och kunde the taale,
Och siunge medh Engle[5] stempne
Thå kunde the aldrigh tilfÿllest lofue [114]
Iesum[6] Mariæ son then reena.

---

[1] Ändradt så från neder.

[2] Skrifvet i marginalen, men genom märke hänfördt efter Gudh.

[3] Före och efter ther har något utraderats.

[4] Ett kors före början af denna vers antyder förmodligen, att af skrifvaren öfverhoppats en vers, som annars plägar finnas här i äldre texter af psalmen.

[5] Efter Engle har något utraderats.

[6] Ordet tillskrifvet i marginalen.

Den[1] lille fogell han flÿger så högdt
Och wedret blåser vnder hans wingar,
Thet är så ondt medh lithen macht
Moth höge berge att springe,
The strömmer the rinne så flÿteligh,
Op[2] vnder the gröne linde.

Och dagen han är nu aldrig så lång 6
Att affton må wÿ in wente
Lÿfuet thet endes medh dödzens twång
Hwem thet wil rettelig[3] betenckie
Wÿ blifue vthslekt wår graf görs trångh,
Oss följer ingen annan ende.

Gifue thå gudh wÿ hade så tient 7
I werlden så wäll till måtte,
Att wÿ i tronne gudz son hade kendt
Så *wÿ*[4] miste icke gudz nåde,
När werlden hafuer oss sin baak tilwendt
Att wÿ tå finge ewige bothe.

När wÿ skolom til wår fäderneslandh 8
Och skilias från thetta här elände
Thå befale wÿ gudh wår siel i håndh
I himmelrÿkes gledie att sende,
Gudh faders son och then helige Andh
Gifue wårt måäll en godh ende Amen

47.

Iagh sågh aldrig blåmstret gro 1
Om wintersens tÿdh,
Alt sedan iagh sågh henne i dantzen gåå
så wente wÿf.

---

[1] Först skrifvet Een.
[2] Ändradt från något annat.
[3] e senare tillskrifvet i och lig öfver raden.
[4] Ordet tillskrifvet öfver raden.

2 Iagh sågh henne i dantzen gå
iagh wille hon wåre mÿn,
iagh wille henne heller än alle the andre,
som solen öfuer skÿn.

3 Will tu henne heller än alle the andre [116]
som solen öfuer skÿn,
tw taall til hennes närskÿlde frender,
om the wille ther widh.

4 Iagh talte til hennes närskÿlde fränder,
the suarade migh neÿ
alt när tu kommer til fremmande landh,
så förglömer tu migh.

5 Settie will iagh min huite hånd
till pant,
att tw förgåås rett aldrigh wr mÿn hogh
och tancke.

6 Settie will iagh mÿn huite hals
til minnes
än tu förgåås rett aldrigh wr mÿn hogh
och sinne.

7 Flÿ bårt flÿ bårt lithen små fågel
af lilie quist,
tu sägh för alle kärista mÿn,
iag kommer ther wist.

8 Flÿ bårt flÿ bårt lithen små fogell 117
af diupe daall
tu sägh för alle käristan min
iagh kommer till taall.

9 Man tager en steen och kastar til watn,
then siunker i grundh,
och then som mister sin fultrogen wen,
thens hierta görs tung.

10 Man tager en bladh och kastar i watn,
thet flÿter till land,
och then som får see alle keristan sÿn
thens hierta görs gladh. Ame*n*.

48.

Om otroheet en wÿsa Schrif-
uit Anno 1593

Ther stånder itt Tre i Rosenne lund, 1
thet licknas widh heder och ähre,
[118]huilken som mister en fulltrogen wän,
hans sårg är tunger at bär*a*,
Men nu sörier hon som sig hafuer achtat at gledie.

Iag lade min hog til en vnger swen, 2
iag trodde thet skulde så blifua,
så snart wende han sin hog ifrå migh,
alt til en lithen små Pÿge,
Men nu gleder &c.

The gånge sig vp i höge låft 3
the kastade gull Tärlingar rödhe
Än hon stånder sig der nedan före,
hon sörier sigh till dödhe,
Men &c

The gånge sig vp i höghe låft 4
the tage huar annan i fampn,
hon stånder sig der nedan före,
hennes hierta lÿder stoor twång,
men &c

119 För hadhe iagh trodt än jorden skulle rempna 5
och himmelen på migh falle,
Än iag hadhe trodt then Swenne*n* schulle migh swÿke
som iagh hafuer hållit kärist öfuer alle
Men nu (gle)

Nu är iagh som en willande fogll 6
som setter vppå lilie quist,
så långt ifrån Bÿ, så högt vnder schÿ,
så wÿdt ifrån wenner och frender.
Men nu &c

7 Thet seger iagh ware en fåkunnigh Man,
som bÿgger sin hwss vppå ÿss,
ÿssen smelter bårt, och hwsen siunker nidher,
af schadan blifuer man wÿs och icke rÿke,
Men nu sörier hon &c

Amen.

49.

1 Här wexer en quist vdhi mit Brÿst [120]
han twingar migh så såre,
thet wålder then höuiske lilie quist
för henne thå feller iagh tårar.

2 Senast iag min kärist på werldenne sågh,
mitt hierta togh til att gråta,
migh tÿchte min sÿnder schulle migh förgåås
så långas migh efter henne.

3 Här är swÿk vdi wår bÿ
bådhe nu och i alle stunder,
thet wålde the klaffare som här är vdi
blandh alt medh sin falske tungor.

4 För än iag lÿdher på klaffarens ord,
på klaffarens[1] onde tale,
för schal iag migh sänckie i diupan daall, 121
och neder til hafzens grunde.

5 För än iagh lÿder på klaffarens ord
på klaff*ar*ens onda wilia
för skal iag mig latha liggia vnder en*e* lindh,
och ifrå mine gode wenner schilie. Am[2]

---

[1] Hdskr. klafflarens?

[2] Återstoden af ordet bortrifven.

50.

Iagh gick migh i dale 1
Iagh hörde tuå nechter ga*l*[1] —
Och der stodh iag en lÿth — —
Iagh lÿdde vpå theres — —

Iagh gick migh i lunde 2
Jagh hörde twå fo — — —
Och der stodh iag e — — —
Och lÿdde vppå d — — — —

The sprungo vp the flÿge 3
The flÿge så månge mÿ — — —
[122] Ther kom en winter så kåldh
Han tuingade fouglar så illa.

Ther efter kom en sommar igen 4
The lefde vth öfuer alla gräner
Frwr och mör the klede sig
I guld och i Edle stenar.

Här hålles en vngersuen vthan för 5
Christ rådhe alt hwadh han menar
Han wil hafua sin Iungfru här vth
—[2] guld och i Edle stenar.

— — — *t*og Iungfrun vthi sin fampn 6
— — en wälkommen mÿn lilie
— — — *ä*r ingen i werlden till
— — — skal både åth skilie.

— — — — i werlden till 7
— — — skal både åth skilie
— — — *h*an sielfuer Jesus christus
*o*ch när thet skeer efter hans wilie.
Amen.

---

[1] Slutet af denna och följande rader bortrifvet.
[2] Början af denna och följande rader bortrifven.

51.

1 The wore twå Edle konunge barn 123
The låfuade hwar annan sin tro
Elskogen och en godh wilia
Them bådhe til samman drog.

2[1] Hören i mÿn sköne Iungfru
Huru skal iag kom*m*a till edher
Här faller så starcke strömer
Emillan edher och migh.

3 I kleden af edher kledher
Och leggen på huitan sandh
Iag tender vp liuset i lÿftone
Ther skålen i kom*m*a til landh.

4 Ther stodh en onde menniskia
Hon lÿddes alt ther vppå
Then wenskap skall iag åthskilia
Then stundh iag lefua må.

5 Skam fhå then onde menniskia
O herre gud gif henne fhå skam,
Såm slechte liuset i lÿftone [124]
För den Edle konunge son.

6 In kom en lÿthen små dreng
Han staddes widh brede bordh
Så snill war han i tungone
Wäll förde han sÿn ord fram.

7 Hell sell både frwr och Iungfrur
I sömen alt medh edher håndh
Iag sågh en så Edle konunge son
Att siunke i hafzens grundh.

[1] Öfver stroferna 2—13 har af yngre hand tillskrifvits nummer.

Och alle sågo then sköne Iungfrun 8
The wårde så sårge fulle
Hon felte tårar af kinne
För den Edle konunge son.

Hören i myn käre moder 9
I låfuen migh till stranden gå
Wäk vp tin yngste brodher
Och han schall medh tigh gå.

Min broder han är så lyten och vngh 10
Han kan sig inthet förstå
Han rycher vp Roser och lilior
Som vth widh wägen stå.

Then Iungfrun hon går så söriande 11
Alt til then wyde siö strandh
Så fan hon der en fiskiare båth
Ther som han fiskiade i landh.

Hören i myn käre fiskiare 12
Alt hwadh iag spör edher till
Sågh i en Edle konunge son
Att siunke i hafzens grundh.

Fiskiat hafuer iag i all natt 13
Wydh klippor medh myn båth
Iag fan en Edle konunge son
Han war så edher lyk.

[126] Then Iungfrun tog guld bånd af sin hånd 14
Guld[1] ringet af sin finger
Then gaf hon åth then fiskiare
Alt till åminnelsze båndh.

Then Iungfrun tog lyket vthi sin fampn 15
Och sprang medh honom i siön
Och seyen then myn fadher
Jag kommer meer aldrig igen.

[1] Ändradt från Gud.

16 I seÿen god natt min fader
Och bedher honom hafua inge*n* quÿdhe
Iag siunker migh i siön
Alt vppå mÿn hertogens sÿdhe.

17 I seÿen godh natt mÿn modher
I beden henne hafua ingen harm
Iag siunker migh i siön
Alt vpå mÿn hertogens a*r*m.

18 Skam fhå then onde menniskian 127
O herre gud gif henne få laster och skam
Som förrådde deres vnge lÿf
Helst twå Edle konunge barn. Amen.

52[1].

1 Med sårgen är iag bebunden,
I thenne bedröfwede wärldh,
dhe klaffare äre så månge |: så månge,
dhe hafwa min sårg vpwächt.

2 Alt hwadh som iag åstundar,
I thenne bedröfwede wärldh,
Doch kan iag ingelunde |:
Afstå klaffarens list och flärdh.

3 Såsom ett Slot är begrundet [128]
Med Plancker och starcke Mur,
Så är iag med sårgen bebunden |:
Iag arme Creatur.

4 Gud gifue at iag kunde
Vndwike k*l*affaren[2] then grÿmme gäst,
Doch wil iag aldrig suike |:
Then wän iag vnner bäst.

---

[1] Här vidtar ny stil.
[2] Hdskr. kraffaren.

Lÿke som harkrancken siunger 5
När han wil dricka tÿn blodh,
Så lustig är klaffarens tunge |:
Hon är doch aldrig godh.

129 Den menniskie må wäl lÿknes, 6
Alt emot en Baselisk,
Hwem honom i Nätet griper |:
Han fånger *en* skadelig fisk.

Aldenstund iag hafwer lefwat, 7
I thenne bedröfwede wärld,
Hafwer iag eÿ kunnet beskrifwe |:
All klaffarens list och flärd.

The klaffare äre så månge, 8
Iag kan dem inthet hafwe nembdt,
Gud gifwe them we och wånd*e* |:
Så månge hafwe the förwändt.

[130] En wän hafwer iag i mitt hierte så kär 9
Den iag achtar med ähran omgå,
Gör klaffaren med sine swincker |:
Will komma mig th*en*[1] ifrå.

Men betre kan iag eÿ finne, 10
Än all ähre och dÿgd,
Så slår man klaffaren widh kinne |:
Och hafwer sielf lust och frögd.

Doch ske Gudi loff och ähre, 11
Som menniskian hafwer så wäl skapt
Wÿ hafwe hwar annan så käre |:
Fahr wäll haf Tusend god Natt.

---

[1] Rättadt från något annat.

53[1].

— — — — — — — —

Wÿ tacke tigh herre Jesu Christ 131
Genom tÿn bittre pine
Att tu för oss dödher wården äst
Herre Jesu Christ
Wÿk eÿ från oss nådher tÿne Amen

54.

1 Iagh weth een så degligh Roose
Är huitt som lilie bladh
När iagh på henne tencker
Så görs mith hierta gladh.

2 Hennes höffuiske lustige fachter
Hennes brinnande kärligheet
Sin käreste ther medh förluster
Ther vppå legger hoon stoor flÿtt.

3 Hennes höffuiske lustige stämne
Är som een nechter gaall sångh
Mitt hierta gledher och frögder sigh
Aff sådan lustigh klangh.

4 Hennes bladh skÿn som blÿan [132]
Hennes håår som purpur klaar
Gudh lathe henne aldrigh sörie
Vthan altÿdh wara gladh.

---

[1] Här vidtar ny stil (och ett nytt lägg).

Gudh wnne them samman komma 5
Som gerna tilsamman wille wara
Sigh till gagn och godhe
Herren gudh till låf och prÿs.

Som soolen skÿner öffuer alle 6
Så är hennes dÿgd vthsprÿth
Gudh lathe henne medh sin aldra käreste
Leffua vthi gledhie och mÿkin frögd.

55.

Wngerswen tager Iungfrun vthi sin fampn, 1
lÿster Edher dantze min alsom käreste godh wän·

Gerna thå wille iagh dantze medh tigh 2
wåre icke så månge som achte vppå migh.

133 Migh achter fadher och migh achter modher, 3
migh achter sÿster, och migh achter brodher &c.
migh achtar &c.

Migh achtar och så min feste Swen, 4
thet meste som iagh rädhes, så rädhes iagh för hånom.
Amen.

56.

Her Peder han giffte sin dotter j fiord 1
han gaff henne gull och grone[1] Jord,
Så wäll emoth sommarsens[2] tÿdhe.

The wore tilsammans j natt eller twå, 2
Then tridie månde Jungfrun sin hiällsooth få,
Så wäll emoth sommarsens tÿdhe.

---

[1] g är delvis doldt af ett senare tillsatt (

[2] Hdskr. somnnarsens.

3 Thet suider j hofuud och wercker j brÿst,
I lathen migh få then messe prest,
Så wäll emoth sommarsens tÿdhe.

4 Min käre dotter i lothen icke så,
The blifue icke alle dödhe som soothen få,
Så wäll emoth sommarsens tÿdhe.

5 I hollen migh icke lengre alt m*edh* eder taall [134]
I lathen migh få presten idagh
Så wäll emoth sommarsens tÿde.

6 När j hafuen lagd migh på baren nidh[1]
I tagen[2] then Jungfrun som stonder näst migh
Så wäll emoth sommarsens tÿde.

7 När j hafuen lagt migh i grafuen nedh
I tagen *th*en Jungfrun som stonder hoos migh
Så wäll emoth sommarsens tÿde.

8 I gån sedan heem j stellen edre tårar
den blif*ue*r snart glömder som aldrigh kom*m*er åther
Så wäll emoth sommarsens tÿde.

9 I gången sedan heem och stenger edre dörar
Then blif*ue*r snart glömder som aldrigh kommer före,
Så wäll emoth sommarsens tÿde. Amen

57[3].

1 Bonden och hans vnga Hustru 135
Begÿnte the till att semias
Och hwadh skall oss till mathen wara
Så snackade han till henne
Eenn nÿan ketill thå köp tu migh
Så godh enn wellingh thå reder iagh tigh
Så wele wÿ dantza och quedha.

---

[1] Hdskr. nig rättadt till nidh.

[2] Hdskr. lagen.

[3] Här vidtar ny stil.

Hoon satte then ketill vppå then eldh 2
Hoon skulle then wellingen göra
Femthon skeppor sichtat miöll
Thå månde hon på wellingen röra
Then wellingen begÿnte att siuda fast
Alla ketlar krokar the b*ro*ste well snart
Så wele wÿ dantza och quedha.

[136] Wellingen begÿnte at löpa 3
Och bårt i querna damne,
Femthon querna slogh hon omkull
Och femton kom hon till att gånga
Thet war enn welling ther hon foor fram
För henne redes både quinna och man
Så wele wÿ dantza och queda.

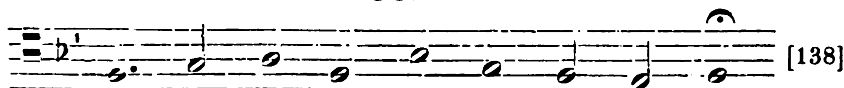
Vth kom bondens vnge hustru 4
Hon war så snell i orde
Och skam få thå then hustru
Såm thenna wellingen giorde
Then wellingen war icke mestom seenn
Honn brende then hustrun om båda sin beenn
Så wele wÿ dantza och queda.

137 Vth kom thå then store grå munck 5
Han skulle öfuer wellingen läsa
Wellingen språng sig vp igen
Hon brende then Muncken om näsa
Iag tror sade muncken thet är itt trull
Och wellingen slog så muncken om kull
Så wele wÿ dantza och queda Amen.[1]

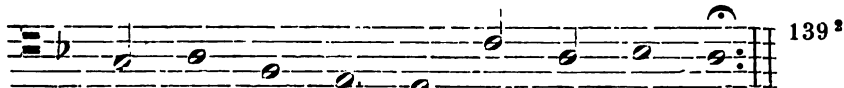
---

[1] Nedre hälften af s. 137 är tom.

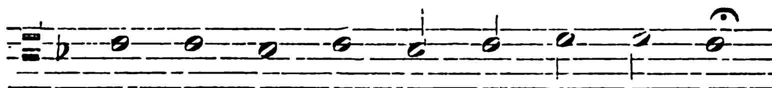
58.

 [138]

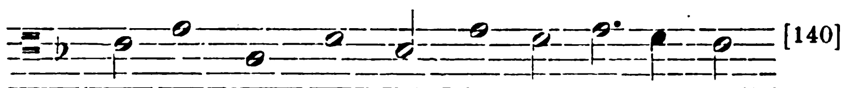
Mÿnn siell o Gudh vp - - hö - - - - - ÿer tigh
Att tw tÿn tie - - - na - - rin - - - - - na wÿdt,

 139[2]

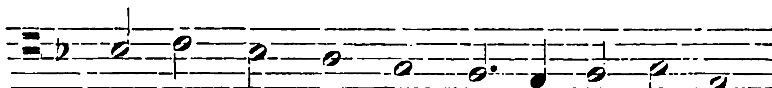
och alt mith hier - - ta frög - - - - dar sigh.
ha - - fuer *medh* sto - - - ra nådh be - prÿdh

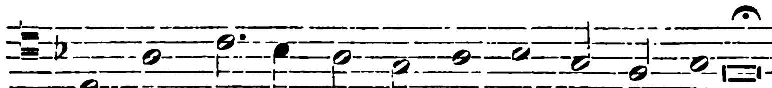
Tÿ kal - - lar och här ef - - ter migh,

 [140]

he - - la werl - - den - - nes kreess, sa - - - ligh

 141

tu ha - - *fuer* migh medh th[i]n - - - - ne macht,

en sa - - - - dan stoor äh - - - - ro tillsagdt.

2 Thit nampn th*et* så härligit är,
tÿ stoor (ähro ha) ähro här.

---

[1] Säkerligen genom afskrifningsfel är b här och i det följande placeradt å näst öfversta linjen.

[2] Hvarje rad (noter och text) fortsättes från s. 138 öfver på s. 139—141. Nedtill å s. 141 vidtar n:o 59.

Tw hafuer till alla behagh,
Som tigh fruchta efter tÿnn lagh
Men alla them sigh förhäfua,
Och eÿ för tÿn macht bäfua,
förstörer m*edh* all sÿn bracht,
och förgör then m*edh* tÿna macht.

Hwad the vptenckia tigh emoth, 3
Thet slår tu alt vnder tÿnn footh.
Högferd tu och eÿ lÿ*da*[1] kann,
Them straffar tu öfuer all man.
Till ödmiukheet tÿn öghon ståå,
Th*er* widh iagh altÿdh blifua må,
then mättar tw wthi tÿn barm,
Then rÿka gör tu toom och arm.

Såsom tu fordom hafuer giort, 4
Så blifuer th*et* och nw bespordt.
Tw seer till tÿn barmhertigh*et*,
vthi wår nödh och wsellheet.
Och Israell som på tigh troor,
Medh hoppeth vnder tÿn hielp boor,
Tÿ kommer tu i rättan tÿdh,
När theras nödh är stoor och widh.

Thet hafue wÿ icke förtienth, 5
Men af nåde är th*et* oss meenth.
Som wåra fäder swrith är,
Thet samma tu oss nw beskär.
Som tw then tronna Abraham,
T*i*llsagt att hans sädh försan,
till himmels arfwingh godh och blÿdh,
vthkorade till ewigh tÿdh.

6 Jagh lofuar, prÿsar, vphöÿer,
För tigh och mith hierta böÿer.

---

[1] Ändradt från (eller till?) lÿka.

O tw wår Gudh och fader kär,
Som för oss alla wmsårgh bär.
Och sånen som tigh sitter när,
Then medh härligheet prÿdder är,
och tigh helge Ande *medh* gammen,
nw och i ewigheet Amen

59[1].

Inuernali tempore, förswenskat.

1 Frögde sigh all creatur
Hwart vthi sitt sinne
Ware gladh vthi sin boo
Bådhe vth och inne
Tÿ Iorden bär nu rÿkeligh
Trän i skogen innerligh [142]
Knåppas och vprinne
Blåmstreth vthi sin fegringh står
Wexer och så gräset groor,
Tÿ wÿ må nu finne.

2 Fouglen vnder himmelen klar
Af sin Neb må siunga
Theslikes på quistar baar
Späle medh sÿn tung*å*
Köldh och fråst försmeltes här
Solen får sÿn kraft igen
Merker i wÿdh mark och lunde
Såmmaren medh sÿn lustigheet
Igen kommer warm och heet
Frögdens nw gamble och vnge.[2]

3 Herrens wälde och stora macht
Lather[3] sigh see all stunde 143

[1] Här vidtar kanske ny stil.
[2] V ditsatt med yngre bläck, (i stället för?) W.
[3] Kustoden har later.

Alltingh hafuer han wäll skapt
Iorden medh sÿn grunde
Här af wÿ nu lära må
Kenna Gudh och hånom troo
För hans stora vnder[1],
Som han ibland oss nu betheer
Thet wÿ medh wår ögon see
Om wÿ thet merkia kunde.

Alle wÿ nu låfue tigh 4
Bådhe man och quinna
Vnge[2] gamble innerligh
Nu och i alle sinne
Herre Gudh wår skapare båldh
Tw som medh titt wppehåldh
Hielper thet wÿ förnimme,
144] Thet tu hafuer i oss vpwäkt
Hielp oss thet göra som tigh är täkt
Altÿdh medh nåder tÿne.

Ähre ske tigh fader kär 5
Som oss må beware
Och Christo som thin son är
Wår broder han må wara
Then helge Ande ware wist
Samma ähra vthan list
Medh sin rådh han oss närie[3]
Gudh then helga Trefaldigheet
Skee låf och prÿs vthi ewigheet
Enn ewigh Gudh och herre.

60.

Ecce nouum gaudium förswenskat.

Eÿa hwadh för glädi nÿ 1
Eÿa hwadh för wnder

[1] V ditsatt med yngre bläck (i stället för W?)

[2] V rättadt med yngre bläck från W.

[3] Skriffel för uärie?

Hendt[1] hafuer vthi wår bÿ 145
I thenn*a* werldzens stunde, i thenna ij:
Iungfrun föda kunde
Wthan meen then stunde
Son och hielte blÿdh:
See Naturen höghe
Sitt hiwll månde böghe
Iungfrun födha kunde
Gudz son vthan meen.

2 See här Mosi buske är
Som bran i högh och låghe
Och doch icke blef förtärdt
Renheet mån en ägha, Renheet ij:
Thenne Iungfrun låghe
Som lilian faghre
Blåmstret hon af sigh bär.
See natu:

3 När Gudh sågh then wsle werldh [146
Wara stadd i wånde
Wthaf törne enn Roosa skär
Han vthuelia månde, han ij.
Födde genom sin Ande
Then frelsaren runde
Hednas helsa och wår.
See ij

4 Eÿ kunde guddomen högh
Sigh lengre nedh böÿe
Eÿ kunde wår muldh arm och snödh
Meera sigh vphöga, mera ij:
Enn Gudi lÿk att seÿas
Widh Gudz son att wias
Wthi him*m*els högd.
See na &c.

Amen.

---

[1] Kustoden har hent.

61.

— — — — — —[1] 1

147 För thin gåffuo så rÿkeligh
Som oss här medh näre.
All nödhtorfft haffuer tu besörgt
Thet tu medh Anden haffuer bärgdt
Tÿ ske tigh prÿs och ähro.

Altt som wår krop nu spiset är 2
Så måsthe doch förswinna
Nw lätt wår siell tigh blifua när
Och j thin kärleck brinna
Thin helsosamma ord henne spÿse så
Att hon tigh altÿdh trengta må
Till ewigh tÿdh på tröstha.

Låff ähre och tack j allan tÿdh 3
Skee tigh fadher j högden
Tÿ tu gör wåra sÿnder quitt
Genom wår troo och loffuė
Till Jesum Christ thin eenda son
Som leth oss medh hono*m* tigh till monn
Till ewigh prÿsse Amen.

62.

[148] När tigh går Hunger och nödh vppå 1
Huru tw tigh skall stella tå
Tw granneliga lär
Tw lÿdh och giff grann acht vppå
Then wÿse iagh nw qwädher.

Thå tigh kommer hunger och nödh vppå 2
Thin herre Gudh tw åkalla thå
Som thigh thet löfftet gifuer
Att han tigh wist hielpa will
Så lenge tw här leffuer.

[1] Fortsättning från ett förloradt blad.

3 Iacob Patriarchen froom och båld
Fhelade brödh till sitt hws vphold
Then nödh wille Gudh så lÿse
Ioseph een herre I Egÿph*te*un war
Han månde sÿn fadher spÿse.

4 I dÿran tÿdh han tigh wäll kan
Bespÿsa medh then rätta man
Som tigh widh macht kan hålle
Han skaffar tigh spÿs af him*m*elen nidh
Och wattnet aff hårde hälle.

5 Israelÿterne[1] giorde han så 149
När the j öcknenne månde gå
Then barmhertigheet han medh the*m* giorde
Att klädher och skoor them icke nött
Thet kan tÿn ordh fwlbordhe.

6 Een änckia wthi Sarepta war
För henne han thenn wmsårgh baar
Och henne så försorgde
Att miölett j skeppone henne eÿ trött
Och Olio j krukonne eÿ heller.

7 Boskapen låther han fodher få
Kårpvnganar han bespÿser så
Att ingen swelter till dödhe
Gräset på marckene kledher han
Vthan all arbethe och mödhe.

8 Man leffuer eÿ allenast widh brödh
När man kommer j hungers nödh
Vthan aff alle the ordhe
Som gå wthaff Gudz helge mun
The kunna thet fulbordhe.

[1] Kustoden har Jsraelÿterne.

150 Frå wngdom in till ålder mÿn 9
Haffuer iagh aldrigh i någon sÿn
Kunna märckia eller förfhara
Någhon rettfärdigh mans affödhe
Aff Gudhi förgäthin warda.

Een Enckia som medh sinom man 10
Hadhe twå söner sägher iagh försan
Och sÿn barn inthet till födho
Gudh gaff henne Olio nogh
Vthan all arbethe och mödho.

Tÿ är fåfengdt bÿttida vpstå 11
Och särla in till hwile gå
Och ätha sÿn brödh medh mödhe
Tÿ herren skaffar thet wenner sÿn
Hwar dagh till sine födhe.

O tw godhe Christen mann 12
Iagh sägher tigh then läro försan
För kråppen haff eÿ stoor mödho
Till himmelen tu giff först acht vppå
Tw får wäll klädhe och födhå.

151 Christus wår herre then kånsten wäll kan 13
Medh fäm brödh mättadhe han fem twsend man
Och när the blefuo wäll nögde
Tålff kårgar brödh the togho ther wpp
Thet må wår hierta frögde.

Än säger iagh thet för wisse och sann 14
Att han mättadhe fÿretwsende man
Medh siw brödh them till spÿse
Och ther wp togh siw kårgar m*edh* brödh
Så mände han theres hunger lÿse.

15 Tÿ tackom *gwdh* wår fadher kär
Then wmsorgh han för oss wist bär
Han läther oss eÿ see then mödhe
Att någon Christen skulle sweltha ihiäll
Han skaffar oss wist wår födhe.

16 Låff (ähra) och tack för sÿn miskundh
Ware Gudh fadher j alla stundh
Genom Jesum Christum wår herra
Then helge Ande ske och så
Som för oss will omsårgh bära.

AMEN.

63.

Een nÿ Andeligh wÿså vthsatt vthaff Andrea Petri Gesterÿck. Anno 73. [152]

1 Aannath kan iagh eÿ siunga
I thenne onde tÿdh
Änn huru margelunda
Medh all sÿn handell och ÿdh
Wärlden förarghar sigh
Bårtt är all dÿgd och ähre
Gudz ordh will ingen läre
Thet klaghar iagh Gudh för tigh.

2 Neese och skam regerar
Lögnn otro swÿk ther till
Sampt andre laster flere
Man hörer hwart man will
Sathan bedrifuer sitt Spell
Gudhfruchtigheet såffuer och snarcker
Ibland prester och Clericker
Fåfengt[1] är theres kårt will.

---

[1] Rättadt från Fåfendt.

Dåch må man beklagha 3
Hurulunda thet tillgår
153 Jblandh them som machtena haffue
Andre att förestå,
The tencke ther lithet vppå
Sÿn wäld och macht the vthreckie
Och wele Skinfelden streckie
Lenger än han kan må

Rettwÿssheten och fast haltar 4
I städher och på landzbÿgd
Öffuerdodhige boffuar och skalckar
Som aldrigh lärde dÿgd,
Haffue nu stoor lust och frögd
Mÿkit ondt the bedrÿffue
Skinne rappe och Rÿffue
Wthan all skam och blÿgd.

Een rättwÿs saak eÿ geller 5
In för rätt och dom
Medh mindre peningen skreller
Thet står alt på hånom
Han gör all saaken froom
Ther medh vpueckes Gudz wredhe
[154] Heluetet står them till fhare
Så segher Gudz ord ther om.

Alt gått är nu förswnnet 6
Hwadh Gudh fordom haffuer skapt
Och ondt igen vpkommidt
Och brwkas nu medh macht
Thet hafuer och Christus sagdt,
Att emott wärdenes ende
Skole sigh alt tingh wmuende
Och monge blifue förtapt.

Sanningen haffuer eÿ funnett 7
På iorden room att boo
Kärleken är förswnnet
Och må eÿ finna roo,

Hwar är nu stadigh wenskap och troo,
Skole man ther effter lethe
Fåfengt man tho arbete
Ther till recker ingen skoo.

8 Pe*nn*ingar[1] gwll och dalar
Sökes nu medh stoor fartt 155
Then fatige blifuer vthskalat
Att intet blifuer qwart
O Herre gudh kom snart
Här öffuer tigh förbarme
Och förlåssa the arme
Straffet blifuer them förswårt.

9 Een önckeligh sångh fast lydher
Allestedes bådhe hÿtt och thÿtt
Hwadh Gudh oss här förbiuder
Thet brwkas nu medh största flÿtt
Wredhe affwnd[2] och nÿtt,
All standh och kall vpfÿller
Lögnen nu hwar man giller
Swartte Belzbub måste hethe hwitt.

10 Till högfärdh ståått och wälle
Står alles sinne och modh
Hoo icke högtt kan gnälle
Och bäre krone och skrwdh
Honom giffz inthet liwdh [156]
Han måste tigha stille
Hans taall will ingen gille
Wåre han än så wÿs som Gudh.

11 Rwthe suerme Romere
Prÿses nu margelundh
Han måste kallas en dåre
Armlingh och Matzhundh

---

[1] Hdskr. Pemingar.

[2] I stället för aff har först skrifvits aw.

Förtryckes bårtt I grundh
Som icke dricker och swälger
Och går som smidie bä*lg*er
Vpblåst och full i all stundh.

Jorden sigh ther widh giffuer 12
Beffuar och skelffuer fasth
Men the som oudt bedryffue
Göre sigh ingen hasth
Then stoore bördo och lasth
Jfrån sigh att bårtt leggie
157 Gudz nådh och wenskap diggie
Och vndwyka Gudz straff.

Giffue muther och skenckier 13
Achtes nu gantzska wäll
Een godh saack att förkrenckie
Vthan alt rätt och skäll
Then thet gör han är sääll
Han skall bliffue skånat
Och sachen platt försånat
Slogen han än Gudh ihiäll.

Eÿ kan gudh lenger lÿdha 14
Att th*e*t skall så illa gå
Hans swerd är löst I slÿdha
Hans wredhe brinn*e*r och så
Och achter ther vppå
Att han oss[1] förtärer
Han haffuer achtat att läre
Så kunne wÿ för honom stå.

Sooll måne och alle Stiernor 15
[158] Sigh giffue innerligh
Sampt alle helge Englar
Hoos Gudh medh mÿkin frögd

---

[1] Hdskr. oss han, men ordningen rättad medelst öfverskrifna siffror.

The ledhes alle ther widh
Förlåssningh the efther wenthe
The kunne eÿ medh sÿnden skemtte
Och lÿdha then osedh.

16 Trofast är Gudh att hielpa
Vdaff all wår sårgh och nödh
Ändoch wår sÿnd oss stielpa
Att lÿdha then ewigh dödh
O Christi blodh så rödh
För wåra skuld vthgutitt
Giff till hwadh wÿ haffue brutit
Frels[1] oss ifrå heluetes glödh.

17 Rätt skole wÿ betenckie
Om wÿ wilie lÿfuet få
Att oss eÿ förderfuer eÿ sencker
Medhan wÿ så säckre gå 159
Och tenckie ther minst vppå
Hans straff sigh wäll fördröÿer
Men hoo sigh nedh eÿ böÿer
För skadhan måste han stå.

18 Icke skall någon meena
Att dhenne litzle dicht
Är vpfunnet aff migh allena
Vthan bewÿses j schrifftt
Thet är fast sa*nn*ingh[2] lÿcht
Gudz wredhe sigh vptender
Men hoo sigh eÿ wmuender
Han måste stå stoor plicht.

19 Jagh haffuer thetta funnet
Vppå en lithen Skogh
Och nu så alt vthsunget
Att vpueckia Edhers hogh

[1] Hdskr. frles med förkortningstecken öfver r.
[2] Hdskr. samingh.

O wender edher om till Gudh
Alle bådhe leckte och lärdhe
Här är en drÿck på färde
Han är icke allom godh.

160 Kommer hÿtt läther oss bidhia 20
Gudh fadher innerligh
Att han eÿ från oss skilier
Sÿn wenskap och sÿn fredh
O Jesu frelsare blÿdh,
Hielp oss aff wår Elende,
Att komma till een godh ende
Och bliffua så medh tigh. Amen.

64.

Alle tingh på Jordenne 1
Mödha oss och twinga
Som är vnder Solenne
Fåfengt klen och ringe
Som en röck wår lemma är
Kan här snart förswinna
Wärlden som wÿ haffue kär
Gör oss alle blinda.[1]

Ögha hierta hugh och sin 2
Äre obenegne
Till thet godha mörck och blindh
161 Till thet wrånga wände
Jingen drager j hiertat in
Thetta wårt elände
Hwilket löper snart omkringh
Dödhen är alles ende.

---

[1] Skrifvaren tyckes först ha ämnat skrifva blÿ, men genast rättat detta till blin.

3 Arme man och mÿkit[1] kön
Segh migh thina tanckar
Hwart will tu medh gullet rödh
Som tu samman sanckar
Menar tu thet hielper j nödh
Eller är en förwarat Anckar
Neÿ, när tu skalt sedhan döö
Ett annadh bÿthe wanckar.

4 Sielen ifrån thinom kråp
Jn till pinon lender
Alt titt godz och samman låp
Bÿtha thina frender
Matkan ätha kötett vp
Seno been och länder
Ther tu satte till thit håp [162]
Går I annars hender.

5 Hustrun och tin käre barn
Först medh sårgen skämther
Ifrå sårgh grått och harm
Jn till gledhien lender
Hustrun tager en annan man
Then tu aldrigh tenckte
Alt thet godha brwkar han
Som tu henne skenckte.

6 Barnen som tigh haffua kär
Tagha gullet rödha
Aff them ästu sannerligh här
Glömder medh the dödha
Gledhioms medh them som gladhe äre
Vthan all sårgh och mödho
Aff thitt godz och penningar[2]
Haffua the sÿn födho.

---

[1] Ändradt från Mÿkin
[2] Hdskr. pemingar.

Wil tu rÿkeligh wara klock 7
Och thet godha lära
Haffuer[1] — — — — —
— — — — — — —

65[2].

— — — — — — — 1
163 Alzmechtig är gud öffuer alla
Wplÿser them honom åkalla.

Så är th*et* vnder stort 2
Then skapat hafuer himmel och iord
Och war gud faders smorde
Then alting tiena borde
Barmhertig är gud öfuer alla
Ledsag*er* them honom åkalla.

Nederlagdt på höö och strå 3
Bland wildiur och åsnar så
Köld frost månde honom twinga
Thet korss war icke ringa
Ewig är gud öfuer alla
Förfordrer them honom åkalla.

Ifrå thet samma rum 4
Christus till Ierusalem kom,
[164] Att latha sig ther omskära,
Och lagsens tienere w*a*ra
Trefaldig är gud öfuer alla
Bewarar them honom åkalla.

Loflig, rätferdig och from 5
Simeon gaf om barnet sin dom,
Att[3] th*et* skulle hedninganar lÿsa

[1] Kustod till ett förloradt blad.
[2] Här vidtar ny stil.
[3] tt infördt senare ofvanpå något annat.

Och Iudarna högelig prÿsa
Helig är gud öfuer alla
Welsignar them honom åkalla.

6 Så war och hanna ther
Prophetissa gudi ker
Till alla Iudar hon sade
Att the sin messiam fååt hade
Sachmodig är gud öfuer alla
Regerer them honom åkalla.

7 Om thetta barnet var sport 165
Och hölst för vnder stort
Dog böd herodes thet tÿgas
Och ther om eÿ vthspridas
Wnderlig är gud öfuer alla
Förseer them honom åkalla.

8 När Christus i Iudeland war
För[n]ummo både quinne och man
Wara födder af Iungfru rena
Dog högste konung allena
Ewinnerlig blifuer gud öfuer alla
Och elskar them honom åkalla.

9 Wille gud thå låtha förstå
Hedninganar thet långt ther ifrå
Med en stierno them lÿsser[1]
Sin enda son wthwÿsser[1] [166]
Nådig är gud öfuer alla
Och är när them honom åkalla.

10 Ett vnder stort för san
Tre konunger af östre land
Med store och dÿre håfuor

---

[1] ss ändradt från st.

Nedföllo och barnet tilbödo
Stormechtig är gud öfuer alla
Vphöier them honom åkalla.

Sedan th*et* thå war skedt 11
Och gud hade thet beteedt
Thå wara födder then förste
Såm werden skulle hielpe och tröste
Dagelig rådher gud öfuer alla
Och gledier them honom åkalla.

167 Gudz son som nÿ född war 12
Giorde mång hierte vppenbar
Herodes then weldige hielte
Sitt stora mod han felte,
Oransakelig är gud öfuer alla
Och frögdar them honom åkalla.

Önska will iag förwist 13
Thet barnet Iesum Christum
Och thet i mitt hierta taga
Som Iudarna månde föriaga
Trofast är gud öfuer alla
Vppehåller them honom åkalla.

Tröst mig o herre gud 14
Regera mig efter thin bud
Hugsuala mitt hierta och sinne
Lätt mig thin hielp förnimme
[168] Hielp Iesu konung öfuer alla
Enär wÿ tig påkalla.

Herre tu helige And 15
Giör mig hielp och bÿstånd
Så lenge iag måste här wara
I werden i stor fara
En tröst tu öfuer alla
Och är när them tig åkalla.

16 Itt beder iag ther nest
Och gud tu west thet best
När iag af werden skall drage
Tu wille mig til tig tage
Rätwÿs är gud öfuer alla
I nöden will han ingen vndfalla.
Amen.

66.

1 Loffuat wari gud fader vdi him*m*elryk 169
Och hans welsignade son
Iag will eder en wÿsa queda
Hon är giordt af Riddar Sancte Iören.

2 Wår herre han talade til Riddar Sancte Iören
Du skalt mitt erande vthrÿda
Till Babÿlon then store stadh
Moott dragen skal tu strida.

3 Then staden är både breder och lång
Och bor en konung der inne
Diefuulen får så många sieler
Iag får helftene mindre.

4 Ten konungen eger en dåtter så karsk [170]
Alt them til lÿcka och helsa
Then Iungfrw är både skäär och ree*n*
Ifrån draken skalttu henne frelsa.

5 Alt wid then staden der ligger en siö
Han är kringmurat medh stenar
Alt vdi den siöö then dra*k*en[1] boor
Han är then staden till meene.

---

[1] Rättadt från dragen.

Alt i *d*hen[1] siön then draken boor 6
Han är then staden till mene
Fålk och fää förtärer han
Så må han then staden vthöda.

Han går sig för staden vp 7
Han blåser sin Anda så fule
171 Alle the hans anda kenne få
Då blifua the alla dödha.

Alle the hans anda kenn*a* fåå 8
Då blifua the alle dödha
Han hafuer så lenge med them öödt
Then staden ligger halfuer i ödhe.

Konungen i staden war, 9
Han gaf der itt gått rådh
Att hwar dag honom en men*n*iskia gifua
Så få wÿ thes lenger lefue.

På thet sidzsta hende thet så 10
At th*et* på konungens dåtter månde falla
The bårgare ginge för slothet vp
Och konungens dåtter vthkalla.

[172] Konung holt thet tu haf*ue*r låfuat 11
Och gör oss icke till meene
Eller wÿ brÿte then tiocke mur
Och kastom stockar frå sten*ar*.

Höre i mÿne kiere borgare 12
I äre mÿne gode[2] wenner
Guld sölf och peningar
Det will iag gifue för henne.

---

[1] Rättadt så från then?

[2] Öfver gode står käre skrifvet af samma hand.

13 Han böd och vth sitt rÿke halfft
Han wille thet gerne gifue
The borgare sade neÿ
Tÿ wåre barn wille gerne lefu*e*.

14 Hörer tu mÿn dåtter kiere
Du skalt till draken gåå
Iag hade tig achtet en konge son 173
Och icke den draken tilhånda.

15 Hon kledde på sig sin bedzsta kleder
The besta som hon förmåtte
Hon tog sig ett lamb vdi hånd
Så söriende gick hon af slottedt.

16 Hon gick sig af staden vth
Hon wreed sine hender så såre
Hwart och ett barn i staden war
Thå felte för henne tårar.

17 Hon gick sig på högt berg
Hon såg sig alt omkring
Der kom sancte Iören ridande
Hans hest gick alt i springande.

18 Hans Brand war hwÿt hans kå*r* war rödh [174]
Som han vdi sine hender förde
Hans harnesk skindte som en sooll
Och Iungfrun eÿ swennen kende.

19 Hella moth hella moth iungfru god
Hui sörie i så såre
Hwad eder till dödha är lagdt
Thet skulle i för mig oppenbare.

Iag skal mig til draken gåå 20
Iag är honom till föda gifuen
Ridher bårt rider bårt fager wngersuen
Om eder lÿster lenger at lefua.

Icke will iag bårt ridha 21
Iag wåre mig icke bekendt
Iag[1] — — — — — — — — —

[1] Kustod till ett förloradt blad.

SKRIFTER UTGIFNA AF SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPET. 7: 6.

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH J. A. LUNDELL.

VI. KUNGL. BIBLIOTEKETS VISBOK i 8:o.

UPPSALA 1906
AKADEMISKA BOKTRYCKERIET
EDV. BERLING.

Af Svenska Litteratursällskapet utgifna Skrifter.

1880/81.

1: 1. Samlaren. 1: 1—2. Pris i bokh. 3 kr.; 2 kr.
2: 1. Dagboks-anteckningar af J. G. Oxenstjerna. 1. Pris i bokh. 2 kr.
3: 1. Ur en Antecknares samlingar. Sidd. 1—64.

1881/82.

1: 2. Samlaren. 2: 1—2. Pris i bokh. 2 kr.; 1,50.
2: 2. Dagboks-anteckningar af J. G. Oxenstjerna. 2. Pris i bokh. 3 kr.
4. En Svensk Ordeskötsel af Samuel Columbus. » » » 2 kr.
3: 2. Ur en Antecknares samlingar. Sidd. 66—192.

1882/83.

1: 3. Samlaren. 3. Pris i bokh. 2 kr. (Fullständig i ett häfte.)
3: 3. Ur en Antecknares samlingar (slutet). Pris i bokh. kompl. 6 kr.
5. Skrifter af C. G. Tessin. 1—2. Pris i bokh. 2 kr. 50 öre.

1883/84.

1: 4. Samlaren. 4: 1—2. Pris i bokh. 2 kr.: 2,50.
6: 1. G. Benzelstjernas Censorsjournal. 1. Pris i bokh. 2 kr.
7: 1: 1. 1500- och 1600-talens Visböcker. 1. Harald Oluffsons Visbok. H. 1. Pris i bokh. 1 kr. 25 öre.

1884/85.

1: 5. Samlaren. 5. Pris i bokh. 3 kr. (Fullständig i ett häfte.)
6: 2—3. G. Benzelstjernas Censorsjournal. 2—3. Pris i bokh. 2 kr.; 1 kr.
1500- och 1600-talens Visböcker:
7: 1: 2. 1. Harald Oluffsons Visbok. H. 2. Pris i bokh. 1 kr. 25 öre.
7: 2: 1. 2. Bröms Gyllenmärs Visbok. H. 1. » » » 2 kr.

1885/86.

1: 6. Samlaren. 6: 1—2. Pris i bokh. 2 kr.; 2 kr.
7: 2: 2. 1500- och 1600-talens Visböcker. 2. Bröms Gyllenmärs Visbok. H. 2. Pris i bokh. 1 kr. 75 öre.
8: 1. Samlade Dramer af J. Messenius. H. 1.
9: 1. Bref rörande Nya Skolans historia. H. 1.

1886.

1: 7. Samlaren. 7. Pris i bokh. 3 kr. 25 öre.
8: 2. Samlade Dramer af J. Messenius. H. 2.
9: 2. Bref rörande Nya Skolans historia. H. 2.

1887.

1: 8. Samlaren. 8. Pris i bokh. 4 kr.
8: 3. Samlade Dramer af J. Messenius. H. 3.
7: 2: 3. 1500- och 1600-talens Visböcker. 2. Bröms Gyllenmärs Visbok. H. 3 (sluthäfte). Pris i bokh. 2 kr.

1888.

1: 9. Samlaren. 9. Pris i bokh. 4 kr.
8: 4. Samlade Dramer af J. Messenius. H. 4.
9: 3. Bref rörande Nya Skolans historia. H. 3.

1889.

1: 10. Samlaren. 10. Pris i bokh. 3 kr. 25 öre.
10: 1. Sveriges bibliografi 1481—1600. H. 1 (1481—1501). Ej i bokhandeln.
7: 3. 1500- och 1600-talens Visböcker. 3. Barbro Banérs Visbok. Pris i bokh. 1 kr. 50 öre.
11: 1-2. Skrifter från Reformationstiden. 1—2. Pris i bokh. 2 kr.

1890.

1: 11. Samlaren. 11. Pris i bokh. 2 kr. 50 öre.
10: 2. Sveriges bibliografi 1481—1600. H. 2 (1504—1518). Ej i bokhandeln.
9: 4. Bref rörande Nya Skolans historia. H. 4.
12: 1. Bref rörande teatern under Gustaf III. H. 1. Pris i bokh. 3 kr. 25 öre.

1891.

1: 12. Samlaren. 12. Pris i bokh. 4 kr.
10: 3. Sveriges bibliografi 1481—1600. H. 3 (1518—1527). Ej i bokhandeln.
9: 5 Bref rörande Nya Skolans historia. H. 5.

1892.

1: 13. Samlaren. 13. Pris i bokh. 3 kr. 50 öre.
10: 4. Sveriges bibliografi 1481—1600. H. 4 (1527—1530). Ej i bokhandeln.
12: 2. Bref rörande teatern under Gustaf III. H. 2. Pris i bokh. 3 kr. 25 öre.
9: 6. Personregister till Bref rörande Nya Skolans historia. Pris i bokh. komplett 5 kr. 75 öre.

1893.

1: 14. Samlaren. 14. Pris i bokh. 3 kr.
13: 1. Lars Wivallius. Hans lif och diktning. Af H. Schück. 1. Pris i bokh. 6 kr
1: Extrah. Samlaren. Extrahäfte. Pris i bokh. 3 kr.
11: 3—4. Skrifter från Reformationstiden. 3—4. Pris i bokh. 3 kr.; 1 kr.

1894.

1: 15. Samlaren. 15. Pris i bokh. 4 kr.
14. Bref från Esaias Tegnér till C. F. af Wingård. Pris i bokh. 2 kr.
12: 3. Bref rörande teatern under Gustaf III. H. 3. Pris i bokh. 50 öre.

1895.

1: 16. Samlaren. 16. Pris i bokh. 4 kr.
13: 2. Lars Wivallius. 2. Pris i bokh. 2 kr.

1896.

1: 17. Samlaren. 17. Pris i bokh. 5 kr.
15: 1. Johan Wellander. Litteraturhistorisk studie öfver skiftet mellan frihetstiden och den Gustavianska åldern. Af O. Levertin. 1. Pris i bokh. 2 kr. 50 öre.

1897.

1: 18. Samlaren. 18. Pris i bokh. 5 kr.
7: 4. 1500- och 1600-talens Visböcker. 4. Pär Brahes Visbok. Pris i bokh. 2 kr. 50 öre.
16. Holofernes och Judit. Ett drama från reformationstiden. Pris i bokh. 1 kr. 50 öre.

1898.

1: 19. Samlaren. 19. Pris i bokh. 3 kr. 50 öre.
15: 2. Johan Wellander. 2. Pris i bokh. 1 kr. 25 öre.
17: 1. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. Bibliografisk förteckning öfver uppdagade anonymer och pseudonymer i den svenska litteraturen. Af L. Bygdén. H. 1.
11: 5—7. Skrifter från Reformationstiden. 5—7. Pris i bokh. 1,50; 1 kr.; 2,50.

1899.

1: 20. Samlaren. 20. Pris i bokh. 3 kr. 50 öre.
17: 2. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. H. 2.
18: 1. Ur Hans Järtas litterära brefväxling. 1. Bref till och från C. G. Brinkman. H. 1. Pris i bokh. 1 kr. 75 öre.
19: 1. Thomas Thorilds bref. H. 1. Pris i bokh. 1 kr. 50 öre.

1900.

1: 21. Samlaren. 21. Pris i bokh. 3 kr. 50 öre.
17: 3. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. H. 3.
18: 2. Ur Hans Järtas litterära brefväxling. 1. Bref till och från C. G. Brinkman. H. 2. Pris i bokh. 1 kr. 75 öre.
19: 2. Thomas Thorilds bref. H. 2. Pris i bokh. 1 kr. 50 öre.

1901.

1: 22. Samlaren. 22. Pris i bokh. 3 kr. 50 öre.
7: 5. 1500- och 1600-talens Visböcker. 5. K. Bibliotekets Visbok i 16:o. Pris i bokh. 2 kr. 50 öre.
17: 4. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. H. 4—5.

1902.

1: 23. Samlaren. 23. Pris i bokh. 3 kr. 50 öre.
17: 5. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. H. 6.
19: 3. Thomas Thorilds bref. H. 3. Pris i bokh. 1 kr. 50 öre.

1903.

1: 24. Samlaren. 24. Pris i bokh. 4 kr.
17: 6. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. H. 7—8.
7: 6: 1. 1500- och 1600-talens Visböcker. 6. K. Bibliotekets Visbok i 8:o. H. 1. Pris i bokh. 1 kr.

1904.

1: 25. Samlaren. 25. Pris i bokh. 5 kr. 50 öre.
17: 7. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. H. 9. Härmed är 1:a bandet färdigt. Pris i bokh. 15 kr. Lösa häften säljas ej.

1905.

1: 26. Samlaren. 26. Pris i bokh. 6 kr.

17: 8. Svenskt anonym- och pseudonym-lexikon. H. 10 (Bd 2: 1.) Ej i bokhandeln.

1906.

1: 27. Samlaren 27. Pris i bokh. 3 kr. 50 öre.

17: 9. Svenskt Anonym- och pseudonym-lexikon. H. 11 (Bd 2: 2). Ej i bokhandeln.

7: 6: 2. 1500- och 1600-talens Visböcker. 6 K. Bibliotekets Visbok i 8:o. H. 2. Pris i bokh. 1 kr.

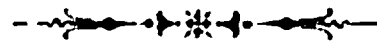
20. Thorilds bref till C. F. Cramer. Pris i bokh. 2 kr. 50 öre.

Samlaren 3, 5 och 7 ff. äro utgifna hvardera i ett häfte. — **Af Sällskapets öfriga Skrifter** äro 2, 3—6, 9, 12—16 och 20 afslutade.

För angelägenheter rörande tidskriften samt Sällskapets öfriga publikationer hänvände man sig till professor Henrik Schück, Uppsala.

Uppsala i maj 1907.

Svenska Litteratursällskapets Arbetsutskott.

Kgl. Bibliotekets visbok i 8:o är använd af Arwidsson och citeras af honom med WB (undantagsvis ett par gånger EB). Enligt Arwidssons företal till band I (s. VI) hade den »nyligen», det vill förmodligen säga omkring 1830, blifvit »omhäftad» och innehöll »uppteckningar, förut förvarade i ett grönmåladt pergamentsomslag, samt andra af lika format, som funnits lösa i spridda bundtar». En blyertsanteckning med Klemmings stil å frampärmens insida framkastar, på grund af hvad som meddelas om färgen, den gissningen, att den ursprungliga samlingen tillhört Aschanæus, och upplyser i öfrigt, att s. 83—86, som nu saknas, uttagits »emedan de tillhöra ett isländskt stycke af sex blad, skrifvet 1641».

Boken är nu bunden i skinnrygg och papperspärmar. Ryggtiteln *En Vijsebook* är, såsom framgår af Geijer-Afzelius III, 251, lånad från det tidigare bandets *WijseBook*. De olika partier, som nu ingå i bandet, växla i höjd mellan 14,7 och 16,5 cm. Bredden är ungefär 10 cm. Bandet är icke skuret, men vissa partier klippta i kanten med sax, så att rader och bokstäfver delvis gått förlorade. Från och med s. 87 äro bladens hörn afklippta (upptill ha dock några undgått denna klippning). Pagineringen, som blott förekommer på högersida, är gjord efter den nya bindningen, sannolikt af Arwidsson, och med samma stil äro öfver de olika styckena hänvisningar gjorda till Geijer-Afzelius' och Arwidssons upplagor.

Bandet innehåller nu följande partier:

1) 16 blad, paginerade 1, 2 (rättadt till 3), 4, 5, 7, 9, 11 o. s. v. till och med 29. S. 1—[14] bilda ett lägg med 8 blad, s. 15—[30] ett d:o med likaledes 8 blad. Partiet är för sig fullständigt.

2) 3 blad, s. 31—[36], jämte partiet 7 de minsta i hela bandet, nötta och delvis trasiga. De två första bladen hänga ihop i ryggen. Fragment.

3) 8 blad, s. 37—[51 b], medelstora, i ett lägg. I marginalen, som är jämförelsevis bred, stå siffror vid de fyra första visornas början: 9 (därunder 4 öfverstruket), 8, 7 (därunder 2 öfverstruket), 6. Fragment.

4) 4 blad: ett opagineradt [s. 51 c och d], så s. 52 och en opaginerad sida, så s. 53—55 samt en sida [56] blank; i ett lägg. Versraderna äro här skilda.

5) 3 blad, s. 57—[62], med nedre delen af s. 61 och hela s. [62] blanka; de två mellersta bladen i ett lägg. Motbladet till det första bladet är bortskuret.

6) 4 blad, s. 63—[70], i ett lägg; 2/3 af s. 69 och hela s. [70] blanka. Litet format.

7) 2 blad, s. 71—[74], sammanhängande, innehållande blott en visa. Mycket litet format (jfr 2).

8) 4 blad, s. 75—[82], i ett lägg; s. 75— förra hälften af s. 79 med ganska tarflig piktur, därefter annan, något bättre hand. Nedre delen af s. [82] är blank.

9) 7 blad, s. 87—[96] och 99—[102], i ett lägg. Mellan s. [94] och 95 är ett blad bortskuret. S. [88]—95 äro af gammal hand paginerade 16—22 och 25. Å s. 87—91 äro versinitialerna sirade med f. d. röd färg. Med samma färg äro verssiffrorna skrifna å s. 91 och hade troligen först varit skrifna å föregående sidor, ehuru de sedan ifyllts med svart bläck. Visan å s. 93—[94] är skrifven afdelad i versrader. Å s. 95 stå blott tre rader upptill, öfverstrukna. Med s. 99 börjar ny hand med annat bläck; s. [100]—[102] åter annan hand med annat, blekare bläck (senare rättelser med annat bläck) och versraderna afdelade; nedtill å s. [102] åter ny hand.

10) 11 blad, s. 103—[124], de tio första bladen märkta med romerska siffror (I—X) upptill till höger. Mellan s. [120] och 121 är ett blad bortskuret. S. 121 är blank. Följande sida innehåller ett register, hvaraf framgår, att ursprungligen funnits 14 visor, bland hvilka nu slutet af den 7:de samt hela

8:de, 9:de och 10:de samt 12—14 saknas, under det att den 11:te fyller s. 123—[124]. De fyra första bladen (s. 103—[110]) bilda ett lägg och äro nedtill klippta en centimeter kortare än de följande bladen. De sju följande jämte det bortskurna bladet bilda ett lägg.

11) 4 blad, s. 125—[132], bilda jämte ett mellan s. [130] och 131 bortskuret (på båda sidorna skrifvet) blad samt ett d:o bortskuret efter s. 132 ett lägg. S. 131 innehåller blott en lekanvisning (nedre hälften tom); s. [132] är blank.

12) 1 1/3 blad, s. 133—[136] med ett till synes blankt blad mellan dem bortskuret; ha afdelade versrader.

13) 5 blad, s. 137—[146], bilda jämte tre därefter bortskurna blad ett lägg. S. [146] är blank. Dålig piktur.

14) 2 blad, s. 147—[150], genom klistring förenade med en fals af följande. »Drifven» piktur.

15) 1 1/3 blad, s. 151—[154], det sista på baksidan blankt. Med en omviken fals äro de fästa vid de föregående. Dålig piktur.

16) 2 blad, s. 155—[158] med blott fyra rader på sista sidan. Mycket tarflig piktur.

17) 2 blad, s. 159—[162] med blott en rad å sista sidan.

Från och med s. 125 är ett och annat blad numreradt med blyerts. Kanske ha de följande partierna tillfogats vid ombindningen omkr. 1830.

Att döma af stilarna härstamma de olika partierna från mycket olika tider. Så t. ex. äro partierna 2 och 3 säkert ej yngre än 1600-talet — 2 möjligen från 1500-talet — medan t. ex. 1 och 4 mycket väl kunna vara skrifna på 1700-talet.

I fråga om återgifvandet i tryck ha följts samma principer som vid utgifvandet af föregående delar. Att här mera detaljeradt ingå på de många olika partiernas grafiska egendomligheter skulle förmodligen ej vara af något egentligt gagn.

Genom förbiseende har den yttre pagineringen i första arket kommit att blifva 1—16 i stället för 111—116.

I.

Om Siwar Snareswen och Vnge Ha*m*merlungh. 1

1.

The wore siu och Siutÿo tiuge
när the drogo vth frå **Hall**,
och när the komm*e* till **Burtingzborg**,
der slogo dhe sin kiäll;
Thett donn*a*r vnder dhe raske hoffmän dher dhe vthrida.

2.

Kongh **Niclaus** stånder på högan tinne
och seer han vth så wida,
hwÿ hafwa dhe kiempar sitt lÿf så faalt,
at dhem lÿster här at strÿda.
Thet donner etc.

3.

Och höre Sifwar Snare Swen,
och tu haf*we*r wankat så wida,
at tu skall fresta tessa kiempers wapen,
och dem vnder tiällen drifwa.
Thet donner vnder etc.

4.

Thet war Sifwar Snare Swen,
han till dhem vnder tiällen redh,
[1 b] och dusten wele[1] wÿ samman pröfwa,
Eders wapn i Låhten mig see.
Thet donnar vnder dhe raske hofmän dher dhe vthrida.

5.

Thet Skiner vtj dhet förste Skiöldh
et Leÿon med Crona och guld,
then förer Konung **Didrick**
han war sit folk så huldh.
Thet donnar etc.

6.

Thet Skiner vtj dhen andra Skiöld,
en hammar och så en tång,
dhet förer Widri*ch* Welamsson,
h*an*[2] slåer och griper ingen till fånga.
Thet donner etc.

7.

Dhet skiner utj den tridje Skiöld
en Gam, så röd som Guldh,
den förer **Hilbad** Håkansson,
han war en Stalbroder huld.
Thet etc.

8.

Det Skiner utj den fierde Skiöld,
en Orm och han är rödh,
den förer **Olgier Dansk,**
han hugger en kiempe till dödh.
Thet etc.

---

[1] Kustod welle.
[2] an ändradt från något annat.

9.

Det Skiner utj dhen fembte Skiöld,
sittiandes **Höök** på hall,
den förer Mester **Hillebrand**,
Han wågar med kiemper et fall.
Thet etc.

10. 2[1]

Det Skiner utj den siette Skiöld
en hind, och hon är Gröön,
den förer vnge Hammerlund,
han war en kiempe Skiön.
Thet etc.

11.

Det Skiner utj den siunde Skiöld,
en vlfwer altzå stark,
och den förer **Vlf von Järn**,
han brukar så stoort Hofwerk.
Thet etc.

12.

Det skiner utj dhen 8de Skiöld
en fedla och en Båge,
dhen förer **Falequord** Speelman,
han wil dricka och intet Sofwa.
Thet etc.

13.

Det Skiner utj dhen 9de Skiöld
en lindorm altzå leedh,
den förer Orm Vngerswen,
han fruchtar för ingen wredh.
Thet don. etc.

---

[1] Först signeradt 3, sedan rättadt till 2 (eller tvärtom).

14.

Det Skiner vtj den 10de Skiöld
en Rambn medh wingar bruna,
den förer Rÿker j Radengårdh,
som wäl kunde dichta och rimma.

15.

Det Skiner utj den 11. Skiöld
3. pÿlar och dhe äre huita,
dem förer grefwe gruntzselin,
han beder och icke bida.
Thet etc.

16.

Det Skiner vtj dhen 12. Skiold,
[3] en falk och han är hwit,
och dhen förer Sifwar Snareswen,
tÿ han *wa*hr[1] wahn j strÿd.
Thet donner vnder dhe raske Hofmän etc.

17.

Slÿk kiemper och merker woro här,
hoo kan dem alla förtällia,
och dhet war Sifw*a*r Snareswen,
*h*an kunde icke länger dwällgia
etc.

18.

Är dett någon af konungens kiemper,
som dusten lÿster at rÿda,
han töfwe icke för lenge
han möte mig vnder lÿda.
Thet etc.

---

[1] W ändradt från något annat.

19.

Huilken af eder j raske Hofmän,
som dusten kan rida bäst.
med honom will iag rida j dagh
om beggies wâr Sadell och häst.
Thet.

20.

Dhe kiempar kasta terning pâ tafwelbord,
dhe terning dhe stunke sâ wida,
och det föll på vnge Hammerlund,
han skulle m*ed* Sif*wer* rida.

21.

Hammerlund slog terning j tafwelbordh,
honom lÿste eÿ längre lecka,
dhet will iag för sanning seÿa,
hans kinder giordes bleka.
Thet donner etc.

22. 4

Vpstod vnge Hammerlund
j det samma sind,
sâ går han j höga lofft,
för Widrich Welambsson in.
Thet donnar etc.

23.

Hörer du Widrich Welamsson
du äst sâ frÿ en man,
will du lähna mig Skÿmbling i dag,
iag sätter dig derföre pant.
etc.

24.

Icke fåhr du Skÿmbling j dag
förvtan du sätter mig god pant,
Lössingz Skog och 15. Slott,
dhe bästa utj dit Landh.
Thet etc.

25.

Otta borgier j Bertingz Land,
dem sätter iag tigh till fäste
der till min ÿngsta sÿster,
iag tÿcker hon är den bästa
etc.

26.

Sifw*a*r han är en Starrblind Swen,
han seer icke sit swerd till ände,
fåhr Skÿmbling någon Skada j dag,
du böhter han eÿ medh alla dina frender.
etc.

27.

Så leker swerdet j Sifwars hand,
som klinglan hon ringlar i Spåre,
du wachta dig vnge Hammerlund,
du kommer icke för dhen dåhre.

28.

[4 b] Borgar niÿe j Ridder Siö,
dem sattes dig till pant,
får Skÿmbling någon Skada j dag,
tag min ÿngsta Sÿster på handh.
Thet donner etc.

29.

Om alt dett*a* Berg det wore guld,
och alt watn wore wÿn,
dem will iag icke för Skÿmblingh hafwa,
iag tacker gud han är min.
Thet etc.

30.

Hammerlund springer på Skÿmbling baak,
så gladeligh monde han rida,
och Skÿmbling tÿkte dhet vnderligit war,
at honom stodh Spâra j sida.
etc.

31.

Dhet Skÿner på Hammerlundz förgÿlta hielm,
som Sohlen om medsommers tÿd*e*,
Herre gud nåde mig fattig vngersuen,
skall iag effter Sifward bÿd*e*.
etc.

32.

Den första dust dhe samman redo,
dhe wore både kiempar så starke,
söndergick hammerlundz Sadellringh,
han blef lagt j marke.
etc.

33.

Mig tyckes du äst en fager vngerswen,
din häst kan du wäll rida,
stig du af och giorda din häst,
en stund will iag dig bida.
Thet donnar vnder dhe raske Hofm*än* dher dhe vthrida.

5 34.

Den andre dust dhe samman redo,
dhe r*ee*do af full godh hoge,
och gick begges deras sadlar j tw,
och Hammerlund för Sadelboge.
etc.

35.

Nu haf*wer* iag digh af hästen slagit,
och hästen han är nu min,
du säg mig fager vngerswen,
af Slecht och herkomst din.
Thet etc.

36.

Drotning **Elin** heeter min Moder,
en drotning gäf och fÿn,
konung **Abdon** härde Ståll,
så kallas faderen min.
Thet etc.

37.

Är drotningh **Elin** din moder,
som är min fulltrogen wän,
tå gifwer iag digh din häst igen
tu äst min Sÿsterson.
Thet etc.

38.

Tag nu dina Skiölde räm*m*er,
du bint mig till dhenna Eck,
och rid så till konung Tidrich,
säg at tu haar wunnit dhenna leek.
etc.

39.

Jnkom vnge Hammerlundh,
han kasta sitt swerd på bord,
tog iag Sifvar Snareswen
och bandt honom wed Eekeroht.
etc.

40.

Höre du vnge Hammerlund,
du far alt med tant,
alt war det med willia giordt,
om du Sifwar bandt.

41. [6]

Widrich tahlar till sin dreng,
Läg Sadell på gångare grââ,
och iagh skall mig j lunden rida,
och see huru Sifwar må.
Thet donner.

42.

Sifward ståndar j Lunden,
och seer han Widrich rida,
och finner mig Widri[c]h bunden här,
han hugger mig reef från sida
Thet etc.

43.

Framkom Widrich Lackandes,
Skÿmbling monde vnder honom Skrida,
Sifwardh ryckte vp Eeken med roht,
han torde honom icke bÿda.
Thet donnar vnder dhe etc.

44.

Konungen ståndar wedh borge leed,
vtj sin brÿngia nÿ,
här kommer Sifward Snare swen,
och bär oss som*m*er j bÿ.
Thet donner etc.

45.

Der gåhr dantz på Bertingzborg,
der dantzar dhe starke *H*ieltar,
dher dantzar Sifwar S*nare*swen,
med eeken wed sit bälte.
De*t* donner vnder dhe raske Hofmän, der dhe vthrida.

Finis.

2.

7 1.

Kongh Tidrick sitter på Bärttingzborg*h*,
han reser sigh vth så wida,
Gud gifwe iag weste kiempen dhen,
mig torde j morgon bÿda;
Här står en borg för bern och dher boor inne Kong Tidrik.

2.

Det swarade mester **Hillebrand**
han war en kiempe så wÿss,
wisa will iag dig kiempen den,
och han heter bernewÿss.
Här står en etc.

3.

Hörr tu mester Hillebrand,
du äst en kiempe så starker,
du skalt rida frembst vti bertingzborg,
och föra wår Skiölde merke.
etc.

4.

Swarade mester **Hillebrand**,
han war en kiempe så wÿss,
iag rider icke fremst j Skogen i dag,
ty mig sömmer icke den prÿs.
Här står en borg. etc

5.

Det Suarade Widrich Willansson,
han war så modig j hoge,
alt will iag wara den förste man
som rider j Bertingz Skoge.
Här står etc.

6.

Widrich rider åth wägen fram,
han yppa en wÿsa och qwad,
det hördes femt*o*n mÿler
vtj dhet salta haaf.
Här står en borgh etc.

7. [8]

Det war Widrich Willandsson
han in åth Skogen reed,
der fan han på Långe Bern reesse,
han låg både swarter och lehr;
Här står en bårg. etc.

8.

Det war Widrich Willandss*on*
han fram till [reesen] reed,
tu reess up på din långa behn,
iag giör tig wisserligh wredh.
Här står en borg etc.

9.

Rid bort, rid bort liten man,
tu kan icke medh mig strida,
thet tienar icke en staldreng
raske kiempe att bida.
Här står etc.

10.

Jag är ingen stalledrengh
ändå du säÿer så,
iag är en frÿ kiempe,
som man kan seÿa vthaf.
etc.

11.

Ästu en frÿ kiempe,
alt som du säÿer för mig,
huad som tu j Skiölde förer,
det will iag weta af digh.
Här står en etc.

12.

Skräpping heeter min Gode skiöld,
som mångt et swerd haar brutit,
och blank så kallas min stålta hielm,
dervtj mång pÿll är skiutin.
etc.

13.

Mimnering heter mit goda swerd,
är hart j kiempe blode,
och Skÿmbling heter min ädla häst,
är fallen af bremmers stode.
Här står etc.

14. 9

Werland heeter min fader,
han war en smeed så Skiön,
och Botel heeter min Moder
en konunga dotter wähn.
etc.

15.

Sielf heter iag Widrich welandsson
j Jern så är iag kledder,
det will iag för sanning seÿa
iag är slät ingen nambn riddare.
etc.

16.

Och wäll då kienner iag Minnering,
Tit leda förråstiga Swerd,
och halfwa böttna Skÿmbling,
din gambla vthredna Merr.
etc.

17.

Skÿmbling språng vp med båda sina behn,
och mit uppå restrens sÿda,
och Sönder då ginge hans reefbehn sin,
och sedan begÿnte dhe strida.
etc.

18.

Det war Långe Bern rester,
han tog sin stallstång i händer,
han slog effter Widri[c]h Wellandsson,
at stången j berget rendte
etc.

19.

Det war Långe Bern rest*er*
han (tog) börgiade till at jembra,
nu ligger min stång i berget fast,
som hon wore slagen wed hambra.
etc.

20.

Det war Widrich Wellanss*on*
han tog sin Minnering i hände,
han hög et hugg j res*t*rens bryst,
at vdden j tarmarna weude.
Här står etc.

[10]

21.

Förban*n*at ware tu Widrich,
och så tit swerd wed tin sida,
tu haf*we*r giordt mig såhr j mit bryst,
deraf så yppas min qwida.
etc.

22.

Jag skall hugga digh reeser så små,
som löf blåser ibland stöfwer,
om du icke wis*a*r mig dit röda guld,
som du haf*we*r i dhema Skog*a*r.
etc.

23.

Wysa will iagh dig dätta huus,
det skyn, som brinnande Låge,
och der är mehr guld inne,
än fembtan kongar åga.
etc.

24.

Widrich red och Reeser krööp,
de wore både lÿka höga,
så komme dhe till det wälbÿgda huus,
det hade förgÿllande flöge.
etc.

25.

Höre du Widrich Wellandsson,
du stig ned af din häst,
och welt dhen stenen från den dörr,
och tag det gullet mäst.
etc.

26.

Widrich tog vnder med all sin macht,
han orka icke stenen röra,
reser tog till med sit minste finger,
han löffte stenen till sit öra.

27.

Swarade Widrich Welandsson,
han fruchtade för det gulle,
det plägar ingen wÿss kiempe
sin macht vppå stenar spilla.
etc.

28. 11

Dett war Långe Bern resse,
han skulle gullet vphemta,
och så hög Widrich hans hufuud aff,
det måtte han full wäll wehta.
etc.

29.

Tå tog han dhen döde krop,
och reste honom till en Eek,
så red han till Konung **Tidrick,**
sade af dhen vnderlig leek.
Här. etc.

30.

Så tog han den manneblodh,
han smorde sigh och sin häst,
så red han till K. **Tidrick**
sade sig wara skamlig läst.
etc.

31.

Haf*wer* tu fådt både hug och slagh,
af rese*r*, så är thet illa,
så wille wÿ drag*a* til Bern igen,
och ingen man mera spilla.
etc.

32.

Du wendt dig om K. tidrich,
du wendt tigh snart med migh,
alt thet guld som Rese*r* äger,
dhet will iag wÿsa dig.
etc.

33.

Thet war alla Kong **Tidricks** män,
när dhe finge Reeser see,
så lät the åth Skogen rende,
man måtte wäll åth dhem lee.
Här står etc.

34.

Framkom Widrich Wellandsson,
han giorde dhem stoor spee,
huru skulle j honom lefwandes býda,
J tåhr honom icke dödan see.
etc.

35. [12]

Widrich stötte på Reese med Skafft
at hufwudet drog j mark,
thet må iag för sanning seÿa,
Reser war en kiempe stark.
etc.

36.

Hafwer tu slagit Reser j dag,
thett spörgs om Landet så wida,
then kie*m*pen är icke j werlden till,
du ju will med strida.
Här står en borg etc.

37.

Så togo dhe [dhet] röda Guldh,
the bÿtte thet på strandh,
och Widrich hände dhen bäste pant till,
han wärfwade thet medh sin handh,
Här står en bårg för Bern och ther boor inne Kongh **Tidrick**.

Finis.

3.

13 1.

En ståndande Stad i Swerige
och så j N*o*rgie,
Kong **Albrecht** och hans gode Hofmän
dhe acht*a*de dhen till att skiöfla.
Förtÿ ligger Swenen j boÿor.

2.

Kong **Albrecht** sitter på Axevold,
han klag*a*r sin högeligh wånda,
Er munkedeÿa hafwer mig vndsa*g*t,
hon wil mig drifwa af Lande.
Förtÿ ligger Swene*n* j boÿor.

3.

Kong **Albrecht** sitter på Axewold,
han Låter dhe Lönde bref Skrifwa,
dhem sender han drotning **Margreta**.
han låter henne striden biuda.
etc.

4.

Swarade drottning **Margreta**,
när hon dhe lönde bref sågh,
råde gud fader j himmelrÿk,
huru monde dhet skall tillgå.
etc.

5.

Hon skref honom et annat igen,
som gud gaff henne till råda:
J Medelbÿ j NorreJuthland
der skohlen J finna wår Nåde.
etc.

6.

Han skref henne it annat igen,
som gud gaf honom i sinne,
det skall aldrig min fästemö spörgia,
iag rädes för någon qwinna.

7. [14]

Hon skref honom it annat igen,
som gud gaf henne till lÿcka,
en ståndande strÿdh j NorreJuthland
bestelle.
förtÿ ligger Swenen.

8.

Kong **Albrecht** sitter på Axewold,
alt öf*we*r sit hwida bord,
han talade så månge Skiemptz ordh
till sine Gode Hofmän.
förtÿ etc.

9.

Wÿ willi*a* förlofwa wår klädeseedh
och aldrig med Swerd vthrida,
förän wÿ hafwe wunnit alt Dannemark,
och leg*a*t hoos drotningens sida.
förtÿ:

10.

Vÿ willia förlåfwa wår klädeseed,
och hettan willia wÿ icke bära,
förähn wÿ haf*w*e wunnit alt Dannemark,
dhe Swenske män till stor ähra.
etc.

11.

Han skref henne it annat igen
effter sit sinne och houge,
iagh skall winna alt Dannem*ark*,
från dhen Dannem*arks* frw.
förtÿ ligger Swen*nenn*

12.

Dhe rede vth ifrån Axewold
med Adertusend hästar,
dhet war så stadigt vtj dher*as* hog,
dhe danske wille dhem gästa.
förtÿ

13.

Dhe rede vth ifrån Axewoldh,
adertusend j Skare,
dhe hörde icke messa dhen signade Söndag,
dheröfwer finge dhe Skade.
förtÿ ligger

14.

Dhe rede öf*we*r dahlar,
alt öf*we*r dhe gröne Engiar,
Kong Albrecht och hans raske Hofmän,
låhte dheras hästar springa.
förty ligger Swenen etc.

15.

Dhe rede in till Dannem*ark*
med 18000 hästar
der stoog folk och vndr*e*de på,
och mente Jorden Skulle brista.
förtÿ ligger Swenen j boÿor.

16.

Mälte det tykesin Olufsson,
han såg dhe danske män komma,
icke willia wÿ strÿda moot dhem j dag,
dhet giörs oss till lÿten fromma.

17.

Mälte dhet Konung Albre[c]ht
han red vnder gröna lÿda,
dhen fremsta man då will iag wara,
dhen först skall gifwa sit lÿf.

18.

Aldrig sågen J mig wara så red,
iag torde full wäll bÿda,
ästu rädder alt för dÿt lÿf,
så ridh bort vnder en sÿda.
förtÿ ligger.

19.

Aldrig sågen J mig wara så rädd,
iag torde full wäll skielfwa,
Kong Albrecht see wäll till j dag,
J kunne förwahra ehr sielfwa.

20.

Melte det H. Jfwar lÿcke,
han såg dhe Swenske män komma,
J danske män riden fast fram,
J må nu frideligh stånda
förtÿ

21. [16]

Dhe danske dhe trädde Suenske emot,
deras glafwer ginge j stÿcke,
J träder fast fram j danske män,
effter H. Jfwar lÿcke.
förtÿ.

22.

Melte det k. Albrecht,
han hölt vnder gröna lÿda,
han ropte dhen aldraförste man
will iag mig fången gifwa.
förtÿ.

23.

Grepe dhe konung Albrecht,
dhe spente honom Boÿor om[1] foht,
förde dhe honom til helsingborgh,
den danske drotning emot.
förtÿ.

24.

Det war K. Albrecht
han in åth dörren treen,
dhet war drotningh **Margreta**,
hon *s*togh honom vp igen.

25.

J waren wäll kommen K. Albrecht
iag hafwer fast effter eder lengtat,
J skohlen wara fadder åth detta barn,
iag haf*wer* med munke*n* fångit
etc.

26.

J fiohl bödh iag eder till barnsöhl,
tå wille J intet komma,
nu äre J kombne til kÿrkegång,
eder till lÿten fromma.

27.

J kallade mig **Margreta** Munkedeÿa,
det s*e*mer ful illa en fattig qwinna,
än sedan en drotning wil heta.
förtÿ ligger Swenen j boÿor.

[1] Skrifvet öfver ett utstruket moht.

28. 17

J kallade migh Margreta Munkedeÿa,
det monde J på mig liuga,
det kom aldrig i min hog,
så nåde mig wår fruga.

29.

J hafwen försacht eder klädeseedh,
hättan skulle J icke bära,
förän J hafwe wunnit alt Danne*mark*,
dhe Swenske män till ähra.
förtÿ.

30.

J (skohle) hafwen försagcht eder klädeseed,
J skulle eÿ med swerd vthrÿda,
förähn J hafwen wunnit alt Danne*mark*,
och sofwet hoos wår sida.

31.

Swarade K. Albrecht
J ären en Wälbördig Frwga,
J n*å*de[1] mig drottning **Margreta**,
så liten är min förmågo.

32.

J hempten mig 15. allnar Walmar,
låter Skiär*a* dhen herre en hätta,
så förde dhe honom till Mechelburg,
och lähte dher Struten tilsettia.

33.

K. Albrecht han går åth Kiöpenhambus gata,
honom nekas både prÿs och ähra,
15. af dhe Swenske Hofmän,
Struten effter honom bähra.
Förtÿ ligger Swe*nen* j boÿor.

Finis.

---

[1] Hdskr. nade?

4.

[18]

1.

Dett war Vlf von Jern,
han går för konungen at stånda,
Herre Läna mig eder män
Jag will min faders död hembna.
J riden vth om en affto*n*.

2.

Jag will Läna dig min*e* män,
och sielf*we*r will iag[1] tig föllia,
och beder du Widrich Willansson,
wist fremier du din willia
J riden vth om en affton.

3.

Konungen går i Bohrstufwun in
med sölfwer på hwita händer,
huilka af eder mine raske Hofswener
wil fölia min frende af Lande.
J rid.

4.

Alla Skute dhe hätta för mund,
och torde eÿ konungen swara,
förutan Widrich Wellansson
han giorde deraf en pare.
J rider vth om etc.

5.

Swarade Widrich Welandsson,
han giorde deraf en Gamman,
dhet wore som wÿ drucke miödh,
kunde wÿ komma tilsamman.
J riden vth etc.

---

[1] a rättadt från g.

6.

Bort red vnger hammar hin grâ,
han lâter sigh intet dwellia,
dhet kunde huarken höök el*ler* hund
honom till herbergie föllia.
J riden vth etc.

7.

Hell sitter du Bleekmar konung,
dhe andre will Jag eÿ nembna,
J morgon kom*m*er Vlf von Jern,
han wil sin faders dödh hembna.
J rid.

8. 19

Fast heller mâtte Han hemma wara,
och wachta dhe fâhr vnder lÿda,
än han skulle senda mig sâdana bud,
j morgon mot mig strÿda.
etc.

9.

Fast heller mâtte han hemma wara,
och krÿpa en orm vnder halla,
hans fader stog mig icke mehr än 7. slag,
dhet 8de monde han falla.

10.

Det är ingen kiempe j werlden till,
dherföre iag redder är,
förvtan Widrich Wellandsson,
och han är intet dher.
J riden vth om en affton.

11.

Swarade vnge hammer hin grâ,
du haf tand för tunga,
vp sâ wexer den vnge Racka,
medh huasse tender j munde.

12.
Swarade vnge hammer hin grâ,
dhe ordh giorde honom stor wânda,
det är Widrich Welandsson,
som strÿden skall förestânda.
J ride*n*

13.
Swarade en af[1] konungens kiemper,
och sâ tog han vppå,
Widrich är en kåhlbrennere Son,
wÿ willi*a* honom wäll bestå
J riden vth etc.

14.
Det förtröt honom hammer hin grå,
och han sit swerd vthdrog,
och så hög han dhen kiempen ihiäll,
inför konungens foot.

15.
Swarade Bleekmar konung,
han fick sâ ondt modh,
hui slog du min kiempe ihiäll
till döda för min foot.

[20] 16.
Hörer du Bleekmar konungh,
iag döhl dhet intet för digh
än kunde iag dhet aldrigh lÿda,
at någor spåttar Widrich och migh.
J riden vth om en affton.

17.
Vpstogh en af Konungens kiempar,
och swarade så dher wedh,
iag kienner wäll Widrich Wellansson,
hans fader är en smeedh.
J riden etc.

---

[1] a rättadt från något annat.

18.

Jag war medh på dåhre fiehl,
dher grefwe Gruntzselins bröllop dhet stodh
han brukade så månge dåhre spehl,
at kiemperna flute j blodh.
J.

19.

Han slog der 15. kiempar i hiell,
han hölt dhet alt för leek,
iag stog så när iag såg der på,
mine kinder giordes bleek.
etc.

20.

Höör du gode hammar Grå,
alt huad iag säger digh,
weest du något af Widrich seÿa,
du dölg dhet intet för migh.
etc.

21

Lågo än Widrich i höga Lofft siuk,
och kunde sin häst eÿ rida,
doch skohle J wäll få dhe danneswener,
som eder j marken bÿda.
J ridin vth om en affton.

22.

Det war Blekmar konungh,
han swarade som en man,
iag möter eder j morgon j höfdingz[1] Storm,
om hästen mig bära kan.
J riden vth om en affton.

[1] Hdskr. häfdingz.

21

23.

Jag haf*we*r warit j S*o*ninge badh,
både för herrar och förstar,
och aldrig leedh iag så stor wee,
huarken af hunger el*le*r törste.
J riden etc.

24.

Dhe buro siu tunnor öhl,
så drak han vth i dricke,
så slog han dhe tunnor för konungens foot,
dhe ginge j hundrade stÿcke.
J riden etc.

25.

Bortlop Vnge hammer hin Grå,
han staddes för Widrich hin fromme,
J hwesse edert spiut, J hwesse edert swerd,
j morgon wil konungen komma.

26.

Dhe rede vth den mörka nat,
alt öfwer dhe swarta heda,
och det skÿn liust, som det wore dagh,
alt vtaf wapn dher*a*s.
J riden vth etc.

27.

Dhe rede fram för Bertingz borg
igenom dhe Bertingz mÿra,
siu hundrade kiemper war dhe starke,
läste j harnesk j dÿra.

28.

Det war Widrich Wellansson,
han rÿcker på Mimringen röda,
15 kiemper hög han ihiel
vtj ena kiöra.
J riden vth om en affton

29.

Det war Blekmar konung,
han började till at kalla,
huem är fremst j H. Olufz hoop,
medan mit folk så faller.
J riden vth om en affton

30. [22]

Swarade då hans lille Smådrengh,
som honom war aldranäst,
det är Widrih Wellandsson
iag kienner hans skÿmblete häst.

31.

Dett war Bleekmar konungh,
han rider Widrich emot,
fÿra kiempar högg han ihiel,
de föllo för Widrichz foht.
J riden vth om en affton.

32.

Höör du Bleekmar konung
du Lät dig intet så Långa,
om dig lÿster längre lefwa i dagh,
så gif tig strax till fånga.
J riden etc.

33.

Det war Bleekmar konung
och hög både tÿdt och fast,
icke fick Widrich annat giöra
än böta för hug och kast.
J riden vth etc.

34.

Nu haf*wer* iag stådt digh fÿratÿo hug,
flere och icke fierre,
du stadt mig et för alle dhem,
alt för din kongl. ähra.
etc.

35.

Hafwer du stådt mig 40. hug
flere och icke fierre,
iag står dig lÿka så många igen,
och icke konung des werre.
J riden vth om en affton.

23 36.

Så tog han en Silkes trådh,
bandt om sin hielm den röda,
och dhet spörgie icke (min) min fästemö,
en Smede son slår migh till döda.
J riden vth om[1] en affton.

37.

Wäll vp Skÿmbling wendt digh om,
och monde du Mimring något dåga,
det war icke j hundrade åhr,
iag hög aff wrede mode.

38.

Det war Widrich Wellansson
han högg och intet hötte,
så högg han et hug i Bleekmars hielm,
at vdden i Sadelen mötte.

---

[1] O rättadt från något annat.

39.

Så glade rede dhe raske kiempar
med Vlf von Jern från Stembue,
han tackade Widrich Wellandsson,
han hade hans faders död hembnadt.
J riden vth om en affton.

Finis.

5.

1. [24]

Arla war thett om morgonen
så fagert lerkan sångh
vpstodh H. Peder Pallebogsson,
han kläder sigh för sin säng.
J rÿden vth.

2.

Han kläder sigh utj silke
och så utj ädelig Pälle,
det weht gud fader j himmelrÿk,
huar som skall giästes j qwälle.
J rÿden vth.

3.

Han red sigh till Halland
vtj j Skåne, dher monde han wända,
dher gieste han hemma sin moderbroder,
han hade eÿ bättre Skÿldfrende.

4.

Der gieste han hemma sin moderbroder
han hade eÿ bettre frende,
han gaf honom så gott et råd,
at han skulle återwenda.
J riden vth.

5.

Neÿ aldrig skall iag omwenda,
förän iag har wunnit den Möö,
Jag håller det för ingen hofman waro,
som redz fast han skulle döö.
J riden vth.

6.

Eÿ skall iag här omwenda,
förän iag har wunnit dhet wÿf,
iag håller för ingen hofmän ware,
som rädz om sit lÿf.
J riden vth.

7.

Det war H. Peder Pallebogsson
han rider j Rosenlund,
dher mötte honom kongens lille smådrengh,
vtj en så ond stundh.

8.

Hillemo, Hillemo fager Vngerswen,
höör huad Jagh frågar digh,
huad är tÿdt j kongens gårdh,
du dölg dhet intet för migh.

9.

Jag har warit j Rosenlund,
slept min herres häst j beht,
det giörs mÿcket j kongens gård,
som iag så lÿtet afweht.

10.

Jag har warit in vnder öö,
slept min herres hästar j änge,
det timas mÿcket i kongens gård,
som eÿ seÿs för hans drengie.

11.

Han tog guldringen af sin haudh,
guldkedian af sin halss,
dhet gif*wer* iag tig liten hofdreng
du war mig icke falsk.

12.

J Lunda kÿrkia j Skåne,
der messe Clerker niÿe,
der kommer sielf*wer* kongen j dag,
dher skall eder fästemö wÿas.

13.

J Lunda kÿrkia i Skåne,
der messa Clerker femb,
dÿt kommer sielf*wer* kongen j dag
medh alle sine raske Hofmän.
J riden vth.

14. [26]

Det war H. Peder Pallebogsson,
Då Lätte han hästen springe,
dhe vndr*a*de alle som såge dher på,
at Jorden eÿ vnder honom rimbner.

15.

Det war H. Peder Pallebogsson
rÿder sig vnder gröna lÿda,
så fick han see dher den gÿllene karm
som glimer moht Sohlen så wÿda.

16.

Det war H. Peder Pallebogsson
rider j Jernet kled,
och det war Jungfru Chirstin lÿten,
hon blef så mÿcket rädh.
J riden vth.

17.

Det då mälte J. Chirstin lilla,
som war så mÿcket räd,
huad må dhet wara för en vnger Suen
som kommer j Jernet kledd.

18.

Först swarade hennes tärna,
som sat henne aldranäst,
dhet är H. Peder Pallebogsson,
iagh kienner hans apelgrå häst.
J riden vth

19.

Sedan swarade hennes köreswen,
som hade silkes tömmar j händer,
dhet är H. Peder Pallebogson
så grant iag honom kienner.

20.

J riden bort Peder Pallebogsson,
j gjören eder sielfwe harm,
effter kommer sielfwer konunger
med H. Nilss min fästeman.

27 21.

Lÿtet achtar Jagh konungen,
slät intet din fästeman,
du skall med mig föllia j dag,
om hästen dig bära kan.
etc.

22.

Dett war H. Peder Pallebogsson
setter Jungfrun wed sin baak,
så rider han 15 danska mÿhl,
vtj så fulgodt maak.

23.

Dett war Peder Pallebogsson
han rÿder på sin gårdh,
vthe dher stå hans Sÿstrar twå
medh krusat och flättat håhr.
etc.

24.

Då mälte hans älsta Sÿster,
som war så wänt et wÿf,
iag fruchtar d*i*n brud, du har fördt j dagh,
lähr kåsta dit vnga lÿf.
etc.

25.

Då mälte hans ÿngsta Sÿster,
hon mälte ett ordh medh Skiähl,
iag fruchtar dhen brud du har fört j dagh
hon skillier både lÿf och Siäll.

26.

J stå och tal*a* så lång en stund,
iag tÿcker nästa lenge,
min brud hon är af resan trödt
J föllie henne till sänge.
J riden vth.

27. [28]

H. Peder och liten Kirstin
dhe ginge sigh till sänge,
efter kom sielfwer konunger
med alla sina raske Hofdrengiar.
J riden vth

28.

Då suckade liten **Chirstin**
hon war så mÿcket rädh,
nu seer iag alt kongens hoffolk
på gården j Jernet klädd.
J riden vth.

29.

Dhe stötte på dörren med störer
med spiut och sporspend foot,
huar dhen Nagell j dörren war,
dhe röke H. Peder emot.
J riden vth

30.

Så togo dhe H. Peder Pallebogsson
j krusade goule låck,
så hugg*a* dhe af hans hufwud
wedh Jungfrunes Sänge Ståk.

31.

Jn då kom dhen Vnge H. Nilss
han war så mÿcket gladh,
29 gudh skie lof iag lefde dhen dagh,
iagh fick dhen iag wille haa.
J riden vth

32.

Hören J Kierstin lilla
J ären en roos så rödh,
Jag tager eder så gierna en Enkia vng,
som J woren en möö.
J riden vth

33.

Och höre J vnge H. Nilss,
J tören dhet aldrig tenkia,
medan J icke rönner migh mö,
aldrigh må J få migh änkia.
J riden vth.

34.

Jagh skall mig j Closterett gifwa,
dher will iag mina kläder slÿta,
dhen Swen är eÿ föd el*le*r födas skall,
som mig medh godh willia skall niuta.
J ride*n* vth.

35. [30]

Tack hafwe Lÿten **Chirstin**
hon höltt sin ähra och troo,
hon torde sigh j Closteret gifwa,
medh fulla fembton boo;
J riden vth.

Finis.

---

6. [36]

Christus.

[1] Ja gärna will jagh hiälpa tigh,
hui bleff tu så länge ifrån migh,
th*et* månde mig förtrÿta,
kom hith tu wsle man,
min nådh skal tu få niuta.

[2] Tÿn ögho*ns* thårar, och ÿnkeligh grååth,
och then bittra dödzens nödh,
till intett will iagh th*et* göra
och giffua tigh th*et* jagh ågher,
och sädhan tÿgh j liffuet införa.

[3] Jagh kom therföre j werlden nidh,
att råda tigh ifrå tÿn wsellheet,
och andra tina likar,
och göra tigh till Gudz arffuinge godh
j th*et* Fuiga Rÿket.

[4] J sÿndare alle merker medh flÿth
ångrer edher th*et* är nu tidh,
till Christ[u][1]m idher wenda,
al sårg och wee wil ha[n t][1]aga bort,
och skicka till en godh en[da][1].

---

[1] Bokstäfverna inom klammer saknas i hdskr., emedan bladet är trasigt.

7.

35 Een wisa om Kon*n*ung Christiern.

Willen j höra [1]
huadh jagh will göra,
jagh quädher förtÿ,
huru the Suenske stridde
och manneliga bidde,
för Stochol[m]s bÿ,
the Suenske hoffmän,
the sadhe th*e*t än,
the wille icke flÿ.

Konung Cristiern, [2]
l*å*th resa en wärn,
på bärg och högher,
bösser och pÿler
hadhe ingen huile,
the skottho till (noÿie), nöie,
the Suenske hoffmän,
the säÿa th*e*t än,
the falla eÿ till fögha.

Bössor och slangor, [3]
(giorde) giorde gatornar trånga,
j konung Cristiers krÿgh,
the fattige Suenske,
the måtte th*e*t säÿa
om hans partÿ.
T. S. M.
the säÿa th*e*t än,
•th*e*t war een hårdan [st]rÿdh.[2]

---

[1] i rättadt från g; ordet är öfverstruket.

[2] st saknas, emedan bladet är trasigt.

[4] Tug hundradhe bösser, [34]
leth konu*n*ge*n* lossa,
han håller stort fÿr,
Her Erick Karlsoon,
han månde thett säÿa
och hans partÿ.
T. S. M.
T. S. T. än,
the wille eÿ för danske flÿ.

[5] Riddare och Suäner
the wille (f*o*r) förmena,
medh wäriande hand,
the hadhe th*et* spordt,
att falsh*et* war giordt,
på Suerigis land,
thee suenske män,
th*et* hiälpe the*m* än,
Gudz wäldiga hand.

[6] Thän Ädle her Sten,
han war eÿ seen,
tÿ han hade th*et* sagdt,
han wille them wäria,
the danske wille häria,
thes hadhe the tröst,
T. S. M.
them görs och än,
hoghe*n* så stark.

[7] Thän Edele herre, en Ridders man,
H. G[ö]staff[1] hether han,
en man[2] så tröst, 33
han suerdett rörer,
han baneret förer,

---

[1] Hvad som står mellan G och st, kan ej läsas, emedan bladet är trasigt; möjligen Götstaff eller Go[t]staff.

[2] Kustod en ma*n*.

han ropar så högdt,
J Suenske hoffmän,
j ware*n* nu alle [än]
j noghe*n* full tröst.

Th*et* begÿnte fast bläsa, [8]
j konung Christiers näsa,
medh haka bÿsse lod,
[fyra framtänder]
ruko bort all j sänder,
ther effter rinner blodh,
The. S. M.
the sadhe th*et* än,
the tidender voro full godh.

The togo honom op, [9]
och ledde honom bort,
alt till sin hålk
the dane Suen[e]r,
hono*m* månde tiäna,
the foro så wille,
T. S. M.
th*et* sade [the än]
th*et* wille sigh eÿ stilla.

Daghen ledh fast, [10]
och winde bron brast,
them gaffs eÿ well åth,
800 folk,
th*et* ridher sigh j sånk
theres j*a*cka wart våth,
[32] T. S. M.
the sade th*et* än
th*et* war en ÿnkeligh låth.

Tugh hundradhe män, [11]
hadhe ha*n* igän,

han trodde them wel,
them kom jhogh
att hugga sÿn togh,
och segla så hem,
T. S. M.
the sade thett än,
the hadhe well vunnet sin harnesk igän.

[12] Thän Edle H. Steen,
han stodh ther igän,
alt medh sina fånger,
Nu haffue j funnit
huadh j haffue wunnit,
thet j[1] effter långe,
T. S. M.
T. S. T. än[1],
th*et* hadhe vell m*edh* them gångit.

[13] Nu haffuen j hördt,
huadh H. Sten haff*uer* giordt,
mäda*n* jag så quädher,
Gudh nådhe theres siääl
ther slogos j hääl,
jagh troligh*en* bidher,
J. S. M.
j wachte*n* idher än,
j trffue*n* idher well vedher.

---

[1] Otydligt på grund af hål i papperet.

8.

31 ## Een tacksäÿelse effter måâltÿdh.

Siunges såsom **In natali Domini &.**

Siungom nu aff hiertans grund, [1]
loffuom Gudh j alla stund.
Som oss sin nâdh haff*ue*r beffuist,
Medh maath och drÿk och bespÿst,
diur och foglar haff*ue*r han närdt,
Nâdelighen och oss beskärdt,
th*et* som vÿ nu haffue förtärdt.

Tÿ loffuom Gudh wâr Herra mild, [2]
then tiänest han aff oss haffua vill,
besinnom huru han oss är käär,
Människian ther om vitne bäär,
Att hoon är aff kött hudh och been,
konstligh och well till sam*m*ans kom*m*en,
att hon må besee daghzens skeen.

Så snart människian liffuet fâår, [3]
strax h*ä*nnes[1] kött redhe ståår,
J hännes modhers lÿff försan,
— — — — — — — —

9.

37 ## En wÿsa om brennekirchio slagh anno n*ostr*æ salut*is* 1518.

Swerighis menn achtar iagh att loffwa. [1]
om Gudh will migh nâd giffwa,

1 Hdskr. hannes.

theris dygd framföra medh acht och h*o*gh[1],
thenn stund iagh må leff*w*a,
thett kann migh inge*n* förmena,
Herre Gud medh thinn nådh migh hielpe ther till.
han ær mi*n*n trösth allena.

[2] Thett ær ept*er* thenn födelsetÿd.
fempte hundrade och adertonn ma*n* talde.
Kon*un*gh Christiern aff D*a*nm*ar*ch, förde eenn stridh,
och sigh för Stocholm ladhe,
then stadh wilde hann förderff*w*a,
medh storm och skott bodhe natt och dagh.
sigh achtade hann prÿs förwerffwa.

[3] Åhra och loff alzwoldigh Gudh,
som gerna hielper j nödhe
han stiltte wthaff hans hetzskelige trwgh,
the danske spiltte ther sina mödo,
alt thett the ther b*e*dr*i*ff*w*e,
thett kom them altt till skadha och sorgh,
och fölier så lenghe the leffwe.

[4] Nær danske förnum*m*o wtha*n* förde*e*l att wara
altt thett. the för them toghe
till brennekirchio med stora*n* skara.
till hest och foott the drogho
the Swe*n*ske mæ*n* ther *före* them wår*e*, [38]
the slogho the danske aff marchen så
the fingo både dödha och såra.

[5] Snarligha funno the danske till rådha,
om natte*n* till skipe*n* dragha.
The rÿtter bliff*w*o quar j stora*n* wådha.
thett war ther*is* hogheligha claghe.
altt om enn afftonn stunde
thå bl*i*ff*w*o så monge bodhe gripne och fongne,
som iche rÿma kunde.

---

[1] Hdskr. högh.

Theune wÿsa lÿd*er* och quedes så[1], [6]
att danske mæ*n* thett wel kende,
thett Her Steenn stw*re* war Hoffwitzma*n* thå,
nær thetta j sanningh hende,
hann gaff sigh bodhe medh macht och sinne,
och stonda emott medh Swenske mæns hielp.
the danske skwlde eÿ få winna.

Vthsende Kon*un*gh Christiern dagtinge*n* falz, [7]
och bad bode titt och offta.
sitt rådh med her Steenn stw*re* till tals,
att fredh mella*n* them wara motthe,
och thet war eÿ aff hiertans grund.
the Swenske bliffwo draghne ther med,
och besweckne så monghe lunde.

Ro*mm*idh[2] ther till beråmadt war. [8]
Kon*un*gh Christi*ern* skwlde att kom*m*a,
medh Her Stee*n* stw*re* att wa*ra* j tall,
om begg*is* ther*is* froma
Kon*un*ghen Gisleme*n* för sigh hende,
hann greep them j een feligh dagh,
och ned*er* till Da*nmar*ch sende.

39 Ewinnerligh tÿd hann ær så longh, [9]
Ho thett will rætt betenckia,
ho falscheett brwkar han komber J twongh,
och j sÿndene sencher,
Gudh Swe*n*ske mæ*n* bewa*re*,
och lathe them så j werdenne leff*w*a,
och finnes bland Gudz englar ska*re*.
Ame*n*.

---

[1] Hdskr.: så, och quedes.

[2] Hdskr. Ronidh med förkortningstecken öfver ni.

10.

En vÿsa om Brunchabergz slagh anno 1471

1] Welenn j Höra,
Hwad iagh will göra,
iagh qued*er* aff tÿ,
huru Swenske stridde
och monga bidde
för Stocholms bÿ,
Swennske mæ*n*
the seÿa thett eenn,
the wile iche flÿ.

2] Kon*ung*h Christiernn,
lætt resa enn wærn,
pâ bergitt högha,
bÿssor och pÿlor,
the hadhe ingo*n*[1] hwila,
the skwthu til nöÿe.
S: mæ*n*
the wilde iche [æнн]
falla ther ifrå till fögho.

3] Bÿssor och slung*or*,
giorde gaturna trângo,
Kon*ung*h Christiern
the fatt*i*ghe swenske,
the monde thett finna
som misthe sÿtt lÿff.
S: mæ*n*
the sadhe æhun
the wille iche flÿ.

---

[1] Eller ingo*m*?

Tw hundrade bÿssor. [4]
latter Kon*ung*h låssa
the giorde stoortt skrÿ.
Her Erich Karlss*on*
monde the wolla
och all hans partÿ.
S: mæn
bör ænn
att achta edher strÿdh.

[40] Riddar*a* och Swenna, [5]
wille förmana
medh wæriande hand,
the hade thett sportt
att falscheett war giord,
uppå Swerig*es* land,
S: mæ*n*
hielpe nw ænn
Gudz weldighe hand.

Thenn ædle Herre [6]
her Stenn stw*re*.
hann var eÿ seen ha*n*n sagtt,
han ville them weria,
som dan*er* wille heria.
thes hade han macht.
Swenske me*n*
nw gör*is* them
ther*is* hog*h*e så starch.

En ædle herre [7]
een Riddarsma*n*,
Her Gostaff heett ha*n*,
ha*n*n banerid förde,
och swerdet rörde,

han war sâ rösth.
S: mæn
the wâro [ænn]
frimodighe pâ march.

[8] Thå begÿnthe blâsa
j kon*un*gh Christierns næsa,
itt hacha bÿsso lod,
fÿra framtend*er*,
wttrÿcko j send*er*
aff hono*m* rann blodh.
S: mæ*n*
the seÿa thett ænn
att tÿdhenn war godh.

[9] The hono*m* togho
och lade hono*m* enn stadh,
altt inna*n* sin hölch,
hans god*a* swenna.
honom wâr*e* wane tiena.
the stigho sâ wille.
S: mæ*n*
the sade [ænn]
the wille sinn wena eÿ stille.

[10] Daghenn leedh fasth,
och winde broon brasth.
the*m* gatz eÿ wæll åt
otto hundrade mæ*n*
ther fwllo j ström,
ther*is* iacka war wått.
S: mæ*n*
the sogh*o* ænn.
thâ enn yncheligh lått.

41 Æhn hundrade me*n* [11]
hade kon*un*gen igen,
hann trodde the*m* well,
them kom j hogh,
och hwggo sin togh,
så seglade the heem.
S. me*n*
the hade wel bundit
sin harniske rem.

Thenn ædle Her Steenn. [12]
hann stod ther ighe*n*,
Han fich sina fongar seÿa,
nw haff*wen* j funnid
hwad j haffwe*n* wunit.
kompne så longh wegh.
S: mæ*n*
the monde them æn
j fenglse flÿa

Nw haff*wen* j hördt. [13]
hwad her Steen haff*wer* giord,
meda*n* iagh nw så qued*er*
Gudh nåde Christiern siel,
ther bliff*uo* slaghne J hiell.
iagh troligha bedher
S: mæ*n*
j wachtenn ed*er* ænn,
thett tarffwenn j wed*er*.

II.

Her Tord bonde. huru ha*n* yncheligha fõr-rodd*er* bleff.

1 The heligha trefaldigheett medh sinn nådh,
the werdig*is* (wara) till att wara j wårtt råd.
Jh*es*us. chris*tus* wår frelsa*re* kær.
tu prÿsar thett hiertta som trofasth ær
Gud giff*we* wårtt måll enn godh enda,
bodhe vthe och inne ehwar wÿ oss wende.

2 Årenn epter Gudz födelsetÿd,
well fiortton hundrad thenn longhe *r*ÿdh,
och sex och fempttÿo wÿ legge ther till:

3 J Swerighe war woxen enn rosende quisth,
then hono*m* fördreff fördriffwe hono*m* christh.
the*n* war well planterad j rosenne gård.

4 Ther frw*er* och Jungfrur the sittia wid bord. [42]
ther wexer *enn* anna*n* hwass tistell ibland.
på Borchholm[1] vppå Öland.

5 Thenn anna*n* hwass tistell fich mychin framgongh,
hans stora falscheett giorde hono*m* förlongh.
the danske mæ*n* the Slotitt bestaltte.

6 The Swenske men, the lastade the*m*,
me*n* iche förtÿ the reddes för nödh,
menn mesth för thett att marschenn war dödh[2].

[1] Hdskr. borch holm.
[2] Hdskr. dodh.

Her marschenn war trött aff storm och strÿd 7
thett war och hono*m* giordes mesth till hwila.
hann [trodde] Jons Bosonn fasth att stonda.

Migh lÿsther nw till hwilo gå, 8
iagh tror tigh besth aff alla mina swen*n*er
aff rættann kerlech iagh thett till tigh menar.

Hann lönthe hono*m* illa sinn kerlech igh*en* 9
han kloff hans hwffwd j axlenn nedh.
all Sweriges macht hann gaffz ther widh.

*Æh*n gwll och pe*nninga*r togh hann med sigh, 10
skeep och skenchkor så sades för migh.
så seglade hann j Dannmarch inn.

Ther græth*e* the frwgher wnd*er* sin skindh. 11
som Iudas förodde wår herre Christh,
så förrodde Jons bossonn marschenn förwisth.

43 Gudh förbarma sigh thett ÿncheligh mordh, 12
Gud fad*er*, Gud Sonn och thenn helghe and,
Hann styre och rådhe off*wer* Swerig*is* landh.
Amen.

12.

Gottlandia a Swecis ablata Anno 1444.

Wÿ klaghe thett alle 1
för herrar och welle.
och för wttlendsche stæd*er*
hwad Swerighe ær scheed
medh swech och falscheett,
som danar fara medh.
Swenske mæ*n*
j acthe thett æn*n*,
nær j hörenn thett quedhas.

2 Huru thett börias
thett må weell spörias[1],
öff*wer* konungha riche thrÿ,
altt huru the danar
Swerig*is* venner.
the fingo wisbÿ
S. me*n*,
the mo*n*de och eÿ
för daner flÿ

3 Wisby war belagdt.
medh Swerig*is* macht,
för Stadzens portt,
ther*is* werio wå*re* harde,
the ma*n*ligha sigh warde.
ther*is* hiertta war stortt,
S: mæ*n*
j wachte ed*er* ænn,
för falscheett ed*er* ær giord.

4 The waro thes rösthe
på mure*n* the trösthe,
på tor*nn* och borgh,
thett hende sigh så,
the l*opp*u ther ifrå
medh ångest och sorgh[2].
S: mæ*n*
the komo sigh ænn,
på Stadzens torgh.

5 The fingo till tanchar [44]
och stigho ther*is* planghar,
thenn mur så widh

[1] Hdskr. sporias.

[2] r skrifvet öfver raden.

bode vtha*n* och inna*n*
the kunde eÿ (kunde eij) winna*n*,
med her skold eller strÿd
S: mæ*n*
the wnno hono*m* æun
för midnatz tÿd

Thett wåro eÿ riddara 6
ther waro ther*is* swenne
som stigho thenn mvr,
ma*n* skal them prÿsa
med hoffzwithsko wÿsor
bland riddara och frwr
S: me*n*
j wachtenn ed*er* æn
för danskes natwr.

The satte vp blidor, 7
på alla sidor.
bodhe skerm och skragha,
thett lotte the herrar.
och thett war thes werre,
medh dagtinghann bedragha.
S: me*n*.
the må ænn
nw thett hogheligheun klagha.

The fattigha swenna 8
the wåro off*wer* ena.
the stridde med troo,
the ward*e* thenn stad
so*m* Ko*nung*h Karll them badh
till land och sio.
S: mænn
j wachte ed*er* ænn
som j Swerighe boo.

9 The herrar kom*mo*
till alz inge*n* froma,
sida*n* fich thett wâr*e* lagh,
the gripo till semio.
och meenthe sigh fremia,
och satte j dagh.
S: me*n*
j wachte ed*er* ænn
för itt epter slagh.

10 Her Oloff Axelsonn
hann dagtingha må
för iuncher Christiernn.
the Swenske thet soghe
att the daner på lade
bode harnisk och iern
S: me*n*
thet ångrar the*m* æn.
the togho eÿ till wærnn.

11 Her mons greenn 45
han fruchtade för meer.
hwi daner så gladdes,
her Oluff fich swar
j tarff*we* eÿ fara,
eller nogott redas.
S: mæn
tenchenn *j* thett ænn
nær j hören thett göras[1].

12 Thett ær Kon*un*gha sedh,
nær her Hann tarff*wer* wed
leggia harnisk vppå,

---

[1] **Hdskr.** horen thett goras.

thett må så skee
hans tienar*e* see,
the göra och så.
S: mæ*n*
the fruchtadhe æn*n*,
som blotthe monde stå.

The Swenske the stridde, 13
med byssor och pilar,
med harnisk och swærd.
dansk*e*(m) manna ordh,
ær werre æn mord
the daghtingha medh flere.
S. mæ*n*
j wachtenn ed*er* [ænn]
för tolchin ofærdt.

The daner æro kloche, 14
the föra dane broche,
the ryckia sin breff,
som otroo me*n* loffwa
the daner fögho dogha;
medh falscheett ær ther*is* schrifft.
S: me*n*
j tenche*n* thett ænn,
hwad falscheett ær skeed.

Wij scholo*m* bortt fly, 15
the fingo wisby,
med dagtinga falsch,
the wåro thess warde,
att med itt sw[er]dh
slogos off*wer* ther*is* hals
S. [menn]
j tenche*n* thett ænn,
nær j kommenn till tals.

16 Jagh will thett tro.
hwad swenske me*n* seÿa,
the bliff*wa* ther wedh,
the plegha inghe*n* swicha.
hwarchenn fatigha eller rÿcha, [46]
thett ehr enn godh sædh.
S: mæ*n*
j wachte*n* ed*er* æn,
thett råd*er* iagh ed*er*.

17 Wåra *men*[1] æhro slaghne.
wåra werior borttagne,
bodhe skep och skott,
thett ær for Gudi kærtt
thett ær intett wærtt.
daner göra edher medh spott.
S. me*n*
j late*n* ed*er* æÿ æn.
anna*n* tÿd loff*wa* så gott

18 Daners tro ær borttgiff*wen*
på paper schriff*wen*
besegl*a*[t] medh wax,
[vthan] the oss åther få.
thet te[2] togh oss ifrå,
honn aldrigh åther *t*agx[3].
S: me*n*
the hålla henne æ*nn*,
her epter tro iche strax.

19 Tronn ær innelycht
på pap*er* trÿcht,
wed lagh så starch.

[1] Hdskr. wen.
[2] Hdskr. thette.
[3] Hdskr. dagx.

the fã henne eÿ ighen
aff S. me*n*.
för twsend twsende ma*r*ch.
S: menn
behalla henne ænn
på papers arch.

Bettre ær dö 20
j eldenn rödha
ænn æhra löss leff*w*a.
troun satte sigh panth,
the sade iche sant
slicht pleg*a* daner bedriff*w*a.
Swenske me*n*
j wachtenn ed*er* æn*n*
för breff the schriffwa.

Migh tÿcker thett så. 21
thett kan*n* wæll bestå.
thett ær mo*n*ghe lundo*m* skifft
dansko*m* ær gott,
haff*w*e land och slott
wÿ haff*wum* enn schrifft.
S: mæ*n*
j wachtenn ed*er* ænn,
för tolchenn wthgifft.

47 Troo giff*wer* brödh[1], 22
falscheett o dödh,
som nw giorde the,
the monde oss swÿche,
och Gottland borttrÿche.
så monde thett ske.
Swenske mæ*n*
her epter skwle j ænn.
edher well om see.

---

[1] Hdskr. brodh.

23 Danska manna ord,
vthi herra hoff,
skall ma*n* så kæra.
the föra eenn strima,
så illa the rima
the haff*w*a henne så kær.
S: menn
j wachte*n* edher ænn.
edher högh*e*ligha æhro.

24 The wilie trogha
och ned*er* bwgha,
och hwlla os för wrack.
the göra oss wånda,
till watn och land,
för inge*n* wår saach.
S: mæ*n*
j wachte*n* edher ænn,
för tolchitt omach.

25 Herrar och förstar.
bodhe mi[n]ste och störsthe,
bode Riddara och Swenna,
bönd*er* och borgarska.
bödhe sentt och arla,
j håller off*w*er ena.
Swenske me*n*
j wachtenn ed*er* ænn.
och warer iche seena.

26 Warer edher land,
medh weriande hand,
som daner wilia tagha,
Gudh giff*w*e fredh
som j tarff*wen* wedh
j wåra lyffdag*a*.

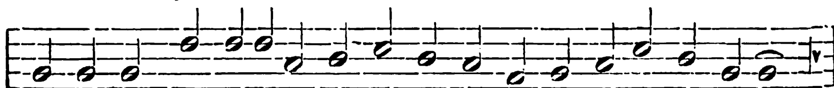
S: menn
j lathenn edher ænn,
offwer ena dragha.

Scorpio pleghar lekra 27
med tungone smekra.
med stierttano*m* stinga,
så göra[1] the danske.
sa Gud them wanske.
altt nær the dagtingha
[48] S: menn
j wachtenn ed*er* ænn.
the wilia ed*er* twingha.
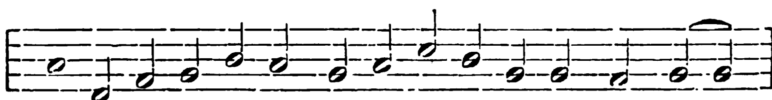
Alzmechtigh Gudh 28
hann haff*w*e them wisth.
som Swerighe æhro tro,
bodhe nw och förra.
förwtha*n* altt twisth,
Gudh giff*w*e them roo.
S: me*n*
j seyen Amen,
så s*o*m j Swerighis riches boo.

Ame*n*.

Gottland wÿsa her fore schriff*wat*:

Wÿ chlaghe thett alle för h*er*-rar och wel-de och vthle*n*ske stæd*er*.
Hwad S. ær sked m*ed* swech och falscheett som da*ner* fara medh.

Swenske mæ*n* j wachte thett æn*n* nær j höre*n*[2] thet quedas.

[1] Hdskr. gora.
[2] Hdskr. hore*n*.

13.

Secundum notas. dies est leticiæ.

1 Thenn signadho [dagh] ær oss beteedd,
thÿ moghe wÿ alle gledias.
Chr*ist*us ær född thett ær nw skeed.
Tÿ måghe wÿ frögdeligha quedha.
hann*n* ær itt barnn så vnd*er*ligh
fagher och skönn, och lwstolig
vthi sinn mandoms wa*re*,
hans macht honn ær wtencheligh,
hans acht hoonn ær okrencheligh.
wthj sinn guddoms ware.

2 Modher honn ær dott*er* wordenn,
Fadere*n* sonsens Herre,
hå haff*wer* hörtt slicht wnd*er* för,
Gudh wilde menniskia warda, 49
Swenne*n* haff*wer* her Herra macht,
ehwar hann går giff*wer* på acht,
ma*n* kann thett iche besinna,
hann ær bode nær och longtt ifrå.
som schrifftenn seÿer och wndrar opå.
hwem kann thett iche besinna.

3 Thenn som altingh haff*wer* j wold,
och him*m*elen haff*wer* att rådha,
hann föddes j eenn åsna stall,
för oxann och osnann bodhe.
Sooll och måna haff*wer* hann giordt,
all werlde*n* skapadhe medh ett ordh,

planet*er* och alla stiernor,
hann huilis j eenn krubbo så trångh,
för menniskiom wilde hann lÿdha twongh,
thÿ kennom wÿ honom gerna.

Chr*ist*us ær född*er*[1] aff Jungfrw reenn, 4
thett kunde Gudh weell förlestha,
Som rosenn spring*er* aff liliona greenn,
emott natursens besta,
hann föddes[2] aff iungfrw spædh och vngh,
hennes [börd?] wår lætt och iche twngh,
thett kunde gudh well beråda
the spenar som ther hon gaff [att] dÿ,
ther war thenn helghe andz dagg wthÿ,
wpfÿlte m*edh* G*u*dz nådhe.

Solenn skin igeno*m* itt glas, 5
thett ward*er* intitt skadha,
så ær maria Jungfrw klar,
altt aff thenn helge andz nådhe.
[50] Saligh ær sodana barna mod*er*
gudh gaff henne nådhe står,
att h*o*nn skwlle thenn föda.
saligh ær thett lÿff honn bar.
och så the lemmar ther medh war.
som oss skwlde frelsa aff wodha.

Keÿsarenn lætt biwdha off*we*r altt sitt land, 6
hann lætt thett folch beschriff*wa*.
all werlde*n* stodh thå till hans hand,
the skwlle hono*m* skattenn giff*wa*.
wpstod Joseph och maria glad.
så foro the till betthelhems stad,

[1] Hdskr. fodd med förkortningstecken på det sista d.
[2] Hdskr. foddes.

the kunde iche lenger komma.
thå thett [led] till midnatz tidh.
thå föddes[1] thenn herrenn bodhe mild och blÿd.
oss alle till gledhie och froma

7 Engele*n* talar till herdanar så.
han fich så well till orda,
ther hann fann the*m* på marchene gå,
och wachtadhe ther*is* hiorda[2],
Nw ær him*m*elriches Kon*ung*h född,
all werldzens sorgh honn æhr förrödd.
thett må wÿ wisseligha achta,
hann ær herre öff*we*r Engla choor.
eenn hoffdingh off*we*r alla på iordenne boo,
fagher j alla sina facther.

8 Herrenn Gudh som oss haff*we*r skaptt,
hann lathe sigh ther till finna.
frelste them som fö*r*ra wåro förtaptt, 51 [a]
altt wthaff dieffwlseus min*n*e,
förlått oss herre nw all wår brott.
giff*w*e Gudh att wÿ gö*re* som tigh ær gott,
wår hwgh från sÿndene wenda,
lætt oss leffwa j stadeligha troo,
medh tigh bliffwa j Ewigha roo.
och fredh förvthann enndha.

Amen.

---

[1] Hdskr. foddes.

[2] Hdskr. hieorda.

14.

Om: Swsanna.

I Babilo*nn* ther boodde eenn ma*n*. 1
Joachim thå war hans na*mn*.
hann leffde med tucht och æra.

Helchie dotter troloff*wa*dhe hann, 2
thett will iagh seÿa på min san*n*.
stor sorgh thå mo*n*de han*n* bera.

Ther war nw schickede så ther till twå mæ*n* 3
som falsche och swechfwlle wå*re*.
the skwlde doma*re* wara.

The thenchte therpå bodhe natt och dagh. 4
huru the skwlle Swsanna förrådha.
och krenchia hennes hed*er* och æhro.

Swsanna honn går j sÿnn örthegård. 5
ho*n* meenthe thett inge*n* henne sogh,
honn meenthe sigh wa*ra* allena.

Honn sende sina pighor ept*er* balsam och sopo, 6
ho*n* giorde thett hwarche*n* på swech eller listh.
the wilde hennes gledhie förmena.

The *l*ogho och schultthe[1] sigh j eenn wrå 7
the falsche doma*re* giorde så,
the monde till henne löpa.

[1] Hdskr. sogho (stogho?) och schulptthe

8 The lopo till henne och sadhe så. [51 b]
tu latt os nw wår wilia få,
thett wele wÿ med tigh dölia.

9 Sus*a*nna hon swarade så ther till.
the*n* geringh iag aldrigh göra will,
mi*n* gud så öff*wer* giff*w*a.

10 För iagh skal mella*n* ed*er* hend*er* döö,
thett swaradhe honn aff mychin nödh,
medhann iagh må iche leffwa.

11 The lopo för henne och sade så,
att enn vngh mann ner henne logh.
hann monde frå henne löpa.

12 Swsanna skwlde för domare*n* gå,
hennes wen*ner* och frender mötthe[1] hen*n*e thå.
the mo*n*de för henne gråta

13 Thesses taall wille wÿ iche troo,
wÿ haff*w*e aldrigh h*ö*rtt[2] ther aff itt ord,
att ho*n* wille göra oæhra.

14 Susanna hoonn chlaghade och bitterligha greett
herre*n* Gud mina g*er*ning*er* wæll wett.
bodhe longlighe och oppennbare.

15 Sws*an*na honn skwlde till d*ö*de*n*[3] gå.
Daniell prophete*n* m*ö*tte[4] henne thå.
ha*n* wilde hennes saningh höra.

---

[1] Hdskr. motthe.

[2] Hdskr. hortt.

[3] Hdskr. död*en*.

[4] Hdskr. motte.

Daniel prophete*n* först sporde ått, 16
tu skal migh seÿa altt her ifrå,
hwad træ the vnd*er* lågho

Hann swor om Gud och sade så, 17
itt linde thræ the vnd*er* loghe,
saninghenn will iagh framföra.

Daniell prophett ått sporde ighe*n*, 18
tu skall migh seÿa och wara eÿ seenn,
hwad træ the wnd*er* lågho[1]

15.

1.

[51 c] Esbiörn Prue, Ormen stark
Dricka Miöd i Halla
Det kom goder gångekarl
Seent om Juleqwelle
Wÿda slå dhe Kiellen öf*wer* Iisslandh.

2.

Sitter Esbiörn Fruekiempe
Öfwer det breda Bord
Will tu läna mig huus i Natt
Så ästu Kiempe goodh.
Vÿda slå the etc.

3.

Husen Wäll iag läna Vill
Gångekarl ått tig
Wetstu något röda guld
Det skalltu Wÿsa mig
Wÿda slå the Kielden öf*wer* Iissland

[1] Här slutar handskriften, och ett nytt fragment börjar i bandet.

4.

Jag weet mehra röda guldh
Åhn 15 Kungar ääga
Han winner intet längelÿf
Som effter Guldet frägar.
Vÿda etc.

5. [51 d]

Höör tu goder gångekarl
Liuger tu för mig,
J det största galgeträd
Skall iag hängia tig.
Wÿda etc.

6.

Jag lärde aldrig liuga
Seen' iag kom till manna
Kommer tu i Trollewalk
Tu skall min ord wäll sanna.
Vida etc.

7.

Arla om nästa Morgonstund
När the stod vpp af Sömbn
Sågo the thet Skalka påfund
Gångekarlen war rÿmbd.
Vÿda etc.

8.

Odensdagen om qwelle
Boo the sitt[1] skep och bätra
Så segla the ått Jiselandh
Vppå the samme nätter.
Vÿda etc.

[1] Tillsatt (af samma hand) i marginalen.

9.

The Sloogo uut sin Silkepell
Vppå then hwÿta sand*e*
Det war Esbiörn Fruekiempe
Han steeg först i Lande.
Vÿda etc.

52 10.

Han settier alla sina männ
Jn för Brusens bordh
Så när som Esbiörn Fruekiempe
Mitt i Brusens Stool.
Wÿda etc.

11.

Dett lÿder fast åtț afftonen
Kattan gåår och wåånar
Hoon tager Esbiörn Fruekiempe
Lackar bort med honom.
Wÿda etc.

12.

Tacka ormen Starke
När han dhe *T*iender frågar
Aldrig ähr then man för sig
Som eÿ hämbnas sin Broder
Wÿda etc.

13.

Ormen boor Vppå sin borg
Så mÿcket wäll han m*ått*e
Den har mÿcket minder Sårg
Som ingen Broder åtte.
Wÿda etc.

14.

Det war ormen Starke
han går sig till Stranna
Säglar så åt Brusens Landh
Alt i sin Sårg och wånna.
Wÿda etc.

15. [52 b]

Will nu **Sancte Erik** i Room
Att iag må guldet winna
Hälfften af thet röda guldh.
Till Room skulle iag Senda.
Wÿda etc.

16.

Dhe kasta sina ankar
Alt på then hwÿta Sandh.
Det war ormen Starke
han steeg tå först i landh.
Wÿda. etc.

17.

Han settier alla sina män
Som Fruekiemp*en* förr
Så när som ormen starke
Mitt i Brusens dörr.
Wÿda etc.

18.

Dett lÿder fast ått afftonen
Kattan gåår och wåånar
Toog så deras ÿngste man
Tänkt' gåå bort med honom
Wÿda etc.

19.

Ormen slår till med förgÿlt Spiuut
Alt sölfret röök så[1] wÿda
Kattan klämmer tänder till
Beet mannen af i Midian.
Wÿda etc.

53 20.

Der kom 15 dÿsetråll
Och alla rÿsta eldh.
Du skall see orm starke
Dett skall blÿ' hett i qwäll.
Wÿda etc.

21.

Dhe gåå sig till Siöge strand
Meente reesa heem
Men han hade hanskar glömt
Låge på een steen.
Wÿda etc.

22.

Då ropar deras Stÿreman
Som stood i främbste Stamme
Wäll få wÿ hanskar igien
Gud gif' wÿ kom' till Lande.
Wÿda etc.

23.

Aldrig skall dhet Fruer spörja
Heem på wåro Lande
Jag skall mina hanskar glömma
Brusanom til gagne.

[1] Tillskrifvet öfver raden med samma hand.

24.

Han gick så tillbak' igien
meente hanskar finna
der mötte Brusen hans owän
som eÿ war good att winna.
Vida etc.

25. [54]

Där the händer samman sloge
fingo dhe wäll fäste
dett war tu then samme Boof
som mig i Juulas gieste.

26.

Der the händer Sammansloge
Flööt af skinn och huld
Fiellet ned för footom låg
Som dhe had' rört i Muld.
Wÿda etc.

27.

Då såge hans ögon uut
som fluto holmar twå
han war den fulaste tiuf
Eens ögon någn' tid såg.

28.

Hårsemaa*n* och Bockeragg
Det hängde i hans Bringa
Naglarna som Bockehorn
Fembton på hwart finger

29.

Hörr tu Ormen starke
Willtu låta mig leefwa
Hälfften af mitt röda Guld
Will iag tig gierna gifwa.

30.

Då måste gamble Bruse
Lÿfft*a* vpp een stoor hall,
Tu stÿg need ormen starke
Och tag vpp guldet alt.

31.

Neÿ; höör tu gamble Bruse
Tu hÿar mig eÿ så
Skall iag guldet fåå af tig
J hand skall tu mig fåå.
Wÿda etc.

32.

Det war den leede Bruse
han steeg i groopen need
det war ormen starke
han klöf hans hufwud der vid.
Wÿda etc.

33.

Nu haa dhe warit på Brusens gård
der haa' dhe wunnit ähra
ladde sitt skeep med rööda guldh
som mäst dett kunde bära.
Wÿda

34.

Tack wari ormen starke
Så wäll han hölt sin ord
Hälfften af thet röda guldh
Till Room sender han fort.

16.

Ebbe Tÿkesson blifwer oskÿldigt afdaghatagen. 57[1]

1.

Ebbe han drömbde en dröm om Natt
i sängen där han lågh,
Arla om Morgen han wacknade
han sade sin Moder dheraff.
För Orätt och ingen sanning så wunne the.

2.

Jag drömbde at min Stenstufwa bran
och hoon stodh all i glöö,
där inne bran min kiere Mohr
så och min Fästemö:
för orät etc.

3.

Du skalt intet beta i dag
hwarken hiort eller hind,
men du skal sittia i hög*a* lofft
och tahl*a* med fäste mö din.

4.

Eÿ skal iag sittia i hög*a* lofft
och tahl*a* med min Fäste mö,

[1] S. 56 är tom. S. 57 börjar ny hand.

Jag håller dhet för ingen hoffman wara,
som rädz fast han skulle döö.

5.

Eÿ [skal jag] sittia i frustuffw*o*
och dricka Mi*ö*d och wÿn.
Jag håller dhet för ingen hoffm*an* wara
som r*ä*dz[1] *o*m sit lÿff.

[58] 6.

Dhet war Ebbe tÿkesson
han rÿder i Rosenlund,
der mötte honom hans Bauemän
Vti så ond en stund.

7.

Hörer du Ebbe tÿkesson,
hwÿ rÿder du s*å* alleen,
hwar är din höök hwar är din hund,
eller hwar är dine raske hofmän.

8.

Somblige äre i Rosenlund,
och beta båd hiort och Rå
och somblige sägla den salte Siö
och brÿta den böllj*a*n blå.

9.

Somblige äre i Rosenlund
och beta både hiort och hind,
och somblige hemm*a* i hög*a* loft
och tiena fäste mö min.

---

[1] Hdskr. radz eller redz.

10.

Somblige stung*e* honom med Knÿffwar
och somblige med Swerd,
Gud nåde dig Ebbe Tÿkeson,
sådan dödh war tu icke werd

11.

Så tog*e* dhe dhet Salig*e* lÿk
och kasta öfwer Sadel båg*a*,
så modigt lopp hans gode häst,
igeno*m* dee Rosènde Skog*a*r

12. 59

Han lopp til den samma Stall
som han war wahn at stånda,
Vth*e* ständ*e*r hans Moder kier,
hon lÿder både sorg och wånd*a*

13.

Gud nåde den dig skodde
och den du altid bahr,
Gud nåde tig Ebbe tÿkeso*n*
så rask en hoffman du war

14.

Gud nåde den dig skodde
och den dig plägar rÿda,
Gud nåde och mig som dig haar födt
til största sorg och qwida.

15.

Dhet war Ebbes Moder
hon stiger i stufwa*n* ihn,
Jungfrur legger ehr söm i skrÿn,
här hwÿlas et Saligt lÿk.

16.

Dhet war Ebbes fästemö
hon swarar för alle dem
hwad må dhet wara för Saligt lÿk
som intet ork*at* hem.

17.

Så swarade Ebbes Moder
och henne ran tåhrar *på* kind,
dhet är H. Nils Margrefwens Sohn,
ÿngste Sÿstersoh*n* min. .

[60] 18.

Somblig*e* Klockorna ringde om
sombligе waxliusen hembt*e*,
alt sitter Ebbes fästemö,
sin fästeman igen wänt*er*.

19.

Gud nåde dig Ebbe tÿkeson
som måtte då komma hem,
din Moder haar fådt så stor en Sorg,
för ÿngs*te* Sÿstersohn sin.

20.

Dhet war om den helig Söndag
så heelig war*e* the tÿder
Så bude de Ebbes fästemö,
hon skulle den sam' häst rÿd*a*.

21.

Så helig war den Söndag
så helig war dhe tÿd*e*,
så budhe [dhe] Ebbes fästemö
hon skul*le* näst båhren rÿd*e*.

22.

Hwÿ är de*n* hästen så trötter,
och hwÿ är han så mod,
och dhet wil Jag för Sanning seÿa
af honom är runne*n* blod

23.

Så tog*e* dhe dhet Salige lÿk,
och satte på wigdan iord,
komer nu fram Ebbes fästemö,
och minnes edher fästeman godh.

24. 61

Dh[e]t war Ebbes fästemö
hon kÿste hans mund s*á*[1] blek
dh*e*t wil iag för saning [seÿa]
af sorg blef hon och dödh.

25.

Så komme dhe bådhe vti en graff
så hade deres kierlek en ände,
Gud gifwe oss alle en Salig stund,
nu och för *v*tan all ände.
för orätt och ingen Saning så wunne dhe.

[1] Hdskr. s*a*.

17.

63[1]

Ebbe Skammelsson

som förmehnas wara den danske Skialm Hwÿt afkommen.

Skammel han bodde på Tÿdhöen 1
han war bådhe Rÿk [och kåt],
Så karske åtte han Söhner fem,
dhe twå gick werlden emot;
Fortÿ träder [Ebbe Skamelsson] så mången wild stÿgh.

Tree the äre dödhe, 2
och twå dhe leffwa ähn
thet will Jag för Sanning seÿa,
the äre twå Raske Hoffmän.
For tÿ etc.

Däth war Ebbe Skammelsson 3
han låter sadla sine häster,
Jag will rÿda ihn vnder öö
Jungfrw **Lucie** wil iag giästa.

Däth war Ebbe Skammelss*on* 4
han rÿder i Jungfruens gård,
vte står Jungfr*u* **Lucie** lilla
war swept i Sabbel och Mård.

J stånde här Jungfru **Lucie** 5
äre swept i Sabbel skind,
willj*a* J låhna mig huus i Natt
och blifwa allerkiäraste min.

---

[1] S. 62 är tom. Å s. 63 börjar annan hand.

6 Wäll skolen J fââ huus i Natt,
och Fodher til edra hästar,
Men thet ståhr min Moder til
at swara sådanne giester.

7 J gââ edher i Stufwan ihn,
och dricker Miö*d* och wÿn,
Så länge Jag gâer i Steenstufw*an*
och rådes medh Moder min.

8 J sittia här Jungfruens Moder, [64]
äre swept i Sabbels skind,
willjen J mig Jungfrw **Lucie** gifwa
til allerkieraste min.

9 Thet war Jungfruens Moder,
monde såledz ther til swara,
Eder gifwer Jag min kiere dotter,
om hoon elliest Eder behagar.

10 Hören J liten **Lucie**,
huru läng' willjen J efter mig bÿda,
Så lenge Jag tien*a*r i Konungens gård
och lährer mig dusten rÿda

11 Eder bÿder Jag i wintrar
och så i wintrar twå
och eder bÿder Jagh så lång en tÿdh
som J migh leggi*a* oppå.

12 Ebbe han tienar i Kongens gård
både för Guld och Ähra,
hemma gåhr Pedher hans broder,
bort l*â*ck*a*r[1] hans hiertans kiera.

---

[1] Hdskr. lack*a*r.

Thet war Pedher Skamelsson 13
han axlar Skarlakan skÿn,
Så gâer han i Frwst*v*fw*a*n
för liten **Lucie** ihn.

Hören J Jungfrw **Lucie** lilla, 14
willjen J wara min kiära,
Min Broder han tienar i kongens gård,
han Eder båd spott*a*r och häder.

Så grant då kienner Jag **Ebbe**, 15
och **Ebbe** kienner grant mig,
alldrig spott*a*r han någer Stoltz Jungfrw
fast mindre giör han thet mig.
Förtÿ träder **Ebbe** etc.

Så hören nu Jungfru **Lucie** lilla 16
om J willj*en* blifw*a* min Fästemö,
Så wist hielpe mig den altzmechtige Gud
at **Ebbe** min broder är dödh.

Är thet sant J seÿa för mig 17
at **Ebbe** eder broder är dödh,
Så hielpe mig den ewige Gudh:
Jagh blifwer ed*e*r fästemöö

Dhe brÿgga och the baka 18
the laga til Bröllop i löndom,
Ebbe som tienar i kongens gård
gåes sådant alt före i drömm*a*r.

Ebbe han drömbde en dröm om Natt 19
i Sängen ther han låg,
Om morgon när han waknade
han sade sin Stalbroder der aff.

20 Jag drömde at min kappa rödh
thet hon wa*r* blefwen blåå,
Jag drömbd och at min gode häst
war luppen mig ifrå.

21 Då swarade honom hans Stalbroder
war klädd i Skarlakan rödh:
där är en ann*ar* Vnger Swen
som låckar din Fästemö.

22[1] Ebbe kläder sin kläder på,
och axlar kappan sin,
så gåer han i Högan Zahl
för sin Nådige konung ihn

23 Min nådige Konung J gifwa mig låff
hem til mit Fädernes land,
Jag hafwer sport min Faders dödh,
och mit Godz i annars hand.

24 Orloff så skalltu få [66]
at reesa hem i tit land
wil tu räckia mig handen tin
at tu skall komma igen.

25 Ebbe togh orlof af herren sin,
och reste hem i sit land,
Och så fahr han til Tÿdh*ö*en[2]
thet snarast som han kan.

26 Widh thet Ebbe Skammelsson
kom i sin Faders gård,

[1] Hdskr. 21, och i öfverenstämmelse därmed äro alla följande strofer numrerade.

[2] Hdskr. Tÿdhoen.

vthe stå begge hans Sÿstr*a*r
som wor*e* wäl swept i Mård.

Här ståen J mina Sÿstr*a*r 27
J ären wäl swept i Mård,
hwadan är thetta myckna hoffolk
som här är samblat i gård

Swarade tå den ÿngsta 28
Jag kan thet icke förtiga,
wår Broder dricker Bröllop med tin Fästemö,
Jag skulle tig thet eÿ seÿa.

Dän ena gaf han Guld korss på Bröst, 29
de*n* andra Guldringen rödh,
dän haar Jagh tient i Kongens gård
och achtadt min Fästemö

Ebbe kastar sin häst omkring 30
han wille tå tädan rÿda,
E*fft*er luppe hans Sÿstr*a*r twå,
the bude honom hemma blifwa.

Hans Moder fick i Betzlet och hölt, 31
och badh honom hemma blifwa,
thet *å*ngrade henne mång tusend gång
at hoon icke lätt honom rÿda.

67 Ebbe han gåhr i Stufwan ihn 32
och hälssar på alla Benck*a*r,
hans Broder fick honom Sölf kahr i hand,
badh honom för Bruden skänckia.

33 Ebbe skienckte den långe dagh
både Miödh och wÿn,
hwar den gång han på Bruden sågh
runne honom tåhr*ar* på kind.

34 Däth lÿder så fast åth afftonen
at Bruden skulle gåå til säng,
Ebbe och lÿten **Lucie**
the giorde sit tahl så länge.

35 Thet war Ebbe Skamelssen
leder Bruden op för låffts broo,
Minnes i lÿten Lussa
J låfwade mig edher troo

36 All den troo Jag låfwade Eder,
den gaff iag eder Broder:
J alla the dagar iag lefwa må,
will iag eder wara för Moder.

37 Jag fäste eder eÿ til moder,
eÿ heller til min Swära,
vtan at wara min Fästemö
och så min hiertelig kier*a*.

38 Thet war Ebbe Skammelss*on*
han sit Swerd vth*t*rog,
thet [war] lÿt*en* **Lucie**
hon vnder hans fötter dogh

39 Thet war Ebbe Skammelsson
han springer i Stufwan ihn,
han war så wreder i hougen
och draget Swerd vnder skind.

[68] Nu haar Jag följdt tin Brud i säng, 40
at hon skal intet drömma,
och weta skal tu min Broder
iag skal tig intet glömma.

Thet war Peder hans broder 41
han swarade honom så brått:
Så gierna wil Jag tig vnna
at sofwa nähr Bruden i Natt.

Thet war Ebbe Skammelsson 42
tog til sin brune brand,
och thet war Peder hans broder
han dödde för hans hand.

Så högg han sin Broder ihiähl 43
och en sin Nährskÿlde Frände,
och thet war Ebbe Skammelsson
han måste åth Skogen bortrÿmma.

Hans Fader fick sit Bahnesåhr, 44
hans Moder miste sin hand,
förtÿ träder Ebbe Skammelsson
så mången willd stig öfwer land.

Thet war Ebbe Skammelsson 45
han springer på sin häst
nu måste han åth Skogen rÿmma
och Skogen skÿler honom bäst.

Thet war Ebbe Skammelsson 46
han gick sedan til Smidie bÿ,
ther låter han slå sig ring*a*r af Jern
och all*e* wore the nÿ.

47 Däth wa*r* Ebbe Skammelsson, 69[1]
l*å*tte Jernslå b*o*dhe händer och länder,
så wil han Pelagrims reeser gå,
och försohna sin*a* Synder.

48 Däth war Ebbe Skammelsson
han låtte jernslå sina händer,
där sutte dhe så långan tÿdh
til dess dhe sielff sprunge sönder
Förtÿ träder Ebbe Skamelsson så mången Stig will.

18.

1.

Her Nils och Vnge herr Tÿdeman 71[1]
dhe wore twå Stallbröder Såt*e*
den lefde aldrig i werlden til
dher*a*s wänskap åtskillj*a* måtte.
H Nils och Vnge H Tideman.

2.

Der tienar en Jungfrw i drotningens Hoff,
heter Jungfru Jngeborg,
H Nils och Vnge H Tideman
bähr*a* för henne stoor Sorg.

3.

Dee lade sig et Stalbröders lag,
i ott*a* wintrar och Siu,
dhet skulle ingen i werlden weta
mehr ähn dhe begge tu.

---

[1] Större delen af s. 69 samt hela s. 70 äro blanka. Å s. 71 börjar ny hand.

4.

Dee legg*ia* sig et Stalbroders lag
dhe wille dhe diuren beta,
dhe rÿda sig vth om en Midsomars morg*on*
och fing*e* dhet dhe effterleeta.

[72] 5.

Dee rÿda sig om kÿrk*o*r och Clost*re*
dhe toge inte Messan til giömma,
dhe settia sig ned och tahlas wid,
och seÿa hwar andra sine dr*ö*mmar[1].

6.

J nat drömbde iag min ste*en* stufwa bran,
och stod i liusån loge,
dher inne bran min kier*a* Moder
och den iagh ha*a*r kier*a*st i houge.

7.

Och iag drömbde at min Sadelgiord brast
och iag wardt slag*en* til Jord
och bort så lopp min gode häst
igenom dee Rosenskog*a*r.

8.

Så rÿda dhe lÿtet bettre fram
igenom dee gröne hag*a*r,
för dem loph en lÿt*en* hind,
dhe tänchte skulle warit en hare.

73 9.

För dem lopp en lÿte*n* hind,
dee mente skulle warit en haare,
dhet war eÿ annadt ähn den lede Sathe
som lekte för begges der*e*s skade.

---

[1] Hdskr. dromm*a*r.

10.

Så rÿda dhe sig lÿtet bettre fram
igenom dee gröne lunder,
Så hastigt föll dem en Trätt[a] emell*an*
om begges deres höök och hund*a*r.

11.

Jag wil eÿ achta dig så god
at iag will med dig trätta,
du äst eÿ annat ähn frille Sohn
och Jag af kongl. Slächte.

12.

Jag wil eÿ achta dig så god
at iag wil vthgiuta dit blodh
du äst eÿ annat ähn frille barn
och iag af kongl. blodh.

13. [74]

Är iag eÿ annat ähn frill*e* Sohn
dher*a*f haar iag ingen Skam,
aldrig skal iag tilbaka stå
i marken der du rÿder fram.

14.

Är iag eÿ annat [ähn] frille Sohn
giör iag migh eÿ deröfwer harm,
Så haar [iag] fört **Baneret** om i Mark*en*
der du eÿ thorde fram

15.

Så rÿda dhe lÿtet bettre fram
vnder dee gröne lÿder,
deth war stoor ÿnke at see vppå
alt huru twå Stalbröder stridde

16.

Dhen ene fick sit Bahne såhr
den andre blef slage*n* til Jorden,
bort så loph hans gode häst
igenom dee Rosenskog*a*r.

17.

Dhen ene han fick et döde Såhr
den andre föll strax til Jorden,
dhet hade dhe för sit öffwerdådh
at dhe föracht*a*dt Gud*z* ord*e*.
Her Nilss och Vnge H. Tÿdeman.

19.

75 Stölz Marita går j höga löfft, 1
nu uille uÿ alla,
sina[1] dottrar tre *wäch*er[2] hun[1] op,
te ädele jumfrur rika.

j standan nu up mina dottrar tre, 2[3]
nu uele uÿ alla ganga[4],
skullen i till *L*aga[5] kiörka gå
te ädle junfrur rika.

[1] Sista bokstafven uppfriskad med yngre bläck.

[2] Så ändradt från något annat.

[3] Verserna äro i handskr. införda i följd utan ny rad, men verserna 2—5 antydas genom i den fortlöpande texten insatta siffror.

[4] Denna rad skrifven med yngre bläck öfver följande, dels under-, dels öfverstrukna ord: te adle junfrur rika, nu wille

[5] Skrifvet med yngre bläck öfver kiärna (understruket).

3 suarade tå[1] the*n*[2] ÿ[n]gsta,
wÿ uelle eÿ[3] alla gonga[4],
wÿ gångom eÿ uthan oss lÿster[5],
the adle junfrur rika.

4 te satte sigh p*å* senga stod,
nu wille uÿ alla gonga[6],
te fletta (sigh) huars a*nna*rs gula lockar[7]
te adle junfrur rika.

5 te klädde[8] på sigh sina silkesserker[9]
nu uille uÿ alla gonga[6],
te uore uell femte*n* junfrurs uerk
te adle ju*n*frur rika.

6 te kl*ä*de p*å*[10] sigh te*n* kiortele*n* plå
nu wille wÿ alla
tett röda kullet j huariom trå [76]
te adle jumfrur rika

7 rett so*m* te kom*m*e sigh mitte p*å*[11] skogh
nu wille uÿ alla
s*å*[12] mötte te*m* te röffuare tre
te adle junfrur rika

---

[1] Skrifvet med yngre bläck öfver utstruket nu
[2] Först skrifvet te
[3] Ändradt från nu uelle uÿ
[4] Senare tillsatt öfver raden, men så åter utstruket.
[5] Ändradt med annan hand från uÿ gå*m* om uÿ lÿstom
[6] Senare tillsatt öfver raden.
[7] ar senare tillsatt.
[8] Rättadt från klade
[9] Rättadt från silkeserker genom att ett s tillskrifvits öfver raden.
[10] Hdskr. klade pa
[11] Hdskr. pa
[12] Hdskr. sa

Hillemot junfrur tre 8
nu wille uÿ alla
huart wt skulle*n*[1] j gånga
te *ad*le junfrur rika

tå nu äre uÿ kom*ne*[2] j frå uegne 9
nu wille uÿ[3] alla
til gierna kiörka skulle uÿ gå
te adle junnfrur rika

wille*n* j uara uollerraui*ff*[4] 10
eller willen j *m*ista[5] edert onga liff
te ädle junfrur rika

först uore te u*o*llerraui*ff*[6] 11
nu wille uÿ alla
och seda*n* lotte te sitt onga liff
te adle jumfrur rika

te lade teras huffuodh wid en stog 12
nu wille uÿ alla
77 te h*o*gge teras hoffuod i frå teras krop
te adle junfrur rika

så[7] t*a*ge te teras silke sarker 13
nu wille uÿ alla
te lade te*m* j sina roffuare ueskor
(nu wille) te adle jumfrur rika

---

[1] Hdskr. skullem
[2] Hdskr. kom̄me
[3] Första strecket i u saknas.
[4] Hdskr. -uid
[5] Hdskr. nni sta
[6] Hdskr. -uidh
[7] Hdskr. sa

14 *så*[1] taga te teras röda gull
nw wille uÿ alla
så[1] bleffue teras ueskor fölle
te adle jumfrur rika

15 wandradė te *så*[1] lenge
nu uille uÿ alla
(ter te) *så*[1] komme te[2] *f*rem till uegne
te adle junfrur rika

16 te kom*mo* sigh i Toresa gård
nu wille uÿ alla
toresa hustra wtfore te*m* stodh
te adle junfrur rika

17 Hillemott onga (liff) wi*ff*[3]
nu uille uÿ alla
wille*n* j uara w*år*[4] uollerraui*ff*[5]
te adle junfrur rika

18 wille*n* j uara w*år*[4] uollerr*a*ui*ff*[6]
nu wille uÿ alla
tre silke serker giffue uÿ är
te adle ju*n*frur rika

19 (nu) finge iag nu te serker sid [78]
nu wille uÿ alla
wist soffue iagh hos eder alla tre
te adle junfrur rika

---

[1] Hdskr. sa
[2] Skrifvet öfver raden med samma bläck.
[3] Hdskr. widh.
[4] Hdskr. wid.
[5] Hdskr. uollerrauidh.
[6] Hdskr. uollerr*a*uid.

Stolz marita går j höga lofft 20
nu wille uÿ alla
Tores j uegne uecker hun op
te adle junfrur rika

hören j tores huat iag seger eder 21
nu uille uÿ alla
— — —
— — —

h*ä*r[1] äre nu kom*n*e[2] te röffuare tre 22
nu uille uÿ alla.
u*å*ra[3] dottras serker haffua te
te adle junfrur rika

Tores han gånger j stoffuana in 23
nu wille uj alla
itt dragit suerd under sin skin
te adle junfrur rika

så[4] hogge*n* j hiel ten älste 24
nu wille *u*ÿ alla
så hoggen j hiel te*n* ÿ[n]gste
(nu) te ädle junfrur rika,

meli[n]gen läter han en liten stund leffua 25
nu uille uÿ alla
(nu) uelle ha*n* nogre tiander ueta
te adle junfrur rika

huaden äre*n* j ko*m*ne[5] 26
nu wille uÿ alla

---

[1] Hdskr. har

[2] Hdskr. komme

[3] Hdskr. uara

[4] Hdskr. han

[5] Hdskr. konne

eller huart ut skulle*n* j ganga 79
te adle junfrur rika;

27 tet haffue uÿ sport *så*[1] lengė
nu wille *uÿ* alla
uan fader heter töres j uegne
te adle junfrur rika

28 Töres han suart[n]ade so*m* en jol
nu wille *uÿ* alla,
gud nâde migh för gerni[n]gh iagh haff*uer* giort
te adle junfrur rika

Datum brenigh ton.

20.

1 Fru Märitha går i höga Lofft
nu wele wÿ alla *gonga*[2],
Så wecker hon sina tre döttrar op
de ädla jungfruer rika

2 J stânden nu[3] *w*p Mina döttrar bål*l*a
nu wele vÿ alla gânga
j skolen till Kaga kÿrke gânga
de ädla jungfrur rika

3 Suarade dâ den ÿngste:
n: v: w. all*a*
Wÿ gâ icke wthan oss Lÿste.
d: ä: j: rika

[1] Hdskr. sa
[2] Ändradt från något annat.
[3] Tillsatt öfver raden.

de satte sigh på senga stock: 4
n: v: v:
så fletta the huars annars gula lock:
d: ä:

[80] de klädde på sigh sina Sÿlke serker: 5
n:
derpå war wel femton ju*n*gfruer werk:
d:

De klädde på sigh sina kiortlar blå: 6
n:
det röda gullit i huarje trå:
d: ä: j: r:

*N*är de komme sigh mit på skogh: 7
n: v:
Så komme dem tre röffuare emot.
de:

Hillemot, hillemot jungfrur bålla: 8
n:
Huart hedan wth då skole i gånga.
d: ä

Su*a*rade[1] då den ÿngsta: 9
n: v: alle
och wÿ skole gånga till kÿrke:
d: ä: j: ri.

Antingen wele i wara wår wollar wÿff: 10
eller j wele mista eder wnga liff

Welen i oss med woll*o*m taga: 11
n: v: a.
det skole wÿ för wår fader klaga

[1] Hdskr. Suårade

12 Wÿ passe icke på tin fader, eller frende.[1]
wÿ skole hugga eder i Stöcke sönder

13 De hugge dem aff wid Börcke stock:
der då spru*n*ge tre käller wp:

14 Så toge de af dem både kläder och gull
der aff bleffue deras skreppor full

15 Sädan wandrade te så lenge: 81
n: v:
at the om sider komme till wenge:

16 De ginge sigh j Törissa*r* gårdh
wthe fru meritha för dem står

17 Höre du fru mertha huad jagh seger digh
wilt tu kiöpa nogra kläder af*f* mi*c*h

18 Dem haff*uer* jagh efter Min Moder erfft
både gul kjortlar och Silke Serck

19 När fru Mertha fick de kläder see
Då gjorde det he*nn*es[2] hierta stor vee

20 Fru mertha går j h*ö*ga[3] lofft
Töris j wenge då wecker hon wp

21 Jagh wecker eder Töris af Sömne
tÿ här ära kompne tre röffuare gröme

22 Det monde mith hierta sära *w*ercka[4]
H*o*ss dem fi*nner* jagh mina döttrars serker

---

[1] Hdskr. möjligen frender
[2] Hdskr. hemes
[3] Hdskr. hoga
[4] Eller mercka

Töris han gånger j Stuffuan in 23
med et dragit suerd wnder sin skin

[82] Först hugh han j hell then äldsta: 24
n:
Och sedan hogh han then ÿngsta:
d: ä: j

Melingen later han en liten stu*n*d leff*ua* 25
Tÿ han wille af*f* honom tiender wetha

Huadan då äre j kompne: 26
n: v: v:
eller huart då wele j gånga:
d: ä: j.

Det haffue wÿ sport så lenge: 27
n:
wår fader hether Töris j wenge:

Töris han Suartnade som en jord 28
gud nåde migh för geringh jagh haffuer giorth

21.

87[1] Frögda tigh thu christen Brud// 1
Iemoth thin herra[2], Och gudh//
för handen är hanz nåde,
som thigh Propheterna spåde;

[1] S. 83—86, d. v. s. två blad, saknas numera.
[2] Hdskr. väl icke herrå, utan herra med plump öfver a.

Oszianna heder, och äre,
skall thenna wâr konu*ng*[1] wara.

2 En åsz[n]inna honom[2] Bar,
som thig enn herre är,
hanz prål är ganska ringa,
dogh kunde han döden tuinga,
Oszianna heder, och ära,
skal thenna wâr konu[n]gh[1] wara:

3 Sack wth aff thin pauelun och see,
then gladelig thÿdende,
här kom*m*er[3], äronez konung,
gled thigh thu sÿonz drötni[n]g
Oszianna häd*er* och äre,
skal thenna wår konungh wara:

4 Han är sactmodig och from,
Både J si*nn*e[4] och modh,
salighett haff*uer* han att föra,
thett skal hanz Brud thillhöra:
Oszianna heder och ära,
skall thenna w k

5 Lett wp[5] then porthen thin,
thÿ Christ*us* will thill [tigh] Jn,
han actar tigh att gesta,
thin salighett thill thett Besta, [88[6]]
oszianna heder, och ära,
skall t. w. k. w.

---

[1] Hdskr. har ett u med tre staplar.

[2] Hdskr. hononom.

[3] Hdskr. komner

[4] Hdskr. sime

[5] w har fått en stapel för mycket.

[6] Hdskr. har siffran 16.

Strÿgh quistar på hanz wegh, 6
och spar thin kleden eÿ,
Beken honom wppenbarligh,
thÿ werden hon är farligh:
Oszianna heder, ock[1] ära,
s. t. w. k. w.

Thin Barn deÿgelige och små, 7
skolle giöra lÿka så,
thett ganska folk thill hopa:
skolla högt siunga[2] och ropa:
Oszianna heder och ära,
skal thenna wår konung[3] wara:

Am*me*n.

22.

Then signade dagh som wÿ nu[3] seem, 1
aff hi*m*elen[4] ned thill osz kom*ma*[5],
han lÿser för osz ju lengre och mer,
osz alla thill glediä och froma,
Gud låte osz eÿ [i] dag ske,
huarken last skam el*le*r wåda:

Then signade dag then signade thidh, 2
wår herre hans födelse thima,
doch kom thett liusz aff himelen Ned,
så wit öffu*er* werden att skina,

---

[1] Skrifvet öfver raden.
[2] n har blott en stapel.
[3] u (eller n) har fått tre staplar.
[4] Hdskr. hinnelen
[5] Hdskr. komna

thett lÿser för osz ju lenger och mer, 89[1]
osz alla thill gledie och froma:

3 Gud faderz son och then helige and,
medh alla si*n*a[2] engla skara,
Beuare[3] osz J dag och J alla stund[4]
från alskionz dieffuulenz uåda,
för all then affuund[4] han thill oss bär,
uårt liff och siel thill fara

4 Thett heliga korz wår herre han Bar,
för wåra sÿnder och eÿ för sina,
thett sätter jagh em*e*llan dieffuulen och migh;
jagh menar hanz werdiga pino,
Thett blodett som vpå korsett ran,
thett slecker wth sÿndene mina;

5 Om alla the trä J werdene ära,
löff· gräsz, och sand, wppå haffsenz gru*n*d,
och hade the mål. och kunde the talla,
och siunga med Engelsenz stempna:
dogh kunde the aldrig thil fÿllest loffua,
Jesu maria son then Rena,

6 Then lisle fugel. han flÿger så högt [90[5]]
att wedrä Bär wnder hanz wingar,
thett [är] ful ondt med lithen maktt,
mot h*ö*ga[6] Bergen att springa,
the strömar thee rÿ*n*na[7] så frögdelig,
wp wnder the gröna lunder:

[1] I Hdskr. ändradt från 17.
[2] Hdskr. sima
[3] Hdskr. beu uare
[4] n med blott en stapel i hdskr.
[5] Hdskr. 18.
[6] Hdskr. hoga
[7] Hdskr. rymna

Dagen han är ju aldrigh så lång, 7
man skall ju afftonen wentha,
liffuet thett endez m*ed* dödsenz[1] tuång,
Ehuem thett will rett Att Betenkia,
wÿ Bliffua wth föst, och dören g*öriz* trång,
osz fölier i*n*gen ända;

Thett giffue nu gudh wÿ haffue så tient, 8
J werdene wäl thill måtâ
när werden hon haff*uer* osz sin Back thill went
att wÿ mista eÿ gudz nåde:

När wÿ skolle thill wårt fädernesland, 9
och skÿlliaz wid thetta älende,
thâ Befaller jagh mi*n* siel wthi*nn*an gudz hand,
J himele*n* glädie att senda,
91[2] Gudz faderz son och then heliga and,
giffue wårt måll en godh enda:

Ammen.

23.

In dulci iubilo, [1]
wÿ siunge och haffue goth mod,
thÿ wår hiertanz glädie,
lig*er*[3] jn principio,
som solen är wpr*un*nen,
matriz (gre) in gremio,
alfa esz et o,
alfa ess et O:

---

[1] Hdskr. dodsenz

[2] Hdskr. har dessutom 19.

[3] er (ger?) bortskuret.

[2] O Jesu paruule,
eptter tigh är mig stor we,
stÿrck[1] mig J mitt sinne,
O puer optime,
giönom nâder thine,
O princeps glorie,
trahe me post te,
trahe me post te;

[3] O Patris caritas,
O matris lenitas,
wÿ wore alla förlorade,
per nostra cremina,
nu haff*uer* osz gud förwerffuat,
cælor*um* gaudia;
eÿa wore wÿ ther,
eÿa wore wÿ the[r];[2]

[4] Ubj sunt gaudia,
ingestedtz mer ther,
ther som änglanar siunga,
noua cantica,
ther som sielanar springa,
Regis in curia:
eÿa wore wÿ th*er*,
eÿa woro wÿ ther:

Amen:

[1] Hdskr. strÿck
[2] r bortskuret.

24.

[92][1] Trösta gud thäm allä 1
som sigh glade giöra
och them som gudÿ på kalla,
them will han gierna höra,
Gud singne them som glader är,
Herrän christ*us* ware hono*m* när:

För then samma sacken skull 2
käre brod*er* lille,
thu skenck migh thenna skålen ful,
thett är Bondanz willia,
gud signe et[c]

Thenna skålen thoma, 3
kommer thill mi*n* nästa,
thu lätt he*nne*[2] Jgen Bekom*ma*[3],
med thett öle Bästa,
gud s. t. s. g. är, et[c]

För then samma sacken skull, 4
Thu tag thenna skåll med äre,
them Bör osz altid tacka,
som osz sådant giöre,
gud signa then som glader är,
Herrän christ*us* ware Honom när:

Am*m*en.

[1] Hdskr. 20. Ordet Gillevisa är tillskrifvet med blyerts af ny hand.
[2] Hdskr. heme
[3] Hdskr. Bekomna

25.

En wisa om gudz sonn 93[1]
och hansz wellgerningar
Emotth meniskionn:

1 Jag wetth itth Blomster är lustigtt *och* fÿnt,
thett mon migh well Behag[ha][2]
Thett blomstrett älskar jagh aff hierta och sÿnn,
wthan all skenn,
För alla Blomster andrä:

2 Thett blomstrett är[3] thett Helige ordh,
som gudh osz haffuer giffuitt,
Thett lÿser giönom thenn mörka portt,
Her och på all ortt
alltt thill thett ewiga Liffuett:

3 Han är wegen och then retta dör,
sanningen och så liff*u*ett,
Thenn ånger för si*n*a sÿnder här giör,
och icke tuifflar,
Honom warder sÿnden thilgiffuin:

4 Han säger sielff kom*m*er thill mig här,
I alla som sÿndare äre,
Jag will epter iders Hiertans bäger, [94][4]
som en Broder kär,
Ider wederquekia och Läre:

---

[1] Hdskr. äfven 21.
[2] ha bortskuret.
[3] Hdskr. ar
[4] Hdskr. 22.

Thett skeer giönom Hans sacrament, 5
som Han osz med sin pine,
Haffuer förwerffuat giffuit och skien[k]t,
Och aff nåde Bätenck[t],
Att wÿ måge Haffue Liffuet:

Huilke äre the medell god, 6
ther igiönom wÿ nåde Beko*m*ma[1],
och få i trone stÿrke och mod,
så och kerlighetz Bodh
Fulkompne osz thill frome:

Thetta haff*uer* gud osz meniskiom 7
wppenbaret på Jordericke,
Att wÿ igiönom christum Hans sonn,
J Him*m*els tronn,
Måge ärffua Himmelricke;

Wÿ tacke tigh Herre Jesu christ, 8
giönom[2] thin Bÿtra pina,
Att (wÿ) tu för osz döder worden äst
Herre Jesu christ
Vick eÿ ifrånn oss medh *n*adher thina

Amen[3]:

---

[1] Hdskr. Bekonma

[2] Hdskr. gionom

[3] Ordets nedre del bortskuren. Före och efter ordet rester af något ornament.

26.

Om förgängelighett: [96][1]

1 Alltingh som på Jordhen*n*e ähre,
möödhe[2] osz och[3] tuingha,
ärh dåg*h* wndher sollene,
slem fåfengh och Ringha,
som änn[4] Röck[5] wårtt leffuerne är[6],
kan här snartt försuin*n*a,
verdhen som vÿ haffue kär,
giör osz alla Blindha;

2 Øgatt hierta, hugh, och si*nne*[7]
ä*h*re obehändige(ligh)[8],
I thett goda mörk och Blindha[9],
thill dhett vrånga vändher,
Ingen dragher J H[i]erta Jnn,
thetta vårtt älendha[10],

---

[1] S. 95 (i hdskr. äfven signerad 25) är tom, så när som på följande öfverst å sidan stående, öfverkorsade rader (jfr str. 4 nedan):

markar äta kiötett wp,
Sener Benn och tändher.
Allt thu satter thill th*i*tt Hop,
går J

[2] öö rättadt från något annat.

[3] Rättadt från något annat (med annat bläck).

[4] ä ändradt till E(?)

[5] R ändradt från något annat.

[6] Tillsatt öfver raden med annat bläck.

[7] Hdskr. sime

[8] Först skrifvet obehändig

[9] Först skrifvet Blindhä

[10] Först skrifvet älendhä

Hiuletth Löp*er* snart om kringh,
döden ärh alles *ä*nda[1]:

Arme[2] man*n* J mÿkin Nödh, 3
sägh mig thine tanckar,
huadh will du medh Gullett Rödh,
som du sam*m*an*n*[3] sanckar,
Menar du thett vara eÿ nödh,
Jtt föruaratt anckar,
Neÿ när thu äst Hädan dödh,
Jtt annat Bÿttä vanckar:

Siälen*n* Jfrån thinom krop, 4
Jn till pinon lendar,
alltt thitt kosz och samman Lopp,
Bÿta thina frendher,
Marckar ättha köttett wp,
sener, Ben*n*, och tänder,
alltt thu sätter thill titt Hop,
gåår J annars hendher.

99[4] Hustrun och thin käre barnn, 5
som ärhe medh sorgen skencte,
Jfrå sinom[5] grått och harm,
åter[6] thill gledien länethe[7]
Hustru*n*, tager en an*na*n man,
thett thu alrig tenckte,
altt thett goda brukar hann,
som thu Henne skenckthe.

[1] Hdskr. anda
[2] Rättadt från Armö
[3] Hdskr. samnan*n*
[4] Hdskr. äger åtminstone numera intet med 97[—98] signeradt blad. Med s. 99 börjar möjligen ny hand.
[5] Skrifvet med annat bläck öfver ett utstruket thino*m* eller thin*ne*.
[6] Skrifvet öfver ett utstruket Jn
[7] e ändradt från a.

Barnen som thig vore kär,
taga gulle Röda,
aff them ästu snarliga,
glömder med the död[a],
the glädias med them som glade ärhe,
vthan*n* sorg och möde
aff thett gosz och ping*e*r,
haffu[a] ther sin närha:

7 Viltt thu Reslig vara klock,
och thett goda lära,
haff*uer* thu dogh alrigh nog,
ther thu kan tig nära,
haff J allom thino*m* hug,
spar thän häder ock ärhe,
chri*sti* ord och Salomons bok:
giffua tigh thenn Lära

Am*m*en

27.

[1] Jagh will läre migh skriffua, [100][1]
J wärlde*nn*e[2] ther jagh ähr
Ångest och sorg[3] bortdriffua
Altt både fier och När
eÿa[4] klaffer. tu äst så ondt en gäst
all[5] then stund tu[3] äst migh näst
lät s. fara
Tÿ iagh haffuer thett fu*nn*it[6] så,
Att iag må frögder fåå,
lät S: fara

[1] Här börjar nytt bläck (och möjligen ny hand).
[2] Hdskr. wärldemne
[3] Skrifvet öfver raden.
[4] Ändradt, med annat bläck, från eÿ.
[5] Tillskrifvet med annat bläck.
[6] Hdskr. fumit

Ondt[1] är honom kärleck lära, [2]
thenn eÿ kann före sinn ord,
thett kostar hans häder och ähra,
ther hann sitter til bord,
eÿa[2] man finner så mången[3] Man,
Som sin[4] ord Eÿ rett föra[5] kan,
l. s. f.

Huart klafferenn seer en quin*n*a, [3]
Att talla wid en Mann,
honom tencker[6] så j sitt[7] sinne,
Och säger hann Elsker[8] henne,
eÿa[9] *vi*lle nu hwar man tenck*a*s medh,
thå talade ingen illa om *m*igh,
l*ä*t[10] s far*e*[11]

101 J*n*genn skall[12] thett besinna, [4]
til huem nu[7] står[13] Min[14] aht,

[1] Ändradt, med annat bläck, från om.

[2] Ändradt, med annat bläck, från thy (?).

[3] Skrifvet med annat bläck öfver utstruket ond en

[4] Ändradt, med annat bläck, från något annat.

[5] Eÿ rett föra skrifvet med annat bläck öfver utstruket wäll göma (?).

[6] Skrifvet med annat bläck öfver utstruket tyckez.

[7] Tillskrifvet med annat bläck öfver raden.

[8] Skrifvet med annat bläck öfver utstruket lig*e*r när.

[9] Ändradt, med annat bläck, från eÿ.

[10] Hdskr. lat

[11] *vi*lle . . . far*e* skrifvet med annat bläck nederst på sidan i st. f utstruket:

klaffer tu äst så ond en gäst
Ehuart tu sitter migh näst
Lätt sorgenn fara

[12] Skrifvet, med annat bläck, öfver raden i stället för något annat, som förut stått, likaledes öfver raden.

[13] tå ändradt, med annat bläck, från något annat.

[14] Ändradt, med annat bläck, från nu och ännu ett annat ord.

huad thett Mann ell*er* quin*n*a,
Jag haffuer thett För Jngen sacht
eÿa[1] Ehuart tu äst så tenckt på migh,
så (th) wet thett och iagh gör så tigh,
l s f

[5] Man skall sig wäl bätenckia,
För än han sätter sigh nidh[2],
Thet willia honom falskhett[2] skenckia,
Thett är så klafferens sed,
Eÿa[3] mången recker migh fram[4] sin hals,
Hans mun han leer, hans hierta[5] ärh falskt[6].
lat sorge*n* fare

[6] Skogenn och som*m*ars tida,
han frögdes ther hann står,
hans gränar vexa så wida,
Både lönl*i*gh och wppenbar,
eÿa[7] Jtt stadigt hierta[5] med digder[8] fuldt[9],
Thett är[10] fast bätter än silff och gull
l: s: f.

[7] Huad Hielp*er* nu quida, [102]
Jagh fåår eÿ mere bött,
Jagh hörde thett för länge tida,
Att Sorgen war then största sotth

[1] Skrifvet, med annat bläck, öfver raden.
[2] Ändradt, med annat bläck, från något annat.
[3] Ändradt, med annat bläck, från Tÿ.
[4] Tillskrifvet, med annat bläck, ofvanför ordet migh.
[5] Öfver midten af ordet är ritadt ett hjärta.
[6] Ändradt till fals?
[7] Tillskrifvet med annat bläck, före raden.
[8] Ändradt, med annat bläck, från digdene.
[9] Ändradt, med annat bläck, från full.
[10] Skrifvet öfver raden.

Eÿa[1] emot Sorgenn skall man frögder fina
Jbland ju[n]gfruur[2] och höffuiske quinna
Lätt Sorgenn fara Amenn

Thenna wise som j nu hafuen hördt, [8][3]
then iag hafuer quadit ann
Ehuru iag hafuer henne framfördt,
Gudh bevare os för last och skam,
Eÿa hoo som täncker på ähre och dÿgdh
Hono*m* skeer evigh[4] glädie och frödh
Lätt sorgen fare Amen

Fastus inest *p*ulchris sequitur superbia firmum,

28.

103[5] Wnger suenn speltte skacthaffela af guld[6], 1[7]
then longa som*m*ar dagh,
han lechtte alltt medh[8] thenn skiöna[9] Jungfru,
som honom bäst[10] behagar[11].
Nu lengest migh thill min Jungfru:

---

[1] Ändradt, med annat bläck, från något annat.

[2] jug tillskrifvet, med annat bläck, före fruur.

[3] Hela strofen och den följande hexametern med annan hand och annat (yngre) bläck.

[4] Läsningen mycket osäker.

[5] I hdskr. förut signerad I.

[6] De två sista orden tillskrifna, med annat bläck, öfver raden.

[7] Här börjar ny hand.

[8] De två sista bokstäfverna tillskrifna med annat bläck.

[9] Skrifvet, med annat bläck, öfver utstruket stålthen.

[10] Tillskrifvet, med annat bläck, öfver raden.

[11] r tillsatt med annat bläck.

2 Mith wppå medie gården,
ther agslar han sin skin,
och så gånger han J frustugun[1] Jn,
thill käre[2] (foster-)moder sin[3],
Nuu lengest mig thill min Jungfru;

3 Höre J kiäre moder
J giffuen[4] mig godh Rådh,
alt huru jagh skall migh[5] en[6] ju[n]gfru fåå[7] trolofua,[8]
förvtan all håd,
Nu lengest mig

4 Thu lätt tig så ädelig kläden skere,
med roser och lÿlier,
thu spar och icke the röda guld,
kär[9] Jungfrun thill willie,
Nu l. m.

5 Thv lätt thig ärlig kleden skära,
lätt[10] springa thin häst[11],
Ehuart thu seer fruer och[12] Jungfruer, [104][13]
thitt Rÿder thu helst,
Nu l. m.

---

[1] fru skrifvet med annat bläck, i st. f. sten.
[2] Tillskrifvet med annat bläck i marginalen, före moder.
[3] Skrifvet öfver raden.
[4] Rättadt, med yngre bläck, från giffuer?
[5] Ändradt, med annat bläck, från then.
[6] Skrifvet, med annat bläck, ofvanför utstruket skiöna.
[7] Skrifvet, med annat bläck, ofvanför utstruket få.
[8] Skrifvet, med annat bläck, öfver raden.
[9] Ändradt, med annat bläck, från giör.
[10] Hdskr. latt (eller lett?).
[11] Ändradt, med yngre bläck, från hest.
[12] Skrifvet öfver raden.
[13] Hdskr. II.

Ehuartt thu ser fruer och jungfruer, 6
the gå wthÿ dantz,
thu lett [thin] hest well springa,
thu holltt thig sielff stolz,
Nu lengest mig thill min:

Hiörthen löper J hagan, 7
han kröker sin halz,
acthar thu thigh en Jungfru tro loffua,
thu snaka eÿ falsktt,
Nu lengest m ti

Hior[t]hen löper[1] J lunden, 8
han kastar sin Ben,
förni*mm*er[2] thu goth aff thin goda wen,
giör hono*m* th*e*t Jgen,
N. l. mi. t. m J

Rÿder thu thig wthÿ rosen lu*n*dh 9
thu bÿntt well thi*n*n Hest,
thu tro fast well thin stal Broder
thu tror thig sielffuer bäst:
Nu lengest mig thill min Jungfru:
Amen

29.

105[3] Allrigh sâgh iagh. Thett gräsze groo, 1
om winterzens thidh,
alltt sädan jag sågh. J dansen tråda
så wenhe wiff:

---

[1] Skrifvet, med annat bläck, öfver utstruket speler.

[2] Hdskr. förninner

[3] Hdskr. äfven II.

2 Jagh paszar eÿ på. the andra alla,
som solen öff*uer* skin,
christe Gåffuo thett woro min hierteligh kär,
hon hörde migh Till:

3 Är Thett sant J seien för migh,
J haffuen mig [kär],
thu rid (uhÿ) wthÿ min faderz gård,
thu bed om migh:

4 Jagh [war] wthÿ thin faderz gård,
han sade migh Neÿ,
thager orloff tager orlof min skiöne Jungfrw,
och fölge Bort m*i*gh:

5 Tager jagh Orloff wtaff migh sielff,
och följie Bort tigh,
N*ä*r såsom thu kommer på fremande land,
så sw*e*ker thu migh:

6 Säthia will jag min huita hand, [106]
alltt wthÿ Bant,
att thett kom aldrig wthÿ min hug.
ell*e*r tanka:

7 Hwilken som kastar enn sten J watn,
han siunker thill grund,
och huilken som mister En fultrogen wen,
hanz hierta giörz tung:

8 Huilken som kastar en sten J watn,
han siunker ther nedh,
Och huilken som mister en fultroowen,
hanz hierta giörz wee:

Hwilken som kastar. enn fiedier j på wat*e*n, 9
han flÿter ther på,
och huilken som haff*ue*r enn fultrogen wen,
han thenker ther wppå:

Flÿgh Bort, flÿg Bort liten små fugäl, 10
aff lilÿe quist,
och sägh thett för min hertelig kär,
jagh komma skall wist:

107[1] Flÿgh Bort et[c], lithen små fugel, 11
J divpan dall,
och sägh thett för min herteligh kär,
jag komma ther skall:

Amen:

30.

Thee woro och thuu konu[n]ghe Barn, 1
the Loffua huar androm sin troo;
elskogh och en godh willia,
thett them thill sammann drogo:

Höre[2] J och min skiöne Jungfru, 2
huru skall jag thill ider [komma],
her faller så starke strömar,
allt emillan Jder och osz:

J kleden aff ider kleden, 3
J sämmer alltt med ider Hand,
iag tänder wp itt Liusz [j] Lÿcthen*ne*,
ther j skulle kom*m*a[3] J land:

---

[1] Ändradt från 106. Hdskr. dessutom III.
[2] Hdskr. Hore
[3] Hdskr. komna

4 Ther stog och enn ondh men*n*iskia, [108]
hon Lÿddesz ther wpå
then wenskap skall Jag åttskillia,
then stund jag leffua må

5 O skam få onda meniskior,
o Herre gudh giffue them skam,
som slecthe wtt Liusz J lÿcten,
ther Konungens Barn epter sam:

6 Jn kom och thenn lithen små dreng,
Han staddesz wid brede bordh,
så snill war han på sin tungå,
så well förde hann sin ordh:

7 Ji sitien Her fruer och mör
J sömen altt om J må,
iag såg itt så ädle konu[n]ge Barn
siunka J Böllien blåå:

8 Alle såtto the sköne Ju*n*gfru[r]
the l*ä*de[1] alle wnder sin skin,
for vtan then ädle konu*n*ge dotter[2], 109[3]
Hon f*ä*ller[4] tårar wnder kin:

9 Min käre moder
J loffuen mig (wttgå) thill stranden gå,
weck wp then ÿngste Broderen[5] thin,
han skall m*ed* tig gå:

---

[1] Hdskr. lade
[2] Kustod dötter
[3] Hdskr. äfven IIII.
[4] Hdskr. faller
[5] Ändradt från Brodern?

Min Broder är så lithen, 10
Han kan sig inth*ed* förstå,
han rÿcker wp roser och lÿlier,
som wtt med weien stå:

Then Ju*n*gfru går så sårgiandesz, 11
alltt till then w*i*de siö strand,
ther fan hon på en fÿskare,
Allt ther han fÿskia iland

Höre J mi*n* käre fiskiare, 12
alltt huadh jag spör ider åtth,
såge J någå edle konu*n*ge Barn
siu*n*cka j Böllion[1] blåå

Fÿskia haff*ue*r iag alla natt, [13]
alltt wid lande med mitt skip,
iag fik[2] så ädle konu*n*ge Barn,
[110] thet war well eder lÿck

Jungfrun strÿker guld band aff sin arm, 14
och guld ringar aff sin finger,
thett gaff hon ått then fÿskiare,
thill itt å*m*inselsz[3] Band:

Then Jungfrun tåg lÿke vthÿ sin fanpn, 15
hon språng med hono*m* i siön
J seien god natt, mi*n* fader,
iag ko*mmer* aldrigh hem:

J s*ä*gen[4] god natt mi*n* fader, 16
j bide*r* hono*m* haff*u*a ingen harm
så sencte hon sig J siögeno*m*,
alltt på then hertuge*n*s arm

[1] Hdskr. Ballion
[2] Rättadt från något annat (f . . .).
[3] Hdskr. ånninselsz
[4] Hdskr. sagen

17 J sien god natt min moder,
bidic henne inth*et* quida,
sencte [hon] sig i siögcn*om*[1]
alltt uid Hertugens sido

18 O skam få onda men*n*iskior[2]
o Herre gud giffue them skam,
som forrådde therasz vnga Liff,
helst tuu edeliga konunga Barnn

Amen

31.

Om kleders nampn en wisa. 111[3]

1 Där Boor enn Junfruu på wårtt Land,
then wÿ prisa må,
alla sina[4] kleder thå gaff Honn namp*n*
Hennes snak och hen*n*es Nöd,
hennes Lÿka wetth Jagh eÿ:

2 J hemter migh hitt mi*n* wegä wisz
the*n* wÿ et:
hemter *m*ig hit min ia heÿ
hen*n*es snack ett

3 Hemter *m*igh hitt min åkast,
thenn wÿ:
hemter migh hitt min sätte fast
hen*n*es snak et

---

[1] Hdskr. sigon (jfr str. 16).
[2] Något är utstruket efter detta ord.
[3] Hdskr. äfven V.
[4] Hdskr. sima (och så flerstädes orätt antal »stafvar» vid n och m).

He*m*ter migh hitt mi*n* falle Ram 4
thenn wÿ:
Hemter migh enn bÿ[nt][1] ther om
hennes snak et

Henter migh hitt mi*n* lÿllie Rosz 5
thenn:
hemter mig hitt enn hen[g]t[2] ther hosz

Hemter migh hitt mi*n* lille pin 6
the*n*n:
hemter migh hitt en*n* stÿck ther in*n*
hen*n*es

[112] He*m*ter migh hitt mi*n* var*m*e husz, 7
thenn:
Hemter mig mi*n* fotte krusz,
hen*n*es snak:

Nuu haff*uer* iagh quedit mi*n* wiso thill e*n*de, 8
thenn:
nu skall jag hen*n*e wmwende:
hennes:

Hesten kallade hon wege wisz 9
the*n*n:
salen kallade hon iaheÿ
hennes

Hukle kallade hon åkast 10
thenn
Nållen kallede honn sätte fast
hen*n*es snack

[1] Hdskr. bÿ . . i slutet af raden (jfr str. 11).

[2] Ändradt från bint (jfr str. 12).

11 Kiortellenn kallade Honn falle Ram,
thenn:
Bälltte kallade Honn Býntt th*e*r Om,
hen*n*es:

12 Pungenn kallade Honn lillie Rosz,
thenn:
nålhuse kallade hon Hengt th*e*r Hosz,
Hennes snack:

13 slidann kalla hon lile pinn,
then*n*:
knýffuen kalla Hon stýck th*e*r in,
Hen*n*es snak:

[14] Sockan kalla Honn war*m*e Husz 113[1]
Then*n*:
Skona kalla Hon fote kr*us*
hennes snack och Hennes nödh
Hen*n*es Lýka wetth iag eý.

AMEN.

32.

1 Ther stånder en Lýndh för sunde*r* åå,
Bär blomster Boll,
honn skýller sin grener ifrå sniö och fros[t]
then vinter så kåll;
Thett waller migh then Enna som Jag haff*ue*r kärist Öffuer alla:

2 Ther Jnne thå siu*n*ga the nectergal[ler][2] (små)
ther fögler så små,

[1] Hdskr. äfven VI.

[2] ler synbarligen bortskuret.

en siu*ngär*[1] han mere som mer förmâ,
then lÿ[n]den[2] skall fâ,
Thett w *m* t e s i

Then falken grâ, som Bÿger th*er* pâ, 3
med alla sin machtt,
han[3] vi[ll][4] fördriffua the lÿsle smâ fugler,
th[et][5] är hansz acthtt,
t w m t e s i h k

Then lille sparffhöck, som falk[en][6] haff*uer* tientth, 4
J lunden så grön,
114 han haff*uer* J sine, then lÿnde*n* fâ*n*ga
i tienstenn sin:
thett w m t e:

Thett är icke lÿnd thÿ jag så queder 5
Villie J mig troo,
thett är en st*o*lz Jungfru mitt hierta skall gled*ia*
christ giffue henne roo,
thett waller thenn ena som Jag haff*uer* k*ä*rist[7] öffuer alla,

Wÿlle hon sleckia then Brÿnande lâga, 6
honn haff*uer* wptendh,
thâ vill henne mi*n* tienest att giffua,
till liffuet warder entth:
Thedh valer *m*igh thenne Enä som Jag haff*uer* k*ä*rist[7] Öffuer alla

Amen

[1] Hdskr. simga (siu*n*ga) med två stora prickar och ett otydligt r(?) öfver och efter de två sista bokstäfverna.

[2] n förmodligen bortskuret

[3] Hdskr. than

[4] ll bortskuret.

[5] et bortskuret.

[6] en bortskuret.

[7] Hdskr. karist

33.

1 Samsingen tallar alltt thill sitt wiff, 115[1]
huartt wacker eller soffuer all käresten mi*n*:
J lÿden wppå råden:

2 Allrigh såg jag then sötan sömpn
alltt sädan jag h*ö*rde then stora heste dönn,
J lÿden w råde*n*:

3 Konu[n]gen tallar thill homene*n* sin,
J Rider Och grÿper then vnge samsinge*n*,
J Lÿ wp Råden

4 Ho*men*n[2] the Rida på samsingens gård,
wthe samsingen[s moder] för them står

5 J stånden här samsi*n*genz moder frögde ful,
wissen osz sa*m*si*n*g wÿ [giffue] Jder gull:
J Lÿden på Råden

6 Samsingen si*t*ter altt vthÿ sin bur
han leethe skac*taff*la[3] med sin fru.

7 Thee Rende på dören med sköld och spiut,
höre J samsing J kom*me* her wtt;
J Lÿden wp*å*[4] R*å*de*n*[5]

[1] Hdskr. äfven VII.
[2] Hdskr. Honnan
[3] Hdskr. skacfftala
[4] Hdskr. wpa
[5] Hdskr. Rade*n*

Min käre Home*n* J t*ö*ffuen[1] d*å*[2], 8
så lenge Jag drager min skörta på,
J lÿden wpå Råden:

|116| Min ärlige homen j t*ö*ffuen[1] en stund, 9
så lenge jag får klede mig annor lund,
J L w R*å*de*n*[3]

En samsingen tager si*n* brÿniad Rödh, 10
en Ju*n*gfrun hon fäster[4] hona[5] thill
J lÿ w R*å*de*n*[3]

Och Samsingen wt giöno*m* dören [språng] 11
han giörde ther Ru*m* som för war trång:
J lÿden vpå Råde*n*.

Han slår ihiell 4 han slår [ihiell] 5 12
han slår ihiell 50 konu[n]genz me*n*

Och Samsingen springer på gångaren grå, 13
så rider han J konu[n]gens gård:
J lÿden

Och höre tu samsi*ng* huad jag säger tig, 14
huar äre mi*n*e hoffme*n* jag se*n*de epter tig:
J lÿden

Jder hoffmen ligie alle slagne vthÿ en ring, 15
the ville nu gripe then wnge samsing:
J l*i*den

---

[1] Hdskr. toffuen

[2] Hdskr. da

[3] Hdskr. Rade*n*

[4] Hdskr. fä*st*r hon, hvarefter något utstruket (bryniad?),

[5] Första bokstafven ändrad från något annat.

16 J*der* hoff*m*en ligie slagne wppå vår gård, 117[1]
hu*n*dar och ko*r*par the hålla om them wård;
J:

17 Och samsingen springer på gang[a]ren[2] grää,
och så rider han på sa*m*singensz gård
J lÿden

18 J standen här samsingens moder, frögde full,
här haffuen J igen samsingen J sålden för gull
J lÿdenn wppå Råden:

Amen

34.

1 [3] Leonett Löper J Landenom, 118
Så wäll kröker dett sin Halsz,
J rider Bortt Her Peder Pallebosonn,
J Lecker eÿ widh mig[4] så falsktt,
Så gleder Honn mig Thett Blo*m*strett:

2 J riden Bortt Her peder paleboso*n*,
altt m*ed* ider Hester så röde,
är ider öde att ko*mm*a[5] igen
wÿ fi*nnom*s[6] söder wnde ödh:
Så g H m t B:

---

[1] Hdskr. äfven VIII, hvaraf dock de två sista siffrorna bortskurits.

[2] a bortskuret i kanten.

[3] Hdskr. har alla stroferna signerade med romerska siffror.

[4] Hdskr. fmig

[5] Hdskr. konna

[6] Hdskr. finons med förkortningstecken.

Jungfrun sömpna J höge Löfft, 3
Hon war så trött om sidhe,
får jag icke med wngersuen att talla,
jag årkar eÿ dagen Bide:

The lede ju*n*gfru*n* Bàde vt och in, 4
thett warder then stund thetz wer*re*[1],
och otte Jag enn så fulltrogen wen,
som Bore bode*n* för *min* Herre:
Så g H s t B.

Och dhett war och then Lithen små dreng, 5
119[2] war kled J kiortelen blå,
Jag skall Bäre hon*n*om boden Jgen,
alltt om Jag Leffua må:
Så g H m t B

Hestänn stånde J stalleno*m*, 6
the äre apelle grå,
och alrid ko*mmer*[3] besle J Hestens mu*n*,
och alrigh sadell wppå;
Så gleder ho*n* mi t B

Hesten stånde J staleno*m*, 7
the äre sä sadele spake,
och. al. ko*m*. be. J. he. mu*n*
och al. sa. wpå:
så g. h.

Dett war och then lille små dreng 8
han sprang på Hestens back,

---

[1] Hvad hdskr. har efter wer är ovisst.

[2] Hdskr. äfven IX.

[3] Hvad hdskr. har efter ko, är ovisst.

och så rider han 15 store milor weg,
Och skedhe på samma dag;
Så g h.

9 Dett war och then lille små dreng
han springer på hesten snille.
så rider han 15 store mil*o*r v[e]g
och skedde på sam*m*a tidh,
Så g h.

10 Mitt wpå medie gårdeno*m*,
the[r][1] axalar han sin ski*n*,
så går Han J suen stugu*n* Jn, [120]
thill Her peder palebosonn sin:
Så g:

11 J sitie Her peder palebosonn,
J drÿcke Både miöd och vin,
Ider festermöd liger så hårdelig siuck,
J morgon suept J lin*n*:
Så g h:

12 Dett war Her peder palebos*o*n,
han springer öff*ue*r Bred*e* bord.
christ gåffu*o* gud fad*e*r j him*m*elrick
thu haff*ue*r icke tala itt ord,
Så

13 Dett war H. P. P.
han springer på rinade[2] röd,
han for en ful snarare
en fögelen flög,
S*å*[3] gled*e*r

[1] r bortskuret.
[2] Läsningen mycket osäker.
[3] Hdskr. sa

Når som the kom*m*o J rosen lund, 14
ther hörde the klockår att klingra,
huilken små suen håller sin hest
mig tycktte*s* som mith Hierta sunder springer,
Så gleder:

Når so*m* T. k. J rosen lund, 15
ther hörde the klockor att gåå,
J höre[1] th*et* alle mina hoffme*n*,
(mig tykte mith[2])

— — —

[122]

Vnngswen[3] Spelte skac:	I	1
Alrig såg iag thett grasz:	II	2
Thet voro 2 edle kogn:	III	3
Her bor en Jungfru:	IIIV	4
Ther stånder en lÿnd:	VI	5
Samsingen talar thil:	VII	6
Läonet löp[er] J lunde*nom*:	IXI	7
Thett red en riddar:	XIIX	8
Jag wet så dÿgdelig:	XIIIX	9
Vngersuen rider J rose*n*:	XIIIIX	10
Wngersuen snaka thill:	IXI	11
Her Bor en Ju[n]g. p*å*[4] vårt:	XVI	12
thett war eÿ longa:	XVII	13
Her bor en Ju[n]gfru:	XVIII	14

[1] Hdskr. hore

[2] Kustod till ett bortskuret blad af hvars strofnummer XVI och XVII delvis äro kvar. Nästa sida, signerad 121 och X, är för öfrigt blank.

[3] Hdskr. Vnngsewn

[4] Hdskr. pa

35.

En rosen visa m*ed* elskogh 123[1]

1 Wungersuen snaka thill käriste*n*[2] si*n*:
Min hiertans frödh,
wille J Rida[3] [J] lunden Jdag,
Roser och saluier lilÿer och persilier
krusade mÿnte och hiertans frödh:

2 Jag haff*ue*r warit J lu*n*den idag
mi*n* h. f.
och Lÿtte på then fögle sång,
Roser och s. l. och p.
k. m. och hiertans frög

3 Thuu haff*ue*r eÿ lÿt på fögle sång
m. h. f.
mer haff*ue*r thu st*å*tt ept*e*r vngersuens gång,
R. och s. l. och p
k. m och *hie*rte: et:

4 Jag haf*ue*r eÿ ståt ept*e*r ungesuens gång,
m. h. f.
jag haf*ue*r lÿtt på fögle sång,
R. och s. l. och. p.
k. m och hiertans frögd

5 Han *b*inder sin Hest uid lilÿe rot
m h. f.
han snacka så mÿkÿ Jungfrun e*m*ot,
R och s. L och p
k m och hertans frög

[1] I stället för något annat, som delvis borskurits.
[2] n (eller något annat) bortskuret.
[3] Skrifvet i marginalen med hänvisningstecken.

[124] Min Höfuenske Ju*n*gfrun Jag lärer ider Râd, 6
m h f,
huarföre gingo J [i] lunden Jgår
Ro och s l o[1] p
k m o hiertans fr*ö*g[2]

Jungfrun grâter och fäller târ, 7
m h f,
för idra skul gik jag J lunde*n* igår,
R och s l och p
k m. och hertans fr*ö*g[2]

Viste [jag] the ord woro san, 8
m h f
vell skulle then sorgen bliffua all
R och salluier

Therasz tal endasz nu så well, 9
min hi[e]rtans frög,
m*ed* goda lust, gledie och frögd,
Roser och Saluier lilÿer och p*er*silier
krusade *m*ÿntä och hiertans fr*ö*gd[3]

Amen

36.

125 **En uisa om Alla Han-
da Embetz Hustrur, schriffuit J Rim:**

Så uel Heÿ: [1]
Kockens Hustru sticker Lamb,
hoffmande Hustru Ridher aff Landh,
sââ hör ma*n* detth.

[1] Hdskr. o o (på skilda rader).
[2] Hdskr. frog
[3] Hdskr. frogd

2 Så uel Heÿ:
Hoffmande Hustru Rider skielff,
Bondhans Hustru råder sielff,
såå Hör mann detth.

3 Så uel Heÿ
Bondans Hustru hållär J plogh,
Leÿe drengss Hustru kör J skogh,
såå Hör man Thett.

4 Så uel Heÿ:
Leÿe Drengs Hustru Hugher wedh,
Lensmans H*u*stru Tepper Leedh,
såå Hör ma*n* thet.

5 Så uel Heÿ:
le*n*smans Hustru Tepper Hagh,
Do*m*are Hustru Dömer Lagh,
såå Hör ma*n* thett

6 S*å* uell Heÿ: [126]
domare Hustru Döm*me*r Rett,
Timber Mans Hustru telier sleett,
så Hör Mann detth.

7 Så wel Heÿ:
Ti*m*er Mans Hustru telier Huit,
Smesz Mans Hustru Sleghiar *n*it[1],
såå hör

---

[1] Myckot osäkert. Kanske tiit eller titt.

Så wel Heÿ: 8
Smedesz mans Hustru Håller J tångh,
Ölle kona ho*n*n håller stort B*å*ngh[1],
såå hör[2]

Så well Heÿ: 9
Ölle konna håller J tap,
Pipare Hustru war glad hon slap,
så *h*ör ma*n* thett

Så uell Heÿ: 10
Pipare Hustru blås J Röö,
Bakare Hustru Bakar Bröö,
såå Hör Mann thett

Så well Heÿ: 11
Bagare Hustru Bakar strutt
Baste konna hon Leckier lu*t*th,
såå Hör Mann

Så uel Hey: 12
Baste konna hon giör wel knast,
127 Skredare Hustru honn Hueszer sin sax,
så hör[3] *man*

S*å* uell Heÿ: 13
Skredare H: honn sker well kledhe,
köpmans H: honn skodhar sitt werde,
såå.[4]

---

[1] Hdskr. Baugh
[2] Hdskr. saa hor
[3] Hdskr. hor
[4] Hdskr. saa.

14 Så wel Heÿ:
köpman*s* H: sitter J Bått,
fiskiare H: hon är titt wådt,
så hör ma*n*.

15 Så well Heÿ:
fiskiare H: fiällar fisk,
Suaruare H: suaruar disk,
så hör ma*n*.

16 Så well Heÿ:
Suaruare H: suaruar fatt,
Preestens Hv: redher Matt,
sââ Hör.

17 Så uell Heÿ:
Prestens Hustru går J sengh,
Klockarens Hv: kinklar j strengh,
så.

18 Så uel Heÿ:
Klokarens H:stru Hengher J strengh,
klokare*n* Löper sin egen spreugh,
så hör Mann thetth.

Amen

37.

1 Jagh går Migh i Orthegård [128]
tidhenn görs migh så långh,
ther faann Jagh thå the nesle stå,
Ibland the röda Rosenn.

Jag tagher thenn neslen J mi*n* hand, 2
Jag kastar Henne öffuer gärde,
Nu haffuer Jag mig så illa brenth,
Allt för mi*n* Heerteligh käre

Min kereste Haffuer migh the breffuen senuth, 3
ther jnne står så[1] sckriffuitt,
Hon Hafuer enn anna*n* fast kärer änn migh
Honn will migh öffuergiffua.

Will Honn migh öffuergiffua, 4
ther paszar Jagh inthe vppå,
thett må nu aldrigh regna så,
Att solenn, sk*i*in, och måne.

Solen sk*i*in och dagen driffue*r* 5
Öffuer Bergh och diupa daller,
thå Jagh kom*m*er till min Hierteligh kär,
Jag kan*n* Både snakä och talle[2].

129 Thu tagh tigh enn wen tu Håltt H*o*no*m* kär, 6
en och inga flerä,
så giör Jagh mi*n* Hierteligе käre,
thett kann migh ingen*n* förmene. nekä

Amen. Finis.

---

[1] Skrifvet öfver raden.

[2] Nederst på sidan är i marginalen tillskrifvet: Am:en:, under ett streck: (om ma*n* vill, så quedä *ten* halffua *v*isen — de kursiverade bokstäfverna mycket osäkra), hvarefter följa några rester af en bortskuren rad.

38.

[1] Jungfrun skule vatne he*m*ta,
uur then kolle Brun*n*e[1],
Hon Hadhe en snöhuidh kiortel på,
och solenn sk*i*in ther wnder.

2 Honn sågh sig om Bådhe Hit och titt[2],
hon mente sigh wara allena,
Ther kom En vngersuen rida*n*de,
han Helsa then Ju*m*frun skiöna.

3 J stånden Här mi*n* ski*ö*ne (ju[m]fru),
Hui stån I Här Allena,
ville J Bliffua[3] mi*n* Hiertelig kär,
Och föllia migh *öffue*r[4] Heede.

4 Well will jagh [bliffua] tin Hierteligh kär[5],
Tu hemta migh tree Rosen [130]
som *ä*n[6] äro voxne J thetta Här åår,
och stånda på sina rötter.

5 Vngersuen Rider Bergh och diupa dallar,
han kun*n*e eÿ Roser finne
Så Rider Han till målarens dör,
och målare*n* var ther J*n*ne.

---

[1] Hdskr. Brunme
[2] Skrifvet under raden.
[3] Ändradt från bliffua
[4] Hdskr. offuer
[5] Kustod: och-
[6] Hdskr. an

Ästu här J*nn*e kom Här vth. 6
thu måla mig 3 Roser,
som är*o* v*o*xne J thetta åår,
och stånda på sina rötter.

Som Han och the roser Bekom, 7
Lätt Han sin gånger springa,
fröd frödh: Eder min skiöna jungfru
Jagh Haffuer the Roser Bekome.

Som hon*n* och the Roser fick see, 8
Hon Begÿnte till Att quida,
thetta Här Jag med skiemter sag*tt*,
Jag trode thett skulle eÿ så Bliffua.

— — — — — — — — — 9[1]

131 haffua huar sitt namp i rad	Här Dansar				
Then sitt	Timberman,		*I*utenn.	1	
Namp icke	*I*utenn,	och	Bagen.	2	
Minnes bäre hann alles	Baggens,		Bädell.	3	dansa m*ed* hu[ar][2]
there ved	Bädelenn,		siälffuer	4	sitt väd träa[3]
trä som i	*L*asens,		Fubbe.	5	
dansen ähre	Gubbe,		skrulte.	6	
omkring til thetz han	Keri*n*ge,		Rulta.	7	
Minnes	Fubbe, Fubbe,		huar man	8	

Jn manibus Domini sors*que* salus*que* mea.[4]

[1] Emedan bladet är bortskuret, synes af denna strof endast siffran och rester af radernas begynnelsebokstäfver. Af den en gång härpå följande visan synes å bladets framsida diverse bokstäfver hörande till radernas början, å baksidan tillhörande radernas slut.

[2] ar bortskuret.

[3] Hdskr. träa, emedan de sista prickarna bortskurits.

[4] Med annat bläck (pentameter). Nedre hälften af sidan samt hela den följande — s. [132] — äro blanka.

39.

— — — — — — — — — —

[1] Thenn wechter bleff af Sinnet wredh, [134]
Hann begÿnthe thill att trhuge,
Jagh har tiänt ider langan tÿdh,
Och pläg*e*r för ider Eÿ liuge,

[2] J achten den gäst, som J kun*n*e bäst,
Welen J er rätt besinne,
O Jungfru godh, warer wid frÿtt modh,
Gott râdh wele wÿ Pâ finne.

[3] Sammans kommo thee wnge thw,
Rätt wthj denn samme stunden,
Medh glädie, frögd och mÿkin trou,
Theras sorgh bleff öffuerv[u]nden

[4] Jtt wänligt thaall begÿntes m*edh* frögdh,
Jngen Mester kan th*et* beskriffue
Medh glädie och rätt hiertans dÿgdh,
Them lÿster tillsammans leffue.

[5] Thenn Wächter hoff ann en wisa och quadh.
Thett hördis öffuer bärgh och dale
Och[1] är här någon frem*m*andegäst, 133
Som rädes för dagzens fhare,

[6] Han wachte sigh väll som ha*n* ka*n* bäst,
Will han sigh väll förvahre,

---

[1] Kustod ähr.

Försumer han sigh, thå gäller thet migh,
 Godz, Lÿff heder och åhre.

Thenn Jungfrun fick en hiertans sorgh, [7]
 Wppå wngersuens Arme,
The röde kin*n*der bläcknade ther vider,
 Thett Gudh sigh öf*ue*r förbarme,

O wecht*e*r godh huÿ beropar thw migh, [8]
 Thett är tigh lith*et* till from*me*,
Än haffuer Natten Eÿ förlopit sigh,
 Sädan wÿ till samm*e*ns kom*me*.

Jungfrun slogh wpp sitt fänster thå, [9]
 Hon giorde th*et* vthan Gam*m*ann,
Hon [sågh] then Morgon stiernа*n* wpghå,
 Som skÿn öff*ue*r werlden Alsam*m*an[1],

135 Minn hiertans wänn, Jagh befaller ider Christ, [10]
Thenn dagh skÿn öffuer Alle,
Ehwart J åhren J werlden wist,
 Skall iagh ider Aldrigh vndfalle.

Finis[2]

---

[1] Kustod Min. Ett härpå följande oskrifvet blad är till största delen bortskuret.

[2] Resten af bladet bortskuret. Öfverst å s. 136 är blott följande bevaradt: Hvad iag införde til mitt bröllop Anno 160 Äre rÿm på th*et* sköne brudens Namp*net* Gertrodh (bruden till till prÿd) på sin hederders dagh, hvarpå följa tre till största delen oläsliga rader.

40.

[1]

Håbart och siwert konungh son 137
the begÿntte kiff,
Alt om stålten signelin
hon war så wente wiff
fast h.

2.

Håbort låter sitt hårr wäxa,
och iungfru kläder skära,
så drager han i siwert konungz land
han skule ther sl*ö*gda[1] lära
f. h.

3.

Är degh till glädien lagt
at tu skal winna then möö,
så ärä degh till sorgen lagt
tu skal för henne döö
f.

4.

Är det migh [till] gl*ä*die lagt
at jagh skal winna thet wiff
*s*å haller iagh för ingen konungh son[2]
som[3] rädes om sit liff

---

[1] Hdskr. slogda

[2] Hdskr. som (möjl. ändradt till sann?).

[3] Skrifvet öfver raden.

5.

Han drömde som han i lunden redh
Alt m*ed* sin brÿn[j]a så tungh
der wax En ros på hans Arm
hon war b*å*de[1] spee och wngh
fast.

6.

[138] han kasta wth [sith] Ankar
och brÿdd*e* på huitan sand
och d*e*d*t* war håbart konungh son
han steg der först i land
f.

7.

Och det war håbort konung son
han Axla skadel och skin
så ganger han i buren in
till st*å*lten signelin
f.

8.

J sittien i gudz fred stålten signelin
både i och edra tärnor
min fader haf*ue*r sändt migh hit
iag skal både sl*ö*gda[2] och l*ä*ra.

9.

Haf*ue*r ed*e*r fad*e*r send eder hit
i skolen båd*e* slögda och lära
så skolen j äta till bordz m*ed* migh
och soffwa hos mina tärnor
f.

---

[1] Hdskr. bade
[2] Hdskr. slogda

10.

Jagh *ä*r wan sofua i silket
och ädle konuuga barn
sskal iag s*o*fua hos edra tärnor
the[t] är mig een stor skam
f.

11.

Är i wan sofua i silket
och ädla konung*a* barn
så skulen i äta ur fat m*ed* migh
och sofua på min arm
f.

12. 139

Alle sutå the st*å*ltz signelillas mör[1]
the sömade thet the kune
foruthan konung håbort son
han lechte m*ed* nåll i munnen
fast.

13.

Alla sutå the ståltz signelillas m*ö*r[2]
the hullo sin söm på knä
foruthan håbort konunge son[3]
han skar een hiort af trä
f.

14.

Han skar wth hiort han skar wth hind
och andra di*u*ren m*ed*
*å*p steg stålten signelin
hon kunde ick*e* th*et*
fast

[1] Hdskr. staltz signelilla smör
[2] Hdskr. signelilla smor
[3] Hdskr. som

15.

Och th*et* war k*i*rstin tieneste quinna
hon tala ord för hårdt
Aldrig såg iag ett konung[a][1] barn
som mind*er* kun sÿ m*ed* nåll.
f.

[15, b.][2]

Aldrid såg iag een k*o*nunge barn
som mindr[e][3] kune sÿ
aldrig såg iag ett konunge barn
som dristug*t* . . *sin* ögon . .[4]

16.

Tig tu kirstin tieneste quinna
tu talar ick*e* om mig
ehuart iag seer m*ed*[5] min ögon
iag ser dom icke på dig
f.

17.

The åtå och the[5] drucko
th*et* war icke n*ä*stan for l*ä*nge
h*ö*ren[6] i st*å*lten[7] signelin
wellom wi gå till s*ä*nge[8]
f

[1] a bortskuret.

[2] Hela strofen skrifven med mindre stil (men af samma hand) mellan strof 15 och 16.

[3] e bortskuret.

[4] Hela raden osäker, delvis otydbar (efter ögon ännu två ord.)

[5] Skrifvet öfver raden.

[6] Hdskr. horen

[7] Hdskr. stalten

[8] Hdskr. sange

18. [140]

The gingo nu till *sängen*[1]
th*et* war them Alt for brått
h*ö*ren[2] i st*å*lten[3] signelin
Alt huad iag spör eder åt
f.

19.

*h*ören[2] i stålten signelin
Alt huad iag spör eder åt
*ä*r h*ä*r[4] någon i werlden till
eder hog leker wpp*å*[5].
f.

20.

Jngen är här i werlden till
min hog leker wppå
foruthan habort konu*n*g son
then iag eÿ kunde få
f.

21.

*Ä*re[6] det i saningh wist
iag håller hono*m* kär
eder will iag för saningen säia
han ligger eder när
f.

22.

Ghud förlåte eder håbort konung son
hui haf*u*en[7] i[7] achtat mig skemma

[1] Hdskr. sangen
[2] Hdskr. horen.
[3] Hdskr. stalten
[4] Hdskr. ar har
[5] Hdskr. wppa
[6] Hdskr. Are
[7] Skrifvet öfver raden.

i riden i min faders gård
och hök på edra h*ä*nder[1]
f.

23.

Jcke tår iagh rida i eder fader gård
och hök på mina händer
eder far han *ä*r[2] så wred
han låth*er* mig wp — — — —[3]

141 24.

hören i håbort konung son
i sna*cke* icke så
här ligger wid wåra fotter
the[4] falska tärnor tuå
f.

25.

L*i*gger här wid wåra fotter
the falska t*ä*rnor tuå
så l*i*gger här i w*å*r hufuugäll
både swerd och brÿnia[5] blå
f.

26.

Och th*et* war k*i*rstin tieneste quina
hon achta ther wppå
först stal [hon] hans goda suerd
och s*å* hans brÿn*i*a blå
f.

[1] Hdskr. hander
[2] Hdskr. ar
[3] En hel rad bortskuren så när som på några staplar.
[4] Ändradt från tu.
[5] Ändradt från brÿnior.

27.

Först stal hon hans goda suerd
och så hans bryn*i*a blå,
så går h*on*[1] i höga låft
ther sibort konung lågh
f.

28.

Wake åp i sibort konung son
i haf*ue*r suui een tid forlänge
och th*et* war habort konung son
han souer hos eder dotter i s*ä*ngen
f.

29.

Och det var sibort konung son
han ropa *ö*fuer sin gård
i stånde*n* åp min stålt*e* håmen
i kl*ä*den[2] eder i ståll
f.

30. [142]

J stånden wp min raske håmen
i kl*ä*den[2] eder ick*e* falst
her springer een hior[t] i signelillas bur
han haf*ue*r så hårdan hals
f.

31.

Och ded war st*å*lten[3] signelin
hon seer ofuer sin sengh
iag seer wthi min faders gård
så monge stålte h*å*men[4]
f.

[1] Hdskr. han
[2] Hdskr. kladen
[3] Hdskr. stalten
[4] Hdskr. hamen

32.

Sir i Wthi eder faders gård
så monge stålte håmen
så ligger[1] i min[2] hufuugell
både sverd och brÿnia blå

33.

Och det var håbort konunge son
han togh i hufdegel
bårta war hans brÿn*i*a blå
och så hans fulgod suer*d*
f.

34.

Bårta war hans brÿn*i*a blå
och s*å* hans fulgod suerd
råde gud fader i him — — . .[3]

143 35.

Såmt han m*ed*[4] handen slog
och somt han spicna m*ed* foten
fem tusen war s*i*vert[s] håmen
som för hans foter låg
f.

36.

D*e* sette på[5] honom bo*i*or
och huart och eet war nÿt
och eder will iag f*ö*r saningen säia
han sliter them i trÿ
f.

---

[1] li ändradt från lg.
[2] m ändradt från f.
[3] Återstoden af strofen bortskuren.
[4] m ändradt från h.
[5] p ändradt från h.

37.

Och det war kirstin tieneste quina
hon fan pâ eett orâd
i tagen hår af signellillas hufuu
och bind*e* ther m*ed* hans händer
f.

38.

The togo et hâr af[1] signelillas hufuu
the bundo ther m*ed* han[s] händer
för[2] will iag låta migh wphängie[3]
för[2] iagh wil slita th*et* sunder

39.

The togo hâbort konunge son
the ledde honom i ros*e*nde*l*und[4]
ther skule the honom wphengia
uthi then samma stund[5]

40. [144]

hören i stålten signelin
i lâthen eder god wilia kenna
der i fâ see min kappa hengia
i lathen eder bren*n*a
f.

41.

och det war stâlten signelin.
hon feck see hans kappa hengia
tende hon elden på buren[6]
ther låther hon sig *i*nne brenna
f.

---

[1] a ändradt från s.
[2] Hdskr. for
[3] Hdskr. wphangie
[4] Hdskr. irosendehund
[5] De tre sista orden till största delen bortskurna.
[6] Hdskr. burne

 144

42.

J hengen åp m*i*n kappa
ho*n*[1] *ä*r[2] af skadelen röd
der fruger och möer the få henne see
the gråta ofuer min döö
f.

43.

J tagen ned m*i*n kappa
hon må nu wäll liggia
fast iag åtte fem tusen liff
iag w*i*ll *i*nth*e*t thera tigg*i*a
f.

145 44.

soml*i*ga låp i buren
och t*å* war signelill[3] glöd
och somliga låp i r*o*sende[4] lund
och tå war håbort döö
f.

45.

Och had*e* iag nu th*e*t förra weeta
theras kärlek ha[5] wari så stark
ick*e* skule håbårt wari död *i*dag
för 50 tusen mark
f

46.

hade[6] iag th*e*t f*ö*rra weeta
theras[7] k*ä*rlek ha wari så stor
ick*e* skule håbårt wari död *i* dag
f*ö*r[8] 50 tunor gull
f.

[1] Ändradt från något annat (ar?)
[2] Hdskr. ar
[3] Hdskr. signelig
[4] Hdskr. rösende
[5] Skrifvet öfver raden.
[6] d ändradt från f.
[7] Ändradt från något annat.
[8] Hdskr. for

47.

J tagen kirst*i*n t*i*eneste quina
i grafuer h*e*ne quicka i iord
som skilde mig ifrån m[in][1] goda dotter
och så min goda mâg
fast heller haf*ue*r han ahtat wi[nna] sigh then skiöna[2]

41.

In hac papÿro sunt reperiuntq*ue* pulcherrimæ cantelinæ variæ collectæ[4] 147[3]

Må Jagh icke olÿckan omgå,
måste onader få

1.

Well weet iagh huar th*et* slothet th*et* står,
th*et* står i lunden gröna,
der inne och boor then ställsen Jungfru
then fägresta och then Sköna,
men hoo loszar min tuångh.

2.

Ther wtan före ther spela the fägersta diur,
Som kallas vid hiorten och hinden,
ther in*n*e ther boor och then stollszen Jongfru
Crist goffue hon vore alt kärestan minn
men hon l*o*szar min tuongh.

---

[1] in bortskuret.

[2] De fyra sista orden delvis bortskurna.

[3] S. [146] är blank och tre därpå följande blad bortskurna. Å s. 147 börjar ny hand.

[4] Före och efter detta ord är med annat bläck skrifvet: Propheten magh och all ratzla for fiender få

3.

Halz haffuer hoon som huita hermelÿn
och ögon klar[1] Som en duffua,
och hår haffuer hon som spunit voro gull,
och sutho punder rödegulhufuo
men hon loszar etc.

4.

Bröst haffuer hon som Suane dun
och helst rätt[2] Som thet blötha,
och mun haffuer hon så skön,
allt som thet Sokret Söta;
men hon etc.

5.

Om än thet woro en eld
som brunnu i tusende logo
iag ville gärna igenom honom gå
och finge iagh hos then Jungfrun Soffua;
men h. l. *och* m. t a.

6.

[148] Ther stånder en Jungfru och lÿder ther vppå,
och helst om en affton så Serla,
hui mon then suennen nu roosa migh så
han skall migh nu rätt aldrigh fåå
m. h. l. m. s. aff.

7.

Och haffuer iagh för roosat tigh
iagh kan väll återvenda
thet ähr icke alle Jungfrur Som flätat haffua håår
the äro somma *ä*lskoger[3] quinnor
m. h. l. m. s af.

---

[1] k ändradt från något annat (fager?)

[2] rätt (och Som?) tyckes vara öfverstruket. Öfver raden har af samma hand skrifvits vthaf aff.

[3] Hdskr. alskoger (eller -en?)

8.

Haff*ue*r iagh for rosat tigh
iagh kan vell återvenda
thet är icke[1] alt gull som gliimar klart
thet är som meszingh i blande.
men hon loszsar min s*o*rgh aff.

Versus 3 ti*us*[2]

Ther vthan fore ther ſtånder the trã
som kallas[3] lindena gr*ö*na[4]
ther innan före boor then stollszen Jungfru
then f*ä*gersta och then Sköna
men hon loszar min tuångh.

42.

Alia.

[0 a][5]

Thet var sigh en vngersuen
ha*n* ganger sigh åth vägen fram*m*,

[0 b]

han går sigh rett vägen fram
han lade sigh soffua rätt vnder en lind
så vida gånger ther ord aff.

---

[1] Ändradt från något annat (är?).

[2] Skrifvet i marginalen af samma hand. Man har sålunda velat ange, att den följande, icke numrerade strofen skall insättas mellan strof 2 och 3 ofvan.

[3] Skrifvet öfver raden.

[4] Hdskr. grona

[5] Strof 1 och 2 äro i hdskr. hopskrifna i en, onumrerad, strof. Numreringen börjar med 3:dje strofen, som är signerad 1, o. s. v.

1.

han lade sigh soffua rätt vnder en lind,
och ther lågh han så liten en stu*n*d
så vida gange*r* ther orde*n* aff

2.

Der lågh han så liten en stund,
så lengi hans ög*on*[1] the fingo en blu*n*d:
så vida ganger ther.

3.

Der kom gå*n*gandes en gammal man
i femton åhr för dödh var han:
så vida

149 4.

Och hör tu vnger suen ästu *ä*chta[2],
tu bär nu min bodh *v*äll rätta,
Så vida gange*r* ther ord af.

5.

tu bär min bodh til medelbÿ
ther bor nu alla mina frend[e]r vthi.
Så etc.

6.

ter bor min fadher och *så*[3] min moder,
och seedan min söster och så min brodher
Så vida ganger:

7.

ther bor liten Ke[r]stin mit venna viÿff,
och hon för radd*e* mit vnga lÿff
Så vida etc.

---

[1] Hdskr. ögön
[2] Hdskr. achta
[3] Hdskr. sa

8.

Hon for rade mit vnga lÿff
alt med sina ternor tuå
Så vida etc.

9.

Hon for radde mit liff *med* sina ternor tuå,
the quaffde migh nider vnder bålstren blå:
Så:

10.

Nu bär han min Sölff bonat knÿff,
som var *med* och forradde mit vnga liff.
Så:

11.

Min barn the stå rätt for hans bord,
the lidha *så* mången[1] hådens ordh.
Så:

12.

och vill icke han then spåten förlata,
och gästa skall iagh hono*m* öff*ue*r måtton:
Så:

43.

Alia

[1] Her lanman[2] (han segla sigh soder) kasta[3] terninger[3] vnder öö,
then förste[4] terningh aff taff*v*elbol ran
h.[3] Tore han tappade och lanman han van
så måste min sårgen bortgånga.

---

[1] Före detta ord är en bokstaf (f?) öfverstruken.
[2] Öfver raden står: Her tore
[3] Skrifvet öfver raden.
[4] Hdskr. foste r forste

Her Lanman talade till[1] festermön sin [2]
huru lenge velen i bida effter migh
så måste min sårgen bortgånga.

Jagh bidar vell i nÿo åhr, [3]
så lengi H. lanma*n* han betenker sigh om r*å*d[2]
s*å:*

Jagh bid*e*r vell om än iagh skulle [4]
i el*e*ffue åhrr the fulle,
så:

[150] När elleffuo åren voro kri*n*gh gå*n*ge*n*[3] [5]
inth*et* kom her lam*m*an än*n* tå,
Så

Jongfrun och[4] bröder the dr*ö*ftade[5] rådh, [6]
och huem skulle vÿ giffte vår sÿst*er* i åhr:

Wÿ giffue henne Vnge Her tore, [7[
han äger mera gull än[6] lamma*n* Jord,
så moste

Han äger mera gull i brÿste [8]
än lanma*n* *ä*ger i kiste.
så moste:

Han äger [mera] gull vppå sin hand [9]
än vnge her lamman[7] i all sin land,
så

[1] Skrifvet öfver raden.
[2] Hdskr. rad
[3] Ändradt från gåt
[4] Hdskr. Jongfru noch
[5] Hdskr. droftade
[6] Hdskr. an
[7] Hdskr. lammam

[10] the drnko i dagar the druku i tuå,
och inth*et* wille bruden [t]ill sengene gå,
s*å*:

[11] Tredie dagen mot quelle
så togo the bruden med velle.
så moste min s*å*rgen b:

[12] Bruden stånder i hogelofft suala
och s*å*gh hon the skipen i sunden fara
så

[13] [1] nu ser iag the segel gul och grön
som iagh haff*uer* sömat m*ed minn* finger i lö*n*

[14] Åtthe nu iagh så fultrogen ven,
som boro min bod [t]ill her lamma*n* igen.
så måste m*in*

[15] Suara en h*å*ffma*n* i mantelen röd,
boden bär iag för så ven en mö[2]

[16] Hoffmanen spri*n*ger på rinnaren röd,
han ryder fast snarare än fogelen fl*ö*gh[3].

[17] Små drengen ryder til siöge strand,
the[r] lanma*n* han lade sin skep [t]ill land.
så m

[18] H*ö*re tu landema*n* huadh iagh seger tigh,
huar haffuer tu warit Så lengi
Så

[1] Hela denna strof är inkilad med något mindre stil mellan str. 12 och 14.

[2] Hdskr. möjligen må

[3] Hdskr. flogh

H*i*lle mot små dreng i mantelen röd [19]
och huru må st*å*llstz[1] jnga min festermö.
S.

Stålst inga l*i*ten later sigh *i*cke forsaka [20]
och hon haff*ue*r tagit sigh anna*n* maka

44.

151[2] Kan tu min wen nu tänckia vppå [1]
alt huadh som glädier migh,
tÿ tÿdhen sigh befogar så,
att iagh skall äga tigh,
tÿ tu äst migh skäncht
af wen*n*er wäll betäncht,
doch skall tin ägin ähra, wara tigh oförkrängt.

Annat iagh eÿ tänckia kan, [2]
än tin willia ähr godh
kommer här n*å*got annat fram,
forråder tu meenlöst blodh,
tÿ miit hierta är bespent[3],
aff[4] kerligheet till tigh went,
af glödandes skarpa pÿlar tuert egeno*m* rent.

Reent ♡ta wtan arga list, [3]
till tigh min ♡tans wen,
will iagh haffua och draga vist
gör migh th*et* samma igen,

---

[1] Hdskr. stallstz
[2] Här börjar ny hand.
[3] be skrifvet öfver raden.
[4] Öfver raden är med annat bläck skrifvet medh

tÿ tu äst migh kär
ehuar iagh stadder ähr,
j skoger och marker gröne iagh omsorgh för tigh bär

[4] Men *l*öner tu migh illa igen,
för s*å*dan[1] welgärningh min
ther öf*ue*r må quida stock*a*r och steen
och klaga hårdheet tin,
tÿ iagh beklagar fast,
at iagh så m*ed* en hast,
mit vnga[2] mitt vnga[2] lÿff skall ända för sådan veneris last. [152]

[5] J alla tingh är m*å*ttan god,
plägar vara it gammalt ord,
men kärl*i*gheet haff*ue*r fast annat modh,
som mongan slår till jordh,
iag fruchtar th*et* och så,
th*et* will migh off*ue*r gå,
geno*m* klaffarens falska tungo, vill falla mig vppå

[6] Nu moste iagh draga af thetta land,
tÿ tÿdhen seger så till,
haf m*i*gh [i] tanckar huar tu far fram,
th*et* sam*m*a iagh göra will,
min egin tröst
m*i*it hierta i mit brÿst,
wthan tigh är ingen i werlden mit ♡ta kan göra lust.

[7] Nat och dagh iagh täncker vppå,
och haff*ue*r inge*n* roo,
huru iagh skall edher willia få,
och komma till edher att boo
*e*ndoch iagh icke veet
genom huad medel eller sätt,
vÿ skolom samman komma, vtan mongom till fortreet.

---

[1] Hdskr. sadan

[2] mit vnga skrifvet nedtill å s. 151 och mitt vnga upptill å s. 152.

Åhrligit hierta iagh draga will, [8]
then stund iagh leffua må,
och icke ahta klaffarens spell,
huad the säia till ell*a* frå,
vtan hålla migh till tigh
som venus skencke migh
fast migh ther igeno*m* mot ginge togo iagh ingen anna*n* for tigh.

Her med önsker iagh tin roosen mun, [9]
153 förutan Håån och spott,
en kärl*i*gheet kÿss aff hiertans grund,
till thes vÿ finnoms åth,
min ägin siäll,
tu far nu här med wäll.
haf gud altÿd i tanckar b*å*de[1] morgon [och] qu*ä*l[2].

Finis huius cantelinæ.[3]

45.

155[4] [1]

Wnger suen hade en Jungfru kär
i hågen och alt sitt sinne
han tänker på henne[5] både dagh och nat
‚ehuarest han änn[6] hänne finne[7]
tär hon wille sielf wa[ra][8] min

[1] Hdskr. bade
[2] Hdskr. qual.
[3] Resten af sidan är bortskuren. Den bevarade biten af s. 154 är blank.
[4] Här börjar ny hand.
[5] Skrifvet af samma hand öfver något utsuddadt (honom?)
[6] Hdskr. anu
[7] e till största delen bortskuret.
[8] ra bortskuret.

2.

Then Jungfrun hon haver sigh för låwat
mitt hierta thet gör migh stor quida
tÿ lägger Jagh sadell på gongare grå
till hänne dogh lÿster migh rida
tär hon wille sielf wara min

3. [156]

Wnger suen rider till mure*n*
alt ther the Vechtare Stånda,
Han helsade them så blideligh
och Suarade[1] th*e*t bästa han kunde
Ther hon:

4.

Tigh Will iagh gifua min kappa så blå,
wäll fodra med Sable skinne,
om tu will bära min budh idagh
för fruer och Jungfru här inne,
tÿ hon.

5.

Jagh passar Eÿ på tin kappa så blå
wäll fodra m*ed* Sabble skinne
wäll will iagh bära tin bud idagh
för f*r*uer och Jungfru[r] här inne
tÿ hon:

6[2].

Här håller En vnger Suen för wår port
hans kläder ähre idel gröne,
och huar och en Suen han hafuer m*ed* sigh
the hålles för Riddare sköne
tÿ.

[1] Öfver och Sua är någonting skrifvet, men utsuddadt.

[2] Strof 6—8 äro i hdskr. därjämte af yngre hand numrerade 7, 8 och 6 (med siffrorna inom parentes).

7.

157 Här håller en unger Suen för wår port
hans hästar ähre Apelle grå,
och huar then Suen han h*a*fuer med sigh
the hafua blancht[1] harnesk vppå
tÿ:

8.

Wechtaren in genom dören Steegh,
han Stanar widh brede bordh,
han war så Snelle*r* i tungan sin
wäll kunde han föra sin ord
tÿ.

9.

J tagen af migh mitt hufuudh gull,
i huÿffuen mitt huita änne
och ähr thet then Suennen som migh haf*ue*r fäst
Lät see om han migh kenner.
tÿ hon.

10

Jn kom Harquall gångandes
Han bar hööck på Sina hender
och herren wellsigne tin ögon tu
så wÿst som iagh tigh kenner
tÿ.

11

J Sittie här peder widh brede bord
i dricken både miöd och wÿn
och Harckwall drager till Norie
han förer bort fester mön tin
tÿ

---

[1] Där n står, har förut skrifvits något annat.

12

Och th*et* war Liten Smådrengh
han giorde sigh ingen huÿla,
han rider then k*or*ta Sommar nat
wäll femton Suenska miler
tÿ.

13.

Och dragom wÿ nu till Norrie [158]
till att then Lillian hempta,
så wÿ få henne aldrigh möö igen
thet må wÿ aldrigh vänta
tÿ.

46.

[1] Konu*n*genn[2] talla till Riddar stigenn sin, 159[1]
tu skalt nu föra min phana wthi krigh,
Menn Riddar stigenn rider in för wålle.

[2] Huru skall iagh föra tÿnn phana så tungh,
min hest ehr för litenn, och iagh ehr sielf för wngh.
Rid:

[3] Huru skall iagh föra tÿnn phana sââ blââ,
min hest ehr så litenn, och iagh ehr sielf så lågh,
Riddarstig:

[4] Riddar stigen rider sigh öfuer eenn Engh.
Efter kom*mo* fienden, som nederfaller regenn,
Riddarst:

---

[1] Här börjar ny hand.
[2] Hdskr. Konumgenn

Riddarstigen rider sigh öfver eenn siöö, [5]
Effter föllo fiendenn, som neder faller Snöö.
Riddarstig:

[160] Riddarstigenn rider sigh öfuer een broo, [6]
Effter kom*m*o fiendenn som fallande flood.
Ridd.

Konungenn tala till riddarstigen sin, [7]
tu släp neder tin phana och wärr tÿtt wnga lÿf,
Rid:

Det skall alrigh Spörias wthi mit land, [8]
det iagh skall sleppa phanann wthur min egenn hand
Riddarstig:

Det skall allrigh spörias till wår bÿ, [9]
det iagh skall sleppa phanann m*ed* skammenn till at flÿ,
Ridd:

Ridd*a*rstigenn rider sigh öfver eenn öö, [10]
Efter föllo fiendenn de slogo honom till dööz
Menn nu ligger Riddarstige*n* slage*n*

161 Som de finge wätta, Riddarstige*n* war dööd, [11]
Efter hono*m*[1] greto så mången fru och möö,
Men nu:

De Lade Ridderstigenn vpå Högan båår, [12]
fruer och Jungfrur de felle så mången tåår,
Menn nu:

---

[1] Hdskr. snarast hononn

[13] De lade Ridderstige*n* i Svarta Muld,
Fruer och Jungfrur de ofrade gull[1]
Menn nu:

[14] Tröste nu Gud huar fattigh krigs Mann,
som mister sit lif för fienders hand,
Menn nu l*i*gger Rid:

Det ehr Ende,
Gud wende,
Alles bedröfu*a*des Elende,
och deres Sorgh till eenn god Ende,
och dem sin*e* Nâder sende

Ehu*a*rdt werdenn wÿker eller wender
allt mit Hop setter iagh i gudz hender,
Gud ehr mild och iagh thet weet
honom sk[e priss][2] i Evigh*eet*
hielp herre gud så rÿkeligh
ifrånn Alt ondt thet beder iagh tigh [162]

[1] Ändradt från gud?
[2] Till större delen bortskuret.

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH J. A. LUNDELL.

VII. K. BIBLIOTEKETS VISBOK I 4:o.

UPPSALA 1915
AKADEMISKA BOKTRYCKERIET
EDV. BERLING.

Kgl. Bibliotekets »Visbok i 4:o», som härmed publiceras är en kvartvolym med signum *Vitt. Sv. saml. Ws 20*, bunden i skinnrygg med »ströppladt» papper på sidorna och ryggtitel: *Mythiska Sånger och Folkvisor*. Bandet härstammar från Arwidssons tid. En af honom $18^{1}/_{2}30$ daterad anteckning på försättsbladets insida lyder: »Närstående anteckning befanns å ett gråpappers omslag, hvilket innehöll de 62 första i detta band upptagne blad. Derpå följande sånger, så in 4^{0} som 8^{0}, höra icke till föregående samling, utan hafva varit serskildt förvarade, intill dess de nu blifvit sammanbundne». Den anteckning, hvarpå A. syftar, skrifven på ett stycke papper, som nu är uppklistradt å ett andra försättsblad, lyder:

Någre gamble Wijser aff allehanda Slagh, widh sin eigen gamble och enfaldige *Composition*, aldeles förvtan nagor ändring eller *Emendation*. Såsom dhe öffwerkombne och vthi hastigheet afskrefne äre

Pagineringen t. o. m. s. 175, i regel blott å framsidan, är gjord af Arwidsson, som äfven i början af visorna hänvisat till aftrycken i sin samling.

Bandet innehåller nu följande partier:

1) S. 1—124 (i vårt aftryck nr 1—38) i kvart af en öfvad och flytande hand, utan tvifvel från 1600-talet, sannolikt skrifna i ett sammanhang eller åtminstone utan någon större tidsskillnad mellan olika partier.

1:a lägget = s. 1—24, 12 blad.
2:a » = s. 25—52, 14 blad.

3:e lägget = s. 53—86, 17 blad, af hvilka ett, s. 69—70, är inklistradt i midten af lägget. S. 86 är tom.
4:e » = s. 87—104, nu 9 blad, har urspr. bestått af 14 blad, men de blad som motsvara 1—5 äro utskurna. Wieselgren har å 1:sta försättsbladets 2:a sida antecknat, att dessa 5 blad äro »utskurna före 1830 (efter 1816?)» och hänvisar till G.-Afz. III, 251. Klemming skriver åter på samma ställe, att citatet hos G.-Afz. »är nog» felaktigt.
5:e » = s. 105—124, nu 10 blad, har urspr. bestått af 12 blad, men de två sista äro nu bortskurna. S. 119 är tom.

Det är detta parti, som enligt Arwidssons anteckning innehölls i det »gråpappers omslag», som hade ofvan anförda utanskrift.

2) s. 125—152 (i vårt aftryck nr 39—45) i kvart, utan tvifvel alla af samma hand från 1600-talet (?), består af:

s. 125—128 (s. 128 och undre hälften af s. 127 tomma) med öfverskrift å s. 125: »Sýnes wara af Edda Isl.» etc. se s. 350 (80); nr 39 här.

s. 129—130, 1 särskildt blad (därefter är ett blad utrifvet, som måste ha funnits på Arwidssons tid, eftersom det ingått i hans paginering); nr 40 i vårt aftryck;

s. 133—140, 4 blad, med anteckning af samma hand öfverst å s. 133: »Dässe twänne wýser synas wara af Ormssaga som *Vormius citerar*»; nr 41—42 i vårt aftryck;

s. 141—144 (s. 144 tom), 2 blad, med öfverskrift å s. 141 af samma hand: »Vtan twifwel rättare: H. Offwe» etc. se s. 361 i vårt aftryck (nr 43).

s. 145—148, 2 blad; nr 44 i vårt aftryck;

s. 149—152 (s. 152 tom), 2 blad; nr 45 hos oss.

Nu uppräknade partier äro med blyerts upptill numrerade 1—6, sannolikt till ledning för bokbindaren.

3) s. 153—160 (i vårt aftryck nr 46, 47), 4 blad i 4:o, med upprättstående, vårdad stil; öfverst å första sidan med annan hand: »Hörer till H. Erik Sparmans bref af d. 4 Martij 1679».

Sannolikt afses Erik Sparman, adlad Sparrsköld, f. 1655, kanslist i Krigskammarkontoret, sekreterare hos M. G. de la Gardie, slutligen häradshöfding i Bohus län, d. 1698 (Anrep).

4) s. 161—164 (s. 164 tom; i vårt aftryck nr 48), 2 blad i 4:o, med anteckning öfverst å första sidan af annan hand, utan tvifvel Hadorphs: »En Gammal wÿsa» etc. (se s. 376). Den efteråt tillagda sista versen »Hon lefwer ännu» etc. tyckes också vara af Hadorphs hand.

5) s. 165—196 (s. 196 tom; i vårt aftryck nr 49—53) i oktav af samma hand som första delen (s. 1—124); ett lägg med 16 blad;

6) »XXXIV Tree Swenske wÿsor. Then första är om then Prophetien som är tagen vtaf Runestenen i Grönandahl som sägs wara millan Norrike och Jemteland. Then andra är een Dansewÿsa forn, fordom giordh Vpsahla konungsdotter Frödkÿn Rosenmunda till kärlekstekns åminnelse. Then Tridie är och så een Frÿare wÿsa, nÿliga giordh vti Liflandh af W. I. I. R. H. till T och H. Trÿcht på thet åhr 1617». 8 blad i 8:o. Enligt blyertsanteckning af Klemming: »Tagen ur Peringskölds Monumenta Jemtland». Trycket anföres af Bergström i hans upplaga af G.-Afz. II, 430. Vi ha icke aftryckt dessa visor.

7) 2 blad (i vårt aftryck nr 54) i 8:o, ursprungligen sammanhängande, nu skilda i ryggen; af en hand från 1600-talet.

8) 2 blad (i vårt aftryck nr 55) i folio, insatta i bandet på skaft och vikna, med oöfvad, oregelbunden stil från 1600-talet. Öfverst på första sidan är med blyerts antecknadt: »N:o 62»; på sista sidan står med Hadorphs hand: »Gambla Svenska wÿsor. N 10». Vid tolkningen af notskriften ha vi att tacka direktör W. Lundgren för välvillig hjälp.

9) 2 blad (i vårt aftryck nr 56) i 4:o, från 1600-talet, upptill med gammal hand »N 2» samt en nästan utplånad rad (med Hadorphs hand), som vi med någon tvekan läsa: »Pär Jonsson uti Frössla söng denna viisan 1 Junij 1673» (Frössla by i Kärna sn, Hanekinds hd, Östergötland?). Enligt Klemming (å första sidan): »Hadorphs ex. och anteckningar»; enligt sammes anteckning sammastädes »Hittadt 1879. 1816 fans ett tredje blad, innehållande slutet, 5 verser och anteckningen om Vänge brunn» [se G.-Afz. III, s. 201].

10) Giöta Kiämpa-Wisa om Kåningen å Herr Pädar, 10 blad i 4:o, Dahlstiernas bekanta dikt. Arwidsson hänvisar i en anteckning å första sidan till Zetterströmska samlingen i UB. (vol. 25, visan 58). Har här ej aftryckts.

11) 4 blad (i vårt aftryck nr 57) i 4:o, ursprungligen allt (nu blott innerbladen) sammanhängande, med synnerligen vårdad stil, verklig skönskrift, från 1600-talet. Öfverst på 1:a sidan: »Ex. collect: fragm: J. Buræi. Præsertim notata digna propter mentionem Imseburgij».

Aftrycket återger handskrifterna så noga som möjligt. Att säkert afgöra, hvad som i hdskr. skall anses vara stor eller liten bokstaf, är ofta omöjligt, och valet vid återgifvande i tryck ej fritt från godtycke. Likaså är det omöjligt att alltid afgöra, hvad som är *a* eller *o* (eller *e*). Där läsningen är särskildt osäker, ha vi begagnat kursiv, som äfven användes för upplösta förkortningar. För öfrigt ha vi i noter — kanske alldeles för utförligt — redogjort för hvad som står i handskrifterna.

Någre gamble Wÿser aff allehanda Slagh widh sin eigen gamble och Enfaldige *Composition,* aldeles förvtan någor ändring eller *Emendation* Såsom dhe öffwer kombne och vthi hastigheet afskrefne äre

1.

1 1

Herr Oloff rÿder om Otte
drifwer dagg faller rihm
Liuse dagen honom tÿchte
H Olof kommer hem När skogen giörs löffwegröen

2.

H. Oloff rÿder för Bergie.
drifver dagg etc.
Finner en dantz medh Elfwer:
her Olof kom:r hem etc.

3

Där dantzer Elff och ElfweMågh.
drifwer dagg etc
Lefwe Kongens dotter medh vthslagit håår.

4

Elfwe Kongens dotter rächte hand från sig
Kom hÿt H Olof trådh dantz medh Migh

5

Jntet träder Iagh dantz medh tigh.
Driff:r d: f: R.
Min Fästemö haar thet förbudit Migh
H O: k: h: n: sk:

[2] 6.

Jntet Iagh will eÿ heller Iagh *må*
drifwer dagg faller Rihm.
J morgon skall mit Brollop stå
H Olof kommer hem när skogen giörs löffgröen.

7.

Will tu intet tråda dantzen medh Migh
En Olÿcke skall Jagh ställe *på* tigh.

8

H. Oloff snodde sin häst omkring
Sinkdom och Soth fölgde hon*o*m hem.

9

H Oloff reedh i sin Moders gård
Vthe hans Moder för hon*o*m ståer

10

War wählkommen kier Sohnen min
Hwÿ ästu *så* bleek i blomme kind?

3 11

Min fåhle war snabb och Jagh war seen
Jagh stötte migh moth en Eekegreen.

12.

Min kiere Sÿster bädda min sängh
Min kiere Broder hälle hästen i Engh.

13

Min k: Moder borsta mitt håår
Min kiere Fader giör Migh en båhr

14.

Min kiere Sohn du seÿ eÿ *så*
J morgon skall ditt Brollop stå.

15.

Stånde nu när thet stånda will.
drifwer dagg faller rihm
Alldrig kommer Jagh til Fästemö min
H Olof kommer hem när skogen giörs löfwegröen.

2.

1 [4]

Däth war intet långe,
Men däth war i gåhr
Däth spörj*a* Hoffmän och knecht*ar*,
H Mårten [1] war lagd p*å* Båhr.
S*å* döder rÿder Mårten igen*o*m fougle sångh.

2.

Däth war Waldemar Skÿtte
Han rÿder i Rosenlund.
Mötte hon*o*m H Mårten
i dän samma stund.
S*å* döder rÿder Mårten igen*e*m fouglesang.

3

Höer du Waldemar Skÿtte
War intet för migh rädd
Emädan Jagh lefde i werlden til,
Jagh hölt tigh s*å* mÿcket kier.

4.

Swarter war hans sadel
och swarter war hans häst
Och swarte wore dhe Rackerna
som luppe H Mårten näst

---

[1] Hdskr. Marten.

5 5

Swarte wore hans stöfl*ar*
och swarte wore hans sporr*er*
Och swarte wore dhe Rackerna
som luppe H Mårten före.

6.

Höer du herren Mårten
Hwÿ rÿder du s*å* slÿk
Här är intet mehra ähn dagar tw*å*,
Sedan wj bore digh lÿk.

7

Jagh fåer intet liggia
och Jagh fåer ingen Roo
För ähn Jagh haar warit [i] fouglesångh
bÿtt från migh den orätte Jord.

8

Och seÿ thet för min hwstro,
om hon will wäl migh
Så beedh henne taga den lilla Tompt
och leggia bort från sigh.

[6] 9.

Och seÿ thet för min hwstro
om hoon digh icke will troo
Beedh henne see vnder min Nat stufwe säng
mine Skoor stå fulle med blodh.

10.

Tack H Mårtens hwstro,
Hoon wille H Mårten wäl
Hoon lätte 70 Mess*or* seÿa
för H Mårtens Siähl.
S*å* döder rÿder Mårten igen*om* fouglesångh.

3.

1. 7

Däth hafwer fuller warit dhet blifwer full*er* âhn,
däth blifwer medh werlden kan winna
At sorgen hoon *så* mången twingar,
bodhe Fruer och höfwisk*a* qwinnor.
Här sofwer en Riddare så lÿten.

2.

Min Fader gaff migh sadel och häst
och badh Migh åth Hoofwa rÿda
Min Moder gråter *så* bitterlig,
och badh Migh hemma bliffwa.

3.

Jagh reedh migh åth wägen fram,
Jagh trodde migh ingen skulle kienna
Där kommo tre Jungfruer vhr kiällaren vth,
medh Sölfkahr på hwÿt*a* händer.

4.

Dän ena hoon fattar min häst i Mihl*a*
och beder mig hålla och bÿda.
Dän andra klappar mig p*å* min kind |8|
badh migh hwarken sörja eller qwÿda

5.

Dän tridie begynte en wÿsa at qwädja
så fagert öfwer alla Qwinnor
Den strÿde Strömmen stadna der widh
som förr war wahn til at rinna

6.

Så ledde dhe Migh i Stufwan ihn
lÿk*a* som Jagh warit en Fruga
Taket däth war medh Silke belagdt
Rätt som däth warit en Wallmog*a*

7

Där inne fick Jagh både Öhl och math
Däth mästa Jagh wille tigga
Dhe bäddade vp en Silckes säng
som wÿ skulle båda i liggia

9 8

Men rätt som Gudh den Nåden gaff
at haanen flaxad sin*e* wingar
Dän leeda Gÿger i Barnsängh lågh
hennes hierta monde sönder springa.

9

Hade icke Gudh den Nåden gifwit
at haanen hade flaxat sine wingar
Aldrig haar Jagh kommet vhr Berget blåå,
Jfrån dhe Elfweqwinnor
Här soffwer en Riddare så lyten.

4.

1.

[10] Däth war herren Peder
han rÿder i Rosenlund
Så wille giordes hon*o*m stigarna
vti så lastelig stund.
Dÿ honom bödz mödan för Elskogh.

2.

Alle willtes honom vägarna
dhe wor*o* medh silke bredd.
Däth war herren Peder
han blef i Berget ledd.

3.

Dhe togo fram Dwergens dotter
och satte henne p*å* en Stohl
S*å* fagert af henne glimmar
som rödaste Guld emot Sohl.

4.

Jagh längtar och Jag tränchtar
effter min Fästemöö
Kommer Jagh intet til henne i qwell
Så haar Jagh wist min födh.

5. 11

Längtar du och tränchtar
effter din Fästemöö
S*å* gack och tagh din*a* Gåfw*or* igen
och kom tillbakes här

6.

Däth war herren Peder
han drager sin brune brand
Så hugger han hennes hufwudh aff
och s*å* hennes högr*a* hand.
Dÿ honom bödz Mödan för Ellskogh.

5.

1. [12]

Grant weth Jagh hwar den Skogen Ståhr
som kallas Apellafloden
Där inne wexa dhe lustigste trää
at fägr*e* eÿ finn*as* p*å* Jorden
Medh*an* Swenen m*å* wänaste winna

2.

Och grant wet Jagh hwar skogen är
som kallas Apella Linde
Der inne spela dhe fägrest*a* diur
Som kallas hiorte*n* och hinden.

3

Där inne spela två lustig*e* diur
som Man kallar hiorte*n* och hinden
Där effter gåer H Nilss lagesson
han achter den hinden at winna
Med*an* Swenen m*å* wänest*a* winna.

13 4.

Däth war H Nilss lagesson
han låtte Guldtrâér spinna.
Där af låtte han snaror giöra,
och mente den hinden at binda.

5

Skam få den fuhla Trollkiering
hon räddes för vngerswens liste
Hoon skapte henne i en willande höök
som flÿger *så* högt vp i qwiste

6.

Hoon skapte henne j en willande höök
som flÿger *så* högt vp i tälle
Däth sporde H Nilss lagesson
Han acht*a*r den Skogen nedhfälla

7

Där då komm*e* dhe bönder fram
som Skogen tilhörde medh rätt*a*
hugger du nedh wår Fädernes skogh
derom *så* blihr en stoor trätta.

[14] 8.

Men hòör du H Nilss Lagesson
Wÿ willje [seÿa] tigh Rädh
Huru du skall den höken fåå
giff honom en blodig brââ.

9.

Så skaer han den bråd*e*n vhr sit bröst
Och kast*a*r så högt vp i qwiste
Så ÿnckelig gielde den wille höök
At han den så skulle mista.

10

Höken togh den blödande brââ
och satte sigh [1] på en tufw*a*
När han hade ätit den bråden vp
war han stoltz Jungfruga.

---

[1] Hdskr. sig sigh.

11

Hören J min skiöne Jungfru
Jagh vndrar J wille migh swÿka.
Wÿ äre begge af Kongl*igit* blodh
och wäl hwars annars lÿke.

12.

Jagh satt uti min eigen buhr
och lade däth Guldet i fålle
Jhn då kom min Stÿffmoder
hon mig den skaden wålde

13.

Hoon skapte migh i en willande hind
och badh migh åth Skogen löpa
Och alle min*a* Möÿ*ar* i Vlfw*ar* grå
Som Migh skulle dageligh föösa.

14.

Så toge dhe hwar andre i fambn
Medh begges der*as* godhe willje
Den är icke född eller födas kan
Som oss både skall åthskillja
Mid*an* Swenen m*å* wänist*e* winna

6.

1. [16]

Jagh bleff född förr ähn Toppen gohl
Mine stig*ar* dhe liggia s*å* wÿda
Min Moder blef dödh ihnnan vprann Sohl
Sielf måste hoon sorgen förbÿda.

2.

Min Fader drager så wÿdt om land
S*å* ond en Stÿfmoder han p*å* fann.

3.

Först skapte hoon Migh i Nåhl*ar*
Och sade Jagh skulle tråhna.

4

S*å* skapte hoon Migh i knÿfv*ar*
Och sade Jag skulle icke trifw*as*

5

S*å* skapte hon migh i Saxer
Och sade Jagh skull' icke wexa

6.

Så skapte hon Migh i Vlffwen grå
Och bödh Jagh skulle åth Skogen gåa.

17 7

Och sade Jagh skulle aldrig fåå booth
Förähn Jagh hade drucket min Broders blodh

8.

Så lade Jagh migh vnder Lÿda
Där min Stÿfmoder skulle framrÿda

9.

S*å* lade Jagh migh vnder spång*e*
Der min Stÿfmoder skulle framgånga

10.

Där tager Jag til medh mäste
Min Stÿfmoder vthaf häste

11.

S*å* togh [Jagh] till medh harme
hennes foster vhr hennes barme

12.

När Jagh hade druckit min Broders blod
Mine Stÿger liggia så wÿde
Wardt Jagh en Riddarre bold och godh
Sielf måste hon sorgen forb¨da.

7.

1. [18]

Intet wille Blacken stå på Stall
    Sadell af Marmorstena
Vtan skulle ståå *på* förgÿlt Pall.
    han rinner och j Silkes Guldtömmar.

2.

Intet wille Blacken i Spilltan ståå
Vtan förgÿlt Täcke skulle wara derpå.

3

Konungen skulle åth Norje draga
Blacken wille medh honom fahr*a*.

4 [1]

Konungen reste til Jssland
Blacken Lade sigh i Sundet och samm.

5 [2]

Femtan Mihl hade han til land
Brune bloden effter honom rann.

6

Konungen wacknar i höga lofft
Nu hörer Jagh liudet effter min Black.

7 19

Konungen gåhr för höga loffts broo
Medh ånger fult hierta och sorgfelt modh

8.

Ware nu fattigh eller ware rÿk
Gudh nåde den sin barn seer slÿk

---

[1] Hdskr. 3
[2] Hdskr. 4

9.

Wiste Jagh thet spordes til tinge
Jagh låtte wist för Blacken ringa.

10.

Wiste Jagh däth spordes så wÿda
Sadell af Marmorstene
Jagh låtte honom swepa i Sillke
Han rinner och i Silkes Guldtömm*a*r

8.

[20] 1.

Moderen lärde Sohnen sin
Sÿ diuren vnder öö
Huru han skulle beta en hind
S*å* lusteligh s*å* rinna dhe

2.

Du skiuth hiortar och du skiuth Råå
Men lätt den fagra hinden gåå.

3.

Du skiuth hiort*e*r och du skiuth har*a*
Men lätt den fagr*a* hinden far*a*.

4

Hennes Stÿfmoder t*o*gh fram Sax och lÿn
Och skapte din Fästemö vti en hind.

5

H Peder lade Bogen p*å* Axlen sin
S*å* gåhr han åth skogen igen

21 6.

När han kom i Skogen ihn
S*å* lustelig spehlte för honom den hind.

7

H Peder lade Bogen för sit bröst
Den hinden skiulte sigh för en qwist

8

H Peder lade Bougen för sit låhr
Den hinden skiulte sigh för en lågh.

9

H Peder lade Bogen mot sin foth
Den hinden skiulte sigh för en roth.

10

H Peder lade Bougen emoth sit knä
Skiöth s*å* sin eigen fästemöö ihiehl.

11

H Peder lade af sin*e* handsk*e*r twå
S*å* finner han sin Fästemöes hårlocker små.

12 [22]

Hr Peder slåer sin*e* knifwer i Jord
Nu hafwer Jagh sannadt min Moders ord

13

H Peder spände Bougen emot sin Footh
Sÿ diuren Vnder öö
Och skiuter sigh sielff i hierterooth.
Så lustelig s*å* rinna dhe

---

9. 23

1.

Jagh war Migh en fager *V*nger Swen
och skulle rÿda til Hofwa.
Rider Jagh vth om en afften stund,
legger Migh i Rosen lund at soffw*a*.
Sedan Jagh henne föst sågh.

2.

Jagh lade migh vnder en lind *så* gröen,
Min*a* ögon fing*o* en dwahl*a*.
Der komm*o* twå Jungfruer gåendes fram
Dhe wille alt medh migh tahl*a*.

3.

Den ena klappar migh *på* min kind.
Andr*a* hwiskar J mit ör*a*,
statt vp fager vnge Swen
Om tigh lÿster Elskogh pröffwa

4.

Dhe ledde fram en Jungfru,
hennes håår däth glimbde som Guld,
Statt vp fager vnger Swen,
om du äst frögdefull.

[24] 5.

Dän tridie begÿnte en Wÿsa at siunga
thet giorde hoon af en godh willje
Der wedh stadnad*e* den stride Ström
som föer war wahn at rinna.

6.

Stadnade *då* den strid*e* Ström
som föer war wahn at rinna
Och hinden medh sine brune håår
förgath hwart hoon skulle springa.

7.

Jagh stegh migh af Jorden vp,
och stödde migh widh mit swerd
Dhe Elfwe qwinnor dantz*a* ihn och vth,
alt hade dhe Elfwe ferd.

8.

Had*e* icke lÿckan warit migh *så* godh
att hanen slagit vth sine wingar
Så hade Jagh soffwit i Berget den Natt
allt hoos dhe Elfwe qwinnor
Sedan Jagh henne först sågh.

10.

1 **Ribbolt** han war en Konungzsohn så bold 25
Sin Faders Ryke han hade i wåld [1]

2 Han kunde skiuta och han kunde spänna
Så wäll ähn bettre på Wallen Vthränna

3 Han kunde Runer och han kunde book
Och alle dhe konster han sigh företogh

4 Ribbolt han ryder i Giöthe-lille gård
Vthe lyten Giöta för honom ståhr

5 Statt här liten Giötha swept vti Skind
J afftou skal Jag wara aller kieraste din

6 H Ribbolt H Ribbolt J snacker icke så
Här ståer min Fader och lyder därpå

7 Lätt honom lyda medh han lyda will
Jagh snacker medh den min houg leker til

8 Lätt honom lyda med' han lyda må
Jagh snacker medh den min houg leker på.

9 Dee sombnade både så sätte [26]
och wackna i Bloden den wâte

10 Du tagh nu en af din dyra hwyf
och bindt honom om mit sargiade lyff

11 Bint honom hårdt och bindt honom tröst
Om du wilt lefwa skulldalöss.

12 Sadla så hyt min Gångare grââ
Och lätt migh komma i min Faders gård

---

[1] I slutet af raden står ett tecken, möjligen ett G (versal) — början till omkväde?

Ribbolt rÿder i sin Faders gård 13
Vte hans Moder för honom ståer

Ståer här min Moder swept i Skind 14
Är Konungen hemma kier faderen min

Din fader sitter och dricker wÿn 15
Wetandes så lÿtet af hemkompst din

Ribbolt ihn gienom dörren steegh 16
Hans Fader honom medh ögonen neegh.

27 **Ribbolt** satte sigh i Bencken nedh 17
Bediandes B*a*rskier och Skriffter måhl widh.

Konungen tahlar til Swenerne twå 18
Se*e* till um **Ribbolt** är siuk eller såhr.

Är han siuk eller är han såhr 19
Sä haer han thet fått i Giöthe-lille Gård

Jnnan til är han medh hwasse Junger stung*en* 20
Vthan til är han medh dÿre hvifwer bund*en*

Tager och grafwer mig nedh vti Muld 21
Och gifwer Giöte-lille ingen skuld

Skÿller ingen annor ähn min Rinnare rödh 22
Som ha*e*r migh dÿth burit effter min dödh

Dÿ Fåhlen war snabber Jagh war seen 23
Jagh stötte mig så illa moth en apel gren.

II.

1. [28]

Här liggia så mânge stigar til bÿes,
dhe äre icke alle slätte
Wäll är den i werlden til
som råk*a*r på den rätte
Den Elskogen gång*e*r dem wäl aff.

2.

Vnger Swenn rÿder i **Rosenlund**
han binder sin hest widh Ränne,
Så gåer han i hög*a* lofft
och snack*e*r medh Jungfruer i löndom.

3

Dee låge tilhopa den lång*e* Natt
widh hwars annars sÿd*a*
dän dagen dagas alt för brått
dhe skiltes medh ångest och qwid*a*

4

Dhe låge tilhopa den lång*e* Natt,
alt på hwars annars arm
dän dagen dagas alt för brått
dhe skildes medh ångst och harm.

5 29

Du stigh så lätt för hög*a* loffts broo
lätt icke sporrer kling*a*
Och stigh så lätt på gångaren grå
och lätt så honom spring*a*.

6

Ridh så warliga gienom dän Skogh
öfwer dhe långe heed*e*r
Achta tigh för mine Bröder sin
som alle äre wrede.

7

Vnger Swenn rÿder gienom Rosenlund
och gienom dhe lânge heeder
Där mötte honom Jungfruens bröder siu
som alle wore wrede.

8

Hwar är din höök, hwar är din hund,
hwar äre dine raske dräng*er*
Hwj rÿder du allena sâ wth,
igenom dhe gröne Engier.

[30] 9.

Min hund min höök mine willande diur,
som Jagh j Skogen bette
Gaff Jagh alt min kierast i dagh,
J gröna lund migh mötte.

10.

Swarade Jungfruens ÿngste Bro*er*
som den Mannen wäl kiende
Ähn ästu den samme Man
som wâr Sÿster skiembde.

11.

Antingen wil tu skamblig*a* flÿ
eller bort i skogen rÿmma
Eller wil tu hâlla och werj*a* dit lÿt
för wâr Sÿster du skiembde

12.

Jntet wil Jagh skambliga flÿ
eller i Skogen borträнna
Men Jag wil hâlla och werj*a* mit lÿff
för kieraste willje hennes.

13 31

Vnger Swen drager sin brune brand,
skÿner som Guldet röda
han hugger ihiehl hennes bröder sin
dhe liggia i lunden döde.

14

Vnger Swen strÿker sin brune brand
och sticker honom i slÿd*a*
Så rÿder han til bakes igen
til allekieraste sina.

15

Waker vp bådhe Fruer och Möer
medh ed*re* kinder röda
Nu haar Jagh slagit ed*re* Bröder ihiehl
dee liggia i lunden döde.

16

Ha*e*r du slagit mine bröder ihiehl
och giort migh thet til hååen
Så hålt den troo du ha*e*r mig loffwat,
Jagh dölljer medh tigh ähndå
Den Elskogen gång*e*r dem wäl aff.

12.

1. [32]

Herr Hiällmar war en lÿten Små drängh
han tiente lÿten Kirstin för sin Säng
Så frommer redh hielmer i Sadelen

2.

Han tiente henne i Ott*a* åhr
Stoltz Kirstin blifwer medh Barnen små.

3[1]

H Hielmer gåer för liten Kirstin at stå
Ach lÿten Kirstin seÿer migh Rådh

4[2]

Jagh seÿer tigh rådh dhe bäste Jagh kan
Sadla din häst och ridh af land.

5

H Hiälmer rÿder söder för bÿ,
Mötte honom Jungfruens bröder[3] Siu.

6.

H Hiälmer hwÿ rider du oss emoth
du locka wår Sÿster och giorde ingen both.

33 7

Jagh är så wäl skapat en Man som du
din Sÿster tigger Jagh gärna ähnu.

8.

Wÿ willj*a* intet hafwa annor booth
Ähn högr*e* hand och wenstre footh.

9.

Förr ähn Jagh skal mista hand och footh
Förr skall Jagh fächta medh ett fritt Modh

10

H Hiälmer han drager sin brune brand
hugger af dem både halss och hand

11

Den ÿngste Broderen badh för sigh
H Hielmer ÿ skona Migh

---

[1] Står i hdskr. efter följande strof, men är rätt numrerad.

[2] Rättadt från 3. Jfr föreg. not. V. 3 och 4 genomstrukna hvardera med ett streck snedt öfver.

[3] Hdskr. broder eller brader.

12

Fuller wille Jagh skona tigh
wiste Jagh du wille icke sw*ÿ*ka migh.

13 [34]

Vnger Swen swähr på Christi dödh
Jagh drager ęÿ Swerd vtan migh gieller Nödh.

14.

H. Hiälm*er* satte sigh på en tufwa
Där lade han sigh nedh at soff*wa*

15.

Vnger Swen drager sin Bryngia blå
så hugger han hans hufwudh aff

16.

Vnge Swen rÿder i Jungfruens gård
Vte stoltz Kirstin för honom ståer.

17

Statt här Kirstin Sÿster min
Nu haar Jagh ichielslagit Belaren din

18

Vnger Swen gåhr i höga lofft
Lÿten Stoltz Kirstin wachter honom vp.

19. 35

Hon tag*er* honom widh sin gohla lock
Skier af hans Strupe widh sängestock.
Så from*mer* redh Hielmer i Zadelen.

13.

[36[1]]

1

Gamble Hoof och Tofwa Slätt
dhe rÿda från Giöterbo ting
dhe hade så mÿck*et* at snacka
om lÿten stoltz Magdelÿn.
Gudh råder ähn så wäl,
för lÿfwet råder lÿt*en* Magdill.

2.

Hörer du H Tofwe Slätt
du hetes wara min Mågh
Hwÿ håller du liten Magdill
för så mÿck*et* hådh.

3

Jagh håller kierare Magdill
ähn mit eigit lÿff
Wore icke Adolph Carlss*on*
haar henne för Bohlskap sin.

4.

Gammal Hoof och Tofwe Slatt
rÿda i Magdel*ÿ*ns gård
Vthe lÿten stoltz Magdil
hon der för dem ståhr.

37

5

Statt här lÿten Magdill
war[2] wel swept i Skind
Huru må Adolph Carlsson
kiereste Bolaren din

6.

Hören J min kiere fader
Jagh v*n*drar J sådant w*i*llj*e* troo
Jntet är Jagh den förste qwinna
som lögn är lugen vppå.

---

[1] Öwerst på sidan, synbarligen med samma stil som texten: forsan — Offwe: Tufwe Slatte!

[2] Hdskr. wär.

7

Däth war H. Tofwe Slätt
han skulle till sängen gâ
Thet war lÿten Magdill
hoon wachtade fast dervppâ.

8

Däth war lÿten Magdill
tager honom i sin lock
Så skier hoon hans hufwudh af
widh de*n* s*ä*ngie stock.

9. [38]

Så tager hoon hans blodige hufwu*dh*
och sweper thet j et kläde
Och sänder till Adolph Carlss*o*n
och mehnar wara stoor glädie.

10

Skam få du stoltz Magdelÿn
moth din herre giöra så,
alle dhe dag*e*r Jagh lefwa fåhr,
alldrigh skal Jagh tigh troo
Gudh râder ähn sâ wäl,
för lÿfwet râder lÿten Magdill

14.

1. 39

Däth war herren Pedher
han kommer från tinget hem.
Stoltz[1] Inga hans dotter
gåhr honom sielf igen.
Däth haar ingen wållet vthan hennes Owän.

---

[1] Efter z har hdskr. ett : och däröfver ett förkortningstecken af oviss betydelse.

2.

J waren wählkommen kier Fader
ifrån tinget hem.
Hwadh är nu på tinget tÿdt
eller såge I Fästeman Min.
Däth har ingen wållit etc.

3.

Däth är tÿdast från tinget hem,
och däth är mäst i ordh.
At lÿten Inga min dotter
haar giordt både hoor och Mord.
Däth haar ingen wållit

4

Hören I kiere Fader
I skulle aldrig sådant troo.
Däth haar min Owän lugit på Migh
som wil min Fästeman fåå.

[40] 5.

Däth war herren Peder
han tahlar til Swener twå
J skolen Eder i Skogen gåå,
och hugga migh der it båhl.

6.

Så toge dhe lÿten Inga
och löffte på Gångaren grå
Så sorgeful monde hon rÿda,
sin k: fader ifrå.

7.

Dhe toge lÿten Inga
och satte på timberstock
Fram gåå Frwer och Jungfrwer
och lösa vp hennes lock.

8.

Mitt Bröllopp är nu drucket,
Jagh sitter på Brudebenk.
Gack nu H Ehrchebiskop fram,
och wÿgh min Brudesängh.

9. 41

Dhe toghe lÿten Inga
och kast*a* på brinnande båhl
Både Röök och loghe,
slåer lÿten Inga ifrå*n*.

10

J frestelse haar Jagh warit,
J Elden kan Jagh eÿ bränna.
Nu skall Jagh migh j Clostret gifwa,
och tiena wår herre så gierna.
Däth haar ingen wållit, vth*a*n hennes Owä*n*.

15.

1. [42]

H Oloff kom från Scholen hem
J waken vp Edle Hofdrängier
Hans Moder gåhr honom gråtande igen
Med' J soffwe alle för länge.

2.

Hwadh gråten J Sadel eller gråten J häst
Eller at Jagh haer den Jungfru fäst.

3

Gråten J Miödh eller gråten J wÿn
Eller Gråten J hem kommen min.

4

Jntet gråter Jagh Miödh eller wÿn
Fast mehr*a* gråter Jagh drömerne min.

5

Jagh drömbde om wår Steen stufw*a* rödh
Där inne brann H Olof med sin Fästemö.

43 6

Min kiere Moder gråter eÿ så
J siu åhr skole dhe dröm*mer* stå.

7

H Oloff skulle til sängen gåå
Otrogne Swener fölgde honom då

8

Dhe settia liuset på Sängi*a* fiehl
H Oloff fåhr så ÿnckeligh ferd.

9

Dhe settia li*w*set på Sängi*a* stock.
J waken vp Edle Hoffdränger
Där inne brann H Oloff medh sin fästemö fr*ack*
Medh J soffwe alle för länge.

---

[44] **16.**

1.

Sohlfager war så wähn en Möö
Mäd*an* J äre Vngh.
At fagr*er*' war eÿ på denna öö
Migh lÿster både dichta och rimma

2

Sohlfager war så wänt et wÿff
däth war stor fahr*a* om H Davidz lÿff.

3.

Han stöter Guld korss på Sohlfagers hand
at hoon skulle kienn*es* på fremmande land.

4

Sohlfager ståhr widh Borgeleedh
kommer Nougårds konung rÿdande der widh.

5

Statt H Sohlfager fager och fÿn
är David hemma kier Mannen din.

[45]

6.

H David han drogh af gården i gåhr
kommer icke hem i dätta åhr.

7

Sohlfager om J willje Migh loffwa
hw*er* dagh skole J på röd*a* Guld tråda

8.

Sohlfager lofwa Mig din troo
hw*er* dagh skall du tråda på röde Guldsko.

9.

Hur*u* länge thörste J hålla Migh så
at Jagh skal hwer dagh på röde[1] Guld gå

10

Så länge thörste Jagh hålla digh så
at land och Rÿke wil medh[2] migh stå.

---

[1] Hdskr. rode.
[2] Hdskr. har punkt öfver e; kanske widh?

[46] 11[1].

Neÿ Jagh thet ingalunda giör
dÿ Jagh haar H David af hiertat kier.

12.

Så gifwer han henne dwahledrick en
hoon dånade och föll 'til Jorden der widh.

13.

Så gifwer han Sohlfager dwaledrick*er* twå
at Sohlfager dånade dersom hon ståhr.

14.

Så swep*a* dhe henne och leggia på Båhr
och bär*a* så henne i kÿr*c*k*e*gård.

15.

Dhe settia henne på grifftesteen
och löffte så henne i Jord*en* Nedh.

16

Dhe bära henne i kÿrkegård
H David ståhr i lund*en* och seer derpå

47 17[2].

Dhe settia Röhr Piper i Sohlfagers Mund
at hoon skulle haffwa anderum.

18.

Dhe löfft*a* Sohlfager af Jord*en* vpp
och föra så henne af landet bort

19.

H David låtte giöra skräppa och spÿk
Gåer om kring landet en Pelegrim lÿk.

---

[1] Vv. 11 och 12 i hdskr betecknade som 10 och 11 (senare rättadt till 12).

[2] Vv. 17 och 18 urspr. betecknade som 16 och 17, men rättade av samma hand.

20.

H David gâhr j konungens gård
Vthe Nougårds konung för honom ståhr.

21 [48]

Statt her konung fager och fÿn
will du låhna hwss en fattig Pelegrim.

22

Gack du digh i Stufw*a*n ihn
där skall du få både Miödh och wÿn

23

Dhe settia tillhop*a* en Pelegrims ring
och Sohlfager brÿter brödh för dem

24

Höer du Sohlfager fager och fÿhn
hwÿ brÿter du eÿ bröd medh bahra hand tin.

25.

Fulle ästu så gammal en dåhr'
Will du icke äta så gack her ifrå.

26

Konungen satte sigh i sängen nedh
Hwadh är som den dåre seÿer

27 49

Min kiere herre leggen Eder nedh
däth är eÿ åth hwadh en dåre seÿer.

28

Alle dhe sombna j Säten sin
Medan J äre Vngh
Sedan fölgde Sohlfager H David hem
Migh lÿster både dichta och rimma

17.

[50] 1.

Ballerman ÿder i Stoltz Ingeborgs gård
Vti löndom
Vthe stoltz Ingeborg för honom ståhr
Men dätta war mig timadt i min Vngdom.

2.

Höör du stoltz Ingeborg hwadh Jagh seger tigh
Will du römma af landet medh Migh

3

Så gierna Jagh thet giorde
Om Jagh för min Fader thorde

4

Dhe rÿda sigh i Rosenlund
Där lÿster H Ballder hwÿla en stund

5.

H'Ballder lade sigh i Stoltz Ingeb*orgs* skiött
lopp honom på en Sömbn så söth.

51 6.

H Ballerman ÿ[1] J soffwen intet nu
Nu hörer Jagh min Faders häst*a*gnÿ.

7

H Ballerman ÿ[1] J soffwen icke ähn
Nu hörer Jagh min Faders Hoffmän

8.

Hwadh J ser Migh gåå vppå
Så nämbne eÿ Migh i Nambn ähndå

[1] Tydligen afsedt att utgöra repristecken.

9.

Han högg ihiel fyr*a* han högg ihiel fem
Han högg ihiel 50 kongens hoffmän.

10.

Han högg ähn flerre ihiel ähnu
han högg ihiel Stoltz Ingeb*orgs* bröder siu.

11.

han giorde stoltz Ingeborg mehr*e* qwahl
han högg hennes eigen Fader ihiel.

12.

H **Ballerman** ÿ[1] I stiller Eder *nu* [52]
Eder still*e* Gudh Fader och så hans Sohn

13.

H **Ballerman** rÿder i sin Moders gård
Vthe hans Moder för honom ståer.

14

Höer du H **Ballerman** kier Sohnen min
hwj förer du kierast medh blek*a* kind.

15.

H **Ballerman** gåhr ihn med sorgfult modh
han swarade icke sin Moder ett ordh.

16.

Arla om Morgon för ähn dager war liuss
Der fans 3 lyk i H **Ballerm*ans*** hwss.

17

Dän ene war H **Balderm*an*** den andre hans festemö,
vtj löndom
Den tridie hans Moder af sorgh war (dödh) dödh.
· Men dätta war Mig timat j min Vngdom.

---

[1] Repristecken; jfr. föreg. not.

18.

53 1.

Blekman och Alff vnder öö
Om Nätters tÿder
Dhe troolofwad' både ena Möö
J wecken intet Migh sedan Jagh war lagd til at soffwa.

2.

Bleckman gaf henne Tiortel blå
Alf gaf henne Bällte på.

3.

Blekman gaf henne guld och fä
Alf gaf henne Sohn j knä.

4

Hon är intet mehra din ähn min
Vtan hon är begges gode wän.

5

Blekman på sit Swerd han drogh
Om Nätters tÿde
Alff han för hans fötter doo
J wecken intet Migh sedan Jagh war lagd til at soffwa.

[6]

[54] Juman brÿgger och blandar wÿn
Om Nätters tjde
så biuder han Blekman kier Broder sin
J wecken intet Mig sedan Jagh war lagd at soffwa.

[7]

Dhe dricka i dagar dhe dricka i twå
Jntet wille Blekman til Sängen gåå.

[8]

Höör du Blekman k: Broder min
Twå mine Swener skole föllja digh hem.

[9]

Hwadh skal Jagh medh tine Swener giöra
Jagh weth ingen fiend i wägen wara.

[10]

Så låhnar J*a*gh digh min luhr så rödh
Du blåes j honom om tigh gieller nödh.

[11]

Rätt som han kom i Rosenlund
Hans fiende mötte i samma stund.

[12]

Blekman du slogh min Fader ihiel
Jagh lährer wist at löhna tigh här.

[13]

Wil du töffwa en lÿten stund
Så länge Jagh blåes i min luhr i lund

[14]

Blekman blåste j sin luhr
Wacknade Juman i sin buhr

[15]

Juman tahlar til Swener twå
Råde nu Gudh huru min broder må

[16]

Juman språng på Rinnaren rödh
Han rÿder fastare ähn Foglen flögh

[17]

När han kom i Rosenlund
om N*ä*tters tÿder
Dödh war Blekman i samma stund
J wecken intet Migh sedan Jagh war lagd til at soffwa.

19.

[56] 1.

Salmon brÿgger och blandar wÿn:
Salmon
Biuder han konungen hem til sin:
Medh: Fåhlen han rinner gienom skogen.

2.

Han biuder konungen och alle hans men.
Salmon
Och drottningen fölljer och sielf medh.
M. f. h: S*kogen*.

3.

J thet giorde Salmon illa
Salmon
han bödh begge sine frillor.

4

Den ena gaf honom af denn Math
Medh oroo han widh bordet satt.

5

Den andra gaf honom af den drick
Medh oroo han på golfwet gick

6.

57 Salmon gåhr till wegga
Salmon
tahlar til branden den snegga.

7

Hör du brand ästu godh.
lÿster digh dricka manna blodh

8

Bloden Jagh gierna dricka will
Men du skall hielpa sielf*we*r till

9.

Salmon högg vthe och ihnne
han högg ihiel man och qwinn*a*.

10

Däth roopade Jungfru Anna
du stilla din Fästemanne.

11.

Stille honom Gudh och den helige and
Jntet Jagh honom stilla kan

12 [58]

Salmon högg till medh willje
Högg af sin Brudh i Midi*a*.

13.

dhe toge Salmon och ledde[1] i sängh
där sombnade han så trött en dräng

14

Salmon wacknar om sigh sågh
Hwar är den Brudh Jagh feste j gåhr.

15

J afftons du så russgahlen war
Din eigen Brudh du bahna gaff

16.

Salmon satte Knoten emot en steen
Salmon
Och vdden emot sit hierte been
Medh Fåhlen rinner öfwer Skogen

---

[1] Hdskr. ochledde.

20.

59

1.

Samsing och hans Moder sittia öfwer bord
J roo och i land
dhe snacka så månge skiemptes ord
Med' Bölljan leker så[1] wÿda

2

Hör du Samssing hwad Jag spörja[2] må
hwar wil du dricka til Juhl i åhr

3

Jagh dricker eÿ Juhl på denne öö
Förr ähn Jag kommer til min Fästemö

4

Samssing drager til Siögerstrand
alle Skiepen wore lagde från land

5

dhe toge[3] sigh en lÿtn båth
där war hwarcken stambn eller stÿre åth

6

När som dhe komme vth för sund
där wexer et wäder som rörer i grund

[60]

7

dhe ösa medh Ember dhe öste med så
Samsing öste som andre twå

8

De ösa medh Ember dhe öste medh spenn
Samssing öser som andre fem

---

[1] Hdskr. sa.

[2] Hdskr. snarast sperja eller sporja.

[3] Hdskr. möjligen tage.

9

Samssing sitter p*å* Skieppe*r* bord
Nu haar Jagh ööst at Jagh spott*er* blodh

10

Kommer någor af Eder tilbakas
han seÿe godh natt åth min fader

11

J seÿe dhet för min Moder
Jagh drick*er* min Juhl vti flode[1]

12 61

J seÿe deth för min broder
Jagh drick*er* min Juhl icke goder

13

J seÿe däth för min Sÿster
Jagh dricker mehr äbn migh lÿster

14

J seÿe däth för min fästemö:
J roo och i land
Jagh dricker min Juhl at Jagh bleff dödh
Med' bölljan leker *så* wjda

21.

1 [62]

Stoltz Kirstin och hennes broder
där siunger en Fogel i Skogen,
Dee leka Guldtaffel i bur*e*
Migh wecker en Stoltz Jungfrug*a*.

---

[1] Hdskr. tillägger inom parentes :icke goder:

2[1]

Höör du Kirstin kier Sÿster m*in*
Wil du giör*a* godh willje m*in*

3

Jntet Jagh wil och intet Jagh må
Där gåå så grofwe laster der af

4

Wil du icke giör*a* god willje medh mig
Så skal Jagh stella en lögn p*å* tigh

5

Jagh achter eÿ hwadh du wil liug*a*
Däth må både din ögon vthflÿg*a*

63 6

H Peder gåhr för k: fader sin
Dicht*a*r en lögn p*å* liten Kirstin

7

höör du kiere fader min
hur' illa du född vp dotter tin.

8.

J fiohl så giorde min Sÿster hoor
J åhr satt qwick kind i Jord

9

Wore thet sant du seÿer för Migh
så skull hoon bränna på Lindeberg*z* heed

10.

huru skulle Gräset på Jorden groo
Om Faderen will icke Sohnen troo.

[1] Hdskr. 3 och i följd däraf alla följande strofsiffror ett nummer för höga.

11 [64]

Kongen tahlar til Swener två
J gåhr i Skogen hugger et båhl

12.

J huggen den weeden af Eeke
Så brinner den Elden dest heeter

13.

Dhe löffte liten Kirstin på gångar*e*n gråå
Så sorgeligh reedh hoon sin fader ifrå

14

När hoon kom i Elden fram
Ropte hoon dricka i Iesu Nambn

15

Dhe settia Sölfkahr på et spiuth
H Peder slåer den dricken vth

16

Wäl kommer stoltz Kirstin til himelrÿk hoon
  däth siunger en Fogel i Skog*en*
Men Peder siunker til Helwetes grund
  Migh wecker en Stoltz Jungfrug*a*

22.

1. 65

Palne drömbde en dröm om Natt,
  Som Gudh den drömmen råde
Jagh tÿchte eÿ sannar' ähn leÿon tu
  dhe stridde emot Migh både.
 J thörn och i blomma.

2.

Dän ene spände migh för mit bröst
medh sine hwasse Rambner
Den andre migh i Median togh
och både kriste och kramma.

3.

Minnes du Palne hwadh förr war tidt
i min faders gård
At du slogh min fader ihiel
och förde migh af medh hâdh.

4.

Minss du slogh min fader ihiel
och förde migh af medh hâde
Mine siu bröör wore illa dher widh,
och så mine Ellefwa Swågrar.

[66] 5

Palne gåhr på sin gård
fåhr höra däth häste gny
Hielp Gudh Fader i Himmelrÿk
Jag kunde denne skieppna fly.

6

Palne löpper Mâsser och Palne löpper M*oo*
öfwer dee höge låger
Effter följ*a* hennes Bröder siu
och så hennes Elloffwa Swågr*ar*.

7

Palne löpper både Mâsser och dÿ
och öfwer dhe diupe dÿke
Effter följ*a* hennes bröder[1] siu
at hugga och intet gripa

---

[1] Hdskr. snarast bräder.

23.

1 67

Herr Hindrick och Kongen dhe sittia öfwer bord
J waken vpp Ehrliges Män
dhe snacka så månge skiempt*e*s ord
den Jungfru wähn

2.

Jagh weth ingen wähn*a*re Möö
Åhn Kirstin min Sÿster på Tullingens öö

3.

Hörer du små dräng i Tiortlen rödh
Må H Hindrich*z* Sÿster må wara möö?

4

H Hindrick swarade orden så
Hwadh willjen J då om hoon är icke så?

5

Jo henne skal Jagh fresta
För ähn Sohlen gåhr från östan

6. [68]

Jo henne skal Jagh pröffwa
Förr ähn Jagh legger migh at soffwa

7

H Hindrich sände vth budh från sigh
du bedh min Sÿster sätta Migh.

8

Bedh henne sigh swepa i Silke rödh
Leggia sigh på båhr som hoon wore dödh.

9.

Beedh henne sigh swepa i Silke hwÿth
J waker vpp Erliges Män
Leggia sigh på båhr som hoon wore ljk.
den Jungfru wähn.

24.

1

69 Jagh war Migh så lÿtet et barn
vti min fägraste glädie
Fader och Moder föll*e* Migh ifrå
som Migh skulle föda och kläda.
J fall*e* nedh löffwen af alle gröne skoger

2

Fader och Moder föll*e* Migh ifrån
dhet war emot min willje
Riddar' och Swehner dhe ging*e* på Rådh,
huru dhe min *ä*hr*a* sk*u*ll spilla.

3

Jagh skall Migh i Clostret gefwa
och lefwa som en Closter wigd Fruga
Aldrigh skal af migh blifwa sport
Jagh skall hoos Någor Man soffwa.

4

dhe ledde henne i Clostret ihn
der mötte henne tränne Rätter
Däth ene war hunger, den andre war törst
de*n* tridie wak om Nätter.

5 [70]

Herr' Gudh gifwe wårt Closter wore brändt
och alle wåre Nunner död*e*
Så (När) skal Jagh flÿ migh en fager vnger Swen
som Migh kan kläda och föda.
I fall*e* nedh löffwen af alle gröne skoger

25.

1 71

H Peder kom från tinget hem.
Vnder lÿd*e*.
Stoltz Inga hans dotter gåhr honom igen.
Så serla om afft*e*ns tÿd*e*

2.

Waren wäl kommen kier fader min
hwadh är tÿdast från tinget hem

3.

Däth är tÿdast och däth är mäst
H Laghman är födh som digh ha*a*r fäst

4

Stoltz Inga blihr så illa der widh
hoon dåhn*a*r och faller til Jorden nidh

5

Min k: dotter gif digh intet så
H Laghman leffwer fast han illa må.

6

Min k: fader är däth någor skam
at Jagh rider til min Fästeman.

[72] 7

Min k: dotter däth är ingen skamm
du rider til honom När illa må han

8

H Peder leder fram gångaren grå
Förgÿlt Sadel lades derpå.

9

Sadlen af sölf och betzl*e*t af gul
Så rÿder den Jungfru så sorgefull

10

Stoltz Inga rÿder i H Laghmans gård
Vth för henne ståhr en wacker Mård

11

Den wackre Mård i Stufwan gåhr
här håller en Jungfru på wår gård

12

Gulldet däth drager nedh på Jord
där sitter den Jungfru och glimm*er* som sohl

73 13

Sadelen är medh röda guld sprängd
der leeker en hind på Fåhl*a*ns länd.

14.

Min kiere Moder fägna henne wähl
J*a*gh hörer däth är min Fästemö kier.

15

Jagh fägn*a*r henne hwarken illa eller wähl
Men min kiere Sohn du fägna henne sielf

16.

Stoltz Inga igenom dörren stegh
H Laghman henne medh ög*o*n negh

17

H Lagman klapp*ar* på hÿende blå
Kom hÿt lÿten Inga och hwÿla derpå.

18

Jagh är hwarken trött eller Modh
Ett sorgefult hierta giör Migh oroo.

19 [74]

H. Lagman tahl*ar* til Swenen sin
hämpta Migh hÿt mit röda Guldskrÿn

20

Han gifwer lÿten Inga ring*ar* små
Förgÿlte Bråtzer der ofwan vppå.

21

Min k: Sohn du giff intet så
Kom hough du ha*a*r månge bröder små

22

Mine bröder hafwa både åker och Eng
Min kieraste mister sin god*e* wänn

23

Mine Bröder få både åker och Jord
Min kieraste mister sin wän så godh

26.

1. 75

H Peder rÿder söder om Öö
han fäste lÿten Kirstin som intet war Mö
Den Edle rafn

2

När dhe komme i Rosenlund
der lÿster lyten Kirstin hwÿla en stund

3

Antingen är betzl eller Sadel för trång
Eller tÿkz eder leeden wara för långh.

4

Jntet är betzl eller Sadel trång
Fast mehra tÿks leeden wara för lång

5

Där (bred[1]) breder hon vth kappan blå
där föder lÿten Kirstin Söhner twå

6

hör lÿten Kirstin hwadh Jagh seÿer nu
hwem är fader åth desse barnen tu

7

Kongen i danm[ar]k en herre så båld
han bröt vp min buhr och togh mig med wåld

[76] 8

H Peder han snodde sin häst om kring
så fort skal Jagh rÿda til Konungen

9.

H Peder rÿder i Konungens gård
Konungen sielf vthe för honom ståhr

10.

Statt här Konung swept i Skind
hwadh will du giöra af lÿten Kirstin

11

Tÿ migh är gefwen en lillje wand
Men tistel och Törne finnes der bland.

---

[1] Eller kanske snarare lade

12.

Migh är gifwen en lillieqwist
Den bäst*a* Perla ha*a*r hoon mist.

13.

Rÿdh hem H Peder och älska den Möö
Digh gifwer Jagh Guld och Samssingzöö

14 77

Jagh acht*a*r eÿ Guld eller Samsingsöö
Jagh såge fast heller lÿt*en* Kirstin wore Möö

15.

Jagh achtade eÿ om den öen wore bränd
Om lÿt*en* Kirstin wore icke så skiembd

26.

1. [78]

Pelegrimmen rÿder i bethe
Så hederligen effter Eder wa*hna*.
Han effter sin kiäraste leter
Mânger drifwer Elskogh i löndom

2.

Pelegrimmen rÿder om qwelle
han legger sin häst i hälle.

3

Pelegrimmen rÿder i Konungens gård
Konungen vthe för honom ståhr

4

Du statt här Konung swept i Skind
Will du låhna hwss en fattigh Pelegrim

5.

Du gack digh nu i Stufwan ihn
ospard skal wara miödh och wÿn.

79 6.

Pehlegrimmen rÿder (gåhr)[1] åth Båhrgården fram
han finner den stigen åth Jungfru buhren ra*nn*.

7

Han klapp*er* på dörren medh fingrar små
Statt vp skiöen Jungfru tagh låsen ifrå.

8.

Jungfruen togh på sigh tofflorne små
Så hasteligh togh hoon den låsen ifrå.

9.

Dhe soffw*o* tillhopa den långe Natt
dhe snacka så mycket dhe soffw*o* icke alt.

10

Budh kom för Konungen ihn
Pelegrim soffwer ho*o*s dotter din

11[2]

Kongen tahl*a*r til Småswener twå
J bedia Pelegrim ihn för Migh gåå

12

Pelegrim ihn gienom d*ö*rren[3] stegh
Kongen honom medh wredh ögon ahnseer.

[80] [13]

Hö*e*r du Pelegrim fager och fÿhn
Hwÿ ha*a*r du soffwet hoos dotter min.

14

Om Jagh ha*a*r soffwet hoos dotter din
Så war hennes willje så godh som min.

---

[1] Skrifvet i margen inom parentes med hänvisning till textraden.

[2] Står i hdskr. sist å s. 80 med öfverskrift 11 vthlåten. I följd däraf äro i hdskr. strofsiffrorna för 12, 14 och 15 ett nummer för låga.

[3] Hdskr. dorren.

15

War hennes willje så godh som din
Så hederligh efft[e]r ed[e]r *wana*[1]
Så skal du äga kier dotteren.
månge drif*wer* Elskogh i l*öndom*[1].

---

27. 81

1.

H Peder han sitter i höga lofft
han kan både dichta och märckia
Frw Margreta sitter i högan Guldstohl
Så swåra hennes hierta mond' wercka.
Min herre ha*a*r gefwit migh Orloff.

2.

H Peder sitter öfwer brede bord
han kan b*å*de[2] dichta och rimma
Frw Margreta gåår p*å* Steen stufwe golff,
så swåra hennes ögon rinna

3.

Planterat haar Jagh migh en Ort*a*gård
bland rooser och andre små lillj*e*r
Där är k*o*mmen[3] en Tistel ibland,
Jagh weth icke hwadan han är k*o*mmen[3]

4

Däth haar sigh en hiort i min hage wahnt
han bläder dhe bladen så nähr*a*
Blifwer han icke snart dädan drifwen
Jagh skiuter hon*o*m wisserlig til död*a*.

5 [82]

Äpplet sitter aldrig så högt på trä,
deth stund*a*r till Jorden at falla
Däth faller så snart vti blötaste pöhl
såsom på hårdaste halle.

---

[1] Omkvädet efteråt tillskrivet och insigneradt å sin plats.
[2] Hdskr. bade.
[3] Snarast kummen, men utan det vanliga tecknet öfver *u*.

6

Äpplet (faller) henger aldrig *så* högt vpi trä
Däth stund*a*r til Jorden falla
Hwilken som hafwer en hiertelig kier,
han önske henne godt öfwer all*a*.

7

Frw Margreta gåer för H Peder at stå,
J sware Migh nu så blÿd*a*
J seÿ*e* Migh nu vthaf Eder Mund,
Jagh will til min Fader rÿd*a*.

8.

Du haar däth aldrig förskÿllat af Migh
Jagh skulle swara tig blÿd*a*
Men skÿnda dig snarlig af min gård
o*c*h kom aldrig för migh mehr*a*.

83 9

Min Fader gaf migh vti eder gård
medh femt*o*n förgÿllande karmar
Om däth hade warit tusend dertil,
du hade dem alle förlohrat.

10

H Peder tahl*a*r til lÿten små dräng
du töfwa icke förlänge
Du kast*a* Guldsadel på Rinnaren rödh,
för henne gienom gröneste Enger.

11.

Sielf redh hoon den långe wägh
hem til sin faders gård
Vte för henne hennes Fader ståhr,
han war wähl swept i Mård.

12.

Du war wäl kommen kier dotter min,
du swar*a* migh nu så blÿd*a*

Hwar är H Peder kier herren din,
som förr pläg*e*r för digh rÿd*a*.

13 [84]

H Peder han drogh åth Roma i fiohl,
Jagh wänte honom aldrig igen komma
Wâr ÿngste stall swenn ha*a*r lockat Migh,
Mig sielf til lÿten fromma.

14.

Herre Gudh tröste Migh arme Man
så skamlig du nu kommer här
Du skÿnd*a* dig snart vthaf min gård,
och kom alldrig för migh mehr.

15

Frw Margreta snoor sin häst om kring
hennes ögon dhe runne så strÿd*a*
Vth då kom hennes Moder kier,
J affton må du wäl bÿd*a*.

16

Om Morgonen arla för dager war liuss
Sohlen skiner så blÿd*a*
Tre lÿk dhe wore i H Lages hwss

17 85

Däth ena war frw Margreta
däth andra war hennes barn
Däth tridie war hennes Moder,
Som dödde af sorg och harm

18

O herre Gudh tröste Migh arme Man:
så illa J*a*gh hafwer leffw*e*t
Min hwstr*o* och barn dhe äre nu ödh,
Jagh efft*er* i Jemmer och harm.

19.

När lÿckan hon wille medh Migh stå
så wille dhe alle migh kienn*a*
När sorg och bedröfwelse kom Migh på
Monde dhe sin bak til migh [wenda]
Min herre haer gefwit Migh orloff.

28.

87[1]

1.

H Peder kom från tinget hem
Stoltz Inga hans dotter gåer honom igen
her dantzer både Fruer och Möhr

2[2]

War wäl kommen kier fader min
Hwadh är tÿdast från tinget hem.

3

Däth tÿdast och däth är mäst
Stoltz Inga min dotter är nu fäst

4.

Är däth sant däth Jagh är fäst
Christ gefwe däth wore den Jagh vnner bäst

5

Eÿ weth Jagh om du honom vnner bäst
H Tÿdeman heeter den tigh haer fäst.

6

H Nilss så hafwer Jagh min tro gefwit
Honom swÿker Jagh aldrig så lenge Jagh
lefwer.

---

[1] S. [86] är blank.
[2] Strof 2—17 äro i hdskr. numrerade 3—18.

7 [88]

Gudh gifwe Jagh hade så godh en wänn
Som buhre H Nilss dhe buden igen

8.

H Peder springer på Rinnaren rödh
Han rÿder fast*er* ähn Foglen flögh

9.

H Nilss du sitter och dricker wÿn
Mädan Tÿdeman locker bort Fästemö din.

10

H Nilss öfwer bordet skiöth
Den brune Miöden på golfwet flöth

11.

H Nilss han kommer lell intet förr
För ähn blåsen stode för brude dörr

12

H Nilss han ihn j dantzen språng
En Elskogswÿsa h*a*n kom på gång.

13 89

När dantzen gick i full*a* duus
så stiehla de Brud*en* af Brudehwss.

14.

När dantzen gick som alldramäst
Löfft*a* dhe Bruden på högen häst.

15

H Nilss rÿder i sin Moders gård
Vthe hans Moder för honom ståer.

16

War wäl kommen hier Sohnen min
Huru haer du wunnet Bruden din

17.

Jagh want henne hwarken medh skiöld eller spiuth.
Medh en skiämptz wÿsa togh Jagh henne vth
Här dantzer Frw*e*r och Möör.

29.

[90] 1.

Inga lill*a* sitter widh Wind*e*lagsbroo
vnder lÿd*a*.
Der loffw*a*r hoon H Laghman sin troo
Så wäl thorde hon honom bÿda

2.

Jnga lilla: :,:[1] vnder öö
Huru lenge willje J bÿda migh möö.

3

Eder will Jagh bÿda i femton åhr
Och sedan längre om Jagh förmåhr

4

När dhe åhren wore framgångne
Så börjer Inga lill*a* fast at långa.

5

Jnga lill*a*s Bröder ging*e* på Rådh
Wÿ willje giffta wår Sÿster i åhr.

91 6.

Wÿ willje henne gifwa den Vnge H Tord
Han haer mehr*a* Guld ähn laghman haer Jord

7

Han haar mehr*a* guld på bröste
Ähn laghm*an* haar vti kiste.

---

[1] Repristecknet liknar en förbindelse af *r* och *j* med två prickar öfver det hela.

8

Han haer mehr*a* Guld vppå sin hand
ähn som H Laghm*an* haar i sit wåld

9.

Dhe dricka i dagar dhe dricka j twå
Jntet wille Bruden til sängen gåå.

10.

Den tridie dagen om qwälle
Toge dhe Bruden medh wälde

11.

Jnga lilla kommer i höge loffts Swahl*a*
Fåer hoon see Sägel i Sundet fahr*a*.

12. [92]

Nu seer Jagh Segel bruna och blå
som Jagh haar sÿdt medh fingr*a*r små.

13.

Nu seer Jagh segel hwÿt och gröen
som Jagh haar sÿdt sielfwer j lönn

14.

Gudh gifwe Jagh åtte så godhan wänn
Som bure H Lagman dhe buden igen

15.

H Peder springer på Rinnaren rödh
Han rider fast*a*r ähn foglen flögh.

16.

H Lagman :,: du äst för seen
H Tohl lock*a*r bort Fästemö din

17

Hade Jagh wetat däth för en stund
Så skolat Jagh siuncka til hafzens grund.

93 18.

H Lagman: :,: du hast*a* digh ähn
Brud*en* wil intet föllja H Tord i sängh

19

Tolf tunnor öhl och der til wÿn
Gifwer Jagh Laghm*an* til Bruden sin

20

Gif*we*r du migh både Miödh och wÿn
Så gifwer Jag tig Kirstin lill. Sÿster min

21.

Där war Buller och der war gnÿ
vnder lÿd*a*
D*ä*r dhe dru*c*ke dhe brollopper tu
Så wäl thorde hon hono*m* bÿda.

30.

[94] 1.

På högen sitter dänn Fäherde
vnder Skarlakan rödh
Han börj*a*r en Wÿs*a* i sin luhr
som förde hans eigen dödh
Den Fruen hoon gång*e*r migh seent af

2.

Fulle haar Jagh en tröÿ*a* på,
hoon är af Wallmaret grå
Där vnder sitter en Vllen siört*a*
som är af Silket blå.

3.

Jagh haar wäl på Migh en Siorta
som är intet henne lÿk
Men der vnder en ann*ra*
som är af Silke hwit.

4

När andre Swener gåå i Stall
och ger sin*a* hästar korn
Så gåhr Jagh i hög*a* lofft
och dricker miödh af horn.

5 95

Eÿ må Jagh längre Fäherde blÿ
och wachta däth Fää vnder lÿd*a*,
Frw Märta gifwer migh Sadel och häst
och behr mig til Hoffwa rÿd*a*.

6

J mång*er* Natt haar Jagh soffw*et*
på Frw Märtas arm
Finge H Tideman weta däth
så bleffw*e* han dödh i harm.

7.

J Skogen håller H Tÿdeman
och lÿder så fast derpå
Hwadh mond min Fäherde mehna,
Med*an* han siunger så.

8.

Somblig mine Swäner i Skogen gåå
och Tag' til wahr*a* mitt fää
Och sumblig mine Swener i Rosenlund
hängia min fäherde i trä.

31.

[96] 1.

Hr Axell han lock*a*r sin Sÿster i fiohl
han lofde henne guld och gröna Jord
Jagh wille du wore j Norje medh orloff.

2

Han lockade henne medh så mång ond rådh
Däth wiste hw*a*rken Fader eller Moder der*af*

3

Han lockade henne medh så mÿcken list
Däth wiste icke Fougel på Lillieqwist

4

Han lockade henne j Månader twå
Stoltz Kirstin blifwer medh barnen små.

5

H Axel rÿder j Rosenlund
Han slacht*a*r dhe barnen för sin hu*n*d.

97 6

H Axel rÿder j sin Moders gård
Vte hans Moder för honom ståhr

7

War wäl kommen kier Sohnen min
hwi ästu så blodigh om händern*e* tin.

8

Dÿ är Jagh blodigh om hendern*e* min
haar warit j skogen och slagit en hind.

9.

Du haar slagit hw*a*rcken hind eller Rå*å*
Men du haar dräpit dine barn så små.

10.

Hans Fader tahl*a*r til Swener twå
J Tagen H Axel spenne boj*e*r på.

11

Dhe toge H Axel i guhlan lock
Afhugg*e* hans hufwud widh en Stock
Jagh wille du wore vtj Norje medh orloff

32.

1. [98]

Råstiger rÿder sigh söder vnder öö
han fäste lÿten Inga som war ingen Mö
der groo Edle örter.

2

Han fäste lÿten Inga han förde henne hem.
Sielf H Råstigh redh henne igen

3.

Rätt som dhe komm*e* i Rosenlund
Der wille Inga lill*a* hwÿla en stund

4

Der breder hon vth sin kappa blå
Där föder lÿten Inga S*ö*hner twå

5

Höer du Inga hwad Jagh seÿer nu
hwem är Fader åth desse barnen tu.

6.

Hoos min Fader war en rÿker giest
Wÿ lekte Guldtaf*e*l som wÿ k*u*nde bäst.

99 7.

Wj lekte Guldtafwel af hiertans grund
Då blef Jagh medh desse Barnen tung.

8.

Höör du Inga war intet rädd
Men seÿ huru den Riddaren war klädd.

9.

Han hade kläder brun och hwjt
Jagh tÿchte han war Eder H Råstigh lÿk.

10

Han hade kläder brune och blå
Den wackraste h*e*rre Jagh nåntin sågh.

11.

Höer du Jnga hwadh [Jagh] seÿer nu
hwar wil tu giöra af desse barnen tu.

12

Däth ena wil Jagh settia emell*en* Muld och steen
J alle mine dag*ar* bära föret Mehn.

[100] 13.

Däth andra w*i*ll Jagh settia emell*en* Muld och torf
J alle mine dag*ar* bär*a* för' sorgh.

14

Jnga lilla :,: seÿ intet så
Du skal föda vp desse bar[n]*en* små.

15

Jagh haer här en Faster h*e*r vte widh åå
Dÿth skall Jagh för*a* desse barnen små.

16.

Råstiger Eld medh Swerdzvdden slogh
han hämptade watn medh sine Skoor
Nu groor Edle örter.

33.

101

1.

Däth war Wähna Sigrid hoon bähr Gullet[1]
han heter herr*en* lage som henne hafwer fäst
Mäd': Fouglen han siunger i däth kalla rimme.

2

Däth waer herren Lage, sporde sin Moder åth
När skal wähn*a* Sigrid hempt*a*s hem til wårt

3.

Gammal[2] är din Moorbroder och dine bröder fem
och Alvillda min Sÿster hoon skal föllj*a* dem

4.

Däth war goder Gamnel rÿder j Stoltz Sigrids g*å*rd[3]
Vte hennes Fader för dem ståhr.

5

Wähn' Sigrid [sitter] i loffte och der spegl*a*r sigh
her är mÿcken wähnhet som stund*a*r nu till Migh.

6. [102]

Wähn Sigrid sitter j loffte och borst*a*r där sit håår
Fåhr see sine Brudmän på gården der de gå.

---

[1] Hdskr. har ett bindestreck (?) mellan bähr och Gullet.

[2] I inre kanten står Ganaliel.

[3] Hdskr. gard eller gord.

7

Toge dhe wähn Sigrid löffte henne på häst
Fram' w*a*r d*en* Gamb*le* som redh wähn Sigrid n*est*

8

Dhe rÿda öfwer becker dhe rÿd*a* öfwer spå*ng*
aldrig kom hennes betzle tyg*lar* vhr g*a*ml[e] M[annen]s hand.

9.

Dhe rÿd*a* öfwer becker dhe rÿd*a* öfwer broo
Framme war den gambl*e* oc*h* badh om (WähnS) wähn Sig-
rids troo.

10.

Åhn stod Prästens lada 15 bielk*a*r lång
Där rätter wähn*a* Sigrid vp sin bruder sängh.

11.

Däth war Wähn*a* Sigrid rÿder j H Lages gård
Vte H Lage sielf för henne ståhr.

12.

Dee toge Wän*a* Sigrid settia på Brude benk
Framm*e* war den gamble som bahr för h[enn]e skienk

13.

Dhe toge Wähn*a* Sigrid ledde i Brude huus
Framme war de*n* [gamble] och bahr för henne liuss

14.

Däth war herren lage sette sigh i säng*en* nedh
Däth war Wähn*a* Sigrid wende sigh till wegg*en* der w*i*dh

15

Höör du wähn*a* Sigrid wänd t*ig* hÿt til Migh
alle mine dag*a*r haar J*a*gh wänt*at* effter tigh.

16. [104]

Skam få dine Brudhmän wore mig intet huld
dhe refwe sönder min Grå skind och så mit hufwud guld.

17

Hafwe mine Brudhmän giordt tigh något mehn.
Så sätt digh på din Gångare och rid så hem igen.

18

Däth war wähna Sigrid Kom i gröna Engh.
Hoon felte stride tåhrar fåhr see sin Brudesängh.
Med' fouglen siunger i däth kalla rimme.

34.

1. 105

Däth war vnge H Suerchiel
gåhr för Danakonung at ståå
Herre låhna Migh dina Männ
Jagh will på min broder slå.
Dhe Swenske dhe brÿta den Dahlebergs skÿlden
dÿ gråta så månge.

2.

Jagh will låhna digh mine Männ,
både halla[n]dzfahrer och Jutar
Dee äre så ÿpperligh stridbare Män
som kunna både spänna och skiuta.

3.

Däth war om en Heligh Söndagh
at Messan war godh at höra
Kungh Swerkel sancker sit folck ehop
och låter öfwer Öhrsund[1] föra.

---

[1] Hdskr. Ohrsund.

[106] 4

Däth war vnge Kong Suerckel
han kommer mitt i sund
Wiste Jagh skulle icke winna j dagh
Gudh gifwe Jagh siuncke i grund.

5

Medh honom H Ebbe mot Swerigs land
tänchte winna stoor Åhr*a*
Men blef doch slagen medh all sin häer
at ingen kunde boden hem bär*a*.

6

H Lorentz hans broder tenchte och wäl
sin lyck*a* moth Gi*o*therna sökia
Men blef slagen i samm*a* ferd
och kund' eÿ sin skiepn*a*d v*n*dlöpa.

7

Emellan Berg och lehna
där såsom striden stodh
E*n* häst som kåst*e*r 1200 mk
han flÿter i Mann*a* blodh

107 8.

Emellan Berg och Halla[1]
der gieller både Örn och Rambn
Där gråt*a* så mång*e* Enckier
sine fattige faderlöse barn.

9.

Frw*e*rn*e* stå i hög*a* lofft
dhe wänt*a* sine herrar hemkomma
Häst*a*rna komma blodig*a* hem,
och sadl*e*rn*e* äre tomm*e*
Dhe Swenske dhe brÿt*a* den Dahlebergz skÿlden
der gråt*a* så mång*e*.

---

[1] Efter Halla står ett märke, i öfre kanten af bladet: forsan Dahl*a*.

35.

Af några sålunda hörd [108]

1.

Däth war Vnge H Suercklingh
han gåhr för kongen at stånda
Jagh hafwer lust allt Swerige winna
Om J willj*e* migh bÿstånda
Vth rÿd*a* Rÿttare för Danm[ar]ks skiöld
för dem så gråt*a* så mång*e*.

2

Digh will Jagh låhna min*e* Män
dertill 12 000 Jut*ar*
Som alle äre warachtige krigsmän
och kunna bådhe spänna och skiut*a*.

3

Däth war bittid om en söndags Morgon
att Messan war godh til at hör*a*.
Däth war Vnge H Suerckell
han låtte sitt folck *v*thföra. 109

4

Så rÿder han för Wardberg
och öffwer Hallandz åhs*ar*
Dhe wore alle warachtige krigsmän
där ståhr hwarcken dörr*ar* eller lås*ar*.

5.

Så rÿd*a* dhe sigh bettre fram
och ihn för » » » » thorne
Där fall*a* Jut*ar* för Suerckling
som bönder skiera korne

6.

Däth war den Swenske höfdingsmann
han satt på hästen hwit*e*
Däth haar Jagh tilförende spådt
att wÿ skulle Suerckel bÿd*a*.

7

Där war Vnge H Suerckling
han rÿder p*å* hesten grå
Så rÿder han öfwer 100 mihl
Jhnnan han sigk til bak*a*s sågh.

[110] 8

Emellan Berg och dahla
där liggia dhe krigsmän död*e*
Vti dan*m*[ar]k effter dem Barnen små
som gråt*a* fast effter sin föda

9.

Där dhe danske Fru*e*rn*e* wänt*a*
sine herr*a*r hem komm*a*.
Hest*a*rne komm*a* blodig*e* hem
och Sadl*a*rn*e* äre tomm*e*.
Vth rÿda Rÿtt*e*re för Danm[ar]ks skiöld
för dem så gråt*a* så mång*e*.

36.

111 1.

Samssing han tiente j konungens gård
han locker lÿten Kirstin den wähn*e* Mård
J lÿde*n* vppå Råde.

2.

Konungen ropte öfw*e*r all sin gård
Ståhr vp mine Hoffmän o*c*h kläder Ehr i Ståhl.

3.

J kläden eder snart och icke falskt
wetandes H Samssing är en wågehalss

4

Dhe rÿd*a* sigh i gröna Engh
Der — — ..... gl*afwen* om kring

5

Häst*a*rne rämbja o*c*h brÿngierne braka
Råde Gudh för Samssing om han är s*a*ker

6. [112]

Samssing han tahl*a*r til sit wähn*a* wÿff
Soffwen eller waken [J] mit skiö*en* vng*a* lÿff

7

Jagh hafwer intet soffwet Jagh seÿer thet förty
Sedan Jagh hörde thet stor*a* hästegny

8.

Soff fritt min kier*a*st rädz eÿ förtÿ
Eÿ annadt, kongens Hoffmän rÿda gienom bÿ.

9.

Dhe rÿda sigh för Borg*a*r leedh
Stånd*a*r Samssings Moder o*c*h hwÿl*a*r der widh.

10.

Statt her Samsings Moder wähl swept i skind
Är Samssing hemma kier Sohnen din.

11. [113][1]

Samssing drogh af gården i gåhr
Wenter eÿ hem i dätte åhr

12.

Dhe drag*a* af sigh en rödh Guldringh
Är Samssing hemma så dölg honom eÿ.

13.

På aplegården en Steen Stufw*a* Nÿ
Der inne sofwer Samssing medh sit wähn*a* wjff.

---

[1] Öfverst på s. 113 är först skrifvet: Samsing tahlar til sit wåhna wÿff etc. [= v. 6]. Detta är sedan öfverstruket. Äfven här fattas I.

14.

Dhe stöt*a* på dörren medh hwasse spiuth.
Åstu Samssing inne gack her vth.

[114] 15

Jntet är Jagh Samssing Jagh är Samssingz giest
J lofftet henger Sadel i Stallen ståhr min häst.

16

Den ena hand klädde h*a*n skiort*a*n på
Den andr*a* hand klädde h*a*n skoerna ochså

17

Tack haf o*ch* hans kier*a*st war honom eÿ falsk
Sielf knepte hon hielmen om hans halss.

18

Samssing vth gienom dörren sågh
h*a*n sågh icke dager för Brynj*e*r blå.

19

Samssing sigh gienom dörren språng
han rödde den wägh som förr war trång.

20

Han Högg ihiel fÿra, han högg ihiel fem
Han Högg ihiel all*e* kongens Hoffmän.

115 21

Och låtte dem för*a* i Konungens gård
Konungen Vthe för honom ståhr

22.

Statt her Konung swept i skind
Här äre dine Hoffmän du sände til min.

23.

Så drager han på sit Swerd
Wore du eÿ konung du wore detta werd.

24.

Kongen recker då honom sin hand
Wäll kommen Samssing min giäfw*a*ste Swen.

J lÿde vppå Råda

37.

1. [116]

Herr dahlboo segl*er* åth Sundet fram
han sägl*er* från Konung*en* stÿre och stam
Men han war En

2

Konungen löffte vnder sin hielm
hwilken min Swenn migh sägler så nähr

3

därtil swar*ar* en lÿten små drängh
däth är H dahlboo J kienne honom wäl

4

Konungen tahl*ar* til Hoffmen twå
J tagen H dahlbo spenne boÿer på

5.

Därtil swar*ar* en lÿten tolck
J gripen eÿ dahlbo medh alt edert folk

6.

Kongens Hoffmän rÿd*a* i dahlbos gård
Vte hans Moder för dem ståhr.

7 117

Statt her dahlbos Moder swept i skind
Är dahlbo hemma kier Sohnen din

8

Dahlbo drogh af gården i gåhr
Kommer eÿ igen för Juhl i åhr

9.

Dhe toge af sigh en rödh guldring
Är dahlbo hemma så dölg honom eÿ.

10

På aplegården stårh så wählbÿgd en Stufwa
Der inne sofw*er* dahlbo medh sin Fruga.

11

Dhe stöta på dö*rr*en medh hwass*e* spiuth
är dahlbo her inne kom her vth

12.

H dahlbo vth gienom dörren sågh
såg icke dager för Bryng*ie*r blå.

[118] 13

H Dahlbo vth gienom dörren språng
han rödde den wägh som förr war trång.

14

Han Högg ihiel fÿr*a* han högg ihiel fem
han Högg ihiehl konungens ÿpperst hofmen

15.

S*å* legger han dem vppå en wagn
och kiörer så den åth Stengat*a*n fram

16

Dahlbo kiörer j konungens gård
vte konungen för honom ståhr

17

Statt her konung swept i Skind
her haer du igen dine ollone Swÿn

18.

Konungen räcker från sigh hwit Hand
Kom hÿt H dahlbo min giäfw*a*ste Swenn
tÿ han war En.

38.

1 [120][1]

H:r Essbiörn han sporde sin Moder till Rådh
huru skall Jagh konungens dotter fåå?
J stillen Eder vnge H Essbiörn

2

Kongens dotter wore wäl godh til at åga
Thorde däth någ*o*r för Konungen wåga

3.

Kongens dotter wore wähl til at få
Men Riddare och Swehner wachta henne på.

4

Men digh will Jagh gifwa en Sölfbodd Knÿf
du ridh af Landet *o*ch werje ditt lÿff

5

Därtil gifwer Jagh tigh en Fåhle bruen
dän springer Plancker och hög*a*n muhr.

6 121

H Essbiörn han rÿder i konungens gård
Vthe wächt*a*ren för honom ståhr

7

H Essbiörn han rÿder för konungens Port
så starcke wächt*a*re stå honom emoth

8.

Min kiere wächt*a*re släpp Migh ihn
däth rägn*e*r *o*ch slåer på Skarlak*a*n skÿn

9

Rägn*e*r thet på titt Skarlak*a*n skÿn
så wändt thet vth som förr wiste ihn

[1] s. 119 är blank.

10

Höör du wächtare lätt migh ihn
digh will Jagh gifwa min röd*e* Gulldring

11

Hwadh skall Jagh min konung swara
När han seer migh den Guldring hafwa.

[122] 12

H Essbiörn hade en häst så rask
han sprang öfwer Mur*en* medh en hast

13.

Han sprang planck*e* och hög*a*n Muhr.
Och sedan ihn i Göth*e* lill*e* buhr

14

Han klappar på dörren medh fingrar små
Statt vp liten Giöta tagh låsen ifrå

15

Vp stodh liten Giöta swept i Skind
Så gladelig släpte hoon H Essbiörn ihn

16.

Förr ähn dhe wor*e* i sängen lagd
Förr war thet för konungen sagd

17

Där kom brott budh för konungen ihn
H Essbiörn soffwer hoos dottr[e]n tin

123 18.

Hwem thorde Migh dhe Buden ihn föra
Eller hwem thorde sådan en gierning giöra

19.

H Essbiörn thorde den gierningen giöra
och w*a*chter*e*n thorde dhe buden ihnföra

20

Konungen ropte öfwer sin gård
Ståhr vp mine Hofmän *klä*der[1] Eder i Ståhl

21

J kläden Eder snart *o*ch icke falskt
J weten H Essbiörn är en wågehalss

22.

dhe stötte på dörren medh hwasse spiuth
Ästu her ihnne så gack her vth

23

Wehlen J töffwa en lÿten stund
så lenge Jagh kläder Migh Hoffmanslund.

24.

H Essbiörn klädde sigh j Jernet blåå
hans Kieraste feller så Modig*a* tåhr.

25

H Essbiörn y[2] gåhr icke vth
dhe slå Eder ihiel medh skiöld och spiuth

26. [124]

H Essbiörn vth gienom dörren sågh
han sågh icke dager för brynj*o*r blåå.

27.

H Essbiörn vth gienom dörren språng
han vthbredde den wägh som förr war trång

28.

han Högg ihiel fÿr*a* Han högg ihiel fem
sielfwe konungen och alle hans Män.

29

H Essbiörn satte sigh på gården nidh
Så modigh och trött war han der widh

---

[1] Hdskr. klader.

[2] Repristecken.

30

Nu haer Jagh slagit din fader ihiel
Will du nu flÿ af landet medh

31

huru gierna Jagh thet giorde
Wore min Fader i Jorde.

32

Din Fader är så Fränderÿk
Som wäl kunna jorda et sådant lÿk
J stille Eder vnge H Essbiörn

125

39.

Sÿnes wara af Edda Island: Och twifwelsvtan Nambnen Tårker Trolletram Loÿe och Floÿenborg annorledz. som her settias vp såsom dhe fundne äre.

Tårckar sitter i sina Säte, rimmar om sin Werldh 1
Trolletram haar hans hammar stuhlet däth war en vsel ferd.
Thorer tämjer fåhlan sin i tömme.

Höer du Locke Loÿe legedrängen min, 2
du skall flÿga all land om kring och leta mig hamaren igen
Thorer tämjer Fåhlan sin i tömme.

Däth war Locke Loÿe han låtte sigh giöra Guldwingar 3
Flÿger han i Trolletrams gård, Trolletramen stodh och smidde
Thorer tämjer Fåhlan sin i tömme.

Hör du gamble Trolletram hwadh Jagh seÿer tigh 4
Haar du Tårkars hammar tagit så dölg thet eÿ för migh
Thorer tämjer Fåhlan sin i tömme.

5 Tårkars hammar ha*a*r Jagh tagit, Jagh dölljern icke et tahl
Fembtan fambner och fÿratÿo ligger han vthj graaff
Thorer tämmier Fåhl*an* sin i tömme.

6 Seÿ nu Torckar swahr igen, han skal aldrig hamm*a*ren få
För ähn Jagh fåhr Jungfrw Floÿenborg den wähn*e* Solentå
Thorer tämmer Fåhl*an* sin i tömme

7 Trolletram sände tigh budh igen du kan eÿ hamaren få [126]
För ähn han fåhr Jungfrw Floÿenborg den wähn*e* Solentå
Thorer tämjer Fåhl*an* sin i tömme.

8 Däth war wähna Floÿenborg hoon blef så illa widh
Däth sprack af hwar finger bloden vth och ran på Jorden nidh
Thorer tämjer Fohl*an* sin i tömme.

9 Höer min Kiere Sÿster hwadh Jagh seÿer tigh
Huru mÿcket gehr du vth at iag blihr brudh för dig
Thorir tämjer Fåhl*an* sin i tömme

10 Thet war Tårk*er* sielfwer han låter brollopskläd skiära
Så drager han i Trolletrams gård, där han skulle brud wara
Thorir tämjer F*o*hl*an* sin i tömme.

11 Höer du gamble Trolletram om her skal bröllop ståå
Så kasta bort dhe Bägare små bähr ihn medh ämb*a*r och Så
T: t F S J T.

12 Däth war gamble Trolletram, han war henne intet huld
Här må wara en Fahnens brudh som eÿ kan blifwa full
Thorer tämjer Fåhl*an* sin i tömme.

13 Swarade Locke Loÿe han meente winna prÿss
hoon haar eÿ ätet i fiort*a*n dagar så haar hoon längtat hÿt.
Thorir tämbjer Fåhl*an* sin i tömme.

127 Däth war gamble Trolletram, han gladdes widh däth ordh. 14
Så snart kom Tårk*a*rs hammar fram och lades på brudebord.
Thorir tämjer Fåhl*a*n sin i tömme.

Fembtan w*o*re dhe små trollen, som buhre dän hamm*a*ren ihn 15
Bruden tahr honom medh ena hand och sticker honom
Vnder sit skind.
T: t: F s. i Tömme.

Så snart hoon den hammaren fick börj*a*r hoon gåå omkring 16
Fembtan troll och fÿratÿo legger hoon j en ringh.
Thorer tämjer Fåhl*a*n sin i tömme.

40.

129[1] 1.

Vpp så wacknade Allfwens Frw hon tahlade
til sin bonde
Jagh haar drömbt så ÿnkelig dröm Gudh gee den blihr
ingen til onde.
Du lått honom sörja som fången ligger vnder heed*e*.

2.

Jagh tÿchte et hwss j min Faders gård, vpmuradt medh
tegel och Steen
Där inne brann du stolt H Alf medh giefwaste dine Swener
Tu lått honom sörja som fången ligger vnder heed*e*.

3.

Tu ligg och soff min hiertans kier och tagh ing*e* drömm*er*
til giömma
J morgon skal Jagh rÿda j min Faders gård medh mine
ÿpperste Swen*a*
Tu läth honom sörj*a* som fången ligger vnder heede.

[1] S. 128 är blank.

4.

Assmund hete konungen kieraste Fadren min
Så gierna spörjer han dödan tigh som[1] i gården sin
Tu lätt honom sörja som fången ligger vnder heede

5.

Däth war herren stolten Alff han rÿder i konungens gård
Vthe Assmund konungen sielf för honom ståer.
Tu läth honom sörja som fången ligger vnder heed*e*.

6.

Statt här Assmund konung bold, kiere Swären min
Will tu låhna migh hwss i Natt medh giäfw*a*ste Swener min
Tu lätt honom sörja som fången ligger vnder hed*e*.

7. [130]

Mitt vppå min Apellgård, där ståer så wähl bÿgd en Stufwa
Där inne soff herr Stolten Alff medh dine giefwaste Swener
du lätt honom sörja etc.

8.

Hielp nu Oden Asagrim Jagh tränger nu til tig kalla
At Jagh må winna H. stolten Alf, at Jagh blihr vtan skade.
du l*ä*t honom sörja. etc.

9.

Du skalt settja stång för dörr och Eldh j alle gafl*a*r
Så kan tu winna stolt*en* H Alff och blifwa vtan fahr*e*
du lätt honom sörja.

10.

Vp så wacknade Sigur[de]r[2] han slogh så stort et slagh
däth wacknade kongen i lofftet l*å*gh[3] och drottningen i sin Sahl
du lätt honom sörja etc.

---

[1] Tomrum i hdskr.

[2] Hdskr: Sigur:r.

[3] Hdskr. lagh.

11.

Vp wacknade Torgnejer han hade Otta händer
Gafhler och 'wägger slå wÿ nedh och springa vth alle i
sänder.
du lätt honom sörja etc.

12.

Konungen skole wÿ hängia vpp och bränna hans gård
i Rötter
Han Haar förgiordt wår herre i dagh dertil få wÿ inge böter.
du lätt honom sörja som fången ligger vnder heede.

41.

133[1] Dässe twänne wÿser synes wara af Ormssaga som *Vormius citerar.*

1.

Däth war Vllffwen starcke han lade vth för wasse,
Säglar han för Gÿgerhall emot den Burssen hwasse
Nu ligger Guldet vnder hieltenn.

2.

Så säglar han dänn salte Siö ihn för berget blåå
Är nu Faxe hemma, gif migh swahr derpå.
Nu ligger etc.

3.

Faxe heeter min ÿngste Sohn han är eÿ manna make
Han kommer hwar afftan hem, tre hwaler på sin bake.
Nu ligger.

---

[1] S. 131 och [132] saknas, bladet är utrifvet.

4.

Hÿt så är Jagh kommen och hÿt så är Jagh sänder
Jagh rädes intet för Faxe eÿ heller för hans Frender.

5.

Kieringen sprang på Hölle taar til Swerdet breda
Hon hugger fast på vlfwens baak, då blef han förut wreder.

6.

Däth war Vlffwen star*c*ke han wreddes eÿ förr ähn då
Han rÿster kiering*a* hufwud af och reste henne i en wrå.

7

Faxe kom i Stufwan hem och Vlffwen war där före
däth war stoor lust at see vppå huru dee samans buhre
Nu ligger guldet vnder hielt*en*

8 [134]

Dee buhr*e* sammans medh skiöld och spiuth, rätt nu haar Faxe fått mak*e*
Dee hålla sammans i fiort*a*n dag*a*r ingen thorde hin annan t*a*ka.
Nu ligger Guldet vnder hielten.

9.

Tack haa Ormen starke När han dhe tÿender sporde
Alldrig höölt han den för Man som icke hembner sin broder
Nu ligger Guldet vnder hielten.

10.

Däth war Ormen star*c*ke han boer sin Skieph better
Sägl*a*r han för Gÿgerhall på dhe samme Nätter
Nu ligger Guldet vnder hielten

11.

Han säglade den samme Siö, ihn vnder Berget blå
Leffwer Vlff kier Broder min så gef mig swahr derpå.
Nu ligger Guldet vnder hielten

12[1]

Swarar Vlff hin starke vti så stoor en Nödh
Astu man at hämbna migh i morg*on* skal Jagh döö
Nu ligger Guldet vnder hielten

13

Däth haar Jagh länge lofwat dig, däth lofw*ar* Jagh tigh ähn
Hämbnas skal Jagh döden din, om wÿ äre Christne Män
Nu ligger guldet vnder hielten[2]

135 14.

Så woge dhe denn Faxen dee orckte eÿ mehra giöra
De ladde sine Skiep medh röd*a* Guld som mäst dee kunde bähra
Nu ligger Guldet vnder hielt*en*

15.

De qwistade vpp en kieringe rÿg och giorde sigh en krake
Fembtan fambn*er* och fÿratÿ*o*, Jnnan dhe nådde guldet taga,
Nu ligger Guldet vnder hielten.

42.

136 1

Essbiörn Prudhe och Ormen starck dricka wÿn i Hall,
Kom en goder Gånge karl seent om Jule qwälle.
Wÿda slåer man Tiählen öfwer Jssland.

2

Sitt i freedh Esbiörn Frwe kiempe öfwer bred*e* bord
Will tu låhna mig hwss i Natt så ästu kiempe godh
Wÿda slåer man Tiählen öfwer Jssland

---

[1] Ändradt från 13 liksom 13—15 från 14—16.

[2] ten osynligt på grund af inbindningen.

3.

Herbergh will iagh låhna, Gånge karl *o*ch digh
Men westu något röda guld däth skal du wÿsa migh
Wÿda slåer man Tiählen öfwer Jssland

4.

Jagh weeth mehra röda Guld ähn femptan konger åga
Han niuter intet länge lÿff som effter guldet fråg*ar*
Wÿda slåer man Tiählen öfwer Jssland.

5.

Höer du goder Gånge karl, liuger du för migh
J däth högste galgieträ skal Jag hengia tigh
Wÿda slåer man Tiählen öfwer Jssland.

6

Jagh lärde aldrig liuga sedan Jagh kom til mann*a*
Kommer du i Trollew*a*lck, du skalt min ord wäl sanna,
Wÿda slåer man Tiehlen etc.

7. 137

Arla war om morgonen när som dhe stodhe vpp
Och när som dhe såge til, war Gånge karlen borte
Wÿda slår man Tiählen öfwer Jsslan

8.

Däth war Essbiörn Frwenkiempe han leker medh sin knÿff.
Giest*a* skall Jagh Brusen star*c*k om däth skal kåsta mit lÿff[1]
Wÿda slåer man Tiälen öfwer Jssland

9.

Höer du Ormen star*c*ke wil du wara migh trogen.
Will du hämbna döden min om wÿ äre Christne bådhe
Wÿda slåer man Tiählen öfwer Jssl.

10.

Länge haer Jag låfwat tig däth lofwar Jag tigh ähn
hämbnas skal Jagh döden din om wÿ äre Christne Män
Wÿda slåer man Tiehlen öfwer Jssland.

---

[1] Hdskr. snarast löff

11.

Däth war Essbiörn frwen kiempe lade Vth för land.
Säglar han dän salte Siö ihn för Brwsens hambu.
Wÿda.

12

Han hÿssade vpp sine Silkes sägel ihn för Bruses hambn
Däth war Essbiörn Frwen kiempe som steegh forst i land,
Wÿda slåer man Tiehlen öfwer Jssl.

[138] 13.

Han satte alle sine Män öfwer breda bordh
Så nähr som sielf Essbiörn Frwen kiempe mit i Brswens stohl.
Wÿda slåer man Tiehlen öfwer Jssland.

14.

Däth lÿder så fast åth afftonen kattan gåhr och wåhner
Tahr hoon Essbiörn Frwen kiempe går så af medh honom.
W:

15.

Ormen bodde i Bärgen så wähl han der måtte
Bettre hade då den hafft, som ingen broder åtte
W, S, M, T. *O.*

16.

Men tack ha*a* Ormen Starcke, När han dhe tÿender sporde
hölt däth för ingen Man at wara som intet hembner sin
broder[1]

17.

Vnner migh Sancte Erich i Rom at Jag kan Guldet winna
Hälfften af däth röda guld, skal Jag til Rohma sända.

18.

Ondzdagen om qwelle så boer han sin Skiep bettre
Sägl*er* så för Jssland ihn p*å* dhe samme Nätter.
W: s: m: t: o: J.

---

[1] r osynligt (i följd af inbindningen?)

19.

Där hÿss*ar* h*a*n sin Silkes sägel ihn för Brwsens hamb*ne*
Däth war Ormen star*c*ke som stegh forst i lande.
W: s: m: o. J.

20

Han satte alle sine Män öfwer brede bord
Så ner som deres yngste man mit i Brwsens Stohl
Wÿda slåer man Tielen öfwer Jssl.

21. 139

Han satte alle sine Män som Frwen kiempen förr
så nähr som Ormen star*c*ke mittj Brwsens dörr.
W: S: M: T: O. J

22

Däth lÿder så fast åth afftonen kattan gåhr och wåhner
tahr hoon der*e*s ÿngste man tänchte gå bort medh honom

23

Ormen slåer til medh förgÿlt spiuth däth sölfret rök så wÿda
Kattan klämbde tänder til, beth mannen af i Midia

24.

Där komme fembtan dÿsse troll all*e* rÿsta Eld
Hör du Ormen st*a*r*c*ke här skal blÿ hett i qwell.
W: s: m: T: o J.

25.

Ormen week til Siör strand tänchte draga hem,
Men hade sine handsker gl*ö*mbt[1] som låge på en Steen.
W. s: M: T:

26.

Rop*te*[2] dher*e*s Styreman som stodh i främbste Stamb*n*
Wähl få wÿ handsker igen när wÿ komma hem på land.

---

[1] Hdskr. glombt
[2] Hdskr. ropt

27.

Däth skall aldrig Frwer spörj*a* hem på wårt lande
at iag her mine handsker glömmer Brwsen led til gangne.

28.

Han gåer sigh tilbak*a*s igen tänchte handsker finna
Mötte honom Brwsen der, som eÿ war god at winna.
W: s: m: T:

29[1].

Där dhe händer sammans sloge finge dhe wähl fäste
War icke du den fuhle tiuf som migh i Jul*e*s gieste
W*y*da slår man tielen öfwer Jssland

[140] 30

Där dhe händer sammans sloge, d*är* flöth bade skind och huld
Berget för der*e*s fothom flöth som dhe hade trampat i muld.

31.

Däth andr*a* taak dhe sammans toge dhe toge sammans
medh wrede
Berget för der*e*s fothom flöth som dhe hade trådt i le*era*.
W: s: m: T:

32.

Hästeman och Bockaragg den henger i din bringa
Du haer Nägler som Bockahorn och fembtan på hwar finger.

33.

Och utj dine Ögon flÿtande holm*e*r twå
Åhn ästu däth fuhlaste tråll Jag nåntin medh ögon sågh.

34.

Höer du Ormen star*c*ke wil tu låta migh lefwa
Hälfften af mit röd*a* guld wil Jag tig gierna gefwa.

---

[1] Nederst på sidan står under hänvisning till denna strof:

Denne Werssen tienligare
følljandes den 31 werss inferius.

35

Däth war gamble Brwsen han löffte opp en hell
Stigh nedh Ormen star*c*ke och *ta*g wid Guldet alt

36

Hör du däth dit fuhla troll, du sw*ÿ*ker mig intet så
Skal Jag haa något guld af tig, tu skal mig deth i hender få.

37.

Däth war gamble Brwsen han stegh j grafwen nidh
Och däth war Ormen starcke högg af hans hufwud derwid.

38.

Nu haa dhe warit på Brwsens land, der haa dhe wunnit ähra
Ladt sine Skiep medh röd*e* Guld, som dhe mäst kunnat bähra

39[1].

Tack haa Ormen starcke så wäl han hölt sin Ord
Hälfften af däth röd*a* Guld, sände han til Rom
Wÿda slåer man Tiehlen öfwer Jssland.
Tantum.

43.

Vtan twifwel rättare: H Offwe och Tufwe Slatt. Men 141
her vpsatt som däth funnit är.

1.

Gamble H Hooff och Toffwe Slacht
Dhe rÿda till Giöthaboting
Dee hadhe så mÿcket at snacka
Om lÿten stoltz Magdelÿn
Gudh råder ähn så wähl
För lÿfwet råder lÿten Magnill

[1] Hdskr. 38.

2.

Hörer du H Toffwe Slacht
Du hetes wara min Mågh
hwÿ håller du lÿten Magnill
För så mÿcken hådh.
Gudh råder ähn så wähl. etc.

3.

Jagh hölle kierare Magnill
Ähn som mit eigit lÿff
Wor' icke H Adolph Carlsson.[1]
hade henne til Bolagh sin.
Gudh råder ähn så wel.

4.

Gambl: H Hooff och Tofwe Slacht
Dee rÿda i Magnills gård
Vthe ståer lÿten stoltz Magnill
hoon är wähl swept i Mård
Gudh råder ähn så wel

[142] 5.

Statt här lÿten Magnill
och war wähl swept j Skind,
huru må Adolph Carlsson
kiere Bolagen din.
Gudh råder ähn så wähl.

6.

Höre J min kiere fader
Jagh undrar J sådant willja troo
Jagh är intet den första Qwinna
Som lögn blihr lougen vppo.
Gudh råder ähn så wel

---

[1] I hdskr. har stått något annat, som blifvit bortraderadt.

7

Däth war H Toffwe Slacht
han skulle till sängen gåå
Och däth war lÿten Magnil[1]
Som wachtade fast vppå
Gudh råder ähn så wel

8.

Däth war lÿten Magnill
tager honom i sin lock
Så skahr hoon hans hufwud af
Widh den Sängestock.
Gudh råder ähn så wäl

9 143

Så tager hoon hans blodig*a* hufwud
Och sweper vti et kläde
Och sände til H Adolph Carlsson
Mente däth w*o*re sto*o*r glädie
Gudh råder ähn så wel

10

Skam få du stoltz Magnill
Som din herre giorde så
J alle dee dagar Jagh lefwa må
Alldrigh skal Jagh digh troo
Gudh råder ähn så wähl
För lÿfwet råder lÿten Magnill.

---

[1] Efter Magnil har skrifvits: som wacht, vilket sedan raderats bort.

44.

145[1]

1.

Grant weth Jagh hwar dän Skogen han är
Som kallass Apellaflodenn
Där ihnne wexa dhe fägraste träå
Som lustigst äre på Jordenn
Medh Swehnen må wähnaste winna

2.

Där ihnne wexa dhe lustigste trä
Som man kallar Apal och linden
Där vnder spehla dhe fägraste diur
Som kallas hiorten och hinden
Medh Swehnen må wähnaste winna.

3.

Däth war herr Nilss Lagessonn
han lätte Guldtråer spinna
Däraf lätte han Snaror sättja
Och mehnte dän hinden at binda
Medh Swehnen må wähnaste winna.

4.

Skam fåå den fuhl*a* trollkiering
hoon räddes för vnger swens liste
Hoon skapte henne j en willande höök
Som flÿger så högt op i qwiste.
Medh Swenen må wähn*a*ste winna.

[146] [5]

Hoon skapte henne j en willande höök
Som flÿger så högt vp i Tälle
Däth sporde herr Nilss Lagessonn
han acht*er* den Skogen nedhfälla.
Medh Swänen må wähnaste winna.

---

[1] S. [144] blank (liksom nedra hälften af s. 143).

6.

Där då komma dee bönder fram
som Skogen tilhörde medh rätta
Fäller du needh wår F*ä*dernes skogh
Därom så blihr stoor trätta
Medh Swehnen må wähnaste winna.

7

Men hören J H Nilss Lagessonn
wÿ willj*a* seÿa eder rådh
At J skolen denn hööken fåå
Så gehr ham en blodigh brådh
Medh Swenen må wähnaste winna.

8.

Så skahr han den bråden vhr sit bröst
Och kast*er* så högt vp i qwiste
Så ÿnckelig gieller den hööken der widh
At hon den så skulle mista
Medh Swenen må wänaste winna

9. 147

Hööken han togh denn blödande brådh
Och satte sigh på ena tufwa
När han hade ätet dän bråden vp
Så war han en Stoltz Jungfruga
Medh Swenen må wänaste etc.

10.

Hören J min skiöhne Jungfrw
Hwj wille J migh så swÿka
Som äre begge af Kongligit blodh
Wÿ äre wähl hwars annars lÿker
Medh Swenen må wänaste winna.

11.

Jagh satt vtj min eigen buhr
Och ladhe däth Guldet i fålle
Jhn då kom min Stÿfmoder
Hoon migh den Skad*e*nn wålde
Medh Swenen må wähnaste winna

12

Hoon skapte migh *j* en willande hind
Och badh migh åth Skogen löppa
Och alle mina Möÿ*or* i Vlffwar gråå
Som migh skulle dageligh föösa
Medh Swenen må wähnaste winna.

[148] 13.

Så tog*e* dhe hw*ar* andre i fambn
Medh begges der*es* godhe willje
Dänn är icke född eller födas kan
Som oss nu skall åthskillja
Med Swehnen må wähnaste winna.

45.

149 1

Däth första Barn som Norcka fick dän kallades Bagga Swen
Först lärde han på Skÿde löppa, Sedan beeta Hiortar och Rehn
Hemming hin Vnge kunde wähl vppå Skÿd*er*na löppa.

2

Hemming åtte en Fästemö, och däth war mÿcket länge
Gÿgeren stahl henne af kÿrckan vth, vnder så stort it tränge.

3

Däth lÿder så fast åth wåhre tÿdh at bönder sku plogen drifwa
Hemming tappar sine Oxar bort och vndrar hwart dee skulle blifwa

4

Heming leeter skogh och skiuhl och *j* dhe trånge ÿde
Finner han på den hwÿt*e* Biörn, hans vnger låge och didde.

5

Hemming spände sin boge moth footh, skiöth Biörnen i sin sÿda
Dätta skal intet giöra dig så godt, som dine vnger didde.

6.

Vp då reess den hwit*e* Biörn och klapp*er* honom medh sine loofw*er*
Dätta eÿ heller dig så godt, som du låge hoos din kier*a*st och soffwe.

7

Hemming leet*e*r bettre fram vth widh den wilde Siöstrande
Der finner han på den gambla Gumma, som rörde medh Näsa i brande.

8.

Heming gick åth Berg*e*t blå, fåer see dhe gnister rÿka
Däth är bettre här inne boo, ähn gå vthe och frÿsa.

9. [150]

Hwadan ästu kakebarn, mädan du kommer så seerla
Antingen will tu Elden tigga eller herberg om qwälle

10

Kalla migh intet kakebarn, Jagh wil intet så heeta
Hwem som migh kallar kakebarn skal eÿ eft*er* olyckan leeta.

11

Dÿ Jagh är intet kakebarn, fast digh ähn tÿckes så
Men Jagh är en kongesohn och mehn*er* din dotter få.

12

Höer du kiering hwad Jagh seÿer tig en ting wil Jag af tig tigga
Om Jag kan få dit röda Guld och Jungfrun i sängen ligger.

13.

Fuller kan du mit röda guld få och Jungfruen i sänge ligger
Om du wil lofwa migh på din troo här ihnj Berget at bÿgga.

14.

Däth wil Jagh låfwa tigh på min troo her ihnj Berget at bÿgga
Om Jagh wiste dit röda Guld medh Jungfruen i sängen ligger.

15.

Kieringen togh på sigh en ruggepelss hoon wille intet frÿsa
Så lopp hoon heela landet om den Bröllopskosten at kiÿsa.

16

Då togh hemming sin Fästemö vth begÿnte til at springa
Dånade hans wähna Wÿff när Berget började skunga.

151 17.

Hemming togh lÿtet miäller snjö och strÿker i hennes Enne
Qwicknade hans wähns Wÿff och heming loogh åth henne.

18.

Kieringen kom i berget ihn och lette i hwarje Wråer
Borte war hennes röde Guld och Jungfrun i Sängen lågh

19.

Kieringen fohr vhr berget blåå öfwer dee mörke Skoger
hvart däth trä i marken stodh boÿgde sigh nedh til Jorde

20.

Däth war heming vnge kom moth den salte fiohl
Effter kom denn gambla Gumma hennes tunga hengde ned til Jord.

21

Jnnan han kom till Långe broo, der som korset ståuder
herre Gud tröste migh fager Vuger Swen och hielpe mig nu af wånde.

22.

När kieringen kom til Långebro och fick see korset stånda
Så sprack hoon i stycken sönder och heming blef vthan wånde

23

Höör du heming hwad Jagh seÿer tig en ting wil Jagh af
tig tigga
hielp migh nu i Berget igen, at Jagh här icke må ligga

24

Hör du kiering hwadh Jagh seÿer tig medh tine skietne
Särker
Du äst intet bettre werd ähn liggia till wägamarke.
Hemming[r] vnge kunde wäl vpp*o* Skÿderne löppa.

Jngemunder och hans Hunder 153[1]
Lope genom en Brakelunder,
gät Hwat hette hans hunder

46.

1

Essbiörn Pru ormen Starck dricka miöd i halla
Kom en goder gånger Karl, Jula sent om qwälla
Wÿda slå dhe i Kiällan öf*we*r Jsslandh

2

Sitter Essbiörn Pru Kiempe, öf*we*r breda bord,
Will tu läna mig huus i natt, så ästu Kämpe god,
wÿda slå dhe etc.

3

herberg will iag gifwa dig, Gånga Karl och dig,
westu något röda gulld, dhet Skall tu wÿsa mig,
wÿda slå dhe.

---

[1] S. [152] är blank. Öfverst på s. 153 finnes en anteckning (af annan hand): Hörer till S. Erich Sparmans bref af d. 4 Martÿ 1679.

4

Jagh wet mera röde gulldh än 15 Kongar åga
han winner intet lengre lÿf, som effter gullet fråga
wÿda slå dhe etc.

5

Höör du gode gånger Karl, liuger du för mig
J dhet störste galga trää, Skall Jag tåå hängia dig
wÿda slå dhe.

6

Jag lärde alldrig liuga sedhan iag Kom till manna,
Kommer tu J trolla wallck, Skall tu min ordh wäll sanna
wÿda slå dhe:

[154] 7

Arlan om morgon när dhe ginge på Slotte,
När dhe sågo till, war gånge Karlen bortte
Wÿda slå dhe J Kiällan öfwer Jsslandh,

8

Thet war om Torsdagz affton bodde dhe sitt Skiep bettre
Segla dhe för brusens hambn på dhe samme Nätter
Wÿda slå dhe:

9

Dhe slogo uth sitt sillkes Päll, in för Brusens hambnar
Dhet war Essbiörn Pru Kiempe, han steg först i lande
Wÿda slå dhe:

10

Dhe Ställte alla sine män, in för Brusens Bordh,
Så när som Essbiörn Pru Kiempe, mitt J Brusens Sal
Wÿda slå dhe:

11

Dhet lÿder så fast åth afftonen, att Kattan går och wåhnar
tahr hon Essbiörn Pru Kiempe, och lackar af med honom
Wÿda slå dhe: etc.

12

Taka war[1] ormen Starke, när han dhe tÿdender fråga
Alldrig blÿr den man för sigh, som icke hembnar sin broder
    wÿda slå dhe J

13 155

Ormen bodde J Jssland, J så wäll han måtte
mykett bettre hadhe dhen, som ingen broder åtte
    wÿda slå dhe i Kiällan öf*we*r Jsslandh

14

Dher war Ormen Starke boo sine Skiep bettre
Segla han den samma sjö[2] på dhe samma nätter
    wÿda slå dhe:

15

Dhe sloge uth sin sillkes Päll, in för Brusas hambnar
Dhet war Ormen Starke han stiger först J lande
    wÿda slå dhe:

16

han sätter alle sine män, som Essbiör Pru kiempe förr
Så när som Ormer[3] Starke mitt J Brusas dörr
    wÿda slå dhe:

17

Dhet kommer 15 lÿse troll och alla Rÿste Eeldh
Du skall see Ormer[3] starke, dhet skall wäll blÿ hett i qwäll
    wÿda slå dhe:

18

Dhet lÿder så fast åth afftonen, Kattan går och wåhnar
tog hon dheras ÿngste man tänchte gå af med honom
    wÿda slå dhe i: Kiällan öfwer Jssland

---

[1] a war ändradt från något annat.
[2] Jö ändrat från något annat (än?).
[3] Ändradt från Ormen.

[156] 19

Ormen slår till med förgÿllt spiut dhet sillfwer röök så wÿda
Kattan Klämmer tänder till, beet mannen af J mjdia[2]
wÿda slå dhe i Kiällan öfwer Jsslandh

20

Dhe ginge sigh till Siögars Strandh, och mente draga hem
han hadhe sina hanskar glömtt, dhe lågo på en Steen
wÿda slå dhe:

21

Ropa dheras styreman, han stoo i fremste stamme
Wäll få wÿ hanskar igen hem på wåre lande
wÿda slå dhe

22

Dhet skuu alldrig fruer spöria, hem på wåre lande
Jag skall mina hanskar glömma, Brusen till gangne
wÿda slå dhe:

23

Will nu Ste Erik i Rom att Jag må gullett winna
helfften af dhet röda gull skall iag till Roma sända
wÿda slå dhe:

24

Han går sig tillbakars igen och mente hanskar finna
Då mötte honom Brusen den, som intett war god att winna
wÿda slå dhe

157 25

Dher dhe hender samman sloge dher finge dhe wäll fäste
Dhet wastu din gamble tiuf, som mig i Julas gäste
wÿda slå dhe:

26

Dher dhe hender samman sloge, dher flög bådhe skinn och hulld
fiälle *ned*[1] för foote flöt, som dhe ha rördt i mulldh
wÿda slå dhe:

---

[1] Ändradt från något annat (medio?)

[2] Mellersta bokstafven ändrad.

27

Horsa maa och bocka ragg hängde i hans bringa
Han hadhe näglor som bocka horn, 15 på hwar fingra
wÿda slå dhe:

28

Dhet såg iag J hans Ögon, där flöto Holmar två[1],
Han war ett dhe leaste troll, Jag nåntin med öga såg
wÿda slå dhe:

29

Hör du Ormer Starke will du låta mig lefwa
Helfften af mitt röda gulld skall iag dig gierna gifwa
wÿda slå dhe:

30

Dhet war gamble Brusen han löffte upp en hall
Stig ned Ormer Starke du tag up gullett allt
wÿda slå dhe:

31 [158]

Nä hörer du dit lea trold, du hiar mig intett så
Skall iag något gulldh haf*w*a af dig det skalltu mig i hand*e* få
wÿda slå dhe

32

Dhet war gamble Brusen, han steg i gropa ned
Dhet war Ormer Starke, han hög af hans hufwud dher wed
wÿda slå dhe:

33

Nu haa wÿ waritt J Brusens öö, dher haa wÿ wunnitt ähra
han ladde sin[2] skiep med röda gulldh, det mästa dhe orka bähra
wÿda slå dhe:

34

Men tack war Orme*r*[3] Starke, så wäll han höllt sin ordh
taar han helfften af dhet röda gulldh, och sender dhet till Rom
wÿda slå dhe i Kiällan öf*w*er Jsslandh.

---

[1] där . . . två med annan hand.

[2] Ändradt från sit.

[3] Har kanske först stått Ormen.

47.

1[1]

Det första barn som Norka fick, det kallas baggas[2]swen
först lärde han På[3] Skÿdom[4] löpa, sedhan beta hiort och Rehn,
hemninger Vnge kunde wäll på Skÿdorne löpa

2

Och hemning åtte en fästemöö, det war något långe
gjger han Stahl henne Vhr Kyrkan bort, Juledagen i Stor trånge
hemninger Vnge kunde wäll på Skÿdorne löpa

159 3

dhet lÿder så fast åth wåra tÿdh, att bönder sku plogen drifwa
hemninger taper bort sina oxar, och wiste alldrig hwart de skulle blif*wa*
hemninger Vuge kunde:

4

Hemninger letar Skoug och Skyl och genom dhe tronga yer
så fan han på den hwÿta biörn, hans Vngar lågo och didde
hemninger Vnge:

5

hemninger spenner sin buge mot fot, och siuter i biörnens sÿd*a*
detta skall intett giöra dig så gott, som dina Vngar lågo och didde
hemninger Vnge:

6

Detta war den hwÿte Biörn han klappar honom med sine lofwar
detta skaa intett giöra dig så gott, som du låge hoos Din Kiärast och sofwe
hemninger Vnge.

---

[1] Öfverst. står i hdskr. 2, syftande på att den är n:r 2 i förhållande till näst föregående, med samme hand skrifna visa. Annars står här — äfven i fråga om str. 1 — alla strofsiffror i vänstra margen af hdskr.

[2] Ändradt från något annat (bagga?).

[3] Ändradt från då.

[4] Ändradt från något annat (skÿda?).

7

Hemninger löper bettere fram, Vt med siöare Strande
dher fann han på den gambla gumma som rörer med näsa i bränner
hemninger Vnge:

8

Hwadan kommer du kake barn, med du kommer så särla
änten will du elden tigga el*le*r taa herberge om qwälle
hemninger Vnge.

9

Kalla mig intett kake barn, iag will dhet intett heta
hwilken mig kallar så, han skall effter ålycka leeta,
hemninger Vnge:

10

Jag är intett kake barn lell ehr tyckes så,
Jag är en konge Son, och menar ehr dotter få
hemninger Vnge

11 [160]

hon kläder på sig en rugge fäll, hon wille intett frysa
sedan lop hon i land omkring, wille bröllopz kost samma kÿsa
hemninger Vnge.

12

hemninger tar sin fästemöö, begynte till[1] att springa
Så dånade hans wäna wÿf, när bergett begynte att skunga
hemninger Vnge

13

hemminger tar litett miäller Snö strök i hennes änne
Så qwiknar hans wäna wÿf då log hemning*er* åt henne
hemninger Vnge

14

dhet war hemninger Vnge, kom emot den sallta fiohl
effter kom den gambla gumma, hennes tunga hengde ned på Johl
hemninger Vnge.

15

Och dhet war hemninger Vnge han löffte på sin hatt
far nu wäll du gambla gumma haa stor tack,
hemninger Vnge kunde wäll på Skÿdorne löpa

[1] Tillsatt öfver raden.

48[1].

161 En Gamal wÿsa om En Drottnig på Borgholm som bort slepte fång*arne* mädan konungen war borta hwarfore Elof fångavakt*a*ren dräpen blef.

1. Konungen skulle till ledungen[2] fara.
Och[3] fru Gunnil skulle hemma wara;
Men Gud gif*we*r Siälen (wäl) god nadhe.

2. Fru Gunnil (hon) beställer (rätt[4]) een badstuf hast*e*ligh[5]
Och Eluff wechter biuder hon till sigh.
Men Gud[6] etc

3. Hon skiäncker Eluff[7] wechtar godt[8] miöd och wÿn,
Så somnar han neder (up)på händer sin.
Men Gudh etc

4. Eloff[7] wechtar drack aff dhen miöden så warm
Fru Gunnil taar[9] nycklarna aff hans arm.
Men Gud etc

5. Fru Gunnil tager[10] nycklar[11] uthi sin hand
Så släpper hon fångar(na) aff theras bandh.
Men Gud. etc

---

[1] Ny hand. Öfverskriften med annat (blekare) bläck och annan hand än den följande texten. Åtminstone en del af de många ändringarna af samma hand som öfverskriften.

[2] e ändradt från ÿ

[3] Ändradt från något annat (men?).

[4] Utstruket 1 och så.

[5] Står i hdskr. före een, men ordningsföljden angifven medelst siffror öfver raden.

[6] I st. f. G har först stått något annat. i det följande hvad som står inom parentes.

[7] Ändradt från Eluff.

[8] Skrifvet öfver ett utstruket både.

[9] Skrifvet öfver ett utstruket tager.

[10] Rättadt från taar, skrifvet öfver ett utstruket tager.

[11] Hdskr. nycklarna med na (sannolikt) öfversuddadt.

6. Hon löste the fångar alt[1] aff sine band
J skynden nu eder (fort) aff thetta[2] land.
Men Gudh etc

7. Hon kastar the nycklar i Borga haga,
Thet mon(de) Eloff[3] (hierta) så illa behaga.
Men Gud: etc

8. Konungen kom(mer) från Ledungen[4] hem på land,
Strax[5] möter Fru Gunnill på Siöastrand.
Men Gud etc

9. Straxt hon seer sin(om) Herra berättar hon[6] så,
Att Eluf med willia lätt fångar(na) bortgå.
Men Gud:

[10.] Konungen (lätt) kallar[7] Eluff wechtar[8] till sigh,
Hwÿ hafwer tu thetta[9] understått tigh.
Men Gud etc

11. Han swor om Gud Fadher och thet hel(i)ga liuus, [162]
Jag aldrigh släpte fånga aff thet[10] huus.
Men Gud etc

---

[1] Skrifvet öfver raden.
[2] Rättadt från dhetta.
[3] Ändradt från Elufs.
[4] Ändradt från Lÿdingen.
[5] Skrifvet öfver ett utstruket honom.
[6] Skrifvet öfver raden. Efter så äro tre ord utraderade.
[7] Ändradt från kalla.
[8] Ändradt från wechter?
[9] Skrifvet öfver utstruket den dristighet.
[10] Skrifvet öfver utstruket fånga.

12. Han swor om Gud Fadher och then helige And,
Jag aldrigh släpte fångar aff thet[1] land.
Men Gud:

13. Tå swarar Fru Gunnil, ty hon war så wrångh,
J låten honom niupa med heet(*a*) jern tångh,
Men Gud:

14. Tå swarar Fru Gunnil ty hon war så wreed,
J låten honom niupa (alt) öf*we*r Hans[2] qwed.
Men G.

15. Och är thet[3] ey sant som jag berättar nu,
Så gee[4] Gud jag (måtte) föder[5] hund hwalpar siu.
Men Gud:

16. Sedan Elof[6] wächtar nu[7] war pÿnter så
Månn[8] the han[9] i een spÿketunna slå.
Men Gud gif*we*r:

17. Therföre tå sattes the skalk(*e*)hästar twå,
Som aldrig har[10] warit nån[11] tömm uppå.
Men Gud:

---

[1] Skrifvet öfver utstruket dhetta.
[2] Ha ändradt från något annat, började med f.
[3] Ändradt från dhet.
[4] Ändradt från gif.
[5] Ändradt från föda.
[6] Ändradt från Eluf.
[7] nu är synbarligen ifylldt efteråt.
[8] Ändradt från månde.
[9] Ändradt från honom.
[10] ändradt från hade.
[11] Ändradt från något annat.

18. Så skalka(de) the honom uth för Borg(e)holms[1] broo,
qw*ar*[2] stod Fru Gunnel så hiertelig logh.
Men Gudh etc.

19. The skalkade sigh alt uth åth Borg holms slätt,
Effter lopp (hans) modren[3] så hiertelig grääť.
Men Gud:

20. The skalkade sigh alt uth med Borgholms haagh
Dher rycktes (då) från Honom hans högra arm.
Me*n*:

21. The skalckade sigh alt uth åth Kiöpingz heed
Effter gick (hans)[4] modren[5] och[6] plåcka[7] hans been.
Men

22. Så[8] uth för Kiöpingz klint monn[9] the skalka,
Der Elof[10] moot een klippa slogh[11] sin nacka.
Men Gudh:

---

[1] Bor ändradt från något annat.
[2] Skrifvet öfver utstruket Igen.
[3] Ändradt från moder.
[4] Skrifvet öfver ett äfvenledes utstruket hans.
[5] Skrifvet öfver något (mor?) som ändrats från moder och sedan utstrukits.
[6] Skrifvet öfver utstruket plåckade.
[7] Skrifvet öfver utstruket vpp.
[8] Ändradt från Sedan.
[9] Ändradt från monde.
[10] Ändradt från Eluf (och sedan från Elof till Elf?).
[11] Skrifvet öfver utstruket stötte.

163 23. Ja dher stötte han så hårdt sitt nacke been,
Att uhr thet[1] bärg(et up)sprang, een källa så reen.
Men Gud.

24. På Cappals[2] udd monn[3] the sedan stanna
Tÿ the aff sitt språng[4] woro så lamma.
Men Gudh etc.

25. Så komma mång[5] siömän och segla(ndes) ther[6] fram,
Ther fingo the see hwar itt klart[7] lius (stod och) brann,
Men G:

26. Tÿ williom wÿ ofra een gryta aff malm
Wist är ther mördat een sanner Gudz man.
Men G.

27. När[8] födzle*n*[9] (stunden) kom på Fru Gunnela nu,
tå[10] födde hon fram[11] dhe hundhwalpar siu.
Men Gudh:

---

[1] uhr thet skrifvet öfver utstruket uthur.
[2] Ändradt från Cappele?
[3] Ändradt från monde.
[4] sitt språng skrifvet öfver utstruket löpande.
[5] Skrifvet öfver utstruket dher.
[6] Skrifvet öfver det utstrukna ndes.
[7] Tillskrifvet öfver raden.
[8] Skrifvet öfver utstrukna men och (öfver raden) tå.
[9] Ändradt från födzlo.
[10] Skrifvet öfver utstruket Och.
[11] hon fram skrifvet öfver utstruket altså.

28. Så lätt hon strax[1] koka the hundhwalparne[2] små,
Elff[3] wächtarens lius hon uthsläckte tå,
Men G.

29. Hwad löhn fru Gunnel för thet[4] mord bekom,
Är ey[5] uthi thenna[6] wÿsan rördt om.
Men Gudh.[7]

[30][8] Hon lefwer ännu, och howerar fast,
som räcker doch fast en helt kortan rast.
Men Gudh gifwer Siälen (wähl) god nâdhe.

49.

1. 165[9]

Vpp så wacknade Alffwens Frw
hoon tahlte til sin Bonde
Jagh haar drömt så ÿnckelig dröm
Gudh gef' hon blihr ingen til onde
Du läth honom sörja som fången ligger vnder
heede.

2

Jagh tÿckte ett hwss i min Faders gård
vpmurat medh tegel och steenar
Där ihnne brann du stolt her Alff
medh dine giäffwaste Swener
Du lätt honom sörja

---

[1] Skrifvet öfver raden
[2] ne tillagdt senare (och utsuddadt?).
[3] Först skrifvet Eluff, så u ändradt till o, och detta sedan genomstruket
[4] Skrifvet öfver utstruket dhetta.
[5] Skrifvet öfver utstruket inthet.
[6] Ändradt från dhenna.
[7] Men Gudh. tillskrifvet med annat bläck (andra handen).
[8] De två följande versraderna äro tillskrifna med annat bläck af andra handen efter omkvädet men insignerade före detta.
[9] S. [164] är blank.

3.

Du ligg o*c*h soff min hiertans kier
och tagh ing*a* dröm*a*r[1] til giömm*e*
J morgo*n* skal Jagh rida i din fade*r*s gård,
medh mine ÿpperste Swener
Du lätt honom sörja[2].

[166] 4

Assmund heter Konungen
Kieraste fader min
Så gierna spörjer han döder tig
som — — — -- — i gården sin
du lätt: etc

5

Däth war den herren Stolten Allf
han rider i Konunge*n*s Gård
Vthe Assmund Konung
Sielf*we*r för honom ståhr.
du lätt.

6

Statt her Assmund Konung bold
Kiere Swähren min
Wil du låhna mig hwss i Natt
Medh giefw*a*ste Swener min

7

Mitt vti min Apelgård
Ståhr så wählbÿgd en Stufwa
167 Där ihnne såf du Stolt h*er* alf
medh dine gäfw*a*ste Swehner
du lätt honom sörja.

---

[1] Hdskr. drom*a*r.

[2] Hdskr. sorja.

8.

Hielp nu Oden Assagrim
Jag tränger nu til tig kalla
At Jag må winna stolt h*er* alf
at Jag blihr vthan fahra.

9

Du skalt settia stång för dörr
och Eld i alle gafl*ar*
Så kan du winna stolt h*er* alf
Och blifwa vthan fahra.

10

Vp så wa*c*knade Sigurder
han slog så stort et slag
Wa*c*knade Kongen i lofftet lågh
O*c*h drottningen i sin Sahl.

11

Wa*c*knade och vp Torgneÿer, [168]
han hade otta hender
Gafhl*er* och Wegg*er* slå wÿ ned
Och springe vth alle i sender.

12

Kongen skole wÿ hengia vp
Och bränd*e* hans gård i Rötter
Som haar förgiort wår herre i dag
Dertil få wÿ inge boter.
Du lätt honom sörja som fången ligger vnder heede.

50.

169 1

Däth war Vllffwen Starke
han lade vth för wasse
Säglar han för Gigerhall
emot för den böhren[1] hwasse
Nu ligger Guldet vnder hielten.

2.

Så säglar han den salte siö
ihn för berget blå
Är nu Faxe hemma
du gif mig swar derpå.

3

Faxe heter min ÿngste Sohn
han är eÿ manna Make
han kommer sig hwar afften hem
tre Hwahler å sin bake
Nu ligger Guldet etc

[170] 4[2].

Hÿt så är Jag kommen
och hÿt så är Jag sänder
Jagh rädz intet för Faxe
eÿ heller för hans fränder.

5.

Kieringen sprang på hÿlle
och tahr til swerdet breda
Hoon hugger fast på vlfwens rÿgg
då blef han först wreder.

---

[1] Denna och alla följande strofer ha i hdskr. ursprungligen numrerats 5 o. s. v., hvilket med yngre bläck ändrats till 4 o. s. v.

6.

Däth war Vlffen starke
wreddes eÿ förr ähn då
Han rÿste Kieringen Hufwud af
och reste henne i en wrå.

7.

Faxe kom i Stufwen hem
Och Vlfwen hemma före
Däth war store lust see dervppå 171
huru dhe samm*a*ns bohre.

8.

Dhe buru sammans medh skiold och spiuth,
rättnu haer Faxe fådt mak*e*
Dhe sittia ehop i fiort*e*n dagar
ing*en* thorde hin annen t*e*ka.

9.

Tack war*e*[1] Ormen starke
när han dhe tÿender fråg*a*r.
Aldrig blihr den Man för sigh
som icke hemnas sin broder

10.

Däth war Ormen starke
han bo*e*r *sine* skiep bettre
Segl*a*r han för Gigerhall
på dhe samme Nätter.

11. [172]

Han säglade den samme Siö
ihn för berget blå
Lefwer han Vlf kier broder min
Gif mig Swahr derpå.

---

[1] Eller ward?

12.

Swar*ar* Vlff hin starcke
vti så stoor en Nödh
Ästu Man at hämbna Mig
i Morg*on* skal Jag döö.

13.

Däth ha*ar* Jag lenge låf*w*at dig
thet lofwar Jag tig äh*n*
Hämbnas skal[1] Jag död*en* ti*n*
om wÿ är*e* Christne Män
Nu ligger Guldet vnder hielten

173 14.

Så woge dhe den Faxen
dhe orkte eÿ mehra giör*a*
Och ladde sin skiep medh röd*a* Gul
som mäst dhe orkade föhr*a*.

15.

Dee qwista vp en Kieringe rÿgg
och giorde sig en kraka
Femtan fambn*ar* och fÿra tÿo
ihnnan dhe nådde[2] Guldet taka.
Nu ligger Guldet vnder hielten

51.

174 1

Essbiörn Prude och Ormen stark
dricka wÿn i Hall*e*
Kom en goder Gångekarl
seent om Juleqwelle
Wÿda slåer man Tiähl*en* öf*we*r Jssland.

---

[1] Skal skrifvet två gånger.

[2] Hdskr. nädde.

2.

Sitt i fredh Essbiörn Frwen kiempe
öfwer bred*e* bord
Wil du låhna mig hwss i Natt
så ästu kiempe godh.

3.

Herberg wil Jagh låhna
Gångekarl o*c*h digh
Men west du något röd*a* Gul
Deth skal du wÿsa mig.

4

Jagh weth mehra röda Guld
ähn fembt*an* Kong*e*r åg*a*
Han niuter intet gierna lÿf
som effter Guldet frå*gar*.

5 175

Höör du goder Gångekarl
liuger du för Mig
J däth högst*a* Galgeträ
skal Jag låt' hengia tigh.

6.

Jagh lärde aldrig liuga
sedan Jag kom til Manna.
Kommer du i trolle walck
du skal min ord wäl sanna.

7

Arla war om Morg*e*nen
när dhe stode vp
Och ner dhe såge til
war Gångekarl*en* borte.

8.

Däth war Essbiörn Fruen kiempe
han leek*e*r med sin knÿff
Giäste skal Jagh Brusen star*c*k
Om Jag skal wåga mit liff.

[176]

9.

Höör du Ormen starke
wil du wara migh trogen
At du hämb*n*er döden min
om wÿ äre Christne bådhe.

10.

Länge haar Jag låfwat tig
thet låfwar Jagh tigh ähn
Hämbnas skal Jagh död*en* tin
om wÿ äre Christne Män.

11

Däth war Essbiörn Frwen kiempe
lade vth för land
Sägl*er* han den salte siö
ihn för Brusens hambn.

12.

Dhe hÿss*e* vp sin Silkes segel
ihn för Bruses hambn
Och däth war Essbiörn fruen kiempe
han stegh först i land.

[177]

13.

Han satte alle sine Män
öfwer bred*e* bord
Sielfwer Essbiörn fruen kiempe
mit i Brusens stohl.

14.

Däth lÿder så fast åth afftanen
att kattan gåhr och wåhner
Tag*er* hon Essb: fruen kiempe
gåhr så af medh honom.

15.

Ormen bodde i Behren
så wäl han der måtte
Men bettre hade d*en* då hafft
som ing*en* broder åtte.

16.

Men tack Ormen starke,
När han dhe tÿender sporde
Aldrig hölt han den för Man
som eÿ hämbde sin broder.

17. [178]

Vnner mig Sanct Erick
at Jagh kan Guldet winna
Hälfften af thet röde Guld
skal Jagh til Rohma sända.

18.

Ondzdagen om qwälle
boor han sine skiep bettre
Segler han för Jssland ihn
på dhe samma Nätter.

19.

Där hÿssar han sin Silkes segel
ihn för Brusens hambn
Dät war Ormen starcke
som steg först i land.

20.

Han satte alle sine Män
öfwer brede bord,
Så nähr som deras yngste Man
mit i Brusens stohl.

21. [179]

Han satte alle sine Men
som Fruen Kiempen förr
Så nähr som Ormen starcke
mit i Brusens dörr.

22.

Däth lÿder så fast åth afftanen
at kattan gåhr och wåhner
Taar hon deres ÿngste Man,
tänchte gåå af medh honom.

23.

Ormen slåer til medh förgÿlt spiut
Däth sölfret röök så wÿda
Kattan klämbde tänder til
beth Mannen af i Midia.

24.

Där komme femt*a*n dÿsse Troll
alle röste Eld
Höör du ormen star*c*ke
her skal blÿ hett i qwelſ.

[180] 25[1]

Ormen week til Siög*e*r strand
och tänchte draga hem.
Hade sine handsker glömbt
som låge på en steen.

26

Däth skal aldrig Fruer spörja.
hem på wårt lande
At Jagh skal mine handsk*e*r glömma
Brusen til gangne.

27

Ropte dher*e*s Stÿreman
som stod i frambste Stambn
Wel så få wÿ handsker igen
När wÿ komm*a* hem til land.

28

Han gåer sig tilbak*a*s igen
och mente handsker finna,
Mötte honom Brusen den
som eÿ war godh at winna.

29

[181] Där dhe händer sammanssloge,
finge dhe wäl fäste
War icke du däth fuhl*a* Troll
som mig i Jul*a*s giäste.

---

[1] Genom siffror i kanten äro vv. 25—28 signerade 1 3 2 4.

30.

Hästamaad och Bockeragg,
däth henger i din bringa.
Nagler såsom Bockehorn
och femt*a*n på hw*a*r finger.

31

Och vtj dine ögon
flÿtande Holm*a*r twå
Ähn ästu däth fulaste Troll
nånt*i*n medh ögon sågs.

32

Der dhe händer sammans sloge
dher flött både skind och huld
Berget för der*e*s fötter flötth
som dhe hade rördt i Muld.

33

Däth andra taak dhe samans toge [182]
dhe toge sammans medh wrede
Berget för der*e*s fötter flöth
som dhe hade trampat i lehr*a*.

34

Höer du Ormen starcke
wil du låta mig leffwa
Hälfften af mit röd*a* Guld
will Jagh dig gierna gefwa.

35

Däth war gamble Brusen
han löffte vp en hell
Stigh nedh ormen star*c*ke
och tagh widh Guldet alt

36.

Hör du thet dit fuhla troll
du swÿker mig intet så,
Skal Jagh haa något Guld af dig,
skal mig i hender fåes.

[183] 37

Däth war gamble Brusen
han stegh i gropen nedh
Och strax Or*m*en star*c*ke
hög*g* af hans hufwud der widh.

38.

Nu haa dhe warit i Brusens land
der haa dhe wunnit ähra·
Ladat sin Skiep medh röd*a* Guld
som mäst dhe kunde bähra.

39.

Tack haa Ormen starcke
så wäl han hölt sin ord
Hälfften af thet röd*a* Guld
så sende han til Rohm
Så wÿda slå dhe Tiählen öfwer Jssland

52.

[184] 1.

Torckar sitter i sine Säte rimm*e*r af sin ferd
Trolltram haar min Guldhamm*a*r stuhl*it* däth war en vsell ferd
Thorir tämjer fåhl*a*n sin i tömme.

2.

Hör du Locke Lewe legedrängen min
du skal flÿga alt landet om kring och leta vp hammaren min.

3.

Däth war locke lowe son låtte sig giöra Guldwing*e*r
Flÿger han i Trolltrams gård, Trolltra*m* stodh och smidde.

4

Höör du gamble Trolletram hwad J*a*gh seÿer tig
Haar du Torkers hamm*a*r tagit Dölg thet intet för Mig.

[185] 5

Torkars hamm*a*r ha*a*r Jag tagit Jagh döljer hon*om* eÿ et ord
Femt*a*n fambn*a*r och fÿr*a*tÿo ligger han vnder Jord.

6.

Seÿ nu Torkar swar igen Han skal aldrig hammaren fâ
För ähn Jag fåhr Jungfru Froÿenborg D*en* wähna Solentâ.

7.

Trolltram sänder dig Swahr igen du kan eÿ hamm*a*ren fâ
För ähn han fåhr Jungfru Froÿen borg d*en* wäh*na* Solent*å*.

8.

Däth war wähna Froÿenbord hon blef så illa derwidh
At sprack af hwarje finger och rann på Jord*en* nedh.

9.[1] [186]

Höör du kiere Sÿster min hwadh Jagh seÿer tigh
Hur' myck*e*t Guld gehr du mig at Jagh blihr Brud för digh

10.

Däth war Torker sielfwer han l*å*tte Br*ö*llops[2] kläde skiera.
Reser så til Trolltrams gård som Bruden skulle wara.

11.

Hör du gamble Trolletram om her skal Bröllop stâ
Så kasta dhe små Bäg*a*re bort, bähr ihn medh ämm*e*r och sââ.

12

Däth war gamble Trolletram han war henne intet huld
Här må nu wara en fahners brud som eÿ kan blifwa full.

13. [187]

Swarade Locke Lewe han mente winna prÿs
Hon har eÿ ätit i fiort*a*n dag*a*r så haar hoon längtat hÿt

14

Däth war gamble Trolle tram han gladdes wid thet ord
Snart kom Torkers hamm*a*r och lades på Brudebord.

15

Femtan wore dhe små Trollen som bure den hammaren ihn
Bruden tahr medh ena hand och sticker under skind

16

Så snart hon den hamm*a*ren fick börj*a*r hon gå omkring
Femtan Troll och f*y*r*a* tÿo så legger hoon i en ring [188]
Thorer tämjer Fåhlen sin i tömme.[3]

[1] Vv. 9—16 äro i hdskr. numrerade 8—15.
[2] Hdskr. Brollops.
[3] Resten af sidan är tom.

53.

[189] 1.

Däth första barn som Norcka fick
den kallades Bagga-Swenn
först lärde han på Skÿd*o*r löpa
Sedan beta hiort*e*r och Rehn,
Heming*er* Vnge kunde wel på Skÿd*o*rne löpa.

2.

Heming åtte en Fästemöö
däth war mÿcket länge
Gigeren stahl henne Vhr kyr*c*kan vth
Vnder så stort ett trängie
Heming vnge ku*n*de

3.

Däth lÿder så fast åth W*o*hr-tÿd
at bönder skulle Plogen drifwa
Heming tapte sin*a* ox*e*r bort
Vndrar hw*a*rt dhe skulle blifwa.

4

Heming letar Skog och Skiuhl
ochså dhe trånge ÿde
[190] Fan han på den hwite Biörn
hans vng*a*r låg*e* och didde
Heming vnge kunde wel

5.

Heming spände sin boge för foth
Skiöt Biörnen i sin sÿda
Detta skal intet giöra dig så godt
Såsom dine vng*a*r dÿa.

6.

Däth så war den hwite Biörn
klapp*a*r heming med sine loofw*a*r
Dätt skal intet giöra dig så godt
Som du låge hoos din kier*e*st och Sofwe.

7

Heming leet*er* bettre fram
Vth widh Siöger strande
Finner han däth fuhla Troll
Som rörde med Näsa*n* j brand*e*

8 [191]

Heming gick sig åth berget blå
Fåer see dhe gnister rÿka
Bettre är här inne at boo
ähn at stå vthe och frÿsa.

9

Hwadan äst*u* kakebarn
Mädan du kommer så serla
Antingen wil du Elden tigga
Eller herberg om qwelle.

10

Kalla mig intet kakebarn
Jagh wil thet intet heeta
Hwem mig kallar kakebarn
Skal eÿ effter olÿckan leeta

11

Jagh är intet kakebarn
fast du mehn*a*r så
Men iag är en konge Sohn
Men*a*r din dotter få.

12. [192]

Höör du kiering hwad Jag seÿer tig
En ting wil Jag af tig tigga.
Om Jag kan få tit röda Guld
Och Jungfruen i Säng*en* ligger.

13.

Fuller kan tu mit röda guld få
och Jungfru*n* i Säng*en* ligger
Om du wil däth lofwa Migh
her ihnne i Berget at bÿgga

14.

Fuller kan du på min Åhra få
 at Jag wil i berget ÿgga
Om Jagh wiste dit röda guld
 och Jungf*run* i seng*en* ligger.

15.

Kieringen kl*e*dde på sig en Rugge fäll
 Hoon wille intet frÿsa
[193] Så lopp hoon heela landet om
 Den Br*ö*llopskost[1] at kÿsa.

16.

Då tager Heming sin Fästemö
 begÿnner til at springa
Dånade hon Wähna Wÿff
 När berget började skunga[2].

17.

Heming togh lÿtet miäller Snöö
 och strÿker henne i sit änne
Qwi*c*knade hans wähna wiff
 och heming logh åth henne.

18

Kieringen kom i Berget blå
 Och lette i hwarje wråer
Borte war hennes röd*a* Guld
 och Jungfr*un* i säng*en* lågh.

[194] 19

Kieringen foor af berget blå
 öfwer dhe mörk*e* skog*ar*
Hwart däth trä i mark*en* stodh
 Bögdes neder til Jord*en*.

[1] Hdskr. Brollopskost.

[2] Med samma bläck ändradt från (eller till) gunga?

20

Däth war Heming Vnge
kom moth den salte fiohl
Effter kom den gambla Gumma
Hennes tunga hengde ned på Jord.

21.

Heming togh sig et WådEldzKuhl[1]

22. [195]

När Kieringen kom till långe broo
Och fick see korset stånda
Då sprack hoon i stycke tre
och heming bleff vth*en* wånda

23.

Höer du heming hwad Jagh seÿer tig
En ting wil Jag af tig tigga
Hielp mig nu i berget ig*en*
at Jag her icke må ligga.

24.

Höer du kiering hwad Jag seÿer tig
alt med dine skietne särk*er*
Du äst slätt intet bettre werd
åhn ligga til wäga merke
heming hin vnge Kunde wäl vppå skiderna löpa.[2]

54.

1. Thet war Herr Jöde Gunnarsson, [213]
han rÿder sig under öö,
han beder til Stoltz Hilla lilla
hoon war så wähn en Möö. etc

2. Thet wil slätt intet min Fader
och ingen af mine Fränder,
och icke heller min Moder
at iag gifs eder i händer.

---

[1] Resten af sidan är tom.
[2] S. [196] är tom. Om s. [197—212] se förordet.

3. Däth war Jöde Gunnarsson,
han swarar Stoltz Hilla igen,
Om Jag skal bÿda i 15 åhr
medh w*å*ld skal tu blifwa min.

4. Thet war så i månader
och thet war så i twå
icke thorde Stoltz Hilla lilla
till någor kyrkia gåå.

5. Thet war Stoltz Hilla lilla,
hoon skulle til kÿrkan rÿda,
mötte henne Jöde Gunnarsson,
ihn vnder dhe gröna Lÿde*r*

6. Så tager H Jöde Gunnarsson
den Jungfrw i sin fambn,
Så bähr han henne i grönan lund,
der fägraste gräset oprann.

7. Hören J Göde Gunnarsson
i giörer mig ingen Skam.
Wore min Fader i lÿfwe,
med fredh så fohre iagh fram.

[214] 8. Hörer J H Jöde Gunnarsson
kier*e* Herren min
när skal Jag brÿgga, När skal Jag baka,
När skal Jag wänta eder hem.

9. J skolen eÿ brÿgga eÿ heller baka
eÿ he*ll*er wänta mig hem,
Jhunan 40 weker framgångne äre,
Så skol*a* J migh wänt*a* igen.

10. J fÿratÿo weker hon sig icke flätte
eÿ heller kruste sit håår:
Jcke thorde Stol*tz* Hilla lilla
ihn til sin Moder gå.

11. Däu Jungfru hoon wacknar om medie Natt,
hon tahlar til sin tärna
Jag hafwer fådt så hårdt et håll,
som Jag wore späud i Jern.

12. thet war Jungfruens tärna,
hon axla*r* kappan sin,
Så gåhr hoon i Steen Stufwan
til rÿka fru Ingeborg ihn.

13. Hören J rÿka Fru Jngeborg,
Jag beder Eder så gierna
min Jungfru haar fådt så hårdt et håll
som hoon wore spen*d* i Jern.

14. Däth war rÿka Frw Jngeborg [215][1]
hoon swarad*e* henne så illa,
thet höffwer ingen ädel Frw
at gånga til en Frilla.

15. Däth war rÿka Frw Jngeborg
af moderlig hierta hoon behr,
så gåhr hoon i höga loff*t*
som hennes Moder war.

16. Then första böen Jag wil eder bedia,
Så beder iag eder så gierna,
Effter iag så illa haa*r* brutet eder emot
förlåter mig all eder wrede.

17. Then andra Böen Jag eder beder,
kan ski*e* iag beder aldrig mehr,
När min herre kommer i landet igen
förlåter och honom eder wrede.

[1] Bladet är afklippt i yttre kanten, så att de sista bokstäfverna (här kursiverade) i somliga rader gått förlorade.

18. Thet war Stolt*ze*n Hilla lilla
När hon dee orden hade sagt:
Thet wil Jag för Sanning seÿa
hennes hierta i bröstet brast.

19. Arla war thet om Morgonen,
wid thet som Solen opgåer,
Thet war Hr Jöde Gunnarsson
kom på Frw Jngeborgz gård.

[216]20. J ståhr här rÿka Fru Jngeborg,
kiere Modr*en* min,
huru må Stolt*ze*n Hilla lilla,
hiertans aller kier*a*ste min

21. Stoltz Hilla hoon sitter i höga lofft
hon både syhr och sänker,
all den vthlång*a* sommer dag
så hafwer hoon effter eder wäntat.

22. Jag hawer warit i Sönderborg
och låtit til Brölloppet boo,
femtÿo Frw*er* och Jungfruer
medh mig bådhe sägla och roo.

23. Stoltz Hilla hoon ligger i höga lofft
oppå förgÿltan båhr,
hadhe hoon icke sielff bedit för eder,
Skolat kåsta*t* edert hierteblo.

24. Däth war H Jöde Gunnarsson,
satte Fästet emot en steen,
däth will Jag för Sanning seÿa
vdden rörde hiertat igen.
Alt mädan H Jöde han låfwar Stoltz Hilla.

55.

[217]

Cunungh Göstaf rÿdher till Dahlar----na,

Han tingar medh dahlkarlar sin

men Christiern ligger för Södhermalm

Han ä-----ter stulin Swÿn

Christiern sitter i Stoc-----holm

och dricker bå--dh miö---dh och wÿn

v 2 Hören i mine Dahle karlar, altt hwadh iagh biuder uppå
Wilie i migh fölia till Stocholm, och slå dhe Jutar åff[1]
Wilie i migh fölia till Stocholm, och slå dhe Jutar åff[1].

v 3 Tå swarade the Dahlekarlar, the swarade alle i sänder
Thet stodh itt slagh om longfredag*h*, wÿ minnas dhett alle ähn,
dhett stodh itt slagh etc

v 4 Så swarade ock Konungh Göstaf, han swarade för sigh så,
Wÿ bidie Gudh Fadher i himmelrÿk, oss må nu full bättre gå
Wÿ bidie etc

[218] v 5 Tå swaradhe och the Dahlekarlar, the swarade altt för dhÿ
welen i wara wår Höfwidzman, altt in för Stocholms Bÿ,
Welen i wara etc

v 6 Snio skrafw*u*[2] och furufnatten, rätt Pÿlen han rå*c*kar uppå
Christiern hin blodheracken, må nu eÿ bättre gå
Christiern hin etc[3]

v 7 Gerna ähr iagh edher Höfwidzman, K. Göstaff swarar så
Welen i wara migh troogne, altt under min fahna Blåå
Wilie i wara etc

v 8 Så swarade the Dahlekarlar, the swarade all'een man,
Wÿ blodh och lÿfwet wåga moot een så grÿm Tÿran.
Wÿ blodh och lÿfwet wåga altt för wårt Fedhernes[4] Landh

v 9 The Dahelekarlar begÿnte sigh rusta, the rusta' sigh i dagar twå
The wilie fölia K. Göstaf, hwart uth han lägger på,
The wilie fölia etc

---

[1] Med yngre bläck ändradt från aff.

[2] Öfver u är en apostrof tillsatt med yngre bläck.

[3] Med yngre bläck är etc utstruket och Blode Racken giffe Gudh ei bettre gå! tillskrifvet.

[4] Rättadt med yngre bläck till Fädernes.

v 10 Så gladeligh rÿdher K. Göstaf, uthöf*we*r Tuna Broo,
flere åthte han the Dahlekarlar, ähn Danske monde troo,
Flere etc

v 11 The Dahlekarlar böri*a* sigh sträckia, altt öf*we*r then Tuna hedh
flere woro the Dahlekarlar, ähn K. Göstaf kunde öf*we*r see,
Flere woro etc

v 12 The Dahlekarlar böri*a* sigh hasta, altt in för Stocholms Stadh
Flere woro the Dahlepÿlar, ähn hagel faller på haaff
Flere woro etc

v 13 The Dahlekarlar böriade wancka, altt in för Stocholms Bÿÿ [219]
Fast flere woro the Dahlepÿlar, ähn hagel faller aff Skÿ
Fast flere etc.

v 14 The Dahlekarlar begÿnte att skiuta, the skuto och all een man
tiockar röke the Dahlepÿlar ähn sanden på siöga strandh
tiockar etc

v 15 The Dahlekarlar monde så skiämpta, och pÿlarna hafwa sin gong
twå Jutar boro then tredie uppå sin spetzsestongh
twå Jutar etc

v 16 Uth kommer een Mölnare hustru, altt widh dhett samma sin,
the säckiar ähro malne, hwÿ dragen i them här in
the säckiar etc

v 17 Thett ähr icke maldre säckiar, fast i nu säÿe så
thett ähr then ÿpperste Juthe som stodh på Malmen i går
thett ähr wår fattige Juthe, som stodh för pÿlen i går.

v 18 Jagh haf*we*r så ondt i hufwudh, iagh gitter eÿ lemman rördt
Jagh haf*we*r druckit dhet starke porssöhl, som ähr ifrån Dahlarna fördt,
Jagh haf*we*r etc

v 19 Thett werker och i min sÿda, iagh gitter migh icke wendt
Jagh haf*we*r smakadt then härske strömingh, som ähr ifrån
Dahlarna sändh,
Jagh haf*we*r smakadt etc

v 20 uht[1] kommer man aff huuse, i[2] Stocholms gatu longh
thett war stoor lust att skoda, huru Juthen från hättan språngh,
dhett war stoor lust etc

[220] v 21 Thett war een Rÿtt*a*r Erich, så skrÿa han som fler
Herre Gudh nådhe oss Juthar, wÿ see eÿ JuthLandh mehr
Herre G. etc

v 22 Konu*n*gh Göstaf rÿdher på hög*a*n häst, i fältet aff och ahn
tacka will Jagh mina Dahlekarlar, för edher trooheet san
tacka wil etc

v 23 J hafwen medh migh ståndit, som troogne Swänske män
Will Gudh migh lÿfwet unna, Jagh gör edher godt igen
Will G. etc.

---

[221][4]

56[3].

1.

Thöres d*ö*ttrar[5] j Wänge
Kåller war theras Skough,
Dee sufu*o* een stundh för l*ä*nge
mädan skogen han löfgas,

2[6].

Wacknade tå then äldsta
Kåller war theras Skough.
Wäckte hon på then ÿngsta.
mädan Skogen h*a*n[7] löfgas.

---

[1] Hdskr. Thet, som med annat bläck öfverstrukits och ersatts med öfver raden skrifvet uht.

[2] Med yngre bläck öfverstruket och ersatt med öfver raden skrifvet på.

[3] Hdskr. har N 2. [4] Hdskr. har 73. [5] Hdskr. dottrar.

[6] Denna och följande strofsiffror äro af skrifvaren själf tillsatta i margen i stället för de ursprungligen mellan raderna, men nästan alltid oriktigt placerade och därför öfverkorsade siffrorna.

[7] Hdskr. hon.

3.

waak up, waak up, Sÿster wår
Kåller war theras Skough.
Nu hafue wÿ sufwit bort wår Otte*r*sångh
mädan Skoogen han löfgas.[1]

4

Thee togo på sigh sine silkesärk*a*r
Kåll*er* war theras Skough.
Röda gullett j hwar söm*m*en wer*c*katt.
mädan Skogen han löfgas.

5

Thee satte sigh på sängestock
Kåll*er* war theras Skough.
Thee fläta hwars annars gula låck
Mäd*a*n Skogen han löfgas.

6. [222]

Thee togo på sigh dee kappor små
Kåll*er* war theras Skough.
Då wille dee sigh til kÿrckian gå
mädan Skogen han löfgas.

7[2]

Då wordo dhe sig till att ginge
Kall*er* war theras skogh
en willande stig dhe finge
män skog*e*n han löfvas.[3]

8

Rätt som dee kom*m*o på wänges broo
Kåller war theras Skough.
Mötte them tree wallara[3]
mädan Skogen han löfgas.

---

[1] Hdskr. lofgas.

[2] Hela strofen tillskrifven i margen med Hadorphs hand (enligt anteckning af Klemming).

[3] Med Hadorphs hand är tillfogadt: och ingen var godh.

9.

Hillemoth, Hillemoth, wall*a*rwj
Kåller war theras Skough.
h*ä*ller wille i mista idhet unga lif
män skogen han l*ö*fgas[1]

10

Intett wilie wÿ wara wall*e*rwj
Kåller war theras Skough.
fast hell*e*r wilie wÿ mista wårtt vnga lÿff.
Mädan Skogen han löfgas.

11

Thee togo af them thee kappor små
Kåller war theras Skough.
Och så theras kiortlar blå
mädan Skogen han löfgas.

12

Thee togo them j dett gula håår
Kåller war theras Skough.
Och ledde them j ett börckesnåår
mädan Skogen han löfgas.

[223] 13

The klädde af them dee Silkessärck*a*r
Kåller war theras Skough.
Dem Stoppade the j sine swarte säckar
mädan Skogen han löfgas.

14

Thee ladhe them nid mooth een börckeståck
Kåller war theras skough.
Thee högg*o* hufwud från theras kropp
mädan Skogen han löfgas.

---

[1] De två sista raderna tillskrifna med Hadorphs hand.

15

Thee högg*o* hufwud från theras kropp
Kåller war theras Skough.
Strax rann där 3 kiällor up
mädan Skogen han löfgas.

16

Dee[1] wor*o* sig til att ginge
Kåller war theras Skough.
Sam*ma* wägen dee finge.
mädan Skogen han löfgas.

17

Och dee gingo sig til wänge
Kåller war theras Skough.
Vthe Fru Karin för them står
mädan Skogen han löfgas.

18

ÿ stå j freed kiera Frua*n* wår
Kåller war theras Skough.
willen j kiöpa några silkessärkar
mädan Skogen han löfgas.

19

Silkessärkar låten ÿ migh see
Kåller war theras Skough.
behöf*we*r iag them så blif*we*r iag them w*ed*[2]
mädan Skogen han löfgas.

20 [224]

Rätt som hon tå fick särka see
Kåller war theras Skough.
Kände hon them sine döttrar til
mädan Skogen han löfgas.

---

[1] Ändradt (af Hadorph?) från dee till dåå.
[2] Hela ordet nästan utplånadt.

21

Hastelig hon in för Thöres gick
Kåller war theras Skough
walrarna hafue slagit döttrarna wår*a*
mädan Skogen han löfgas.

22

Vth Språng Thöres med dragit suär*d*
Kåller war theras skough.
Högg han ihiäl dän äldsta
mädan Skogen han löfgas.

23

Så högg han ihiäl den ÿngsta
Kåller war theras Skough.
Mällingen låter han leefwa
Män [skogen] han [löfgas][1]

24.[2]

Honom wille han fråga.
Kåller war theras Skough.
Hwadan ähren ÿ kompn*a*
mädan skogen han löfgas.

25

Eller huem af ähre ÿ buhrn*a*
Kaller var theras Skogh[3]
efter i så(danne) röfu*e* folk
mädan skogen han löfgas.

---

[1] Tillskrifvet i kanten af Hadorph (orden inom klammern utplånade). Hdskr. har öfverstruket Kåller war theras Skough.

[2] Raderna ha i hdskr. annan ordning, men den riktiga följden är angifven genom före raderna satta siffror 1432.

[3] Denna och följande rad tillskrifna af Hadorph mellan raderna.

26
Wÿ woro oss 3 bröder småå.
Kåller war dh*eras*[1] Skough.
(Oss) Sendes uth på fre*mm*ende land
mädan Skogen han löfgas[2].

57.

En gammal Wÿsa Huru Såsom en Swensk Fröken[245][3] är worden aff dhe fordum Här i Swerige nambnkunnoge Folckungar vthur Wreeta Closter i Östergiötland med gewallt vthtagen, Oanssedt dess fadhers nambn medh siellfwa Crönikan tÿckes intet komma öfwereens, vtan lÿkare at haffwa waret konung Swerkers dhen trÿdies dot*t*er.

1
Dhe Hiältar the ligga Slagne, Så vÿdt om Sweriges Land,
allt sedhan Herr Sune Folqworsson, borttogh dhet Lilliewand
Så ligga dhe Hiälltar slagne,

2
Thet war stoor ÿncka i Swerige, Och Hielltarna woro wreedhe
allt sedhan dhe Herrar aff Follckunga Slächt, bruto Wreeta Closter neder
Så ligga dhe Hiälltar slagne,

3
Konung Magnus bodde i Swerige, Han war både rÿk och K*ä*th[4]
Så skiöne åtte Han Döttrar twå, dhe fägrast man med ögon s*ä*gh,
Så liggia dhe Hiälltar slagne

---

[1] Tillskrifvet öfver raden af Hadorph.

[2] Här saknas nu ett blad, som enligt Klemmings anteckning »fans 1816», och hvars innehåll ingår i aftrycket hos Geijer-Afzelius som de 5 sista verserna.

[3] Om s. [225—244] se förordet.

[4] Hdskr. har i på en mängd ställen *ä* i st. f. *å*. I aftrycket står i sådana fall *å*.

4

Konung Magnus låtter en Herredag Hålla, och thee rådde alle så
Stolltz Elin skulle i Wreeta Clåster, och ställtz Karin för landet råda,
Så liggia dhe Hielltar slagne,

5

Stolltz Elin skulle i Wreeta Clåster och blifwa ther någre åhr
Och sedan få Konungen af Spanien med allt det goda han äger
Så liggia dhe Hielltar slagne

6

Dhet war Herr Sune Folqworsson tahlte til sin Broder herr Knutt
wÿ willia rÿda til Wreeta Closter, och taga stolltz Elin deruth
Så liggia dhe Hielltar slagne

7

Drage wÿ oss til Wreeta Clåster och winna wÿ then möö
Fåhr det konung Magnus hennes fader weta, för hennes skulld måste wÿ döö,
Så liggia dhe Hielltar slagne

[246] 8.[1]

Dhet war och dhe ädle Herrar. och bedia dhe sadla sina Hästar.
Wÿ willja Rÿda til Vpsahla, konung Magnus Hemma at giästa
S. L. d. H. Sl.

9.

Dhe Herrar dhe reede til Vpsahla, på slottet månde dhe giästa,
dhe fråga fast effter konung Magnus, dhet war icke för Hans bästa
Så liggia dhe Hielltar slagne

10.

In kom då dhen lÿten Smådreng, war klädder i kiortellen gråå
Konung Magnus ligger i höga lofft, allt i så lång en tråå
S. L. d. H. Slagne

---

[1] Från och med denna strof har hdskr. siffrorna i margen och omkvädet ofta i slutet af andra raden.

11.

Dhet war konung Magnus, han dödde dhen samma natt
Så brådt så blefwe dhe tÿender, dhe Edle herrar sagdt,
Så ligga dhe Hielltar Sl.

12

Dhet war Her Sune Folqworsson han beder sadla sina Hästar
nu willia wÿ rÿda til wreeta Closter, dhe rÿka Junfruer at giästa
Så ligga etc.

13

Draga wÿ oss till Wreeta Closter, och winna wÿ det wÿff.
Så weeta skallt du min broder Hr Knut, Den Jungfru skall
blifwa min
Så ligga dhe Hielltar slagne

14.

Stolltz Elin drömbde en dröm om natt i sängen der hon lågh
Arla om morgon hon vacknade, hon sade sin moster der aff
Så ligga etc.

15

Iag drömbde att min faders Fallckar dhe wore eÿ fleere än tree.
Dhe satte sig på wårt Clostertaak, så ÿnkelig läthe the,
Så ligga dhe Hl.

16.

Iag drömbde att min faders fallckar, dhet dee för östan fluge.
Iagh fruchtar at Iag får sorg i Bröst, dhen mig går seent aff
houge
Så ligga

17

Iagh drömbde om den willande öhrn, och så om den willande
Gam.
dhe började sig en trätta emellan, och flouge utÿ min fambn
Så ligga d.

18.

Dhet war då den Abetissa hon skulle den Drömmen rådha
dhet är dee Herrar af Follckungar ätt, Hafwa dig så mÿcket i Houge
Så ligga dee hielltar slagne

19.

Drömbde dig at tin faders Fallckar, dhe wore icke fleere än tree
dhet blifwer H*er* Sune Folqworsson, gifwer dig både ångest och wee,
Så

20

Drömbde dig at din fadhers Fallcker, at dhe för östan fluge
dhet är herr Sune Folqworsson, Hafwer dig dagelig i Houge
Så liggia Dhe Hielltar slagne.

[247] 21

Drömbde du om den willande öhrn och om den willande Gam,
det är H*er* Sune Follqworsson, giör dig både ångest och Harm.
Så ligg*ia*

22

Siu g*å*nger reede dhe Edle Herrar det nunne Closter omkring
och mitt uppå den Clåster mur, dher brute dhe sigh in
Så ligg*ia*

23

Vnder kom den Clostermöö war klädd i kiortellen blåå
Hwem brÿter på wår Clåstermuhr, Och Hwem bulldrar här [så]
så ligg:

24

Höör du lÿten Clåstermöö, allt Hwad Iag säÿer digh
Hwar då Såfwer stolltz Elin, du döllg det intet för migh
Så ligga de H: S

25

Dhet Husset är aff Marmorsteen och taaket är tächt med blÿ
och sängen är med Sillcke upredd, dhen Iungfru Sofwer uthÿ
Så ligg:

26

Waknade och den Abetissa Hon tahlte til tienare sin
Hwem brÿter på wår Clåstermur, Och Hwem då wil her in,
Så ligg:

27

H*er* Knut brÿter på wår Clostermur herr Sune wil her in
H*er* Sune släcker det stoora waxlius som brunne öfwer stolltz
Elin,
S.

28

Waknade Iungfruens ÿpperste Riddar Han tahlte til sin brohr
Och wÿ måste wåga wårt unga lÿff, för kiära Iungfrun wår
Så ligg

29

Icke kunde dhe Edle Herrar Ståålltz Elin förr uthfå,
åhn som Hennes Tollff Riddare dee dödhe för dören l*å*gh,
Så ligg:

30.

Både Barhuffd och Barfotadt, då förde dhe Henne af dörr
at alldrig Hördes någon konunga dotter, så ÿnkelig wara förd
Så ligg:

31.

Så kastades öfwers hennes Guhla Håår, en kappa hon war Blåå
Så lÿfftes hon på Gångaren Gråå, Och fördes der ifrå
Så ligg:

32

Dhe reede sig åt wägen fram allt öfwer Wreeta Broo
Hören i stolltzen Elin, Låfwen I min broder eder troo.
Så ligg:

33.

I tÿgen herr Knut Follqworsson i säÿen intet så,
Iagh Hafwer det offta tilförende sworit, Her Sune skal mig alldrig fåå
Så ligg:

34.

Det war Stolltzen Elin Hon talte et ord för sigh,
Får detta min Fader konung Magnus weeta, wist hämpnas han det för migh
Så ligg:

35.

[248] Det war herr Sune Folqwarsson Han ÿppade mehr hennes Gr*å*th
kong Magnus är lagd i Höga Lofft alt i så l*å*ng en tråå,
Så ligg*ia*

36.

Åhr det sant i säÿen för mig, Kong Magnus min fadher är dödh,
så är Her ingen i werllden til, som mig lösser af min nödh
Så ligg:

37.

Så Brådt då w*a*r[1] dän Edla Iungfru, bortförd til Ÿmsseborgh
det wil lag för sanning säÿa, Hon lefde utÿ dagelig sorgh,
Så ligg.

---

[1] Hdskr. wär.

38.

Dhe wore tilsammans i Fämptan åhr, och lefde dhe alltsså
at ingen til annan med glädie sade, Antingen neÿ eller Iaa
Så ligg.

39.

Dhet war om en Ondzdags affton ståålltz Elin fick hålld i sin
sÿda
hon badh til Gudh så innerlig, dhen tÿden måtte snart lÿda
Så ligg

40.

Dhet war Stolltzen Elin hon tahlte til tärnor twå
I bedie Her Sune Folqwarsson utÿ Stuffwan ihn för mig gåå,
Så ligga dhe *Hiell*tar

41.

In då komme dhe Tärnor twå wore klädde i Kiortellen rödh
Her Sune willien i til stolltz Elin gåå, Wÿ fruchte hon hafwer
sin dödh

42.

In kom Her Sune Folqworsson war sweept i Skarlakan skÿn
Hwÿ sände I mig budh så brått, at gå frånn Giäster min,
Så ligg:

43

Iag Hafwer ett sting i min sÿdha fådt, Iag hoppas at Iagh
skall döö
Iag tackar Gudh Fader i Himmelrÿk, som mig lossar af all
min nödh

44.

Dhet war herr Sune Folqwarsson, Klappar henne wid hwÿ-
tan kin
Förlåth mig all min skulld och bråth, O aller käraste min
Så ligg

45.

Iag kan eder aldrig förlåtta, allt för den stoore harm,
att I toge min tienstemöö, och lade på eder arm
Så ligg

46.

Så toge i min Tienstemöö och lade på Bollstret Blåå,
men mig hafwen i både bannat och slaget, och draget utÿ mitt håår,
Så ligg:

47

Det war her Sune Foll[q]warsson Han klappar Henne wedh Kindh,
förlåth mig all min skulld och Bråt, Iag beder dig kiäraste min,
Så

48

Iagh kan eder alldrig förlåta, allt för den stoore wee .
Siu döttrar Hafwer Iag med eder Fådt, Iag måtte dem alldrig see
Så liggia dhe Hielltar slagne

[249] 49.

Siw Döttrar Hafwer Iag med eder fådt allt med *så* mÿke*n* mödha,
dhe tree Iungfr*u*er leffwa ähnnu, dhe fÿra ähre dödh*e*;
Så ligg

50

Så snardt så wardt den wägen för dhem med Sillcke vppb*r*edd,
så brått så bliffwa dhe Edle Iungfruer in för sin moder ledde
Så ligg

51

Du war wällkommen stolltz Karin, älldsta dotter wår
och war w*ä*hlkommen[1] stolltz K*e*rstin Spansk*e* Kongens Kierest Gem*ä*hl

---

[1] Hdskr. Wahlkommen.

52
Du war wälkommen stolltz Adelin, Ÿngsta Dotter min,
Giff du dig i Clostret in, Bed Godt för k: Moder din
Så ligg:

53
Höör du stolltz Karin du lÿd din Moders ordh,
Låfwa dig alldrig Magnus Benedictsson, Han blifwer dig alldrig godh
Så ligg

54
Dhet war stolltz Karin Hon swarade sin Moder så,
dhet Kan Gudh gifwa i lefwen så länge. I see huru mig wil gåå
Så ligg:

55
Dhet war Stolltzen Elin, Hon swarade Henne så snart,
det wil Iag för Sanning säÿa, du bråer på din Fädernes art,
Så ligg

56
Dhet war och stolltz Adelin Hennes tårar på Kinde rann,
Eÿ gifwer Iag migh i Clåstret in, Iag tager Heller en man
Så ligg

57
Dhet war stålltzen Elin Hon wreed sina Händer i harm,
Må Iag icke bliffwa hörd ett ord utaff mine eigne Barn,
Så ligg

58
Det war Stolltzen Adelin Hon swor wid sanning sin,
Iagh giffwer mig gierna i Clåsteret effter ehr willia k: Moder min
Så ligg: etc.

59

Iag blef migh i Clostret gifwen allt med en Sillckes Särck
och uth Bleff Iag der tagen allt med stoor Hiertans werck
Så ligg:

60

Dhet war herr Sune Follqwarsson Han fäller tårar på Kindh
förlåth migh all min skulld och Bråth K: alldra kiärasten min
Så ligg*a* dhe Hiälltar slagne

[250] 61

Förlåter mig all min skulld och bråt, som Iagh har giordt eder emoth
Så will Iag mig till Roma *gå*, allt med min bara foot,
Så ligga

62

Gåen i eder til Roma och till Ierusalem,
allt för mine Tollff Riddare förgiäter Iag doch alldrig dhem,
Så ligg:

63

Framstÿge och dhe Iungfruer Tree, Och dem rand Tåhrar på Kind
Så flÿdde dhe sin fader wänskap aff k: Modren sin,
Så ligg:

64.

I läggen nu bordt eder Skarlakan skÿn, I slÿten wäll Kappe blåå
I tagen nu eder en Riddare dotter, En kongzdotter mehr alldrig i fåå,
Så ligga dhe Hielltar slagne.